

મુંબાઈના ડીસ્ટ્રીક્ટ મ્યુનીસીપાલિટીના.

કાયદાક

મુધારેથી મુંબાઈના સને ૧૮૭૩ નો આક્ટ ૬ ઠી. અને સને ૧૮૮૪ નો આક્ટ ૨ જે તે ઉપર થયેલા હાઈકોર્ટના ફેસલા તથા સરકારી ઠરાવો અને અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીની રૂલ અને બાયબોજ તથા બીજી બીયોગી હકીકતો સાથે.

— ❦ —

છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

સવાઈભાઈ રાયચંદ સમશેર બાહાદુર વાળા.

અમદાવાદમાં

રીચીરોડ ઉપર કાજીસેનની પોળમાં પોતાના મકાનમાં
“સમશેર બાહાદુર” છાપખાનામાં સવાઈભાઈ
રાયચંદે છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યો.

સને ૧૮૯૦

સંવત ૧૯૪૬

આ પુસ્તક સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આક્ટ પ્રમાણે રજિસ્ટર કરાવી
સમજા હકક પ્રસિદ્ધ કરતાયે પોતાને શ્રાધીન રાખ્યા છે.

૪૪૨૬

મુંબઈના ડીસ્ટ્રીક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટો

સને ૧૮૭૩ નો મુંબઈના ડીસ્ટ્રીક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટ.

અનુક્રમણિકા.

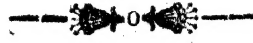
અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.	અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.
પ્રથમ નીચેનો.			નવી હમારતોની નોટીશ	૩૩	રકમ—૧
હુકું નામ	૨...	...			૨—૩
અર્થ	૩...	...	ઝુપડીઓ બાબત નીચમ	૩૪	...
૩ મ્યુનિસિપલ માલ			ઝુપડીઓની મુધારણુંક	૩૫	...
મિલકત અને ફંડ			સંગ્રહો વીગરે બાબત કરાવ	૩૬	રકમ—૧
					૨—૩
માલ મિલકતનું ધણીપણું મ્યુનિસિપલ	૧૫	અ, બ, ક,	ધરનાં જોળ પાણીનો ભરાવર પુરેપુ	૩૭	રકમ—૧-૨
લીટીને શોધવું,		ડ, ઇ, ફ,	રો નિકાલ		
મ્યુનિસિપલ ફંડ	૧૮...	...	હુકમ વગર કરેલી મોરીઓ વિગરે	૩૮	રકમ ૧-૨
કર ભેસાડવા	૨૧	રકમ-૧-૨	મોરીઓ વીગરે ઉપર મ્યુનિસિપલેટી	૩૯	રકમ ૧-૨
		૩-૪-૫	નો નિરર્થક જાણશે		
પરવાના બાબત શી લેવાનો અધિકાર	૨૨	...	મોરીઓ વીગરે તપાસી જોવા બાબત	૪૦	...
મ્યુનિસિપલિટીને છે			પરસાદના પાણી સાથે ગટર તથા ન	૪૧	...
૪ મ્યુનિસિપલ માલ મિલકત			જો		
અને મ્યુનિસિપલ ફંડ			મહીનાં સૂતો કઢાડી નાંખવા બાબત	૪૨	રકમ—૧
વાપરવા બાબત					૨—૩
મ્યુનિસિપલેટીની માલ મિલકત અ	૨૩		વાંક તથા ઝડો વીગરે બાબત નિયમ	૪૩	...
ને નાણું કઢાં કઢાં વાપરવું.			ધરોને આંકડા વિગરે જડાવવા	૪૪	...
મ્યુનિસિપલેટીઓના કામ.	૨૪	૧—૧૪	રટીડના નામો લખીને મારવા અંગે	૪૫	...
મ્યુનિસિપલેટીની મરજી ઉપર રાખેલો	૨૪	૧૫—૨૧	ધરો ઉપર નંબર ગાંડવા.		
મરજી બાબતનો અધિકાર.			છણું અને જોખમ મોહોઆડવા સર	૪૬	...
જમીન લેવી			ખી હમારતો		
ફાળવ અવેજની કેવી વ્યવસ્થા કરવી,	૨૬	રકમ-૧-૨	ફરસઅંધી ઉચકવા બાબત	૪૭	...
રટીટ વીગરે બાબત અધિકાર	૨૮	રકમ-૧-૨	પ્રતીબંધકો	૪૮	...
નવી રટીટો	૨૯	...	મરામત વીગરે કરતી વખતે કુંડ બ	૪૯	...
ધરો આગળ આણુવાં અથવા પાછાં	૩૦	રકમ-૧-૨	રવા.		
હઠાવવાં			મરામત વીગરે કરતી વખતે કુંડ બ	૫૦	...
જવાબા મહી પદાર્થ વાપરવા નહીં.	૩૧	...	રવા અને દીવા કરવા		
ધરોની લેવલ	૩૨	...	પરવાનગી સિવાય રટીટમાં હમારતી		

અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.	અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.
લાકડાં મુકવાં નહીં. અથવા આ ડા બોદવા નહીં	૫૧...	...	તેનો ખરચ વસૂલ કરવાનો અધી કાર મ્યુનીશીપાલિટીને છે.	૭૭	૧
અધિકારક હેકાચાં.	૫૨...	...	બોગવટો કરનારા પાસેથી ખરચ લે વાનો અધિકાર બોગવટો કરનારા		
ધુળ વીગેરે નાખવા આખત	૫૩ રકમ-૧-૨	...	ને ને પોતાના ભાડામાંથી આદ ક રવાનો અધિકાર છે	...	૨
મોટી ગટર વિગેરેમાંનું પાણી છોડી દેવું.	૫૪...	...			
ગોળવાડ વીગેરે નહીં કાઢી નાખવા આખત	૫૫...	...	ભાડાની રકમ દેવાની દરે તેથી વ		
નરક કાઢી લેખ જવા આખત	૫૬...	...	ધાર નાણું આપવાને બોગવટો		
હાલાલખોરની ચાકરી.	૫૭ રકમ-૧-૨	...	કરનારો લાયક નથી	...	૩
ગોટ્ટા કમ્પારનો વીગેરે.	૫૮...	...	ધણી કામ નહીં કરશે તો બોગવટો		
કમ્પારનામાં પેશીને જોવા વિગેરેનો અ ધિકાર	૫૯...	...	કરનારાએ તે કામ કરીને પોતાના ભાડામાંથી ખરચ આદ કરવો	૭૮	
નાકાતની જગો	૬૦...	...			
પાણી ખરાબ કરવું	૬૧...	...	આ આકટ અમલમાં લાવવાના કામ		
લોકાપકારક કૃત્ય આજી કરવું	૬૨...	...	ને કામ બોગવટો કરનારો દરકત		
અધાય તેવું ખાતર વિગેરે વાપરવા આખત	૬૩...	...	કરશે તો કામ ચલાવવાની રીત.	૭૯	
દોરોને દોરીએ બાંધીને ચરવા છોડવા વિગેરે આખત	૬૪...	...	આ આકટના કારણે સાર પ્રવેશ કરવો	૮૦	
ધુમાડો બાળી નાખવો	૬૫...	...	નુંકશાનના વળતરે વિગેરેના કામમાં		
બજારોને તથા કસાઇ ખાનાઓને પર વાના આપવા આખત	૬૬ રકમ-૧-૨	...	લગાદ નીમવા	૮૧	
બજારો તથા કસાઇખાનાં ચાલુ કરવા તથા અંધ કરવા અને ભાડે આપ વા	૬૭ રકમ-૧-૨	...	ફરી અદ કરવાનો અધિકાર મ્યુનીશી પલિટીને છે	૮૨	
પ્રકૃતિ બગડે તેવી જગ્યાઓ આખત જાડો લેવો.	૬૮ ..	...	મ્યુનિસિપલ માન મિત્રડતને નુંકશાન લગડયું હોય તે શીરીતે લારી લે વું.	૮૩	૧-૨-૩
કેટલાએક વખાર આખત નીચમન	૬૯ ..	...	માલ્ટ્રેની હકમત	૮૪	
મ્યુનિસિપલ હદ બહારનાં કસાઇખા ના વીગેરે,	૭૦ ..	...	પદ્ધતિમાં ખામી હોય તોપણ જપતી		
લોકાની તખીયત કીક રાખવાના વી શેષ પ્રસંગ	૭૧ ..	...	પાયદાસર છે.	૮૫	
ગુનદેગારી	૭૨ રકમ-૧-૨	...	પોલીસ અમલદારોના અધિકાર	૮૭ ૧-૨	
નોટીશ પોહોઆડવી	૭૩...	...			
૬ કામ ચલાવવાની રીત, ત થા ફરીઆદી અને દાવા વિગેરે	૭૪ રકમ-૧-૨	...	૭-મ્યુનિસિપલ હીસાબ અને સરકારના નિ- રણ ધ.		
નોટીશ પોહોઆડવા આખત	૭૫...	...	ત્રીમાહી અને વાર્ષિક હીસાબ.	૮૮ ૧-૨	
ધણીએ અથવા બોગવટો કરનારાએ કામ ન કરવું તો તે કરવાનો તથા	૭૬	...	હીસાબનું તપાસ. હીસાબ સરકારમાં મોકલવા.	૮૯ ૯૦	
			૮-મ્યુનિસિપલ કામ ઉધારી રીતે ચલાવવું.		
			હીસાબ છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવા.	૯૪	

મુંબાઈના ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપાલ આક્ટ મુધારવા બાબતનો

સન ૧૮૮૪ નો આક્ટ.

અનુક્રમણિકા.

અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.	અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.
૧-પ્રથમ નિયમો, ટુંકું નામ. આંહાં ક્યાંહાં લાયુ છે. અર્થ. (આક્ટો) ૨૬ કરનારી કલમ અર્થની કલમ. “ મુંબાઈનું સરકારી ઝાઝેટ. ” “ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ ” શન ૧૮૭૩ ના મુંબાઈના ૬૬૧ આ ક્રમમાંનાં કેટલાંએક વાંચોની વ્યા- ખ્યા કરી. “ સરકારનો પગારદાર નોકર ” “ બાગનો કમિશનર. ”	૧ ... ... ૨ ... ૩ ... ૪	... ...	કાયમ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટો મ્યુનિસિપાલિટીઓની સાધારણ રચના. ગવર્નર ઇનકાઉન્સીલને. કમીશનરોની કુલ સંખ્યા ઠરાવવાનો અધિકાર છે. ચુટી કાઢાડેલા અને નિમેલા કમિશન રોનું પ્રમાણ ઠરાવવાનો અધિકાર ૨ છે. ચુટીનું નિયમન કરવાની કાનૂન કર વાનો અધિકાર છે. કેટલાંએક લાયકી કાયુ કરવા બાબ ત; અને લાયકીએ કરેલો ફેરફાર ક્યારે અમુ લમાં આવશે તે બાબત વિશેષ ઠરાવ. અપવાદની બાબતમાં મ્યુનિસિપાલિ ટીની રચના. થોડી મુદતની મ્યુનિસિપાલિટીઓ. મ્યુનિસિપાલિટીઓની સ્થાપના. મ્યુનિસિપલ કમિશનરોના સંખ્યાના ઠરાવ. સામાન્ય નાલાયકી. • મ્યુનિસિપલ કમિશનરોની ફરીથી લાયકી. હુદાની મુદત. કાંઈ નિમિત્તથી ખાલી પડેલી જગા કેમ ભરવી. કમિશનરોનાં નામ મુંબાઈના સરકારી ઝાઝેટમાં પ્રસિદ્ધ કરવા. મ્યુનિસિપાલિટીએ કરેલા સંખ્યા બ રચ તથા ખરાબત બદલ મ્યુનિ	૧૦ ... ૧૧ ... ૧૨ ... ... (અ) ... (બ) ... (ક) ... (ડ) ... (ધ) ... ૧૩ ... ૧૪ ... ૧૫ ... ... ૧૬ ... ૧૭ ... ૧૮ ... ૧૯ ... ૨૦	

અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.	અનુક્રમણિકા.	ક્રમ.	રકમ.
સિપલ ફંડ સાધારણતઃ જવાબ દાર છે.	૨૧	...	મ્યુનિસિપાલિટી પોતાના કામ કમિટીને આપવાને મુખત્યાર છે.	...	(૧૦)
ખાનુ ગ્રેરઉપયોગ કરેલાં ફંડ વલ્લ કમિશનરોને જવાબદાર ગણવા.	...	...	કમિટીની સભામાં ગ્રેરમેને અધ્યક્ષ સ્થાને બેસવું.	...	(૧૧)
મ્યુનિસિપલ સુરક્ષાઓ			કમિટીને યોગ્ય ભાગે તપાસ તેઓ એ એકલા થવું.	...	(૧૨)
મત આપનારાઓની સામેલ નાલાયકી.	૨૨	...	કમિટીની સભામાં પ્રકરણોનો નિકાલ બહુ મત પ્રમાણે કરવો જાણ્યે.	...	(૧૩)
સુરક્ષાનાં વ્યવહારોપયોગીપણા બાબત નિર્ણય કરવો.	૨૩	...	કટલીએક આખતમાં ચલાવવાના કામની નોટીસ સરકાર એકઝિક્યુટીવ ઇન્ચાર્જને અથવા એજ્યુકેશનલ ઇન્સપેક્ટરને આપવી જોઈએ.	...	(૧૪)
અધ્યક્ષ તથા ઉપાધ્યક્ષ.			ચાલેલા કામનાં ટાચબુ રાખવા.	...	(૧૫)
અધ્યક્ષે ત્રી નીનાયક.	૨૪	...	જગા ખાલી થવાથી મ્યુનિસિપાલિટીના કામને બાધ આવશે નહિ.	...	(૧૬)
અને ઉપાધ્યક્ષની નીમણૂક.	...	...	મ્યુનિસિપાલિટી વગેરેનાં ફૂલો પદ્ધતિ રીફ કાંઈ થયાને લીધે વહારોપયોગી નથી એમ થતું નથી.	...	(૧૭)
તેઓના હુદની મુદત અને કાદાડી મુકવાની તેમની પાત્રતા.	...	...	કટલાએક સરકારી અમલદારો મ્યુનિસિપાલિટીની સભાઓમાં હાજર રહેવાને મુખત્યાર છે.	૨૮	...
તેઓના હુદ કાંઈ નિમિત્તથી ખાલી થયા હોય તો કેમ બરવા.	...	...	મ્યુનિસિપાલિટી પોતાની સભામાં શરહું અમલદારોને હાજર રહેવાનું કહેવાને મુખત્યાર છે.	...	...
અધ્યક્ષનાં કામ	૨૫	...	લખેલી ચેજના હોય તે મત સાર ફેરવાને મુખત્યાર છે.	૨૯	...
કટલીએક આખતમાં અધ્યક્ષથી માનવ નિરણાયક મત આપી શકશે.	...	...	કરાર કરવાની રીત.	૩૦	...
ઉપાધ્યક્ષનાં કામ	૨૬	...	મે અથવા વધારે મ્યુનિસિપાલિટીઓની અથવા બીજી સ્થાનિક મંડળીઓની સામાયિક કમિટીઓ.	૩૧	...
કામ ચલાવવું			૩ કાનુન તથા પેટા-કાનુન.		
મ્યુનિસિપાલિટીએ ચલાવવાનાં કામનું નિયમન કરવા બાબતેના ઠરાવ.	૨૭	...	મ્યુનિસિપાલિટીઓને કાનુન કરવાનો અધિકાર છે.	૩૨	...
સાધારણ સભા.	...	(૧)	કાનુન ચલાવવાનું ધોરણ બાંધવા બાબત.	...	(અ)
કોઈ જરૂરે પ્રસંગે બ્યારે બ્યારે અવસ્ય હોય ત્યારે ત્યારે વિશેષ સભા યોજાવવાનો અધિકાર છે.	...	(૨)	એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ ઠરાવવા બાબત.	...	(બ)
સભા આખત નોટીસ આપવી.	...	(૩)	મ્યુનિસિપાલ નોકરોની નીમણૂક વગેરે કરવાની રીત ઠરાવવા બાબત.	...	(ક)
કોરમ કરવા સાર કમિશનરોમાંના અડધા કમિશનર હોવા જોઈએ.	...	(૪)	મ્યુનિસિપાલ નોકરોને રજા આપવા બાબત.	...	(દ)
સભા સાધારણતઃ બેકાને જગાને ખુલ્લી હોવી જોઈએ.	...	(૫)			
ફર એક સભામાં અધ્યક્ષે અધ્યક્ષ સ્થાને બેસવું.	...	(૬)			
સભાના ચલાવવાનું કામ,	...	(૭)			
સભા મુલતવી રાખવી.	...	(૮)			
સમગ્રી આખતમાં નિકાલ બહુ મત થી કરવો જોઈએ.	...	(૯)			

અનુક્રમશિકા	ક્રમ.	રકમ.	અનુક્રમશિકા	ક્રમ.	રકમ.
પેનશનો વગેરે ઠરાવવા આપત	...	(ઇ)	વવાનું મોકલ કરવાનો કલેક્ટરનો		
પ્રાવિડેન્ડમાં ફાળો આપવા આપત.	...	(ફ)	અધિકાર.	૩૯	...
તારણ આપવાનું તેની રકમ ઠરાવવા	...	(ગ)	કલેક્ટરના હુકમ વિશે બાગના કમીશનર		
આપત.	...		ને રિપોર્ટ કરવા અને તે કમીશનરને		
મ્યુનિશિપાલિટીનાં કારણ સાર કર વગેરે	...	(હ)	તે બાહ્ય રાખવાનો અથવા તેમાં		
બેસાડવાના તે ઠરાવવા આપત.	...		કપેશ કરવાનો અધિકાર છે.	...	...
મ્યુનિશિપાલ નોકરોની એકંદર સમ	...	(ઝ)	આ કલમ પ્રમાણેની દરએક આપત વિ		
જુતી સાર.	...		શે સરકારનો આખરનો હુકમ થવા		
સરકારે થોડી મુદત સાર આપેલા અમ	...	(ચ)	સાર સરકારને રિપોર્ટ કરવા.	...	...
લદારો આપત વિશેષ ઠરાવ; અને.	...	(જ)	જરૂરને પ્રસંગે કલેક્ટરના વિદેશ અ		
કેટલી એક આપતમાં સરકારની અ	...		ધિકાર.	૪૦	...
ગાઉથી મંજૂરી લેવા આપત વિ	...	(ક)	દરકત લેવા જોગ કર બેસાડવાનું મો		
શેષ ઠરાવ	...		કુદ કરવાનો અથવા મના કરવા		
કેટલીએક મ્યુનિશિપાલિટીઓને પેટા કા	...	(અ)	નો સરકારનો અધિકાર.	૪૧	...
નું કરવાનો અધિકાર છે	૩૩		મ્યુનિશિપાલિટી કામ કરવાને ચુકે તો		
બજારોતથા કસાઇખાના વગેરે આપત.	...		તે કરવા આપત તજવીજ કરવા		
અમ ભરેલા અથવા ત્રાસદાયક વપાર	...	(બ)	નો સરકારનો અધિકાર.	૪૨	...
નું નિયમન કરવા આપત.	...		મ્યુનિશિપાલિટી ના લાયક હોય તે કાં		
પાંણી પુર પાડવા આપત તથા ગામ	...	(ક)	ધ કરવાને ચુકે અથવા પોતાના		
ના જતન આપત.	...		અધિકારનો ગેર ઉપયોગ કરતી		
જનમ વગેરે નોંધવા આપત.	...	(ડ)	હોય તો તેને દુર કરવાનો સરકાર		
સાધારણ કારભાર કરવાનાં કારણ	...	(ખ)	રનો અધિકાર.	૪૩	...
આપત,	...		આવે અધિકાર ચલાવવાનું પરિણામ.	૪૪	...
પેટા-કાનું તોડવા આપત દંડ કરવા	...		કલેક્ટરો વગેરે ઉપર સરકારના તથા		
નો અધિકાર.	...		બાગના કમીશનરોના અધિકાર.		
ચોળેલી પેટા કાનું ના મસુદા પ્રસિધ્ધ	...				
કરવા.	૩૪		૫—પરચુરણ.		
મ્યુનિશિપાલિટીઓની હાલની કાનું ત	...		મ્યુનિશિપાલિટીના કમીશનર, અમલ		
થા પેટા કાનું ચાલુ રહેશે.	૩૫		દાર, અથવા નોકરનો તે મ્યુનિ		
કાનું તથા પેટા કાનું છાપીને વેચવી.	૩૬		શિપાલિટી સાથે કુરેમાં કોઠપણું ક		
			સાર વીગેરેમાં દિત સંબંધ લશે		
			તો તેને શિક્ષા.	૪૫	...
૬.—નિર્બંધ.			મ્યુનિશિપાલ કમીશનરો વીગેરે સર		
જોવાને તથા દેખરેખ રાખવાનો ક	...		કારી નોકર છે એમ સમજવું.	૪૬	...
લેક્ટરનો અધિકાર.	૩૭		સરકારના અધિકાર તથા કામસિંધ		
એસ્ટબ્લિશમેન્ટ આકરીમાં રાખતાં કાં	...		માં કમીશનરે ચલાવવાં	૪૭	...
ધ ઉશ્કેરણું ન થવા દેવાનો બા	...		રચિયાદ વગેરેની મુદત.	૪૮	...
ગના કમીશનરનો અધિકાર.	૩૮				
મ્યુનિશિપાલિટીના હુકમ વગેરે બજા					

મુંબાઈના ડિસ્ટ્રીક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટો

સને ૧૮૭૩ નો મુંબાઈનો ડિસ્ટ્રીક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટ

(મુંબાઈના ગવર્નર ઇન કાઉન્સિલનો હેડના લખેલો આક્ટ સને ૧૮૭૩ ના નવેમ્બર મહીનાની ૨૭ મી તારીખે ગવર્નર સાહેબે મંજૂર કર્યો તથા સને ૧૮૭૪ ના એપ્રિલ મહીનાની ૨૯ મી તારીખે ગવર્નર જનરલે મંજૂર કર્યો તે સઘળા લોકોને જાહેર થવા સાર છપાવીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.)

સને ૧૮૭૬ ના આક્ટ ૧૨ તથા સને ૧૮૮૪ ના મુંબાઈના આક્ટ ૧ પ્રમાણે સુધારેલો સને ૧૮૭૩ નો આક્ટ ૬ છે.)

મુંબાઈ શહેર શિવાય મુંબાઈ હાલના મહિના બીજા શહેરોનાં તથા કસબાઓનાં મ્યુનિસિપલ કામના વહિવટ બાબતના કાયદા એકઠા કરીને સુધારવા યોગ્ય છે વાસ્તે હેડના લખા પ્રમાણે કરાવ્યું છે:—

૧—પ્રથમ નિયમો.

કુંકું નામ.

૨. આ આક્ટને “મુંબાઈનો ડિસ્ટ્રીક્ટ આક્ટ” કહેવો.

અર્થ.

૩. આ આક્ટમાં જે શબ્દો તથા વાક્યો હેડના લખાં છે તેઓનો અર્થ આ કલમમાં કલ્પા છે તે પ્રમાણે સમજવો; પણ તેવા અર્થને આગલા પાછલા સંબંધ ઉપરથી બાધ આવતો હોય તે તેવા અર્થ સમજવો નહીં.

“કલેક્ટર” આ શબ્દનો અર્થ ચાલુ હોય તેવા બીજા કોઈ પણ કાયદા પ્રમાણે કરેલી ડિસ્ટ્રીક્ટનો મુખ્ય રેવીન્યુ અમલદાર એવો સમજવો. અને આ આક્ટ પ્રમાણે કલેક્ટરનો અખતિઆર સરકારના હુકમથી જે કોઈ બીજો અમલદાર ચલાવતો હોય તે બીજા અમલદારનો સમાશ “કલેક્ટર” આ શબ્દમાં થાય છે એવું સમજવું.

“ડિસ્ટ્રીક્ટનો માજિસ્ટ્રેટ” અને “માજિસ્ટ્રેટ” આ શબ્દોનો જે અર્થ ફાજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદામાં કલ્પા છે તેજ અર્થ સમજવો.

“કમિશનર” આ શબ્દનો અર્થ “જે કોઈ માણસ આ આક્ટ પ્રમાણે કરેલી મ્યુનિસિપલ ક્ષેત્રોના કાયદાસર રીતે મેમ્બર હોય તે માણસ” એવો સમજવો.

“જમીન” આ શબ્દમાં જમીન ઉપરની ઇમારતોનો તથા ઝાડોનો અને તેના ઉપાંગોનો સમાશ થાય છે એવું સમજવું.

“સ્ટ્રીટ” શબ્દનો અર્થ “જે ઉપરથી સઘળા લોકોને જવા આવવાનો હક હશે અથવા જો સઘળા લોકો તરફથી જવા આવવાનાં સાધન પ્રમાણે ઉપયોગ કરવામાં આવતો હશે એવો કોઈ પણ સ્ટ્રીટ, માર્ગ રસ્તો, ચોક, આંગણ, મોહોલો અથવા વાટ” એવો સમજવો.

“ઇમારત” આ શબ્દનો અર્થ “દરકોઈ ઘર અથવા ઝુપડું અથવા બપર અથવા બીજી ટીકા—કલમ ૧ સને ૧૮૭૬ ના આક્ટ ૧૨ થી ૨૬ થયે છે.

અથવા તરી કે આડ ભરીને મેરી લીધેલી જગા માણસને રહેવાનાં પર પ્રભાણે વપરાતી હોય કે ખીજા કક્ષામાં વપરાતી હોય તે” એવો સમજવો, અને વાડાની ભીતનો તથા પારણાની ખમરીનો તથા ઝોટલાનો અને તેવાજ ખીજા કક્ષાનો સમાજ “ઈમારત” આ સબમાં ધામ છે એવું સમજવું.

“ધણી” આ શબ્દનો અર્થ “જે માણસ જમીનનું તથા ઇમારતોનું અથવા જો બેમાંથી કોઈનું બાકું પોતાને સાર અથવા ખીજા કોઈ માણસના અથવા મંડળીના અથવા કોઈ ધર્મે આ તાના અથવા પરમાઉ ખાતાના મુખત્યાર અથવા ટ્રસ્ટી હાખલ હમણાં લેતો હોય તે માણસ અથવા સદરહુ પ્રકારની જમીન અથવા ઇમારત બાકુતને બાડે આપે તો તે જમીનનું અથવા ઇમારતનું બાકું જે માણસ લેશે તે માણસ” એવો સમજવો, પરંતુ એવું કરોઝું છે કે ખીજા માણસના મુખત્યાર અથવા ટ્રસ્ટી હાખલ જે માણસ જમીનનું અથવા ઇમાણાનું બાકું લેતો હશે તે માણસ આ આકટ ઉપરથી જે કાંઈપણ વાત સદરહુ પ્રકારની જમીનના અથવા ઇમાણાના બાલેકે કરવી જોઈએ તે કરવાને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે હકીકત ન હોય તો લાયક થનાર નથી. ઝોટલે તે વાતનો અર્થ આપવા જેટલો ધણીનો અથવા ધણીને દેવાનો અવેજ પોતાના હાથમાં ન હોય તો લાયક થનાર નથી. અથવા જે કામ કરવું જોઈતું હતું તેનો અર્થ આપવા જેટલો ધણીનો અથવા ધણીને દેવાનો અવેજ મારા હાથમાં ન હોવાથી તે કામ કરવામાં આવ્યું નથી એવું તે સાબત કરશે તો તે કામ ન કરવા બાબત તે ગુનહેગારીને લાયક થનાર નથી.

૩—મ્યુનીસીપાલ માલમિલકત અને ફંડ.

૧૭ આ કલમમાં આગળ કહેલા પ્રકારની સધળી માલ મિલકતનું ધણીપણું મ્યુનિસિ

પાલેટીને મળશે અને તે માલ મીલકત મ્યુનીસીપાલેટીની ધશે, માલ મીલકતનું ધણીપણું મ્યુનિસિપાલેટીને સોંપવું. અને ગમે તે પ્રકારની અથવા જાતની ખીજા માલ મીલકતનું ધણીપણું મ્યુનિસિપાલેટીને મળે તે ખીજા સધળી માલ મીલ

કત સુધાં તે માલ મીલકત મ્યુનિસિપાલેટીના હુકમમાં તથા વ્યવસ્થામાં અને નિરબંધમાં રહેશે અને મ્યુનિસિપાલેટીએ પોતે આ આકટની મતલબ સાર ટરસ્ટી પ્રમાણે તે માલ મીલકત ધારણ કરવી અને કામે લગાડવી.

(અ) ગામના સધળા સારવજનિક કોટ તથા દરવાજા તથા બગીચા તથા કસાપખાનાં અને ખાતર તથા નરક નાંખવાની જગા તથા સધળા પ્રકારની સારવજનિક ઇમારતો અમુક કરી ને સરકારે જુદી કાઢાડી મુકી નહીં હોય તે ઇમારતો.

(બ) સધળા સાર્વજનિક વેહેળા તથા તળાવો તથા હોળે તથા ટાંકીઓ તથા કુત્રા તથા પાંજીના ઝરા તથા પાંજી લઈ જવાના નળો તથા નળીઓ તથા વિવર માર્ગ તથા પેપ (ઝોટલે નળીઓ) તથા બપ્પા અને પાંજીનાં ખીજાં કામો, અને તેઓને જોડેલા અથવા તેઓ સખધી સધળા પુલો તથા ઇમારતો તથા યત્રો તથા કામો તથા સામાન સરંજામ અને હરકોઈ સાર્વજનિક તળાવ સખધી અથવા કુવા સખધી પાસેની જમીન ખાનગી મિલકત નહીં હોય તે જમીન.

(ક) સધળી સારવજનિક મ્હોટી ગટર અને મોરીઓ અને હરકોઈ સારવજનિક સ્ટ્રીટ માંહેની અથવા સારવજનિક સ્ટ્રીટની સાથેની અથવા સારવજનિક સ્ટ્રીટની હેઠળની સધળી મ્હોટી ગટરો તથા મોરીઓ તથા વિવર માર્ગ તથા કલવર્ટ (ઝોટલે જે નળની ઉપર કમાન બાંધેલું હોય તે પ નળ) તથા ગટર તથા પાણીના માર્ગ અને તે સખધી સધળા કામ તથા સામાન સરંજામ અને સ્ટ્રીટમાંથી અથવા ઘરમાંથી અથવા સડાસમાંથી અથવા મોટી ગટરોમાંથી અથવા ટાંકીમાંથી અથવા ખીજા કક્ષામાંથી એકઠી કરેલી સધળી ધુળ અથવા કચરો અથવા બાણ અથવા

લાદ અથવા રાખ અથવા જાળવું સગંધી પદાર્થ અથવા જોજવાડ અથવા હર-કાંઈ જાતનો કચરો પુણે.

- (ક) સઘળા આરવજનિક દીવા તથા દીવાના થાંભલા અને તેઓને જોડેલા યંત્ર અથવા તે સગંધી યંત્ર.
- (ઘ) સ્થાનિક સાર્વજનિક કામ સાથે સરકારે તેમના નામ ઉપર ચઢાવી આપેલી જમીન અથવા બક્ષીસમાં કે બીજી રીતે મેળવેલી સઘળી જમીન.
- (ઙ) સઘળી સાર્વજનિક સ્ટ્રીટ સરકારે ખાસ રાખી મુકેલી ઇલાકાના સરીઆમ રસ્તાના અથવા મુખ્ય રસ્તાના ભાગ નહિ હોય તે તથા ફરસગંધી તથા પથરા તથા બીજી સાંભન સરંજામ અને તે સ્ટ્રીટને સાથે પુત્રાં પાડેલાં સઘળાં ઝોડાં તથા જે કાંઈ ઉત્તમભીત કરેલું હોય તે તથા સામાન સરંજામ તથા હાથીઆરો અને જણુરો.

ટીકા

૧ ધરધારની જમીનનો સમાવેશ રસ્તામાં થતો નથી તે જમીન પર મ્યુનિસિપાલીટીની કાતા નથી.

સરકારના ઠરાવો નીચે પ્રમાણે છે.

નં. ૩૦૪૪ તા. ૯ સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૬૨ નં. ૧૩૬૬ તા. ૨૫ જુલાઈ સને ૧૮૬૫ નં. ૮૦૧ તા. ૨૧ એપ્રિલ સને ૧૮૬૬ નં. ૮૭૧ તા. ૨૩ માર્ચ સને ૧૮૭૫ નં. ૪૩૪૨ તા. ૨૯ જુલાઈ સને ૧૮૭૬ નં. ૧૧૯૩ તા. ૨૩ જુલાઈ સને ૧૮૭૫ નં. ૭૬૦૯ તા. ૨૮ એક્ટોબર સને ૧૮૮૬.

૨ મ્યુનિસિપાલીટીને સરકારી પડત જમીન વેચવાનો અથવા ભાડે આપવાનો હક નથી સરકારના નં. ૩૦૪૪ તા. ૨૪ સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૭૩

૩ સને ૧૮૬૧ના—૫ સને ૧૮૬૭ના—૭ મુજબ ફંડ આને તે મ્યુનિસિપાલીટીને આપવો જોઈએ તે તેની મીલકત છે. સરકારના ઠરાવ, તા. ૭ ડીસેમ્બર સને ૧૮૭૪ નં. ૩૪૬૭ તથા તારીખ જાનેવારી સને ૧૮૭૫ નં. ૩૮૫

૪ ઠોરના ડામા મ્યુનિસિપાલીટીની મીલકત છે તેની મરામત તે કરે સરકારના તા. ૬ એપ્રિલ સને ૧૮૭૩ નં. ૧૭૯

૫ ચોકી પોલીસની મ્યુનિસિપાલીટીએ રીપેર કરવી. નામદાર સરકારના ઠરાવ પરથી કલેક્ટર સાહેબનો સરકયુલર હુકમ તા. ૫ જુન સને ૧૮૭૮ નં. ૮૮ નો છે.

૬ ચોકીનો દીવેલ ખરચ મ્યુનિસિપાલીટી આપે તે બાબત મેહેરબાન કલેક્ટર સાહેબનો સરકયુલર તા. ૨૪ જુન સને ૧૮૭૯ નં. ૧૪૦ નો નામદાર સરકારના ઠરાવ તા. ૩૦-૯-૭૯ નં. ૩૩૫૫

૭ નાદારની દટામણી મ્યુનિસિપાલીટી આપે સરકયુલર તા. ૨૪ જુન સને ૧૮૮૦ નં. ૮૨

૮ ધરધારની કબજા હકની ઉપજ આને તે મ્યુનિસિપાલીટીની મીલકત નથી. મેહેરબાન કલેક્ટર સાહેબનો સરકયુલર તા. ૨૭-૧૨-૭૩ કહ કહ ઇમારતોનો કલમ ૨૭ માં સમાવ થતો નથી તે તપશ્ચીલવાર કલમ ૩૩ નીચે આપેલ છે.

૯ મ્યુનિસિપાલ હકની રેતી કાંકરી પર મ્યુનિસિપાલીટીનો હક છે. સરકારનો ઠરાવ નં. ૧૦૫૭ તા. ૮ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૯૦ મેહેરબાન કમીશનર સાહેબનો તે નીચે તા. ૩ મેએ સને ૧૮૯૦ નં. ૧૪૪૫

૧૦ લેનડ રેવી બીડ કાઢી યજ્ઞે બીડ પ્રમાણે કલમ ૪૧ મુજબ મફત રેતી, કાંકરી, પથર, મુરમ મ્યુનિસિપાલીટી લઈ શકે.

૧૮. આ આક્ટની અથવા બીજા કાંઈ આક્ટની રૂએ મ્યુનિસિપાલીટીની પાસે અથવા મ્યુનિસિપાલીટી તરફથી જે નાણું આવે તે સઘળું નાણું; અને આ આક્ટ પ્રમાણે તેઓને આપેલા અથવા તેઓએ લી

મ્યુનિસિપલ ફંડ,

ધેણા સધળા કર તથા ટોલ તથા ખીજી બાબતો તથા દંડ તથા શી તથા ઝુનહેગારી, અને મ્યુનિસિપાલિટીએ જમીન અથવા ખીજી માલ મિલકત વેચી હોય તેનું જે નાણું ઉપજ્યું હોય તે સધળું નાણું, અને તે મ્યુનિસિપાલિટીની જમીનનું અથવા ખીજી માલ મિલકતનું ભાડું ઉપજતું હોય તે સધળું ભાડું અને સધળું વ્યાજ તથા નફો અને બદ્દીસના સગવડથી અથવા નામ ઉપર ચઢાવવાના સગવડથી અથવા ખીજી કરાના સગવડથી સરકારમાંથી અથવા મોઢાની પાસેથી જે ખીજું નાણું આવ્યું હોય તે સધળું મળીને મ્યુનિસિપલ દંડ થાય છે એવું સમજાવું; અને ઉપરની દેવડી કતમમાં કહેલી માલ મિલકત જે રીતે ધારણ કરવી અને તેને વહિ દ કરવો તેજ રીતે તે દંડ ધારણ કરવું અને તેને વહિવટ કરવો.

૨૧. રકમ ૧ લી—આ આક્ટના કન્ટ્રી સાર કાઢ કર અથવા ટોલ અથવા ખીજી બાબત વખતે વખતે એસાડાની જે જે મ્યુનિસિપાલિટીની ઇચ્છા હોય તે મ્યુનિસિપાલિટીએ સદરહુ પ્રકારના ઇગદાની નોટિસ આપવી. અને તે કરનાં અથવા ટોલનાં અથવા ખીજી

બાબતના પ્રકારનાં લક્ષણ અને જે વર્ગના માણસોને તથા માલ મિલકતને કર વગર લાગુ કરવા હોય તે વર્ગના માણસોનું અને માલ મિલકતનું લક્ષણ અને જેટલો આંકડો એસાડા હોય તેટલો આંકડો તે નોટિસમાં લખવો.

રકમ ૨ છ—મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટના કોર્મ રહેવાશીને સદરહુ કર અથવા ટોલ અથવા બાબત વિષે હરકત હોય તો તેને સદરહુ બહેરનામાની તારીખથી પંદર દહાડામાં પોતાની હરકત મ્યુનિસિપાલિટીની ઉપર લખી મોકલવાનાં અધિકાર છે અને મ્યુનિસિપાલિટીએ તે હરકતનાં વિચાર કરવો અને તે બાબત પોતાનો જે અભિપ્રાય હોય તે બાબત ગવરનર ઇન્ડો સિલને રિપોર્ટ કરવો.

રકમ ૩ છ—સદરહુ નોટિસની તારીખથી પંદર દહાડા થઈ ગયા પછી સદરહુ પ્રમાણે હરકતો લખી મોકલી નહીં હોય અથવા સદરહુ પ્રમાણે હરકતો લખી મોકલી હોય તે બરાબર નથી એવું ગવરનર ઇન્ડોસિલની નજરમાં આવે તો કાનૂનોમાં સદરહુ કર અથવા ટોલ અથવા બાબત વિષે ઇચ્છા કરવાની વાત કબ્જા કરવાનો અધિકાર ગવરનર ઇન્ડોસિલને છે. અને પછી તે પ્રમાણે તે કર અથવા ટોલ અથવા બાબત એસાડાની.

રકમ ૪ થી—આ કલમની ઉપરના ક્લાય સન ૧૮૫૦ ના ૨૬ માં આક્ટ પ્રમાણે થયેલી જે મ્યુનિસિપાલિટીઓને ગવરનર ઇન્ડોસિલે આ આક્ટ પ્રમાણે મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ કરી હશે તેઓને પ્રથમ લાગુ થનાર નથી. સદરહુ પ્રકારના સર્વ પ્રસંગે જે કર અથવા ટોલ અથવા ખીજી બાબત સન ૧૮૫૦ ના ૨૬ માં આક્ટ પ્રમાણે ચાલુ હશે તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવે અથવા તે કહાડી નાંખવામાં આવે ત્યાં સુધી ચાલુ રહેશે.

રકમ ૫ મી—જો આ કલમ પ્રમાણે એસાડો કાઢ કર મ્યુનીસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટની હદ બાંહેના કાંઈ દેવ મંદીરમાં મુદ્દને મુદ્દને જનારા બનાજી બનાજી ઉપરના કરને ભાગ લેવા ઉપરનો કર હેયો ગવરનર ઇન્ડોસિલ સદરહુ ડિસ્ટ્રીક્ટની મ્યુનીસિપાલિટીને એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે તેણે સદરહુ પ્રકારના કર બાબત એકંદર વસુલ થએલી રકમનો પોતાને યોગ્ય લાગે તે ભાગ જલ્લા-લોકલ-બોરડને, અથવા સદરહુ પ્રકારની મ્યુનીસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ જે તાલુકામાં હોય તે તાલુકા ઉપર જે તાલુકા-લોકલ-બોરડની હકુમત હોય તે તાલુકા-લોકલ-બોરડને અથવા થોડો એક સદરહુ જલ્લાના લોકલ-બોરડને અને થોડો એક સદરહુ તાલુકા લોકલ-બોરડને લગાડી દેવો અને આપવો; અને સદરહુ પ્રમાણે લગાડી દીધેલો ભાગ સદરહુ બોરડે અથવા બોરડેના પોતપોતાની હકુમતના ક્ષેત્રમાં સદરહુ બનાજીઓની તંનદુરતીને, તથા અનુકુળતાને અને સજામતીને સાહાયજીત થાય તેવાં કામ ઉપર ખર્ચવો.

ટીકા

૧. સને ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૨, ૩૩, ૩૫ માં રજૂ કરવાનું બતાવેલું છે.
૨. નામદાર હાઇકોર્ટનો તા. ૪ ઓક્ટોબર સને ૧૮૭૨ નો ઠરાવ—નેરલ હેડયુકમાં છે કે—કાંઈ ફલ મ્યુનિસિપાલિટીએ કીધી હોય ને તે કાયદાને અનુસરતી નહીં હોય તો તે નકામી છે.

૩. સરકારનો ઠરાવ તા. ૯ માર્ચ સને ૧૮૮૫ ફલ કરવી તેની મંજૂરી મેહેરખાન લીગલરી મેમખરનશર સાહેબની માગવાની જરૂર નથી.

૪. મ્યુનિસિપાલિટીથી કાંઈ કર આમદની ઉપર નાંખી શકાય નહિ. નામદાર ઇંડીયા સ રકાર તા. ૬ ડીસેમ્બર સને ૧૮૮૮ નો ઠરાવ નરેલ હેડયુક પાનુ ૪૨૧

૫. કર લેવાને જે જગો બાંધી છે તે શિવાય બીજે રસ્તે થઇ જાય તો યુગો નથી મ ધરાશ હાઇકોર્ટ તા. ૬ સપ્ટેમ્બર અને ૩ ઓક્ટોબર સન ૧૮૮૨ વાકમ ૬ પાનું ૩૭

સન ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ ને આધારે તા. ૧૮ ફેબ્રુઆરી સન ૧૮૮૮ ના સરકારના ઠરાવથી મંજૂર થએલી બાબતો.

સન ૧૮૮૪ ના આક્ટની ૨ કલમ ૩૩રકમ ૪

દરેક મળુસ જેની પાસે હાંસલવાલી ચીજ હશે. અથવા ટ્રાન્સ. ભરવાને લાયક માડુ અ થવા કાંઈ વાદન જે લાયકો. તેને સેહેર અથવા શરશપુરમાં પેશતાં આવલ શેહેર અથવા સર સપ્ટેરના દરવાજા ઉપરના નાકેદારને. કલમ એચ. મુજબ મ્યુનિસિપાલિટીએ નાંખેલી ઓક્ટરો ઇ અથવા ટોલ ટેકશ આપવો—

સન ૧૮૮૪ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ ની છેલ્લી રકમ (કલમ ૩૩ ની રકમ ૪. ના આધારે) પ્રમાણે પાશ થએલા મ્યુનિસિપાલિટી ફલ મુજબ કાયદેશર આક્ટરોમ અથવા ટોલ ભરવો કોઈ મળુસ જાણીજામને છુપાવશે અથવા છુપાવવાની તમવીજ કરશે તો તે કોઈ માજીસ્ટ્રેટ આ ગલ રજુ થયાથી દરેક યુના માટે રૂ. ૨૫ ૦-૦ સુધી દંડને પાત્ર થશે.

સન ૧૮૮૪ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ ની બાએત્રોજ પ્રમાણે ટ્રાન્સેકશ છુપાવવાનું કામ કરનાર ઉપર ફરીયાદ ચલાવવા હુકમ આપવાની સત્તા સેક્રેટરીને આપી છે. નં. ૨૫૨૦ તા. ૮ ડીસેમ્બર સન ૧૮૮૪ ના મેહેરખાન કમીશનર સાહેબના કાગલથી.

૨૨. આ આક્ટ પ્રમાણે મ્યુનિસિપાલિટી કાંઈ પરવાનો આપશે ત્યારે અથવા થોડી સુદત સુધી કાંઈ ઉત્તમભિત કરવાની અથવા બહિરનીસરત કરવાની પરવાના બાબત શી સેવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

અથવા જે રટરીટનું અથવા જમીનનું ઘણીપણ મ્યુનિસિપલ થોડી સુદત સુધી કમળ ભોગવટામાં લેવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે ત્યારે તે પરવાના બાબત અથવા પરવાનગી આપના શી સેવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

ટીકા

ટેમપરરીઓક્યુપેશન તેનો સમાસ ન્યાત જમવા બેસી હઠી જાય એવી બાબતમાં થઇ શકે નહીં માટે તે બાબત શી ઠરાવતી ન જોઇયે. કલમ ૫૨ મુજબનું કામ તે ટેમપરરી ઓક્યુપેશન છે.

૪.— મ્યુનિસિપલ માલમિલકત અને મ્યુનિસિપલ ફંડ વાપરવા બાબત

૨૩. જે માલ મિલકતનું ઘણીપણ મ્યુનિસિપાલિટીની પાસે આવ્યું હોય ને સઘળી માલ મિલકત અને આ આક્ટના ઠરાવા પ્રમાણે તેઓની પાસે જે નાણું આવ્યું હોય અથવા તેઓએ ઉપજાવ્યું હોય તે સઘળું નાણું મ્યુનિસિપાલિટીની હદમાં આ આક્ટના કારણે

સાર વાપરવું. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે લોકોની તનદુરસ્તી અથવા વિદ્ય બ્યાસ અથવા અનુકૂળતા બાબતનાં જે કામથી મ્યુનિસિપાલિટીની હદમાં રહેનારા લોકોને ફાયદો થાય તેવું હોય તે કામ સાર પીછ કાઢ મ્યુનિસિપાલિટીમાં અથવા લોકઅધિકારીની અથવા કપાનરોનપેન્ટ કમિટીની હુકમત હેઠળના કાંઈ ક્ષેત્રમાં અથવા કોઈપણ સારવજનિક ફંડમાંથી ખર્ચ થયો હોય તે બાબત ગવર્નર ઈનકાઉન્ટીલની અથવા તેઓએ જે બીજા અગત્યનારને યોગ્ય રીતે અધિકાર આપ્યો હોય તે અગત્યનારની મંજૂરી લઈને ફાયદો થયો આપવાનો અધિકારને મ્યુનિસિપાલિટીને (એટલે જે મ્યુનિસિપાલિટીની હદમાં રહેનારા લોકોને ફાયદો થયો હોય તે મ્યુનિસિપાલિટીને છે)

જેટ. હરએક મ્યુનિસિપાલિટીની ફરજ છે કે તેણે પોતાની હુકમત અંદરની મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટમાં હેડળ લખેલી બાબતો સાર, મ્યુનિસિપલ માલ મિલકત તથા ફંડમાંથી યોગ્ય તબીબ ફરજીજી બેઠકો, એટલે,

- (૧) સારવજનિક સ્ટરીટમાં તથા જગ્યામાં અને ઇમારતોમાં દીપા કરવા;
- (૨) સારવજનિક સ્ટરીટમાં અને જગ્યામાં પાણી છાંટવું;
- (૩) સારવજનિક સ્ટરીટ, જગ્યા અને મોટાટી ગટર સાફ કરવી તથા કચરો વાળવો, ઉપદ્રવ કારકર્મીઓ ઉચ્છૃંહાય તે કાઢાડી નાંખવું, અને સઘનાં લોકાપકરક ફૂલોંઓં કરવા;
- (૪) આગ લાગે તે હોતપવી અને જગ્યાએ આગ લાગે ત્યારે છાંટવીના તથા માલ મિલકતનો અભાવ કરવો;
- (૫) ઉપદ્રવકારક અથવા બચ બરેલો વેપાર અથવા પહિવટનું નિયમન કરવું અથવા તે એકઠો કરવો;
- (૬) સારવજનિક સ્ટરીટમાંના અથવા જગ્યાઓમાંના પ્રતિજંધકો તથા બહાર નીકળી આવેલા ભાગ કાઢાડી નાંખવા;
- (૭) બચ બરેલી ઇમારતો અથવા જગ્યાનો બચ ટાળવાનો બંદોબસ્ત કરવો. અથવા તેવી ઇમારત અથવા જગ્યા કાઢાડી નાંખવી અને તંદુરસ્તી બગડે તેવી જગ્યા સુધારવી.
- (૮) મુંઝાની વ્યવસ્થા કરવાની જગ્યા કરી આપવી, તે અંદરની અને તેનું નિયમન કરવું;
- (૯) સારવજનિક સ્ટરીટ, પુલો, બાંધ, *કલવટ, મ્યુનિસિપલ હાઈવેજ બજાર કચાઈ ખાંનાં, રોતખાંનાં, બગ્ચે, સંડાસો, પીસાગ કરવાની જગ્યા, મોટાઓતયા મોટાટી ગટરો, ગટરોનાં કામ, નાલાવાની જગ્યા, ધોવાની જગ્યાઓ, પાંણી પીવાનાં *દાંટન, તળાવ, કુવા, બાંધ અનેએવી જગ્યાઓ બાંધવી, તેનાં ફરફાર કરવો અને તે રીકકા કરાખવી;
- (૧૦) હાલ જે પાણી મળતું હોય તે ઓછું હોવાને લીધે અથવા રોગીસ્ટ હોવાને લીધે રહેવાશીઓની તંદુરસ્તીને બચ હોય તે ટાળવા સાર યોગ્ય અને પુરતી પાણીની આવક અથવા વધારે આવક કરી આપવી, જે તે આવક, અથવા વધારે આવક માફક ખર્ચે મળતી હોય તે;
- (૧૧) સ્ટરીટનાં નામ આપવાં તથા ઘરો ઉપર નંબર કરવા;
- (૧૨) લોકોને શાળા કાઢવી, અને જન્મો તથા મરણો નોંધવાં;
- (૧૩) સારવજનિક ફરપીતાલો તથા દવાખાના સ્થાપવાં અને તે આણું રાખવાં અને સઘનાં લોકોને ઓસડ વેસડ કરવાં;
- (૧૪) સાંથીના રોગની વખતે માંદા માણસોને વિશેષ ઔશધોપચારની અને રહેવા વગેરેની સગવડ કરી આપવી;

(૧૫) મિડલકલાસ અને *પ્રાઇમરી સ્કૂલો સ્થાપવી તથા નીલાવવી;
અને મ્યુનિશિપાલિટીઓ, તેમની નજરમાં આવે તેમ, સદરહુ
મ્યુનિશિપાલિટીઓની મરજી ઉ મલમલકતમાંથી તથા ફૂડમાંથી હેઠળ લખેલાં કામનો ખર્ચ
પર રખેલા ખર્ચ આપતના કાંતો સઘળો અથવા અંશતઃ આપવાને મુખત્યાર છે—
અધિકાર.

(૧૬) સાર્વજનિક †પારક, વાડી, બગીચા, પ્રસ્તકાલયો, પદાર્થ સંગરહાલયો, કોલેજો *નિ-
ડલકલાસ અથવા †પ્રાઇમરી સ્કૂલો શિવાયની બીજી નીશાળો, ગાંડાઓના આશ્રયસ્થાનો, †દા-
લો કચેરીઓ, ધરમશાળાઓ, વિશરાનતીની જગાઓ, અને બીજી સાર્વજનિક ઇમારતો ખાંધવી
અથવા ઠીકઠીક રાખવી.

(૧૭) રસ્તાની બાજુ ઉપરનાં અને બીજાં જાડ રોપનાં અને નીલાવી રાખવાં;

(૧૮) વસ્તીની ગણતરી કરવી, અને લોકોની તદુરસ્તી સારી રાખવાનો કાયદાશર
અદોઅસ્ત કરવો;

(૧૯) દુકાનની વખતે અથવા મોઢવારીની વખતે મદદ આપવી. અને મદદનાં કામ
સ્થાપવાં અને તે નીભાવવાં.

(૨૦) જરીફ.

(૨૧) લોકોની સલામતી, તદુરસ્તી, અનુકુળતા અથવા વિદ્યા વધે એવી બીજી કાંઈપ
જુ તજવીજ કરવી.

જે સાર્વજનિક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના ખર્ચ મ્યુનિશિપાલિટીની માત્ર મીલકતમાંથી અને ફૂડમાં

જે સાર્વજનિક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના
ખર્ચ મ્યુનિશિપાલિટીએ ચલા
ઓ હશે તેઓની વ્યવસ્થા મ્યુ
નિશિપાલિટીને સોંપવી.

થી ચલાવવામાં આવેલો હશે તે દરએક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરની વ્ય
વસ્થા, નિર્માણ અને કારવાર તેનો ખર્ચ ચલાવનારી મ્યુનિશિ
પાલિટીને સોંપવો જોઈએ; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સાર્વજનિ
ક નિધાના સમર્થમાં કોઈપણ મ્યુનિશિપાલિટીના સ્વતંત્ર અ
ધિકારની ગરીબાદા અને સરકારી એન્જ્યુકેશનલ ખાતાની સા
થે તેનો સમર્થ વળતે, વળતે સરકાર ઠરાવશે.

૨૫ હરદાંધ જમીન અથવા ઇમારત આ આક્ટના કારણે સાર જોઈતી હોય તે નાણું
આપીને હમેશને વારને અથવા થોડી મુદત સુધી લેવાને કાંઈ
જમીન લેવી.

હરકત હોય ત્યારે સેનેટરોનું ૧૦ગા આક્ટ પ્રમાણે અથવા
બીજા કોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે તે જમીનનો અથવા ઇમારતનો કબજો સરકારને સાર લખને
નું શાનનાં વળતરનો ઠરાવેલો અવેજ મ્યુનિશિપાલિટી આપે ત્યાર પછી તે તેને સ્વાધીન કરવાનો
અધિકાર ગવરનર ઇન કાઉન્સીલને છે.

૨૬ રકમ ૧ હી—મ્યુનિશિપાલિટીની પાસેનો ફાજલ અવેજ ચાલુ ખર્ચને સાર જોઈ
તો નહીં હોય તે મુજબ બેંકમાં અથવા મલિકામાઆઝમા

ફાજલ અવેજની કેવી અવ
સ્થા કરવી.

ની મુજબની ટરેઝરીનું કામ ચલાવવા સાર જે બીજી બ્યાં
ક આજ પછી ઠરાવવામાં આવશે તે બ્યાંકમાં બ્યાંકે મુકવે

અને સદરહુ અવેજની સરકારી સિક્યુરિટી (એટલે બ્યાંકની નોટો) મ્યુનિશિપાલિટીને નામે લેવાનો
અને તે સિક્યુરિટી જરૂર પડે તે પ્રમાણે વખતે વખતે વેચવાનો અધિકાર મ્યુનિશિપાલિટીને છે.

૨૬મ ૨જી.— ચાલુ ખર્ચ સાર અવેજ જોઈતો હોય તે કરતાં ફાજલ અવેજ હોય

*મધ્યમ પ્રતીની નીશાળ. † કનીસ્ટ પ્રતીની નીશાળ. ‡ કતરીમ વન. મહેટાં દીવાનખા
નાં વીદ્યાલય બીજેરે. S. P. P.

તે સધણા અંગે સદરહુ પ્રમાણે બાજુ બુકચો નહી હોય તો સ્થાનિક સરકારી ટ્રેઝરીમાં અથવા સદરહુ મ્યુનિસિપાલિટીની કાનુનોમાં જે બીજી નીરબય જગા ઠરાવી હોય તે જગાએ મુકવો.

૫ સાધરણ સુધારો.

૨૮. સાર્વજનિક નવી સ્ટ્રીટ અથવા રસ્તા આંકવાનો અથવા કરવાનો અને તે સગંધી પ્રકારની હરકાંઈ સારવજનિક સ્ટ્રીટ અથવા રસ્તા પોહોળા કરવાનો અથવા ઉભાડવાનો અથવા મહેટા કરવાનો અથવા બીજી રીતે સુધારવાનો અને સદરહુ પ્રકારની હરકાંઈ સ્ટ્રીટ અથવા રસ્તા ફેરવવાનો અથવા વાળતો અથવા મોકુફ કરવાનો અથવા બંધ કરવાનો અને જે જમીન અથવા જમીનનો જે ભાગ આ આકટમાં કારણો સાર જેમણે નહી હોય તો તે વેચવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

૨૯. હરકાંઈ નવી સ્ટ્રીટ આંકતી વખતે અથવા કરતી વખતે અથવા હરકાંઈ સારવજનિક સ્ટ્રીટ ફેરવતી વખતે અથવા વાળતી વખતે અથવા પોહોળી કરતી વખતે અથવા આંક કરતી વખતે અથવા મોટી કરતી વખતે અથવા બીજી રીતે સુધારતી વખતે તે સ્ટ્રીટના ગાડીના રસ્તા સાઈ અને માંજુશીને ચાલવાના રસ્તા સાર અને મોરીઓ સાર જેટલી જમીનની જરૂર હોય તે શીત્રાય વળી બીજી જેટલી જમીનની સદરહુ સ્ટ્રીટ કરવાને ધરો તથા ઇમારતો બાંધવા સાર જરૂર હોય તેટલી જમીન વેચાતી લેવાનો અને તે જમીન ઉપર બાંધવાના ધરોની અથવા ઇમારતોની જાત અને પ્રકાર બાબત પોતાને યોગ્ય જણાય તેવી સરતો ઠરાવીને તે જમીન હમેશને વાસ્તે વેચવાનો અથવા ફેટલાએક વરસોની મુદત સુધી પટે આપવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

૩૦. હરકાંઈ નવી સ્ટ્રીટ આંકવાનો અથવા કરવાનો જે જે માણસનો ઇરાદો હોય તેણે તે બાબતની લખેલી નોટિસ મ્યુનિસિપાલિટીને આપવી. અને તે સ્ટ્રીટની જે લેવલ (એટલે સપાટીની ઉંચાઈ) રાખવાનો ઇરાદો હોય તે લેવલ અને પાંજીના નિકાલનાં જે સાધનો હોય તે સાધનો અને તે ફેણીગમથી ફેણીગમ જશે અને તેની પોહોળાઈ જેટલી તે બાબતના નકશા તથા શેકશનો (એક જાતના નકશા) મ્યુનિસિપાલિટીએ માગ્યા હોય તો તેણે આપવા. અને તે દરેક સ્ટ્રીટની લેવલ અને પાંજીનો નીકાલ થવાનાં સાધનો અને તે સ્ટ્રીટ ફેણીગમથી ફેણીગમ લેઈ જવી તે અને તેની પોહોળાઈ મ્યુનિસિપાલિટીએ ઠરાવવી અથવા પસંદ કરવી. અને સદરહુ પ્રમાણે હુકમ થયો હોય તે મુજી દેવને બીજી રીતે જે કાંઈ માણસ સદરહુ પ્રકારની કોઈ સ્ટ્રીટ આંકશે અથવા કરશે. અથવા તે ઉપર કાંઈ બાંધશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે. અને સદરહુ પ્રમાણે કાંઈ સ્ટ્રીટ આંકી હશે અથવા કરી હશે તેમાં ફેરફાર કરવનો અધિકાર અને સદરહુ સ્ટ્રીટ ઉપર પોતાના હુકમ વિરૂધ્ધ કાંઈ ઇમારત બાંધી હશે તેમાં ફેરફાર કરાવવાનો અથવા તે કાઢાડી નખાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે. અને તેનો ખર્ચ થાયતે ગુનેહગાર માણસે મ્યુનિસિપાલિટીને આપવો. અને તે આઆકટમાં આગળ કહેલી રીતે વસુલ કરવાનો અધિકાર છે. સદરહુ પ્રકારની લેવલ અથવા પાંજીના નિકાલનાં સાંધનો અથવા દીશા અથવા પોહોળાઈ મ્યુનિસિપાલિટીએ ઠરાવી નહી હોય અને લેવલ અથવા પાંજીના નીકાલનાં સાંધનો અથવા દીશા અથવા પોહોળાઈ ધારી હોય તે બાબતની ના મંજૂરી જણાવી નહી હોય અથવા એક મહિના કરતાં વધી નહી હોય એવી નિયમીત મુદતનો દરમિયાનનો હુકમ એક મહિનાની અંદર મ્યુનિસિપાલિટીએ કર્યો નહી હોય તો નોટિસમાં લખેલી રીતે તે સ્ટ્રીટ આંકવાનો તથા કરવાનો અધિકાર છે.

૩૦. “રકમ વૃદ્ધિ.—કોઈ ધરનો અથવા ઇમારતોનો કાંઈ ભાગ સારવજનીક રીટીટ હો

ધરે આગળ આણુવાં અથવા માણાં જેવો હોય અથવા આયદે જેવો કરવાનું ઠરાવ્યું હોય તે રીટીટની જે લઇત ઠરાવ હોય તે કરતાં બહાર નીકળી આવ્યો

હોય અથવા તેની હરદો બાજુ ઉપરના ધરના અથવા ઇમારતના મોહોડા આગળના ભાગની બહાર નીકળી આવ્યો હોય તે ધર અથવા ઇમારત સંબંધી અથવા બહુખરી પાડી નાંખવામાં આવે અથવા બળી જાય અથવા પડી જાય ત્યારે ત્યારે તે ધર અથવા ઇમારત ફરીનાં બાંધતી વખતે લખેલી નોટીશ આપીને, તે ધર અથવા ઇમારત સહરુ ઠરાવેલી લઇતની બરાબર અથવા પાસેના ધરના અથવા ઇમારતના આગળના ભાગ બરેબર પાછળ હઠાવવા બાબતે ફરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનીસીપાલિટીને છે, અથવા એવાં ધરનો અથવા ઇમારતનો બહાર નીકળી આવેલો ભાગ કોઈ પકાટકારમ, વરંડા (ઓટલો), પગથીઉં અથવા મુખ્ય ધરની અથવા ઇમારતની બાહારનું કાંઈપણ બાંધકામ હોય તો હરકોઈ વખતે, લખેલી નોટીશ આપીને, સહરુ ઠરાવેલી લઇતની બહાર અથવા પાસેના ધરના અથવા ઇમારતના આગળના ભાગની બહાર નીકળી આવેલો ભાગ અથવા તે ભાગનો કાંઈ ભાગ કઢાડી નાંખવા બાબતે ફરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનીસીપાલિટીને છે. અને સહરુ પ્રમાણે પાછળ હઠાવ્યાના સમયથી અથવા કાઢાડી નાંખ્યાના સમયથી જમીનનો જે ભાગ રીટીટમાં આવે તે”

તે વખતથી સારવજનીક રીટીટનો ભાગ સમજવો, અને તેનું ધણીપણું મ્યુનિસીપાલિટીની પાસે આવસે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે તે ધરના અથવા ઇમારતના ધણીને તુકશાન થયું હશે તેનું પુરેપુરું વળતર તેને મ્યુનીસીપાલિટીએ આપવું. અને વળતરની રકમ બાબત કાંઈ વાંધો પડે તો આ આક્ટમાં આગળ દેખેલી રીતે ચોક્કસ કરીને તે રકમ ઠરાવવી.

• રકમ રૂબા—કોઈ ધર અથવા ઇમારત જે સારવજનીક રીટીટ ઉપર હોય તે રીટીટની લેન સુધારવા સાથે તે ધર અથવા ઇમારત પોતાને ચોગ્ય જણાય તેવી શરતોથી આગળ લાવવા દેવાનો અધિકાર મ્યુનીસીપાલિટીને છે.

ટીકા

મ્યુનીસીપાલિટી જમીન વેચે તારે રટાંપ જોઈએ. સરકારનો ઠરાવ તારીખ ૨૬ માર્ચ સને ૧૮૭૪ નં. ૧૫૫૩.

પેનલકોડની કલમ ૨૨ પ્રમાણે કમીશનરો સરકારી નોકર છે તથા નામદાર સરકારનો ઠરાવ નં. ૯૬ તા. ૧૨ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૮૧ કમીશનરો તથા તેના ઓફીસરો સરકારી નોકર છે તેની સહીવાલી નક્કો તે ખરી નક્ક પ્રમાણે ગણવી.

ચરસ, હાસપીતાલ અને ટીસ્પેનશી સરકારો નીશાયો. અને એજ્યુકેશન ખાતાના તાબાની ઇમારતો. મુસાફરી બંગલા, ધરમશાળા. ફરી નામદાર સરકારના તાબા રફ નવેમ્બર ૧૮૭૫ નં. ૩૫૩૯ ના ઠરાવથી સુધારો થયો કે ચરચમાં મંદીર અને મશીનોનો સમાવેશ થતો નથી. પણ જે જુની ઇમારતો જેનો માલીક સરકાર છે તેનો સમાવેશ થાય છે.

૩૧. આ આક્ટ અમલમાં આવ્યા પછી જુલડાં અથવા ખીજ ઇમારતો બંધાય અથવા ભાંગીને નવી કરે તેઓની બહારની ભીતો તથા તેઓનાં છાપરાંની ઉપરનું આચ્છાંદન મ્યુનીસીપાલિટીની લખેલી મંજૂરી લીધા વગર લાકડાંનું અથવા લુગડાંનું અથવા કંતાનનું અથવા લાસનું અથવા પાતરાનું અથવા સાદીનું અથવા ખીજ

જવાળાં છી પહારથનું કરવું નહીં; અને કોઈ માણસે સહરુ ઠરાવ વીરૂધ્ધ કર્યું હશે અથવા ઠરાવ્યું હશે તે લખેલી નોટીશ આપીને પોતાને ચોગ્ય દેખાય તે પ્રમાણે કાઢી નાંખાવવાને

અથવા તેમાં ફેરફાર કરાવવાને મ્યુનીશીપાલીટી મુખત્યાર છે. આ કલમ પ્રમાણે ખચર આ પવાનો અને દૂધિયદ કરવાનો અધીકાર હરકેઈ માણસને છે. અને સદરહુ ફરિયાદનો ખચર થયો હશે ને સવળો ખચર સદરહુ જુપકાના અથવા ઇમારતના ધણી પાસેથી આ આકટમાં આ ગળ કહેલી રીતે વસુલ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા

આ કલમ ઉપર નીચે પ્રમાણે ખાચવેળ થયો છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૩૧ મુજબ.

૧ કાંઈ મકાનથી ૫૦ ફૂટ કરતાં દુર નવું મકાન બાંધવું હોય છતાં જુનું મકાન નવેશર થી બાંધવું હોય ત્યારે તે મકાનની બાહારની ફરતી હીવાલો તથા તેનાં છાપરાં જવાલાચાલી પ દાર્થથી બાંધવા દેવાને અથવા તે ખસેડવાને મેનેજીંગ કમિટી મુખત્યાર છે. સોટી સરવેના કો છ પણ ટીકાના અંદર અથવા બીજી કાંઈ સારી રીતે જણાવ્યું આવે એવા સેહેર અથવા મ્યુનિ શિપાલ હદ અંદરના પરાંઆના કેછ પણ બાગની અંદર એવા પદારથો વાપરવાની અંદર પ રવાનગી મ્યુનિશિપાલીટી આપી શક.

૩૨. હરકેઈ સારવજનીક મોટી ગટર અથવા મોટી બાંધેલી હોય અથવા આજ પછી ધરાવેલી લેવ.

બાંધવાને મ્યુનીશીપાલીટીનો ઈરાદો હોય તે ગટરમાં અથ વા મોરીમાં અથવા મ્યુનીશીપાલીટી મંજુર કરે તે વહેળા- માં અથવા નદીમાં અથવા સમુદ્રમાં અથવા ટાંકીમાં અથવા બીજે યોગ્ય ઠેકાણે ધરવું અથવા ઇમારતનું ગોળું પાણી જે લેવજ ઉપરથી છોડી દેવાય તે લેવજ કરતાં એછી લેવજ ઉપર થ ર અથવા ઇમારત આજપછી બાંધવી નહીં.

૩૩. રકમ ૧ લી—કાંઈ ઇમારતનો અથવા હમણાં જે ઇમારત હોય તેને બાહરને નો ના કાંઈ ફેરફાર કરવાનો અથવા તેમાં કાંઈ કામ વધારવાનો નથી ઇમારતોની નોટીશ.

જે માણસનો ઇરાદો હોય તેણે ને પ્રમાણે બાંધવાં માંડયા પેહેલાં અથવા ફેરફાર કરવા માંડયા પેહેલાં અથવા કામ વધારવા માંડયા પેહેલાં તે બાબત લ ખીને મ્યુનીશીપાલીટીને નોટીશ આપવી. અને મ્યુનીશીપાલીટીએ નક્કો મોકલવાનું તેને ફરમા વ્યું હોય તો જે લેવજ મ્યુનીશીપાલીટીને ગાજમ હોય તે લેવજનાં સંબંધથી તે ઇમારતના પા ચાની તથા બોયતળીયાની જગીરની જે લેવજ રાખવાનો વીચાર હોય તે લેવજ માલમ પડે તે વે નકશે તેણે મ્યુનીશીપાલીટી ઉપર મોકલવો અને ઇમારત બાંધવાનું ધારવું હોય તેની હદ બાબત તથા તરેહ બાબત તથા સામાન સરજમ બાબત અને તે ઇમારત સંબંધી મોરીઆ તથા મ્હોટી ગટર તથા સંડાસો તથા ટાંકીઓ વાપરવી હોય તો તે ક્યાંહાં અને કેવી રીતે બાંધવાનો ઇરાદો છે તે બાબતની જે ખચર મ્યુનીશીપાલીટી માગે તે સવળી ખચરઆપવી.

રકમ ૨ જી—સદરહુ પ્રકારની નોટીશ પોહ્યા પછી એક મહીનાની અંદર સદરહુ ઇમારત સંબંધી પોતાને યોગ્ય દેખાય તેવો અને આ આકટ વીરુદ્ધ નહી હોય તેવો લખે- લો હુકમ કરવાનો અધીકાર મ્યુનીશીપાલીટીને છે. સદરહુ પ્રકારની ઇમારત સંબંધી સદરહુ મુદતમાં મંજુરીનો અથવા બીજી તરેહનો લખેલો હુકમ કરવાને મ્યુનીશીપાલીટી ચુકશે તો અસલ નોટીશ આપનારા માણસને સદરહુ ઇમારત મ્યુનીશીપાલીટીને લખી મોકલેલી રીતે બાંધવા માંડવાનો અધીકાર છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ ઇમારત આ આકટના ઠરાવ પ્રમાણે બેઠાં.

રકમ ૩ જી—ઉપર કહેલી નોટીશ મોકલ્યા વગર અથવા ઉપર કહેલી ખચર આપ્યા

વગર અથવા સદરહુ મુદતમાં મ્યુનીશીપાલીટીએ કાયદાસર હુકમ કર્યો હોય તે હુકમ વીરહ કોષ્ટ રીતે અથવા આ આક્ટના ઠરાવ વીરહ ખીજી કોષ્ટ રીતે કોષ્ટ માણસે સદરહુ ધમા-રત બાંધવા માંડી હશે અથવા બાંધી હશે તો તે બાંધનાર માણસ આ આક્ટમાં આગળ ઠરાવેલી ગુનેગારીને લાયક થશે, અને મ્યુનીશીપાલીટીને જરૂર દેખાશે તે પ્રમાણે તે ધ મારતમાં ફેરફાર કરવાનું અથવા તે પાડી નાંખવાનું લખેલી નોટીશ આપીને ફરમાવવાને મ્યુ-નીશીપાલીટી મુખત્યાર છે.

ટીકા.

સનંદ લેવા જરૂરી ન થાય. હાઇકોર્ટ રૂલીંગ તા. ૧૧ નવેમ્બર સ. ૧૮૭૨

સનંદ એ માંગણીનું ખત નથી. પ્રીન્ટેડ જજમેન્ટ દીવાની સને ૧૮૮૨ પાનુ ૨૭૭

સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૯ જુન સને ૧૮૮૪ ના. ૪૪૦૮ કલમ ૩૩ મુજબની નોટીસને સ્ટાંપની જરૂર નથી.

મ્યુનિશિપાલીટીને નોટીસ આપ્યા વગર પડી ગએલી દીવાલનો ભાગ ફરી કરે તો તેમાં કંઈ ગુનો નથી અને તે એડીશન એલટરેશન નથી, તા. ૩૦ અગસ્ટ સન ૧૮૮૮

દીવાની કોર્ટના ફેસલા.

૧ શામા માણસની લાજ જલવાતી નહીં હોય તોપણ હવા અજવાળા માટે ધરધણી બારી મુકીશકે નામદાર હાઇકોર્ટનો ઠરાવ નં- ૫૦ સન ૧૮૭૧.

૨ એજ પ્રમાણે ખીજી મુજાબ હાઇકોર્ટ રીપોર્ટ પાને ૨૬૬

૩ હાઇ કોર્ટનો ઠરાવ નંબર. ૪૨૫ સને ૧૮૭૧ પોતાની બીતમાં બારણું મુકે તે બા ખત ફરીઆદ કરવાનું કોઈનું કંઈ કારણ નથી.

૪ મુજાબ હાઈ કોર્ટ રીપોર્ટ અં. સી. જ. ૪૨ સને ૧૮૬૮ બારી પોતાની બીત-માં મુકી શકે.

૫ મુજાબ હાઇકોર્ટ રીપોર્ટ એ. ૩ જ. ૧૪૩ સને ૧૮૬૮ રસ્તાપર બારી મુકે તેમાં કોઈથી હરકત લેઈ શકાએ નહીં.

૬ મુજાબ હાઇકોર્ટ ફોજદારી ફેસલા તા. ૮ જુલાઈ સન ૧૮૮૫નો નોટીશ આપ્યા વગર દરવાજા મુક્યો તે મુકવાથી કોઈને કંઈ હરકત નથી તેથી માત્ર નામનો દંડ આતો ૧ એક કાએમ રાખી બીજી દંડ રદ કરાયો.

૭ ધરમાં હવા અજવાળુ આવે તેમ થાય એવી નોટીશ આપી બાંધણીનો ફેરફાર કરીને કરવાને નોટીશ મ્યુનિશિપાલીટી આપી શકે નહીં. હાઇકોર્ટ રૂલીંગ તા. ૦૨૮ નવંબર સને ૧૮૮૩

૮ રજીસ્ટ્રીની મુદત છ માસની રાખવી. નામદાર સરકારનો ઠરાવ તા. ૬ જુન સને ૧૮૭૧ નં. ૧૭૩૯

૯ સરકારના ઠરાવ નં. ૨૨૧૪ ના મેટેરિયલ કમીશનર સાહેબના તા. ૩ અગષ્ટ સન ૧૮૭૧ નં. ૪૦૫૩ ના તથા મેટેરિયલ કલેક્ટર સાહેબના તા. ૧૨ જુલાઈ સન ૧૮૭૧ નં. ૧૮૮૧ના શેરા સાથે આવ્યાં છેકે, ધરના અંદરના ભાગમાં બાંધ કામ કરવા માટે નોટીશ આપવાની જરૂર નથી.

૧૦ ધર બાંધવાની રજીસ્ટ્રીની અરજ સાથે સનંદની નકલ રજુ કરવી. જાહેરનામું તા. ૩૦ માર્ચ સને ૧૮૮૯

૧૧ વાડ ફરવી તેના સમાસ કલમ ૩૩ માં થતો નથી તેથી નોટીસ આપવાની જરૂર નથી. તા. ૨૧ ડીસેમ્બર સન ૧૮૮૮

નામદાર સરકારનો ઠરાવ તા. ૭ અક્ટોબર સન ૧૮૭૫ નં. ૩૦૫૮ નો કે કલમ ૨૭ માં સરકારી હાજીશ. સરકારી કોર્ટનો, પોલીશ રેજીસ્ટ્રી, આવડી અને દીવાની તથા ફો-જદારી જેલનો સમાસ થતો નથી.

અરવ્ય, હાસપીતાલ અને દીરખેનશી સરકારી નીશાલો. અને એન્ડ્યુકેશન ખાતાના તાબા ની ઇમારતો મુસાફરી બંગલા, ધરમશાળા. ફરી નાગદાર સરકારના તાબા ૨૬ નવેમ્બર ૧૯૭૫ નં. ૩૫૩૯ના ઠરાવથી સુધારો થયો કે અરવ્યમાં મંદીર અને મસીનાનો સમાવેશ થતો નથી. પણ જે જુની ઇમારતો જેનો માલીક સરકાર છે તેનો સમાવેશ થાય છે. તે પર મ્યુનિસિપાલિટીની સત્તા નથી.

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ આવલોજ થઇ છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૩૩ ની રકમ ૨ મુજબ

કલમ ૩૩ મુજબ લખીતવાર નોટીશ મળેથી જે હુકમો કરવામાં આવે ત્યારે નીચે બતાવેલા ધારાઓ ઉપર નગર રાખવી:—

(એ) કોઇપણ ધરનું ભોંયતળીયું આજુ બાજુની જમીનના પાણીના ઢાળથી બે ફુટ કરતાં નીચે રાખવું નહીં પણ કોઇ રસ્તો આવદે ઉંચો કરવાનો વીચાર હોય અથવા ઉંચો કરવો દુરસ્ત લાગે તેવા રસ્તા ઉપરના મકાનનું ભોંયતળીયું તે રસ્તાની સપાટી કરતાં ચાર ફુટથી વધારે ઉંચું રખાવાની દરજ્જા પાડવામાં આવશે નહીં:—

(બી) કોઇ પણ મકાનમાં નવા દટણુ જાળર અથવા બાળકુત્તા અને કોઠી કરતાં દેવામાં આવશે નહીં.

(સી) કોઇપણ માણસ ધર બાંધવાના વીચારની લખીતવાર નોટીશ આપશે તે તે માણસને શીટી સરવે ખાતામાંથી સનદ મળી ના હોય તો તેની આવેલી નોટીશ પેહલ પેહલાં ઇનકવાયરી આપીશર તરફ મોકલી સદરહુ માણસ જે જમીન ઉપર બાંધવા માગતો હોય તેનો કચરો દાર અગર તે ઉપર ઇમારત કરવાનો હકદાર છે કે નહીં તેનો રીપોર્ટ મંગાવના અને તેમાં શીટી સરવે આપીશરને લખવું કે તેનો જવાબ ત્રણ અઠવાડિયાની અંદર આવે. પરંતુ તે જવાબ નોટીશ મળ્યાથી એક મહીનાની અંદર ના આવે તો નોટીશ આપનારની હદ વીસેની જવાબદારી ઉપર મ્યુનિસિપાલિટીએ ઇમારત બનાવવાની રજા આપવી.

(ડી) ધર બાંધવાની નોટીશનો નીકાલ કરતી વખત મેનેજીંગ કમીટીએ સદરહુ આકટની કલમો ૩૦, ૩૪ થી ૩૯, ૪૧, ૪૨ અથવા બીજા જે કંઈ આકટના હુકમો લાગુ પડે તે અમલમાં લાવવાનો ઘટતો વીચાર કરવો.

૩૪. મ્યુનિસિપાલિટીને અગાઉથી નોટીશ આપ્યા વગર જુપડીઓની અથવા છાપરાં

જુપડીઓ બાબત નિયમન.

જોની જોળ અથવા ચાલ બાંધવાનો અથવા આ આકટ અમલમાં આવતી વખતે જુપડીઓની અથવા છાપરાંઓની જોળ અથવા ચાલ હોય તેમાં બીજી જુપડીઓ અથવા છાપરાં બંધાવવાનો કોઇ માણસને અધિકાર નથી, અને તે જુપડીઓ અથવા છાપરાં બંધાવર સરખી લેનામાં આવે તેમ બાંધવાં, અને વા આવવા જવા સાર તથા કચરો વાળવાનું ઠીક પડવા સાર જેટલી પેહોળાઇ મ્યુનિસિપાલિટીને યોગ્ય દેખાય તે પ્રમાણે તેટલી પેહોળાઈનો અને જોળ પાણીનો બંધાવર નીકાલ થાય તેટલી લેવલનો ખુદશો મારગ અથવા રસ્તો તેની બેઉ લેઇનની સામે અને બેઉ લેઇનની વચ્ચે રાખવાનું દરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે, અને પાતાને જરૂર દેખાય તેટલા સંકલ્પે તથા પાણીના નીકાલનાં તેવાં સાધનો કરવાનું દરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે, અને મ્યુનિસિપાલિટીને સદરહુ પ્રકારની નોટીસ આપ્યા વગર અથવા મ્યુનિસિપાલિટીએ દરમાવ્યું હોય તે કરતાં બીજી રીતે સદરહુ પ્રકારની કાંઈ જુપડીઓ અથવા છાપરાં બાંધે તો એક મહીનામાં બાળી તોડીને લઇ જવાં અથવા મ્યુનિસિપાલિટીને યોગ્ય દેખાય તેવો ફરાર કરવો એવી લખેલી નોટીશ તે જુપડીના અથવા છાપરાંના ધણીને અથવા તે બાંધનારને

અથવા તે જુપડીઓ અથવા છાપરાં જે જમીનમાં બાંધ્યા હોય અથવા બાંધતા હોય તે જમીનના ધણીને અથવા ભોગવટો કરનારને નોટીશ આપવાનો અધીકાર મ્યુનીશીપાલીટીને છે.

૩૫ જુપડીઓ અથવા છાપરાં માણસોને રહેવાનાં અથવા તપેલાના કામમાં અથવા બીજા કામમાં આવતાં હોય અને આ આકટ અમલમાં આવી વખતે હોય અથવા ત્યાર પછી બાંધાય તે છેકળ પાસે પાસે બાંધ્યાને લીધે અથવા ત્યાંથી ગોળુ પાણી જવાનો

નીકાલ નહીં હોય તેને લીધે તથા કચરો કઢાતો નહીં હોય તેને લીધે ત્યાંના રહેનારાઓને અથવા આસપાસના રહેનારાઓને રોગ થવાની ધારતી હોય એવો મ્યુનીશીપાલીટીનો અભીપ્રાય હોય ત્યારે તે દરેક જુપડીનો અથવા છાપરાંનો જે ભાગ લોકોની દ્રષ્ટીએ સેહેજ પડતો હોય તે ભાગ ઉપર મ્યુનિસીપાલિટીને નોટીશ મરાવવી કે સદરહુ ધાસ્તી ટાળવા સારુ જે કામોની મ્યુનિશીપાલીટીને જરૂર દેખાય તે કામો મ્યુનિશીપાલીટી યોગ્ય મુદત ઠરાવે તેટલી મુદતમાં તે જુપડીના અથવા છાપરાંના ધણીએ અથવા તેમાં રહેનારાઓએ અથવા તે જુપડી અથવા છાપરાં જે જમીનમાં બાંધ્યું હોય તે જમીનના ધણીએ કરનાં અને તે ધણી અથવા રહેનારા તે કામો ઠરાવેલી મુદતમાં કરવાની ના કહેશે અથવા ગફલત કરશે. તો તે જુપડી અથવા છાપરાં તોડી પડાવવાનો અથવા સદરહુ ધાસ્તી ટાળવા સારુ જે કામોની મ્યુનીશીપાલિટીને જરૂર જણાય તે કામો તે જુપડીઓ બાબત અથવા છાપરાંઓ બાબત કરાવવાને મ્યુનીશીપાલિટી મુખત્યાર છે સદરહુ જુપડી અથવા છાપરાં તોડી પડાવે તે દરએકનું સામન જુદું જુદું વેચાય તો મ્યુનીશીપાલિટીએ વેચાવવું. અને જે ઉપર તેમાંથી ખર્ચ આપતાં વધે તે જુપડીના અથવા છાપરાંના ધણીને આપવું. અથવા ધણી માલમ નહીં હોય અથવા ધણીપણુ બાબત તકરાર હોય તો જે માણસો તે ઉપર હક સખ પોહાયતો હોય તે માણસ યોગ્ય કોર્ટમાંથી તે અવેજ મેળવવાનો હુકમ લાવે ત્યાં સુધી તે અવેજ મ્યુનીશીપાલિટીએ અનામત રાખવો. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ આકટ અમલમાં આવતી વખતે જે કોઈ જુપડીઓ અથવા છાપરાં હોય તે આ કલમ પ્રમાણે મ્યુનીશીપાલીટીના હુકમથી અથવા તેમાં નોટીશ ઉપરથી નોટી પાડવામાં આવે તો તેઓના ધણીને અથવા ધણીઓને તુકશાનનું વળતર પણ આપવું. અને તુકશાનના વળતરના રૂપિયાની રકમ બાબત વાંધો પડે તો તે રકમ બાબત આ આકટમાં આગળ ઠરાવેલી રીતે ચોક્કસ કરીને તે રકમ ઠરાવવી.

૨૬ રકમ ૧ લી—કોઈ ઘરને સારુ અથવા હમારતને સારુ સંડાસ અથવા ટાંકી અથવા બીજા સંડાસો અથવા ટાંકીઓ કરાવવી જોઈએ એવો સંડાસો વિગેરે બાબત ઠરાવ. મ્યુનીશીપાલિટીને અભીપ્રાય હોય ત્યારે મ્યુનીશીપાલિટીને યોગ્ય દેખાય તે રીતે તે કરવા બાબત તે ઘરના અથવા હમારતના ધણીને લખેલી નોટીશ આપીને ફરમાવવાનો અધીકાર મ્યુનીશીપાલિટીને છે.

રકમ ૨ જી—જે માણસ અથવા માણસો વીશ કરતાં વધારે ધૂરીગર અથવા મજૂર રાખતાં હશે અથવા કોઈ બળરતનું ધણીપણુ અથવા વહીવટ ધારણ કરતાં હશે તેઓને લખેલી નોટીશ આપીને પોતાને યોગ્ય ઘાંઘે તેના સંડાસ અને મુતરવાની જગા કરવાનું તથા ઠીકઠીક રાખવાનું અને દરરોજ સાફ કરાવવાનું ફરમાવવાનો અધીકાર મ્યુનીશીપાલિટીને છે.

રકમ ૩ જી—કોઈ ઘરના અથવા હમારતના ધણીની અથવા તેમાં રહેનારાની જગામાં સંડાસ હોય તે આવનાર જનાર લોકોની તથા પાસે રહેનારાઓની નજરે નહીં પડવા દેવા સારુ તેને આડ કરવા સારુ જોઈએ તેવું છાપરાં અને બીંત અથવા કુંડ તેણે કરાવવો; અથવા સંડાસનું કોઈ બારણું અથવા ફટકી કે સ્ટરીટ ઉપર ઉઘડે છે તેથી ભ્રાંચપ્રકારક કન થાય છે એવું લાગતું હોય તે બારણું અથવા ફટકી કે હુકમ પ્રમાણે ફેરવવાનું લખેલી નોટીશ આપીને ફરમાવવાને મ્યુનીશીપાલિટી મુખત્યાર છે.

ટીકા.

હાથ ટોરટનું ફાળદારી રહીંગ તા. ૨૧ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૮ આ દલમ પ્રમાણે નું કામ તે ચુનામાં ગણાય નહીં.

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ ખાચલોજ થઇ છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૩૬ મુજબ.

૪ હરેક ઘર અથવા ઇમારત જેમાં વાસ હોય તેમાં રહેનારાઓને જાણ તથા પેસાળને સાર સારી રીતે પુરી પડે એવી જોગવાઈ રાખવી જોઈએ અને એવી જોગવાઈ જ્યાં સુધી બ ને જ્યાં સુધી મકાનમાંજ હોવી જોઈએ પણ જે કેમણે એવી જોગવાઈ થઇ શકે તેમ નહીં હશે તો તે ઘરથી અંતરે ચુકરર કરેલો જનજર વા જનજરો હોવા જોઈએ. અને તે વાપરવાનો હક તેવા મકાનના અથવા ઇમારતના રહેવાશીઓનો છે.

એવી તમામ જોગવાઈ પુલ્લા જનજર ખનાવી કરેલ સાફ થાય તેમ કરવી જોઈએ.—

૩૭ રકમ ૧ લી—કોઇ સ્ટરીટમાંના અથવા સ્ટરીટ પાસેના કોઈ ઘરનું અથવા ઇમા રતનું જોખું, ધાણી જવાનો હરકોઇ વખતે નીકાલ થતો નહીં ઘરનાં જોખાં પાણીના બરાબર હોય અથવા કોઇ મોટી ગટરમાં અથવા મેરીમાં અથવા પુરેપુરો નીકાલ

વેહેણામાં અથવા નદીમાં અથવા સરોવરમાં અથવા ખીજે થો ગય કેમણે જોઈએ તેવા નળ અથવા નળીઓ સુકીને મ્યુનીસીપાલિટીની ખાતરી થાય તે રીતે નીકાલ કરેલો નહીં હોય; અને તે ઘરના અથવા ઇમારતના હરકોઇ બાગથી પચાસ ફુટની અંદર જોખું પાણી જવાનો નીકાલ કરવાનો ઉપર કહેલા પ્રકારનો વગ હોય તો તે ઘરનું અ થવા ઇમારતનું જોખું પાણી જવાનો રસ્તો કરવા સાર મ્યુનીસીપાલિટીને જરૂર દેખાય તેટલો કહનો અને તે પદાર્થો તથા તેટલી લેવંચનો (એટલે ઉચાડનો) અને તેટલા ઢાળના નળ અ થવા નળીઓ તે ઘરથી અથવા ઇમારતથી, ખાંધવાનું, અથવા સુકવાનું ધણીને નોટીશ આપીને ફરમાવવાને મ્યુનીસીપાલિટી મુખત્યાર છે.

રકમ ૨ જી—ઢાંકેલી સરળી સારવનનિક અથવા ખાતરની મોટી ગટરોને અથવા મો રીઓને અથવા ટાંકીઓને મ્યુનીસીપાલિટીએ અથવા તે જગ્યાની હેલ્થ ટેકોએ ખાતરના થો ગય ફટકીયાં અથવા ખીજાં ઢાંકેલો અથવા પવન આવવા જવાનાં સાધનો કરાવવાં અને લખે લી નોટીશ આપીને તે પ્રમાણે કરવાનું સદરહુ પ્રકારનો હરકોઇ ઢાંકેલી મોટી ગટરના અથવા મેરીના અથવા ટાંકીના ધણીને ફરમાવવાને મ્યુનીસીપાલિટી મુખત્યાર છે.

૩૮ રકમ ૧ લી—આ આકટ ઉપરથી જે મોટી ગટરોનું અથવા મેરીઓનું ધણી પણું મ્યુનીસીપાલિટીની પાસે આવ્યું હોય તેઓમાંની કોઇ હુકમ વગર કરેલી મેરીઓ વિ ગટરમાં અથવા મેરીમાં કોઇ માણસ કમીશનરનું લખેલું ગરે.

અનુમત અગાઉથી લીધા વગર ગટરનો નળ સુકશે અથવા સુકાવશે અથવા તે ગટરમાંથી અથવા મેરીમાંથી ગટરનો નળ સુકશે અથવા સુકાવશે તો તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ચુનહેગારીને લાયક થશે અને મ્યુનીસીપાલિટીની નજરમાં આવશે તે પ્રમાણે તે ગટર કે નળ બાગી નાખવાનું અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનું અથવા તે પાછો ફરીયા કરવાનું અથવા તેની ખીજ વ્યવસ્થા કરવાનું તે માણસને લખેલી નોટીશ આપીને ફરમાવવાને મ્યુનીસીપાલિટી મુખત્યાર છે.

રકમ ૨ જી—આ આકટ ઉપરથી જે મોટી ગટરનું અથવા મેરીનું અથવા દલવર્ટનું અથવા ગટર અથવા વિવરમાંનું અથવા પાણીના નળનું અથવા પાણી જવાના માર્ગનું ધણી

પણ મ્યુનિસિપાલિટીની પાસે આવ્યું તે ઉપર કોઇ માણસે મ્યુનિસિપાલિટીનું લખેલું અનુમત લેવા વગર કાંઇ નવી ઇમારત બાંધવી નહીં. અથવા બાગી ગાંધ હોય તે પાછી ફરીથી બાંધવી નહીં અને જે માણસે સદરહુ પ્રકારની ઇમારત બાંધી હશે અથવા બાગી ગયેલી પાછી ફરીથી બાંધી હશે તે માણસને મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવશે તે પ્રમાણે તે ઇમારત બાગી નાંખવાનું અથવા તેની ખીજ વ્યવસ્થા કરવાનું લખેલી નોટીસ આપીને દરમાવવાને મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે.

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ બાયસોજ થઈ છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૩૮ મુજબ.

પછી બાંધેલી રેસ્તાની મોરી અથવા ગટરમાં કોઇપણ ધરની મોરીનું ફક્ત વરસાદનું પાણી નીકળે એ શીવાયને માટે કરવાની પરવાનગી મળશે નહીં.

૩૮. રકમ ૧ લી—મ્યુનિસિપાલિટીની હદમાં જે મ્હોટી ગટરો તથા મોરીઓ તથા સંડાસો તથા ધરની ગલીઓ અને ટાંકીઓ હોય તે સધળી મોરીઓ વગેરે ઉપર મ્યુનિસિપાલિટીની તપાસ અને નિર્બંધ રહેશે. અને તે ખાનગી હશે તો તે જે ધરની અથવા જમીનની હોય

અથવા તે જે ધરના અથવા જમીનના વાપર શાફ બાંધી હોય અથવા ચાલુ કરી હોય તે ધરના અથવા જમીનના ધણીને ખરચે તેમાં ફેરફાર કરવો અથવા તેઓની મરામત કરવી અથવા તે સારી હાલતમાં રાખવી. અને મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવશે તે પ્રમાણે તે ફેરવવાનું તથા દરસ્ત કરવાનું અને સારી હાલતમાં રાખવાનું તે ધણીને લખેલી નોટીસ આપીને દરમાવવાને મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે.

૨. રકમ ૨ જી—આ આક્ટ અમલમાં આવ્યા પછી મ્યુનિસિપાલિટીના હુકમ વિરૂધ્ધ અથવા સામાન્ય કાયદા વિરૂધ્ધ અથવા આ આક્ટના ઠરાવ વિરૂધ્ધ કોઇ માણસ સદરહુ પ્રકારની કાંઇ મ્હોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથવા ટાંકી બાંધશે અથવા કોઇ માણસ કમીશનરની મંજૂરી વગર કાંઇ નવી મ્હોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથવા ટાંકી બાંધશે અથવા જે મ્હોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથવા ટાંકી બાગી નાંખવાનો અથવા બંધ કરવાનો અથવા નહીં કરવાનો મ્યુનિસિપાલિટીએ હુકમ કર્યો હોય તે મ્હોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથવા ટાંકી બાંધશે અથવા બાગી નાંખીને પાછી ફરીથી બાંધશે અથવા ચાલુ કરશે તો એ પ્રમાણે કરનાર દરએક માણસ આ આક્ટમાં આગળ દર્શાવેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે. અને મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવશે તે પ્રમાણે સદરહુ મ્હોટી ગટર અથવા સંડાસ બાગી નાંખવાનું અથવા સુધારવાનું અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનું સદરહુ માણસને નોટીસ આપીને દરમાવવાને પણ મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે.

ટીકા

નામદાર હાઇકોર્ટનું રૂલીંગ ફોજદારી તા. ૨૧ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૮ આ કલમની પેઠેલી રકમનું કામ ગુનામાં ગણાય નહીં.

જાનર હોય તેને મરામતની રજા આપવાની ના પાડવાને સત્તા મ્યુનિસિપાલિટીને નથી પણ ગંદકી થતી હોય તે નયાય એવા ઇલાજ લેવાઇ શકે. સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૭ જુન સને ૧૮૮૩ નાં ૨૫૧૫.

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ બાયસોજ કરી મંજૂર થવા મોકલી છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૩૮ ની રકમ ૨ મુજબ.

મ્યુનિસિપાલ હદની અંદર કોઇ ઘરણું જાનર કરવા દેવામાં આવશે નહીં. હાલુ કોઇ હ

શે તે વપરાતો હશે અથવા નહીં વપરાતો હોય પણ તે બાગી નાંખી પુરી નાંખવામાં આવશે.

આ સખંધમાં થયેલુ હાઇકોર્ટનું હુકમનામું.

સને ૧૮૮૭ ની અપીલ નંબર ૨૭૯ ના કામમાં નામદાર હાઇકોર્ટે આપેલા ફેસલાનો તરફુમો.

અમદાવાદની મ્યુનિસિપાલિટી

અપેલેન્ટ અસલ પ્રતીવાદી.

ગઝુરબાદા ઉસમાનખાન.

અપીલના પ્રતીવાદી અસલ પ્રતીવાદી.

ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટના સને ૧૮૭૭ ની અપીલ નં ૧૨૬ ઉપર અમદાવાદના આર્ટીગ ૪૬૭ ને આપેલા ફેસલા ઉપર બીજી અપીલ.

નીચલી કોર્ટનાં હુકમનામાં અમે ૨૬ ફરીએ છીએ કેમકે સને ૧૮૭૩ ના મુ'બાઇના આ ડેટ ૬ ની કલમ ૨૯ ની રકમ ૧ થી મ્યુનિસિપાલિટીને કાંઇ પણ જાનરના માલીકને અગર જો એ જાનર આ આર્ટિકલ અમલમાં આવ્યા પહેલુ અનેલો હોય તોપણ તેમાં ફેરફાર કરવા અથવા મરામત કરવા અથવા મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં દુરસ્ત લાગે એવી રીતે સારી હાલતમાં લાવવા ફરમાવવાને અપીલિયાર છે. મ્યુનિસિપાલિટીએ નોટિસ (નંબર ૩) માં પેટા કલમ (નં ૧૮) લખેલી છે પણ તેથી જે જાનરને નીચે કુલો હોય તેની સપાટી અથવા ધરની સપાટી બરાબર લાવવા તો તેમાં લેટાનું અથવા બીજી ધાતુનું વાસણ જે વારે વારે સાફ થઇ શકે તથા જેમાં નરક અથવા પેશાબનો વધારો જયો ન માય એવું મુકાબામાં આવે. એવું બનાવવા શિવાય કંઇ વધારો કરવાનો મ્યુનિસિપાલિટીનો ઇરાદો નહીં હોય એમ અમારા ધારવા માં આવે છે. જે અમારા ધારવા પ્રમાણે હોય અને તેથી વધારો કરવાનો મ્યુનિસિપાલિટીનો ઇરાદો ન હોય તો તેમણે કરેલી નોટિસ (નં ૩) થી કાયદાનું ઉત્તરધન થતું નથી. પણ જે નોટિસ જોડએ તેની સ્પષ્ટ અને સમજાઇ શકે તેવી નથી તેથી અપીલવાળાને પોતાનો જાનર બીલકુલ કાઢી નાંખવાનું સમજાવવામાં આવ્યું હોય એ સંભવીત નથી.

આર્ટીગી કલમ ૩૬-૩૭-૩૮-૩૯-૪૦ ઉપર પુખ્ત રીતે વીચાર કરતાં અમારા અભીપ્રાયમાં આવે છે કે આર્ટિકલ અમલમાં આવ્યા પહેલાં જે જાનર કાયમ હોય તેને કાઢી નાંખાવવા અથવા પુરી નાંખાવવા મ્યુનિસિપાલિટીને કંઇ અપીલિયાર નથી તેમ તે કાઢી નાંખાવવા તથા પુરી નાંખાવવાને વારને સંસ્કારની મંજુરીથી યા મંજુરી શિવાય પેટાકાનુન બનાવવાને પંજુ અપીલિયાર નથી. અથવા જાનરમાં ફેરફાર મરામત યા સાફ કરાવતું એ મ્યુનિસિપાલિટીના અપીલિયારમાં છે પણ તેને પાડી નાંખવા યા પુરી નાંખવા એ તેના અપીલિયાર બહાર છે. પેટા કાનુન (નંબર ૧૮) થી પાડી નાંખવા યા પુરી નાંખવાનું નીકળે છે તેથી જ જાનર આર્ટિકલ અમલમાં આવ્યા પહેલાં બની હોય તેને એ લાગુ થઇ શકતી નથી. નોટિસમાં આંદર પેટાકાનુન લખવાથી અપીલવાળો ભગાએલો માટે નીચલી કોર્ટનું હુકમનામું ૨૬ ફરીએ છીએ તોપણ અસલ દાવામાંનો અને અપીલમાં યએલો ખરચ પક્ષકારોને પોતપોતાને માથે નાખીએ છીએ તા. ૨૩ જાનેવારી સને ૧૮૭૮.

સહી. એમ. આર. વેસ્ટ્રાપ.

” એમ. મેલવીસ.”

આને લગતી મુખ્ય કાયદાની કલમ ૩૩ ની રકમ ૨ મુજબ

નીચે પ્રમાણે બાયલોજ થએલી છે.

(બી) કાંઇ પણ મકાનમાં નવા દટણ જાનર અથવા ખાજકુવા અને કોડી કરવા દેવામાં આવશે નહીં.

૪૦. હરકોઇ મોહોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથ-

મોરીઓ વગર તપાશી જોવા
આખત.

વા ટાંકી આ આકટમાં કહેલી મર્યાદા પ્રમાણે તપાશી જોવાને
અને તે કામ સાર સુરજ ઉગે ત્યારથી સુરજ આથમે ત્યાં સુ
ધીમાં હરકોઇ વખતે હરકોઇ જમીનમાં અથવા ઇમારતમાં
જરૂર હોય તેટલા મદદગાર તથા કારીગર લઇને પેસવાને તથા યોગ્ય દેખાય ત્યાં જમીન ખો-
દાવવાને મ્યુનિસિપાલિટી અથવા મ્યુનિસિપાલિટીએ તે કામ સાર જે અમલદારને નીમ્નો હોય
તે અમલદાર મુખત્યાર છે. જમીન ખોદાવતાં નુકસાન થાય તે જોટલું એટલું થાય તેટલું આ
છું કરવું. અને તે મોહોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથવા ટાં
કી સારી હાલતમાં નથી, અથવા આ આકટ અમલમાં આવ્યા પછી આ આકટના ઠરાવ વિ
રૂધ બાંધી છે એવું ઉપર કહ્યા પ્રમાણે તપાશી જોવા પછી દેખાય તો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે તપાસી
જોવાનો ખરચ થયો હોય તે ખરચ તે મોહોટી ગટર અથવા મોરી અથવા સંડાસ અથવા
ધરની ગલી અથવા ટાંકી જે માલુસની હોય તે ગાણેસે આપવો, અને તે ખરચ આ આકટ
માં આગળ કહ્યા પ્રમાણે વસુલ કરવાને અધિકાર છે; પણ તે મોહોટી ગટર અથવા મોરી અ
થવા સંડાસ અથવા ધરની ગલી અથવા ટાંકી સારી હાલતમાં છે અને આ આકટના ઠરાવ
નિરૂધ બાંધી નથી એવું દેખાય તો મ્યુનિસિપાલિટીએ અથવા ઉપર કહેલા અમલદારે
જમીન ખોદાવી હોય તે જેમ અને તેમ જલદી પુરી નાંખવાને જેવી હતી તેવી કરાવવી
અને સદરહુ પ્રમાણે જમીન ખોદવાનો અને પુરી નાંખીને જેવી હતી તેવી કરવાનો ખરચ
મ્યુનિસિપાલિટીએ આપવો.

૪૧. હરકોઇ સારવજનિક રટ્ટીટમાંનાં દરએક ધરનાં તથા ઇમારતનાં છાપરાનું તથા
ખીજા લાગતું પાણી તે રટ્ટીટે આવનાર જનાર લોકોની ઉપ
વરસાદનાં પાણી સાર ગટર ત
થા નજો.

ર પડે નહીં તેમ કરવા સાર તે પાણી જીંદગીને લઇ જવા
સાર અને મ્યુનિસિપાલિટીને યોગ્ય દેખાય તે રીતે તે છાંડી
મુકવા સાર બરાબર ગટર તથા નળ કરવાનું અને તેઓને કીટકાંક રાખવાનું તે ધરના અથવા
ઇમારતના ધણીને લખેલી મોટીસ આપીને દરમાવવાને મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે.

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ આયતોજ થઇ છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૪૧ મુજબ.

ખાસ કામ શીવાય ખીજા મકાનને વરસાદના પાણીને સાર પરનારો તથા નજો બધાવાની
હાક કરજ નથી.

૪૨. રકમ ૧ લી—કોઇ ધરને અથવા ઇમારતને અથવા કોઇ ધરના અથવા ઇમારત
ના આગલા ભાગને કાંઇ િજહિનીઃમૃત અથવા *સીમાતીકામક
ખહિનીઃમૃતો કહાડી નાંખવા અથવા †પ્રતિબંધક કરયું હોય તે આ આકટ આ ઠેકાણે
આખત.

અમલમાં આવ્યા પેહેલાં કરયુ હોય તોપણ હરકોઇ સારવજ
નિક રટ્ટીટે આવનાર જનાર લોકોને સુખરૂપ વગર અડચણે આવવા જવાની હરકત થાય તે
રીતે તે સદરહુ સારવજનિક રટ્ટીટ ઉપર અથવા રટ્ટીટમાં આવ્યું હોય અથવા રટ્ટીટ ઉપર હરકોઇ
રીતે આમળ આવ્યું હોય અથવા જગા દખાવી હોય અથવા રટ્ટીટમાંના પાણીના ઉધાડા નળને આ

‡ ખહિનીઃમૃત એટલે બાહાર નિકળી આવે તેવું જે કાંઇ હોય તે.

* સીમાતીકામક એટલે જેથી હદ બાહાર જગા દખાય તે.

† પ્રતિબંધક એટલે જેથી હરકત અથવા અડચણ થાય તે.

થવા મોરીને અથવા મ્હોટી ગટરને હરકત થાય અથવા બરાબર રહે નહીં એવી રીતે તે નળ માં કે નળ ઉપર વર્તુ હોય અથવા જગા દખાતી હોય તો તે ધરના અથવા ધમારતના ધણીને અથવા તેમાં અથવા મોરીમાં કે મોરી ઉપર અથવા મ્હોટી ગટરમાં કે મ્હોટી ગટર ઉપર આ ગળ આ રહેનારાઓને લખેલી નોટીસ આપીને તે બહિર્નિસૂત અથવા સીમાતિકામક અથવા પ્રતિબંધક કાઢાડી નાંખવાનું અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનું ફરમાવવાને મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે તે બહિર્નિસૂત અથવા સીમાતિકામક અથવા પ્રતિબંધક કાયદા સર રીતે કર્યું હોય તો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કાઢાડી નાંખવાથી અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાથી જે માણસનું નુકશાન થાય તે માણસને મ્યુનિસિપાલિટીએ વ્યજળી હોય તેટલું નુકશાનનું વળતર આપવું. અને સદરહુ નુકશાનના વળતરની રકમ બાબત વાંધા પડે તો આ આકટમાં આગળ જે રીત કહી છે તે રીત ચોક્કસ કરીને તે રકમ ઠરાવવી.

રકમ ૨૭—જે ટેકાણે આ આકટ અમલમાં આવ્યા પછી સદરહુ પ્રકારના જે બહિર્નિસૂત અથવા સીમાતિકામક અથવા પ્રતિબંધક બાંધવામાં આવશે અથવા મુકત્તામાં આવશે તે સઘળાં બાબત મ્યુનિસિપાલિટીને તેવેજ અધિકાર છે પણ મ્યુનિસિપાલિટીને તે બાબત નુકશાનનું વળતર આપવું પડશે નહીં.

રકમ ૩૭—સારવજનિક સ્ટ્રીટ માંહેના ધરોના અથવા ધમારતોના ધણીઓને અથવા તેમાં રહેનારાઓને ધરના અથવા ધમારતના હરકોઈ માલથી જમીનની ઉપરની પાયાની બી નની અથવા પાયાની લેનની બાહાર ધણીમાં ધણી ચાર ફુટ સુધી બહીરનીસૂત થાય (એટલે બાહાર નીકળી આવે) તેવી ઉઘાડી અડાળી અથવા છત્તાં અથવા ઝોરડીઓ કરવાની લખેલી પરવાનગી આપવાને મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે. અને કોઇ માણસ સદરહુ પ્રકારની પરવાનગી વગર સદરહુ પ્રકારની અડાળી અથવા છત્તાં અથવા ઝોરડીઓ કરશે તો તે આ આકટ માં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા

કોસ્ટ, ઝેનક, ટોરટ, કલમ ૨૧૫ જે છાપર ખપેડો હોય એવી સ્ત્રીજ અસલ હોય તે નાથી ઉઘી કરી શકાય.

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ બાયબોજ થઇ છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૪૨ ની રકમ ૩ મુજબ.

છજી દાખલી અથવા ખપેડો કરવાની રજા યોગ્ય લાગ્યા મુજબ આપવામાં આવશે, પણ તે એવી રીતે કે મકાનની પાસેની જમીનથી ફુટ બાર કરતાં નીચે બનાવવી ન જોઇએ. અને જે મકાનને છજી દાખલી અગર ખપેડો કરવો હોય તે મકાનના છાપરાના નેવ સામે મકાનના નેવથી ૮ ફુટનું ક્ષીતીજ સમસુત અંતર કરતાં ઓછું છેટે ન જોઇએ. આ પેટા કાતુન પ્રમાણે બ્યારે કોઈને રજા આપવામાં આવશે ત્યારે તેના સામેના ધર અથવા ધરોના માલેક અથવા કબજેદારના ઓછામાં ઓછા તે મુજબ કરવાના હકને પ્રતિબંધ થાય એવી રીતે તે કરવા દેવામાં આવશે નહીં.

જે બાબતોમાં સામસામેના ધરોના નેવનો ક્ષીતીજ સમસુત અંતર આઠ ફુટ કરતાં ઓછો હશે તેવે ટેકાણે નેવની હદથી બાહાર ન નિકળે એવાં વાંછંટીયાં બારીઓને કરવાની રજા આપવામાં આવશે.

કલમ ૪૨ની રકમ ૧-૨ પ્રમાણેનું કામ શુનો નથી એવું મેહેરબાન ડિસ્ટ્રિક્ટ માસ્ટ્રેટ સાહેબે તા. ૨૬-૮-૮૯ ને શેજ ગોપાલ કરશન મામુનાએકની પોળના રહેનારનાપર ગુરુતુ પતર મુકેલું તે કામમાં સળ કરેલી તે અપીલમાં ૨૬ કરી ઠરાવ્યું હતું.

The question arises. He is disobedience to a notice under Section 42 Clause 2. punishable under Section, 74, Clause 1 or 23 I think

not. A penalty is only imposed in case of a breach of Section 42, Clause 3.

અપીલમાં છબ્બ નગીનદાસના કામમાં મેહેરબાન અમદાવાદના ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ સાહેબે ઠરાવ તા. ૧૬ અક્ટોબર સને ૧૮૭૭ માં કરેલો તેમાં ફરમાવ્યું છે કે.

નેજનું—એ અડળી, છબ્બુ અથવા કોટડી કહેવાય નહીં, માટે કલમ ૪૨ ની રકમ ૩ પ્રમાણે કંઈપણ ગુન્હો થયો નથી.

કાળુપુરના જેઠાલાલ ઉમેદને ડાખલી ખપડો વગર રબાયે કીધા બાબત શબ્દ કરેલી, તે કામમાં મેહેરબાન અમદાવાદના ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ સાહેબે તા. ૮ અગષ્ટ સને ૧૮૭૭માં ઠરાવ્યું કે જે કામને વાસ્તે પરવાનગી લેવાની જરૂર છે તેમાં એ આવી જતું નથી, તેમજ બીજી, ખપડો કરવાનું કામ છે તે પણ તેમાં આવતું નથી, ડાખલી અને ખપડો બંને જીનાં હતાં તેને ફરી કરવાનું કામ બારના વોલમાં ફેરફાર કરવાનું અથવા વધારો કીધાનું નથી, માટે તે હોમત અને સજા રદ કીધી.

દોડાકાલ મેહેરબાન બીન રબાયે ખપડો કીધો તે કામમાં સજા થએલી તેની અપીલમાં મેહેરબાન અમદાવાદના ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ સાહેબે તા. ૨૯ જુન સને ૧૮૮૭ને રોજ ઠરાવ કીધો કે, અસલ ખપડો અસલ હતો, ને તદ્દન નવીન કીધો એવો પુરાવો નથી તેથી સજા રદ કરી.

આ બધા દાખલાથી અને કલમ ૪૨ ની અંદર માત્ર રબાય વીના કરે એટલે તદ્દન નવીન કરે તેનું માટે એ કલમ અનુસાર સજા થઈ શકે જીનો હોય તે ફરી કરે તેને રબાયની જરૂર નથી, જેમ કે નામદાર દાખલો કરતું રીફર્મ તા. ૩૦ અગષ્ટ સને ૧૮૮૮ નું હોય તેવી પહેલી દીવાલ કરા કરે તેને નોટીસ કે રબાયની જરૂર નથી તેમ એ છે.

કંઈ વહીવટ તોડે તો તે કાયદેસર ગુન્હો થઈ શકતો નથી, એવો ઠરાવ અપીલમાં સુલતાન અલીના કામમાં અમદાવાદના મેહેરબાન યંગદસમનડ સાહેબે તા. ૧૭-૪-૯ નો કીધો છે.

મેહેરબાન અમદાવાદના ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ સાહેબેનો હુકમ તા. ૩૦ જાનેવારી સને ૧૮૮૪ તા. ૪૭ નો કામ ઠરાવ જનરલ મીટિંગનો હોય તો પણ બાયલોન્થનો નથી, તો તે કાયદેસર ઠરાવ છે એમ નથી.

ખાહાર ઉપરનાં કામમાં કીધાં તે બાબત અમતલાલ ઉમેદના કામમાં મેહેરબાન ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ સાહેબે કીધેલો ઠરાવ આલુ છે કે બજી હરકતવાળું કામ હોય તે પ્રોજેક્શન કહેવાય.

Under section 42 Clause 3 the municipality can order a door opening outside and thereby being a projection (Possibly the High Court might hold that a projection means a permanent projection but it has not done yet) to be taken away.

૪૩. હરકોઈ જમીનની વાડ કેઈ સાર્વજનિક સ્ટ્રીટની આબુએ હોય તે સ્ટ્રીટની લેવલ થી ચાર ફૂટ કરતાં ઉંચી અને ચાર ફૂટ કરતાં પહોળી ન વાડ તથા ઝાડો વગેરે બાબત હી રહે તે પ્રમાણે તે કાપવાનું અથવા ખાહારી નાંખવાનું આ નિયમ ને હરકોઈ સાર્વજનિક રસ્તા ઉપર અથવા સ્ટ્રીટ ઉપર જે ઝાડ અથવા છુપલાં કાઢે રીતે આવ્યાં હોય અથવા જેથી તે રસ્તાને અથવા સ્ટ્રીટને ઘોકો પાડે એવો હોય અથવા હરકત થતી હોય તે ઝાડ અથવા છુપલાં અથવા જે ઝાડ અથવા છુપલાં રસ્તા ઉપર અથવા સ્ટ્રીટ ઉપર આવે તેવો અથવા જેથી તે રસ્તાને અથવા સ્ટ્રીટને ઘોકો પેડોએ અથવા હરકત થાય અથવા નુકશાન લાગે તેવો સંભવ છે એવું મ્યુનિસિપાલિટીને લાગતું હોય તો તે ઝાડ અથવા છુપલાં અથવા હરકોઈ સાર્વજનિક તળાવનું અથવા કુતાનું અથવા પાણી પુર પાડવાની બીજી તજવીજ કરી હોય તેનું પાણી બગડે તેવી રીતે અથવા બગડવા જેવી રીતે તે તળાવ ઉપર અથવા કુતા ઉપર અથવા પાણી પુર

પાડવાને બીજી તજવીજ કરી હોય તે ઉપર જે આડ અથવા છુપકાં આવ્યાં હોય તે કાપી નાંખવાનું અથવા ઝરી નાંખવાનું જમીનના ધણીને અથવા ભોગવટો કરનારને લખેલી નોટીસ આપીને દરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

ટીકા.

વાંડ ખસેડવા માટે નોટીસ છેક દુકાની મુદતની નહીં જોઈએ. મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ તા. ૧૧ જુન સને ૧૯૭૪

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ વ્યાખ્યાન થયું છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૪૩ મુજબ

દર વરસે અગ્રેષ્ટ મહીનામાં અગર તેની લગભગ વાડયો છાંટવાની નોટીસો કરવી ને જે માણસ પર એવી નોટીસ આપવામાં આવે તે માણસે જે છાંટણુ થયેલું હોય તે પોતાના ખરેખરી મ્યુનિસિપાલ ડીસ્ટ્રિક્ટ બાદાર જે જગો સેક્ટરી પ્રસંગ કરે તે દેખાણે લેઈ જઈ નાંખવું.

૪૪. કોઈ ઘરની અથવા ઇમારતની બહાર વેણ વર્તમાનસુચક ચંતના તારને સાફ અથવા દીવા સાફ આંકડા, અને મોટી ગટરમાં અને પાણીના ધરોને આંકડા વગેરે જડાવવા. કામમાં યોગ્ય રીતે વા અથવા જવાને સાફ જરૂર દેખાય તે વી નળીઓ દબી કરવાનો અથવા જડવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે. અને તે આંકડા અને નળીઓ એવી રીતે ઉભી કરવી કે તેથી તે ઘરને અથવા ઇમારતને અથવા પાસેનાં કોઈ ઘરને અથવા ઇમારતને ઉપદ્રવ અથવા અડચણ થાય નહિં.

૪૫. દરએક સ્ટ્રીટ જે નામથી ઓળખાવવી હોય તે નામ તે સ્ટ્રીટના દરએક છેડા ઉપરનાં અથવા ખુણા ઉપરનાં અથવા નાકાં ઉપરનાં ધરોને જે સ્ટ્રીટના નામો લખીને મારવાં બાગ સહેજ નજરે પડતો હોય તે બાગ ઉપર મરાવવાને અને ઘરો ઉપર નંબર મારવાં અથવા રંગ વતે કઢાવવાને, અને દરકોઈ ઇમારતની બાહારને

વોલ જે બાગ સહેજ નજરે પડતો હોય તે બાગ ઉપર અથવા તે ઇમારતના વાડાનો દરવાજો રક્ષતા ઉપર હોય તે દરવાજા ઉપર વખતે વખતે નંબર મરાવવાને મ્યુનિસિપલિટી મુખ્યાર છે અને તે નામનો અથવા નંબરનો કોઈ માણસ નાશ કરશે અથવા તે કાઢાડી નાંખશે અથવા એહેરી નાંખશે અથવા મ્યુનિસિપાલિટીએ જે નામ અથવા નંબર માર્યો હોય તે મુકીને બીજું નામ અથવા નંબર મારશે તો તે માણસ, અને તે નંબર ક્યાં પછી તે ધરો ધણી અથવા ભોગવટો કરનારો તે નંબર પોતાને ખરેખરી ઠીકઠીક નહીં રાખશે તે ધણી અથવા ભોગવટો કરનારો આ આ આંકડામાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

૪૬. દરકોઈ સ્ટ્રીટમાંનું કોઈ ઘર અથવા ઇમારત અથવા ભીંત અથવા તે ઉપર કાંઈ જડયું હોય તે જરૂર થયું છે. અથવા પડવા જેવું થયું છે, જીલ્લું અને જોખમ પોહોંચાડ અથવા તે ઘરમાં અથવા ઇમારતમાં રહેનારાઓને અથવા પાવા સરખી ઇમારતો. સેનાં ધરને અથવા ઇમારતને અથવા તેમાં રહેનારાઓને અથ

વા રસ્તે આવનાર જનાર લોકોને ગુકશાન પહોંચે તેવું છે એવું મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવે અને રસ્તે આવનારજનાર લોકોના ખચાવ સાફ કુંડ બરાવવાની જરૂર દેખાય તે મ્યુનિસિપાલિટીએ યોગ્ય કુંડ તાજડોખ બરાવવો; અને તે ઘર અથવા ઇમારત અથવા ભીંત અથવા તે ઉપર જે જડયું હોય તે પ્રસંગ પ્રમાણે પાડવાની અથવા મજબુત કરવાની અથવા દુરસ્ત કરવાની જરૂર હોય તે પ્રમાણે તાજડોખ કરવા આખત લખેલી નોટીસ ધણીને અથવા તેમાં રહેનારને અપાવવી, અને એ પ્રમાણે નોટીસ આપ્યા પછી ત્રણ દિવસની અંદર તે ધણી અથવા રહેનારો તે ઘર વગેરેની મરામત કરવાને અથવા તે પાડવાને અથવા તે મજબુત કરવાને

સર કરશે નહીં અને તત્પરતાથી તે કામ પુર કરશે નહીં, તો તે ઘર અથવા ઈમારત અથવા ભીત અથવા તે ઉપર જે જડ્યું હોય તે, અથવા તેના જે લાગ પાડવાની અથવા તેની મરામત કરવાની અથવા તે ખીજી રીતે મળ્યુત કરવાની જરૂર દેખાય તે પ્રમાણે મ્યુનિસિપાલિટીએ કરાવવું. અને મ્યુનિસિપાલિટીને ખરચ થાય તે સઘળો ઘર વગેરેના ધણીએ અથવા તેમાં રહેનારે આપવો, અને તે આ આકટમાં આગળ કહેલી રીતે વસૂલ કરવો. પણ એવું કરાવ્યું છે કે બધા તાત્કાલિક હોય તો બે દિવસની અંદર ચેન્ડ બરવાની ધણીને અથવા રહેનારને પહેલાં લખેલી નોટિસ આપવાનું મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવે તો આપવી અને નોટિસ પ્રમાણે કરવામાં નહીં આવે તો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કરવાનો મ્યુનિસિપાલિટીએ બંદોબસ્ત કરવો.

૪૭ મ્યુનિસિપાલિટીની લખેલી પરવાનગી લીધા વગર અથવા કાયદાસર ખીજા અધિકાર વગર કોઈ માણસ કોઈ સારવજનિક સ્ટ્રીટની ફરસખી ફરસખી ઉચકવા આવત. ધી અથવા ગટર અથવા લાદી અથવા ખીજી સામાન અથવા આડ અથવા ભીત અથવા થાંભલું કાઢાડશે અથવા ઉચકશે અથવા તેમાં ફેરફાર કરશે અથવા સદરહુ પ્રકારની કોઈ ફરસખી અથવા ગટર અથવા લાદી અથવા ખીજી સામાન અથવા કુંડ અથવા ભીત અથવા થાંભલું કાઢાડ્યા અથવા ઉચક્યા પછી અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યા પછી નોટીસ આપવા જેટલું મ્યુનિસિપાલિટીની ખાતરી થાય તે રીતે તે પાછું લાવવાને અથવા જેમ હતું તેમ કરવાને સુકશે તો તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુનેહગારીને લાયક થશે, અને તે સ્ટ્રીટ પેહલેલાંની પેટ કરવાનો ખરચ થાય તે તેણે આપવો જોઈએ અને તે ખર્ચ આ આકટમાં આગળ કહેલી રીતે વસૂલ કરવો.

૪૮ દરકોષ કેકાણે આ આકટ અમલમાં આવ્યા પછી કોઈ માણસ કોઈ સારવજનિક સ્ટ્રીટમાં ભીત બાંધશે અથવા કાંઈ આડ અથવા કુંડો અથવા થાંભલું અથવા પાયરી અથવા દુકાન અથવા ખીજી કાંઈ ઉત્તેજીત અથવા પદાર્થ અથવા પ્રતિબંધક અથવા સીમાતિ કામક કરશે અથવા ઉભું કરશે અથવા સદરહુ સ્ટ્રીટમાં અથવા સ્ટ્રીટ માંહેની કોઈ ઉઘાડી મોરી અથવા ગટર અથવા મોટી ગટર અથવા નેહરમાં અથવા તે ઉપર કાંઈ પેટી અથવા ગાંસડી અથવા માલનો દાગીનો અથવા ખીજી કાંઈ જાણુશ સુકશે અથવા સુકાવશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુનેહગારીને લાયક થશે અને તે પ્રતિબંધક અથવા સીમાતિકામક કહાડી નાંખવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે. અને એ પ્રમાણે કહાડી નાંખવાનો ખરચ થાય તે તે કરનારો અથવા ઉભું કરનારો માણસે આપવો, અને તે ખરચ આ આકટમાં આગળ કહેલી રીતે વસૂલ કરવાનો અધિકાર છે, અને લોકોને અથવા કોઈ સંખ્યને અડચણ નહીં થાય તે રીતે વાર તેહેવારને દહાડે અને કાર્ય પ્રયોજનની વખતે દરકોષ સારવજનિક સ્ટ્રીટમાં થોડા દહાડા સુધી ઉત્તેજીત કરવા દેવાની અથવા આર દહાડા કરતાં વધી નહીં હોય તેટલી મુદત સુધી પેટાંની સ્ટ્રીટમાં અથવા જગ્યામાં સરપણ શીચી મુકવા દેવાની પરવાનગી આપવાની આ આકટ ના કોઈ ઠરાવથી મ્યુનિસિપાલિટીને મળ્યા છે એવું સમજવું નહીં.

ટીકા.

ખાનગી રસ્તાને અડચણ કરવામાં આવે તેમાં લોકાપકારક કંત નથી જાનકાતાય બટાચા રજી ૨ વીં ૫૦ ૫૬ થોડો જંડેલ ગાડી અડચે કલાક રસ્તામાં ઉભી રાખી તેથી આ કલમ મુજબ ગુનેા નથી કલમ ૪૮ માં જે ચીજો છે તેમાં એના સમાશ થતો નથી મુંગાઈ હાથ કોરટ રજીંગ તાં ૨૪ જાનેવારી સને ૧૮૮૭

સરકારી જમીન દખાવી લીધી પણ સરકાર તથા દખાવનાર વચ્ચે માલકીની તકરાર

છે માટે તેની નહીં સફાઈ થતાં સુધી ફાળવણીમાં કામ ન ચાલે હાથ ધરત રૂબીંગ તા. ૩ મે સને ૧૯૮૮

જો ખાનગી રસ્તો હોય ને શરીઆત નથી એમ જણાય તો તેની અડચણ દુર કરવા માછલેટે હુકમ ન કરવો ખીઆરામ ભટાઓજી ૧૫ વીકલી રીપોર્ટ ૬૭

શરીઆતરસ્તો પોહોળો હોય તે હમેશને માટે સાંકડો થાએ તો અપકારક કત્ય ગણાય આર્યબોલડ પાને ૯૬૭ રાણી વીરધ-ટેલીગ્રાફ કંપની.

૪૬ હરકોઈ ઇમારત બાંધવાનો અથવા ભાગવાનો અથવા તેના બહારના બાગમાં ફેરફાર કરવાનો અથવા તેની મરામત કરવાનો કોઈ માણસનો મરામત વીગેરે કરતી વખતે કે ઇરાદો હોય, અને તે કામથી કોઈ સ્ટ્રીટને પ્રતીગ્રાહક અથવા ડ ભરવો.

ધારતી અથવા અડચણ થાય તો તે માણસે તે કામ સર કરવા પહેલાં અને કુંડ ભરવા સાર મ્યુનીસીપાલીટીની પહેલાં લખેલો પરવાનગી લખને જે ઇમારતનું સદરહુ પ્રમાણ કામ ચાલતું હોય તે ઇમારત સ્ટ્રીટથી જુદી રાખવા સાર જેમણે તેવો કુંડ અથવા આડ ભરાવ્યો, અને લોકોના યાવ શાર અથવા અડચણ નહીં પડવા દેવા સાર જેટલી મુદત સુધી તે કુંડની અથવા આડની જરૂર હોય તેટલી મુદત સુધી કમીશનરની ખાત્રી પ્રમાણે તે કુંડ અથવા આડ ઉભી રાખીને સારી હાલતમાં રાખવી, અને રાત્રે તે કુંડની અથવા આડની નજીક જોખણે તેટલું અજવાળું કરાવવું, અને મ્યુનીસીપાલેટી હુકમ કરે સાર તે કુંડ અથવા આડ કઢાડી લઈ જવી. આ કલમના હરાવ વાર્ધ રીતે કોઈ માણસ આવશે તો તે આ આકટમાં આગળ કહેલી યુનેહગારીને લાયક થશે.

૫૦ જે સ્ટ્રીટનું અથવા મોટી ગટરનું અથવા મોરીઆનું અથવા ખીજા મોટા જગા, એનું ધણીપણું મ્યુનીસીપાલેટીની પાસે અચ્ચું હોય તેમ મરામત વીગેરે કરતી વખતે કે ની કોઈ સ્ટ્રીટ અથવા મોટી ગટર અથવા મોરી અથવા ડ ભરવા અને દીવા કરવા.

ખીજા જગા બાંધતી વખતે અથવા તેની મરામત કરતી વખતે મ્યુનીસીપાલેટીએ આસપાસના ઘરોને અથવા ઇમારતોને ટેકા આપીને જેખમ નહીં લાયક વા બાખત ઠીક બંદોબસ્ત રાખવો; અને તે કામ ચાલતું હોય ત્યારે ગાડીઓ અથવા ગાડાં અથવા ખીજાં વાહનો અથવા ઢોરો અથવા ઘેડા આવવા જવાની મના કરવા સાર પોતાની નજરમાં આવે તેવા ઘાંડા અથવા સાંકળો અથવા થાંભલાં હરકોઈ સ્ટ્રીટમાં આડા અથવા સ્ટ્રીટમાં રેખાવવાં; અને સ્ટ્રીટમાંની મોટી ગટર અથવા મોરી અથવા ખીજા કામ બાંધતા હોય અથવા તેની મરામત કરતા હોય ત્યારે મ્યુનિસીપાલેટીએ ત્યાંનાં રાત્રે જોખણે તેવું અજવાળું કરાવવું અને પોહોરો રખાવવો. અને મ્યુનીસીપાલેટીના હુકમ અથવા અનુમત વગર કોઈ માણસ તે ઘાંડામાંના કાંઈ ઘાંડો અથવા સાંકળોમાંના કાંઈ સાંકળ અથવા થાંભલાઓમાંનું કાંઈ થાંભલું કઢાડી નાંખશે અથવા તેમાં કાંઈ ફેરફાર કરશે અથવા કઢાડી લઈ જશે. અથવા દીવા કઢાડી નાંખશે અથવા હોલવશે તો તે આ આકટમાં આગળ કહેલી યુનેહગારીને લાયક થશે.

૫૧. કમીશનરની લખેલી પરવાનગી વગર કોઈ માણસે કોઈ સ્ટ્રીટમાં ઇમારતી લોકડાં અથવા ઇમારતનું સામન મુકવું નહીં અથવા ખાડો ખોદવો નહીં; અને સદરહુ પ્રકારની પરવાનગી મ્યુનીસીપાલેટીની નજરમાં આવશે સારે બંધ થશે અને તેવી પરવાનગી કોઈ માણસને આપી હોય ત્યારે તે સામાન કઢાડી લઈ જાય સાં

સુધી અથવા મ્યુનીસીપાલેટીની ખાત્રી થાય તે રીતે ખાડો પૂરી નાંખે અથવા ખીજા રીતે ફેર

તેને કહે તાં તો સુધી તે માણસે પોતાના અરબથી જરૂર હોય તેવો તે સામાનને અથવા ખાડાને કુંડ ભરાવીને ઘેરી લેવડાવવો; અને રાત્રે જરૂર હોય તેવું તાંબું અજવાળું કરાવવું. એકાદ માણસ આ કલમના ઠરાવ વીરૂધ્ધ રીતે ચાલશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા.

ઇમારતી સામાન બાબત દંડ થએલો નેપર અખીલ કામી તે ડીઝીકટ મેજસ્ટ્રેટ સાહેબે ન સાંભળી તે બાબત ડીઝીકટ માજસ્ટ્રેટ સાહેબનો હુકમ રદ કરી કાયદેસર કામ ચલાવવા ઠર તા. ૮ માર્ચ સને ૧૮૮૮ નું મુંબાઇ હાઇકોર્ટનું રજીંગ.

૫૨ નેમ્બરે તેવી મરામત નહીં કર્યાને લીધે અથવા બચાવનો બંધોબસત નહીં કરવાને લીધે અથવા કુંડ વીગેરે નહીં ભરાવી લીધાને લીધે આવનારા જનારા માણસોને ફલાણી જગાથી બેખમ પોહોચે તેવું છે, એવું મ્યુનીસીપલિટીની નગરમાં આવે તો તે બધ ટાળવા સાડ ચોનીશ કક્ષાકમાં તે જગાની મરામત કરવાનું અથવા તેને કુંડ વીગેરે ભરવાનું અથવા બચાવનો બંધોબસત કરવાનું તે જગાના ધણીને લખેલી નોટીસ આપીને ફરમાવવાને મ્યુનીસીપાલિટી મુખસાર છે.

ટીકા.

એક કુત્રો રસ્તાથી કુટા હર એક જણના ઘર પાસે હોતો તેને કઠેશ કરાવવાની તકરા રમાં નામદાર મદરાશ હાઇ કોર્ટે ઠરાવ્યું કે આ કલમ પબલીક રસ્તો નથી અને તે રસ્તાની બાજુપર થઇને માણસે જવાને બંધાએલ નથી તેથી સખ રદ કરી તા. ૨૩ ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૩ નામદાર મુંબાઇ સરકારનો ઠરાવ નં. ૧૩૭૬ તા. ૧૩ જુન સને ૧૮૭૭ મ્યુનીસીપાલિટી ને કઠેરાની નોટીસ આપવાની શખ ન આપવી માજસ્ટ્રેટ પાસે રેલી બેખએ.

૫૩ રકમ ૧ લી—મ્યુનીસીપલિટી ને જગ નથા રીત અને વખત ઠરાવે તે શીવાય બીજી કોઇ સ્ટ્રીટમાં અથવા કોઇ સાર્વજનિક ખાણ ઉપર અથવા નેટી* ઉપર અથવા ઉતરવાની જગાએ અથવા બરતીનું પાણી બ્યાંડશુધી ચઢે છે તેની નીશાણીની ઉપરના કિ નીચેના સગુદ્ધ કિનારાના હરકોઇ ભાગ ઉપર અથવા ને નદીને ભરતી ઝોટ થતી હોય તે નદીના કાંઠાના હરકોઇ ભાગ ઉપર ને કોઇ માણસ ધુળ અથવા કચરો અથવા છાણ અથવા લાદ અથવા રાખ અથવા વાડિમાંનો અથવા રસોડાનો અથવા તપેલામાંનો કચરો અથવા હર કોઇ પ્રકારનો ગોમવાડ અથવા છવજનું સખધી હરકોઇ પદાર્થ અથવા કાચનું અથવા ચીનાઈ માટીનું કુટી ગએલું કાંઇ સામાન અથવા બીજે કાંઇ કચરો પુત્તે અથવા ને બીજે કાંઇ પદાર્થ લોકાપકારક કૃત્ય હોય અથવા લોકાપકારક કૃત્ય થઇ શકે તે પદાર્થ નાંખશે અથવા પોતા નાં કુટબમાંનાં અથવા ઘરમાંનાં કાંઈ માણસ પાસે નાંખાવશે અથવા તેને નાંખવા દેશે અને ને કોઇ માણસ કોઇ સારવજનિક સ્ટ્રીટમાં ગાડો પેશાય કરશે અથવા પોતાનાં કુટબમાંનાં અથવા ઘરમાંનાં કોઇ માણસને કરવા દેશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

૫૩ રકમ ૧ લી—મ્યુનીસીપલિટી ને જગ નથા રીત અને વખત ઠરાવે તે શીવાય બીજી કોઇ સ્ટ્રીટમાં અથવા કોઇ સાર્વજનિક ખાણ ઉપર અથવા નેટી* ઉપર અથવા ઉતરવાની જગાએ અથવા બરતીનું પાણી બ્યાંડશુધી ચઢે છે તેની નીશાણીની ઉપરના કિ નીચેના સગુદ્ધ કિનારાના હરકોઇ ભાગ ઉપર અથવા ને નદીને ભરતી ઝોટ થતી હોય તે નદીના કાંઠાના હરકોઇ ભાગ ઉપર ને કોઇ માણસ ધુળ અથવા કચરો અથવા છાણ અથવા લાદ અથવા રાખ અથવા વાડિમાંનો અથવા રસોડાનો અથવા તપેલામાંનો કચરો અથવા હર કોઇ પ્રકારનો ગોમવાડ અથવા છવજનું સખધી હરકોઇ પદાર્થ અથવા કાચનું અથવા ચીનાઈ માટીનું કુટી ગએલું કાંઇ સામાન અથવા બીજે કાંઇ કચરો પુત્તે અથવા ને બીજે કાંઇ પદાર્થ લોકાપકારક કૃત્ય હોય અથવા લોકાપકારક કૃત્ય થઇ શકે તે પદાર્થ નાંખશે અથવા પોતા નાં કુટબમાંનાં અથવા ઘરમાંનાં કાંઈ માણસ પાસે નાંખાવશે અથવા તેને નાંખવા દેશે અને ને કોઇ માણસ કોઇ સારવજનિક સ્ટ્રીટમાં ગાડો પેશાય કરશે અથવા પોતાનાં કુટબમાંનાં અથવા ઘરમાંનાં કોઇ માણસને કરવા દેશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

૨૬૨ રકમ ૨—હરકોઇ મેજી ગટરમાં અથવા મોરીમાં અથવા કલવડમાં અથવા વિવર મારગમાં અથવા ગટરમાં અથવા પાણીના મારગમાં અથવા તેને મેળવી દીધેલા હરકોઇ નળમાં ઉપર કહેલો કોઇપણ પદાર્થ અથવા મ્યુનીસીપાલિટીની પરવાનગી વગર નરક ને કોઇ માણસ નાંખશે અથવા ધાલશે અથવા પોતાનાં ઘરમાંનાં કોઇ માણસ પાસે નખાવશે અથવા ધાલવશે અથવા તેને તેવું કરવા દેશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા.

અપકારક કૌ છે એવું જણાઇ ન આવતું હોય તો તે વાત શાખીત કરવામાં પુરાવો બેખએ. મુંબાઇ હાઇકોર્ટ રજીંગ તા. ૨૪ જુન સને ૧૮૮૬

* નેટી એક ખતનો ડકા.

સને ૧૮૬૭ ના આક્ટ ૭ પર ફેસલો કે—ખહેર રસ્તાપર પીસાળ કરવો એ ધુનો છે તોપણ તેથી લોકોને ઉપદ્રવ થયાનો પુરાવો હોય તો ધુનો છે. મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ તા. ૨૧ અક્ટોબર સને ૧૮૮૬

નાશાળીઆએ રસ્તામાં પેશાળ કાઢો તે નીશાળ છુટા પછી શીલકના તાબામાં નથી. એ વી બાબતમાં તા. ૩૧ ડુકમ ફરીઆદી મેળવી શકે. મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ તા. ૨૬ મેએ સને ૧૮૮૬ રસ્તાપર છાણા સ્કવપવા મુકે તે ધુનો નથી તેથી ખરેખરો અપકાર થવો જોઈએ તેમ નથી તા. ૮ યુલાઈ સને ૧૮૮૬ મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ.

દોર જેણે ગલીની કાંચી તે ધરતું માણુસ નથી માટે સજા ૨૬. મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ તા. ૨૭ સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૮૮

ખહેર રસ્તાપર દેહ ધરમ કાઢો—કલમ ૨૮૦ પર ફેસલો તેથી ઉપદ્રવ થયાનો પુરાવો હોય તોજ તે ધુનો છે મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ તા. ૨૬ મેએ સને ૧૮૮૪

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ આવશેજ થઈ છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૫૩ મુજબ

આ કલમમાં કયરો અથવા બીજી સ્ત્રીને નાંખવાની જગાએ મુકરર કરવામાં આવી હોય તેમાં નાંખવો અથવા કયરો નાંખવાની મ્યુનિસિપાલિટીએ નીમેલી ડેગમાં જઈ નાંખવો.

દર વરશે અઘટ મહીનામાં અથવા તેની લગભગ તનદુસ્તીમાં બીજાડ કરે એવી વતરપતિ ઉગેલી હોય તે કાયદાની નોટીસો આપવી. અને તે પ્રમાણે કરવાને જે રાખીને નોટીસ મળી હોય તેને તે વતરપતિ પેટા કાનુન ૧૦ માં વાડ વીગેરના છાંટણ લેઈ જવાની જે રીત બતાવી છે, તેજ રીતે લેઈ જવી.—

૫૪ હરકોઈ ટાંકીનું અથવા મહેટી ગટરનું પાણી અથવા પોતાની જગામાંની અથવા જમીનમાંથી બીજા ગોળો પ્રવાહી પદારથ અથવા બીજો ૫ મહેટી ગટર વગેરેમાંનું પાણી દારથ હરકોઈ સ્ટ્રીટ ઉપર જાય અથવા વેહે અથવા ઉંડે પડે છોડી દેવું.

અથવા સ્ટ્રીટમાં બીજામાંની ઝરપે તેવું જે કોઈ કરશે અથવા કરાવશે અથવા થવા દેશે તે અથવા મ્યુનિસિપાલિટીની લખેલી પરવાનગી વગર કોઈપણ મહેટી ગટરમાંથી અથવા સંકાસમાંથી ગોળો પદારથ હરકોઈ સ્ટ્રીટમાંના ઉધાડા નળમાં જાય અથવા વેહે અથવા પડે તેવું કોઈ કરશે અથવા કરાવશે અથવા થવા દેશે તે આ આક્ટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

૫૫ કોઈ માણુસ કોઈ ઇમારતનો અથવા જમીનનો ધણી અથવા ભોગવો કરનારો હોય તે માણુસ તે ઇમારતમાં કે ઇમારત ઉપર અથવા જમીનમાં કે જમીન ઉપર કોઈ કયરો અથવા છાણુ અથવા લાદ અથવા હાલકાં અથવા રાખ અથવા નરક અથવા ગોજ વાડ અથવા હરકોઈ ઉપદ્રવકારક અથવા ગોળો પદારથ ચોવીશ કલાક કરતાં વતીતાર સુધી રાખશે અથવા રાખવા દેશે અથવા યોગ્ય પાન શીવાય બીજી રીતે રાખશે અથવા રાખવા દેશે અથવા સદરહું પાન ગોજ અથવા ઉપદ્રવ કારક સ્થિતિમાં રહેતા દેશે અથવા તેમાંથી ગોજવાડ કાઢાડીને તે સાફ અને ચોખું કરવાની યોગ્ય તમજવીજ કરવાની મફલત કરશે અથવા સદરહું ઇમારતમાં કે ઇમારત ઉપર અથવા જમીનમાં કે જમીન ઉપર કોઈ જનાવર લોકાપ કારક કૃચ થાય તેવી રીતે રાખશે અથવા રાખવા દેશે તે આ આક્ટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા

ધરમાં વશનારો હોય તે છતાં પોતાની માલકી જમીનમાં ગંદકી રાખે તો ધુનો કહેવાય

નામદાર મુખાઇ હાઇકોર્ટ રજીંગ તા. ૯ આગષ્ટ સને ૧૮૮૮

કોઇ જો દુરગંધ ઉઠતી હોય તેથી તદુરસ્તીમાં યંગાડ થાય તેવું નહીં હોય પણ ઇંદ્રી ને તેથી કંટાળો છુટે એવું હોય તો તે દુરગંધી ખસેડવાના કારણસર પુરતું છે. રાણી વીરધ નેલ આરય બેઠડ પાને ૯૫૭

દુરગંધી ખસેડવાના કારણસર ઘણા વરસથી જો પ્રમાણે છે એવો અચાવ થઇ શકે નહીં. રાણી વીરધ કોશ આરય બેઠડ પાને ૯૫૭ કચકતાના પરનો મ્યુનીસીપાલ કમીશનર વી રધ મહમદઅલી.

ખીજાં ઘણાં અપદારક કન પટોશમાં યાએ છે. એવો ભક્ષાવ થઇ શકે નહીં. રશલ જોત કાષ્ઠમશ પુસ્તક ૧૧ લા પાને ૪૩૭

૫૬. નરક અથવા તેનો ખીજો ગોળો પદારથ ફલાણીજ વખતમાં લઈ જવો તે વાત

કાયદાસર છે એવું વખતે વખતે ઠરાવવાનો અધિકાર મ્યુનિ સિપાલિટીને છે. અને મ્યુનિસિપાલિટી જો પ્રમાણે વખત

નરક કઢાડી લઇ જવા યાગત સિપાલિટીને છે. અને મ્યુનિસિપાલિટી જો પ્રમાણે વખત

ઠરાવીને તેની નોટિસ દેવી પીટાવાને પ્રસિદ્ધ રીતે આપે ત્યાર પછી કોઇ સ્ટ્રીટમાંથી ઠરાવેલી વખત શિવાય ખીજ વખતે સદરહુ પ્રકારનો ગોળો પદારથ કોઇ ગાણસ લઇ જશે અથવા લઇ જવરાવશે તે અને સદરહુ પ્રમાણે મ્યુનિસિપાલિટીએ વખત ઠરાવી હોય અથવા નહીં હોય તેપણુ હરકોઇ વખતે કોઇ માણસ માટેનો પદારથ અથવા મંધવહારનહીં નિકળે તેવાં જરાખર દાંકણાં વગરનું ગાડું અથવા ગાડી અથવા પાત્ર અથવા વાસણ અથવા સદરહુ કામ સાર વાપરશે તે, અથવા એવો ગોળો પદારથ કઢાડી લઇ જતાં જાણીનેછને અથ વા બેપરવાઈથી નાંખશે અથવા ઢોળશે તે અથવા જે જગ્યાએ એવો ગોળો પદારથ પડ્યો હોય અથવા ઢાળ્યો હોય તે જગ્યા ધ્યાન રાખીને વાળીને સાફ કરશે નહીં તે, અથવા જે વાસણમાં એવો ગોળો પદારથ હોય તે વાસણ કોઇ પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ માંડશે અથવા મુકશે તે, અથવા એવો ગોળો પદારથ લઇ જવા સાર પ્રસિદ્ધ રીતે નોટિસ આપીને વખતે વખતે સ્ટ્રીટ અથવા માર્ગ ઠરાવે તે મુકીને ખીજ સ્ટ્રીટ અથવા માર્ગે સદરહુ પ્રકારનાં હરકંઈ કામે લગાડેલું ગાડું અથવા ગાડી દંકશે અથવા દંકાવશે અથવા ગાડું અથવા ગાડી અથવા પાત્ર અથવા વાસણ લઇ જશે અથવા લઇ જવડાવશે તે આ આદેશમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

૫૭. રકમ ૧ લી—કોઇ ઇમારતનો અથવા જમીનનો ભોગવટો કરનારને અથવા ભોગ

વટો કરનારાઓને અથવા મ્યુનીસીપાલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાંના અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટના મંજુર કરેલા ભાગમાંના સઘળા ભોગવટો કરનારા એને નોટિસ આપ્યા પછી મ્યુનિસિપાલિટી, સદરહુ ઇમાર

ત સંબંધી અથવા જમીન સંબંધી અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટ સંબંધી ભાગ સંબંધી અથવા હલાલખોરાએ હમશાં જે કામો કરવાં તે કામો પોતાનાં માણસો પાસે કરાવવાને અને તે પ્રમાણે યોગ્ય અંદાજ રત કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

રકમ ૨ છ—મ્યુનિસિપાલિટીએ સદરહુ પ્રકારનો અંદાજસ્ત કર્યો હોય ત્યારે જે ઇમારત નું અથવા જમીનનું સદરહુ પ્રમાણે કામ કરવામાં આવતું હોય તે ઇમારતનો અથવા જમીનનો ભોટવટો કરનાર અથવા ભોગવટો કરનારાઓ અથવા જે ડિસ્ટ્રિક્ટ યાગત અથવા ભાગ યાગત સદરહુ પ્રકારની નોટિસ આપી હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટમાંની અથવા ભાગમાંની ઇમારતનો અથવા જમીનનો ભોગવટો કરનારાં સઘળાં માણસો સદરહુ મ્યુનિસિપાલિટીની ઠાનુનો પ્રમાણે સદરહુ કારણો સાર જે કાંઈ વિશેષ કર બેસાડવામાં આવશે તે આપવાને પાત્ર થશે.

૫૮. કોઇ ઇમારત અથવા જમીન વાપરવા લાયક હોય કે ખીજ રીતની હોય તેનો ઘણી અથવા વાપરનારો તેને ગોજ અને ઉપદ્રવકારક સ્થિતિ માં રહેવા દેશે, અથવા તે ઇમારતથી અથવા જમીનથી પા

ગોજ ઇમારતો વગરે

સે રહેનારા લોકોને ઉપદ્રવ થાય છે એવું મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવે તેવી સ્થિતિમાં રહેવા દેસે અથવા તે ઉપર ઉપદ્રવકારક પાસ વગેરે જાંબસ યષ્ટ જવા દેશે અને તે સાફ અથવા સ્વચ્છ કરવા બાબત અથવા બીજી રીતે યોગ્ય સ્થિતિમાં રાખવા બાબત મ્યુનિસિપાલિટી લખી ને નોટિસ આપે સ્થાયી તેમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે ૨૪ કલાકમાં નહીં કરશે તો તે આ આક્ટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે તે ધર અથવા ઇમારત માણસને રહેવા લાયક સ્થિતિમાં નથી એવું મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવશે તો તે પ્રમાણે લાયક થાય ત્યાં સુધી તે તે કામ સાફ વાપરવાની મના કરવાનો મ્યુનિસિપાલિટીને અધિકાર છે.

૫૨. આ આક્ટમાં આગળ કહ્યા પ્રમાણે નોટિસ આપીને સચળી ઈમ્પ્રુવમેન્ટમાં તથા જમીનમાં સુરજ ઉગે સારથી તે સુરજ આથમે ત્યાં સુધીમાં જ મે તે વખતે પેશાને જોવાનો, અને લોકોની તબીબીત ઠીક રાખવા સાફ તે સર્વને અથવા તેના કોઈ ભાગને માફથી અને અદારથી ટુરત ચુનો યોગ્યાનું અને તે બીજી રીતે સાફ કરવાનું લખેલી નોટિસ આપીને ફરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે અથવા તે કામ સાફ મ્યુનિસિપાલિટીએ જે અમલ દારને નીમ્યો હોય તે અમલદારને છે.

૬૦. જોઈએ તેટલી સાર્વજનિક જગા અથવા સમુદ્ર કિનારાનો જે ભાગ ખાનગી મીલકત નહીં હોય તે ભાગ નફાવાના કામમાં વાપરવા સાફ ઠરાવી આ નફાવાની જગા. પવાનો અધિકાર અને લોકોને નાહવાને જાંબસે તેટલાં વગ પડતાં તળાવો અથવા વેહેળા પણ ઠરાવી આપવાનો અધિકાર, અને જનાવરો અથવા કપડાં ધોવા સાફ અને લોકોની તંદુરસ્તી તથા સ્વચ્છતા અને સુખ સંબંધી બીજાં કારણુ સાફ તળાવો અથવા હોળે અથવા વેહેળા પણ ઠરાવી આપવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

૬૧. આ આક્ટની ૬૦ મી કલમ પ્રમાણે મ્યુનિસિપાલિટીએ કાંઈ હુકમ કર્યો હોય તે ન હો માનીને કોઈ માણસ મ્યુનિસિપાલિટીના કોઈ વેહેળામાં અથવા તળાવમાં અથવા હોળમાં અથવા કુવામાં અથવા ટાંકીમાં અથવા નળમાં અથવા નેહેરમાં નાહશે, અથવા તે

માં કાંઈ જનાવર અથવા પદાર્થ ધોશે અથવા ધોવરાવશે, અથવા તેમાં કાંઈ જનાવર અથવા પદાર્થ ફેંકશે અથવા નાંખશે અથવા કોદાવશે અથવા પેસાડશે, અથવા જે પદાર્થ લોકાપકારક કૃત્ય હોય અથવા લોકાપકારક કૃત્ય થાય તેવો હોય તે પદાર્થ તેમાં વેહે તેમ કરશે અથવા વેહેવા દેશે, અથવા તેમાં આણવશે અથવા આણવા દેશે અથવા સંદરડું પ્રકારનું કાંઈ પાણી જેણે કરીને કાંઈક ખરાબ થાય અથવા ખગડે એવું કાંઈ કામ કરશે અથવા કોઈ માણસ મ્યુનિસિપલ ડીબ્રીક્ટમાંના કોઈ તળાવનું અથવા વેહેળાનું અથવા ચરનું, છવજનું સંબંધી અથવા વનસ્પતી સંબંધી અથવા ખનીજ પદાર્થ સંબંધી કાંઈ જણુસથી જોશુ થાય તેવું હોય અથવા લોકાપકારક કૃત થાય તેવું હોય તે જણુસ તે તળાવમાં અથવા વેહેળામાં અથવા ચરમાં મ્યુનિસિપાલિટીની પરવાનગી વગર બીજવશે તેની ઉપર તે વાન માજરરેટની આગળ સાબીત થશે તો તે આ આક્ટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા

નદીમાં લુગડાં ખાયડીએ ધોયાં. ધણીને સગ્ન થઈ, ધણીને હેવા પેષ્ટથી છોડી દીધો કે ધણીએ કંઈ તે મના કીધેજ જગોપર ધોવાને કહ્યું નોતું. તા. ૨૦ અગસ્ટ સન ૧૮૮૮ સુબાઈ હાઇકોર્ટ રૂલીંગ.

કાકરીઆ તળાવમાં નાવું નહી તથા પાંણી ખરાબ કરવું નહી. અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીનું જાહેરનામું તા. ૧૧ અક્ટોબર સન ૧૮૮૪.

મ્યુનિસિપાલિટીના હોજના અંદર કોઇએ નાવું અથવા ઘોવું નહી. અમદાવાદ મ્યુનિસિપલિટીનું જાહેરનામું તા. ૧૮ અક્ટોબર સન ૧૮૭૭

બાવસાર વગેરેએ રંગેલા કપડાં સાંજના છ કલાકથી તે સવારના છ કલાક સુધીમાં ધોવાં નહી અમદાવાદના દીરકીકટ માલસેટનું જાહેરનામું તા. ૨૭ માર્ચ સન ૧૮૮૭ ખડકધારે સ્થરના આરાથી ખેરાંમર સુધીને માટે છે. જાહેરનામું કીવાવના સન ન થઇ શકે હાઇકોર્ટ રૂલીંગ તા. ૩૧ એપ્રિલ સન ૧૮૭૧

૬૨. જે ખાખુચીયું અથવા ચર અથવા તળાવ અથવા તળાવડી અથવા કુવો અથવા ખાડા અથવા નાદાર અથવા એકઠું યદને ભરાઇ રહેલું ગં લોકાપકારક કૃત્ય ઓછું કરવું. ધાતું પાણી કોઇના ખાનગી વાડામાં હોય કે બીજે ટેકાણે હોય તેથી લોકોની તળિયત અગટે અથવા પડોશીઓને ઉપદ્રવ થાય તેવું છે એવું મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવે ત્યારે તે સાફ કરવાનું અથવા પુરી નાંખવાનું અથવા તેમાંથી પાંણી કાઢી નાંખવાનું અથવા તે કાઢી નાંખવાનું અથવા લોકાપકારક કૃત્ય ઓછું કરવાને અથવા કાઢી નાંખવાને જે અંદોજસ્ત કરવાની પોતાના અભિપ્રાય પ્રમાણે જરૂર હોય તે અંદોજસ્ત કરવાનું તેના ધણીને લખેલી નોટીસ આપીને ફરમાવવાને મ્યુનિસિપાલિટી સુખ્ત્યાર છે.

૬૩. મ્યુનિસિપાલિટીની લખેલી પરવાનગી વગર અને તે પરવાનગીમાં કાંઈ રીત કહી હોય તો તે રીત વગર બીજી રીતે જે કોઇ માણસ નરક અગંધાય તેવું ખાતર વીગેરે વા થવા ગંધ આવે તેવું ખાતર અથવા બીજી જાણસ ભરી રા પરવા આપત. ખશે. અથવા વાપરે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા.

જે ખાડામાં કચરો પૂર્ણ. એટલે ખાતર નાંખતો હોય તો તેને માટે માલસેટથી કંઈ પણ શકે નહી ફરીઆટીએ દીવાનીમાં દાદમાગવી. શામદસ વી. ૦ ભોળાદસ ૧ વી. રી. પ્ર. ૩૨૪.

૬૪ જે કોઇ માણસ કોઇ સાર્વજનિક સ્ટ્રીટમાં જતાં આવતાં લોકોને અડચણ થાય અથવા તેઓ નોખમમાં આવે તેવી રીતે તેમાં ઢોરોને અથવા ઢોરોને ઢોરીએ બાંધીને ચરવા બીજા જનાવરોને બાંધશે અથવા પોતાના કુટુંબમાંનાં અથવા હાડવા વગેરે આપત.

ધરમાંનાં કોઇ માણસ પાસે તેવું દરાવશે અથવા તેવો તેવું કરવા દેશે અથવા રખવાળ વગર સદરહુ જનાવરોને સુનાં મુકશે અથવા સુનાં રહેવા દેશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

ટીકા.

સન ૧૮૬૭ ના આકટ ૭ મુજબ મ્યુનિસિપાલિટીના શાંક્ષત સિવાય માલસેટ કામ ચલાવી શકે. મુખ્ય હાઇકોર્ટ ફ્રેન્ચાઈરી રૂલીંગ તા. ૧૪ ડીસેમ્બર સન ૧૮૮૭.

૬૫ મ્યુનિસિપાલ ડિસ્ટ્રિક્ટની હદમાં કાંઈ પણ વેપાર અથવા કારખાતું ચલાવવા સાફ જે કારખાતું અથવા ઇમારત વાપરવામાં આવી હોય તે કા ધુમાડો બાળી નાંખવો.

રખાનામાં અથવા ઇમારતમાં ઉપીયોગમાં આવેલી અથવા આ વવાની દરમિયાન બહીમાંથી ધુમાડો નિકળે તે બાળી જાય અથવા જેમ અને તેમ ઓછો થાય એ વી રીતે તે બહી સધળે પ્રસંગે બાંધવાનો અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનો હુકમ જાહેર નોટિસ આપીને ફરમાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે, પછી તે વેપારમાં અથવા કારખાનામાં બાફના સંચાનો ઉપીયોગ થયો હોય કે નહી હોય તે વાતની ચિંતા નથી, અને સદરહુ હુકમ મળ્યા પ

છી પોતાનો ધુમાડો બાળી નાંખે તેવી રીતે બાંધ્યા વગરની અથવા ફેરફાર કર્યા વગરની બ
ટ્ટી કાંઈ માણસ વાપરશે અથવા વાપરવા દેશે, અથવા સદરહું પ્રકારની કાંઈ ભટ્ટીમાંથી ધુમા
ડો નીકળે તે છેક બળી ન્ય નહી, તેવી રીતે બટ્ટી ગફતથી વાપરશે અથવા વાપરવા દેશે તે
સદરહું પ્રમાણે ગુનેહો કરનાર દરએક માણસને જગાનો ધણી હોય અથવા ભેગવટો કરનાર
હોય તેની ઉપર, અથવા તે ધણીએ અથવા ભેગવટો કરનારે તે કામગીરીવિષ્ટ કરવા સાર ર
ખેશે મુખત્યાર હોય અથવા બીજું માણસ હોય તેની ઉપર તે ગુનેહો માછલેટની આગળ સા
ચિત ઘણે તો તે ધણીમાં ધણી સા રૂપીયા સુધી દંડને લાયક થશે, અને ત્યાર પછી તેની ઉ
પર ગટલી વાર ગુનેહો સાચિત થસે તેટલી વાર અગાઉ ગુનેહો સાચિત થયા પછી દંડ થશે હ
શે તેથી બમણા દંડને લાયક થશે, પણ એવું કરાવ્યું છે કે લેટની સડક ઉપરની રાહદારીના
કામ સાર અથવા રસ્તાની ગરામત સાર લોકોગોટિવ એનજીન (આગની ગાડી) વપરાતી હોય
તેને આ કલમનો કાંઈ ફરાવ લાગુ છે એવું સમજવું નહી.

૬૬ રકમ ૧ લી—જે સારવજનીક બજારો અથવા કસાઈખાનાં મ્યુનીસીપાલીટીએ
બાંધ્યાં હોય અથવા બાંધું કર્યાં હોય અથવા જે બીજી બજાર
બજારોને તથા કસાઈ ખાનાંઓ રેતે અથવા કસાઈખાનાંઓને મ્યુનીસીપાલીટીએ લખેલા
ને પરવાના આપવા બાબત.
પરવાના આપ્યા હોય તે શીવાય મનુષ્ય ભક્ષ્ય જતાવરોની
તથા માંસની તથા માંછલીની તથા ભાણપાલાની બજાર સાર અથવા કસાઈખાનાં સાર બીજી
કાંઈ જગા વાપરતી નહી એવો હુકમ કરવાનો અધિકાર મ્યુનીસીપાલીટીને છે. સદરહું પ્રકારના
પરવાના સધળા માણસોને અથવા આશામીઓને વખતે વખતે આપવાને અથવા નહીં આ
પવાને અથવા આપ્યા હોય તે પાછો લેવાને મ્યુનીસીપાલીટી મુખત્યાર છે.

રકમ ૨ જી—જે કાંઈ માણસ સદરહું હુકમ વીરૂધ્ધ અથવા સદરહું પરવાના વગર સદર
હું પ્રકારના કાંઈ જતાવરો અથવા માલ વેચશે અથવા વેચવાને માંડી મુકશે અથવા કાંઈ જગા
કસાઈખાનાં પ્રમાણે વાપરશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુનેહગારીને લાયક થશે

ટીકા

કસાઈ લોકો—ખાટકાવાડમાં રાગી દોર લખ ગયા તે કાંઈ કાપવાનું ધર નથી—ગાટે ગુનો
નથી મુખાઈ હાઇકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૨૦ જુન સને ૧૮૮૯

રાજ પખા ખાણના કામમાં મુખાઈ હાઇ કોર્ટ તા. ૫ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૮૫ વાલમ
હ પાનું ૨૭૨ તથા મગન હરજીવન વીગરે તા. ૧૨ અગષ્ટ સને ૧૮૮૬

ધરના ઓટલાપર શાક વેચ્યુ તે દુકાન છે બજાર નથી માટે તે જગો ઉપર વેચવાની
મતા થઇ શકે નહીં. મુખાઈ હાઇકોર્ટ તા. ૦૨ અગષ્ટ સને ૧૮૮૬ ઇ. લારી. ૧૦૬ પા. ૧૧

૬૭ રકમ ૧ લિ—હરકાંઈ સારવજનીક બજાર અથવા કસાઈખાનું વખતે વખતે આ
હું કરવાનો અથવા બંધ કરવાનો અધિકાર મ્યુનીસીપાલીટી
બજારો તથા કસાઈખાનાં બાંધું ને છે. સદરહું પ્રકારની કાંઈ બજાર અથવા કસાઈખાનું કાંઈ
કાંઈ તથા બંધ કરવા અને ભા માણસ વાપરે તે બાબત દુકાનનું ભાડું અથવા બીજું ભાડું
કે આપવાં.

અથવા શી લેવાને અથવા સદરહું બજારમાંની અથવા કસા
ઈખાનાંમાંની કાંઈ દુકાનના અથવા જગાના કબજા ભેગવટોનો હક અથવા સદરહું પ્રકારની
હરકાંઈ બજાર અથવા કસાઈખાનું બીજી રીતે વાપરવાનો હક વખતે વખતે બહાર લીલામ ક
રીતે અથવા બીજી રીતે વેચવાનો પણ અધિકાર મ્યુનીસીપાલીટીને છે.

રકમ ૨ જી—જે કાંઈ માણસ મ્યુનીસીપાલીટીની પરવાનગી વગર અથવા પરવાના વગ
ર સદરહું બજારમાં કાંઈ પણ જીણસ વેચશે અથવા વેચવાને માંડી મુકશે અથવા સદરહું કસા
ઈખાનું વાપરશે તે આ આકટમાં આગળ કહેલી ગુનેહગારીને લાયક થશે.

ટીકા

આ કલમ પ્રમાણે ધરમાં માંશ વેચ્યું તે શારવજનીક બજાર નથી માટે ગુનો નથી તા ૩ અગષ્ટ સને ૧૮૮૮ મુંબાઇ હાઇકોર્ટનું ર્લીંગ

મુંબાઇ હાઇકોર્ટ ફોજદારી ર્લીંગ તા ૩ અગષ્ટ સને ૧૮૮૮ એટલાપર જમાણવાર માટે માંશ કાપ્યું તેથી તમામ જાતના લોકોને અથવા અડોશી પડોશીને લોકાપકારક કૃત થયું નથી તેથી ગુનો અપકારક કૃતનો ન ગણાએ શીક્ષા રદ કરી.

૬૮ ખાવાનો અથવા પીવાની જાણ સામટી અથવા પરસ્પરણ વેચવા સાર અથવા પ્રકૃતી બગડે તેવી જાણસો આ ભરી મુકવા સાર અથવા કસાઇખાનાં સાર જે જગા વપરાય તે જગામાં સઘળી યોગ્ય વખતે પેશીને તે જગા જોવાનો અને તે ઉકાણે જે જાણુશ હોય તે તપાસવાનો અ

ને તેમાંની કાંઈ જાણસ ખાવા અથવા પીવા લાયક નથી એવું નજરમાં આવે તો તે પકડવા નો અધીકાર મ્યુનિસીપાલીટીને અથવા મ્યુનિસીપાલીટીએ એ કામ સાર જે અમલદારને આપ્યાર આપ્યો હોય તે અમલદારને છે, અને તે જાણુશ ખાવા અથવા પીવા લાયક નથી એ વું બરાબર શાહેદી પુરાવા ઉપરથી માજિસ્ટ્રેટની નજરમાં આવે તો તેનો નાશ કરી નાંખવાનો અથવા તે વેચવાને માંડી મુકાય નહીં અથવા ખાવા અથવા પીવામાં નહીં આવે એવી રીતે તેની વ્યવસ્થા કરવાનો તેણે હુકમ કરવો. અને તેનો ધણી અથવા જે માણુશના કબજામાં તે જડે તે માણુશ હીંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૭૩ મી કલમમાં જે સીક્ષા કહી છે તે સીક્ષાને લાયક થસે.

૬૯ ચરખી અથવા ગંધક ગાળવાની અથવા જનાવરનું નકામું માંશ અથવા લોહી અથવા હાડકાં અથવા ચીથરાં ઉકાળવાની અથવા ભરી મુકવા ફેટલાએક વેપાર આપત નીચમ ની અથવા ઉત અથવા નીમાળા ધોવાની અથવા મુકવાની ન.

જગા અથવા માછલાં મોંડું દેવાની અથવા તેને આધર વાની અથવા શાયુ કરવાની, અથવા તેલ ઉકાળવાની અથવા રંગ દેવાની અથવા ચામડાં રંગવાની અથવા ચામડાં કમાવવાની અથવા ચામડાં અથવા ચામડાંની જાણસો તદ્દઆર કરવા ની જગા અથવા ઈટની અથવા ડરાડોળરાંની અથવા ચુનાની ભરી; અથવા સાણુચોખાનું કાર ખાનું અથવા દારૂ વીંગેરે ગાળવાની ભરી, અથવા ખીંચુ કારખાનું, અથવા ચામડાં અથવા મા છલાં અથવા શીંગડાં અથવા ચામડાં ભરી મુકવાની જગા જેમાંથી ગંદો અથવા તળીયત બગડે તેવો વાસ આવવો હોય તે જગા પ્રમાણે (અથવા ઉપર કહેલાં કારખાનાં પ્રમાણે) અથવા બંદુકના દારૂનું અથવા આતશગાહનું કારખાનું અથવા અવાજ, સાથે પુટે એવો પદારથ અથવા વાસ અથવા પરાળ અથવા ચારપૂજે અથવા લાકડાં અથવા નીલાપતી કોયલા અથવા ખીંચ શીંદ્રજવાળાયાહી પદાર્થ ભરી મુકવાની જગા પ્રમાણે કાંઈ ઇમારત અથવા જગા વપરાતી હોય તે ઇમારતથી અથવા જગાથી પડોશીઓને લોકાપકારક કૃત થાય છે અથવા માણુસના જીવને અથવા તળીયતને અથવા માલ મીલકતને જંદાબગ લાગે તેવી રીતે તે ઇમારત અથવા જગા વપરાય છે અથવા તે રિયત છે એવું મ્યુનિસીપાલીટીની ખાતરી થય તે રીતે દેખાડવામાં આવશે તો સદરહુ જગા તે કામમાં વાપરવાનું બંધ દરવાનું અથવા ધણી રીતે ઇમારત અથવા જગા લોકાપકારક કલ થશે નહીં અથવા તેથી કોઇને ઇજા થશે નહીં અથવા ધોકા પો હોમશે નહીં એવું પોતાની નજરમાં આવે તે રીતે તે વાપરવાનું ધણીને અથવા બોગવડો કરનારને લખેલી નોટીશ આપીને કરમાવવાનો અધીકાર મ્યુનિસીપાલીટીને છે અને કોઈ માણુશ સદરહુ નોટીશનો હુકમ તોડસે તો તે આ અક્ટમાં આગળ કહેલી ગુનેહગારીને લાયક થસે.

ટીકા

કાંઈ ધંધો બંધ કરવા હુકમ થાય પણ તેની પરોસમાં બીજા ધણા એવા ધંધા કરનારા હોય તોપણ એક જણ નવો વધે તો બંધ થઈ શકે નહીં. રસાયણ કામગીરી પુરતક ૧ હું પાને ૪૩૦

કાંઈ કારખાનું પ્રથમ કંટાળો આવે એવું નહીં હોય તે પાછળથી થાય તો અપકારક ગણાય. રસાયણ કામગીરી પુરતક પેલું પાને ૪૩૮

સને ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ માં આ બાબત વધારે સ્પષ્ટ છે.

મેહરઆન કમીશનર સાહેબનો હુકમ તા. ૨૫ જુલાઈ સને ૧૮૭૬ નં. ૧૩૧૨ નો આતસબાજના પરવાનાની શી ન લેવી.

શરકારનો ઠરાવ નં. ૫૧૭૯ તા. ૬ અગષ્ટ ૧૮૮૧ આતસબાજ બનાવનાર પાસે પરવાનાની શી ન લેવી.

શરકારનો ઠરાવ તા. ૧૭ અક્ટોબર સને ૧૮૭૯ આતસબાજ વાળાને પરવાનાની જરૂર નથી.

કલકત્તા હાઇકોર્ટ ફેસલો તા. ૧૬ માર્ચ સને ૧૮૮૨ પાનું ૧૫૯ આતસબાજને પરવાનાની જરૂર નથી.

શરકારનો ઠરાવ તા. ૨૯ ડીસેમ્બર સને ૧૮૮૩ ના. ૪૭૭૬ આ કલમ બાબત બાય લોજ ન કરવી પણ જે ધંધાથી હરકત થતી નજર આવે તો તે બાબત નોટીશથી નીકાલ કરવો.

શરકારનો ઠરાવ નં. ૩૫૩ તા. ૨૩ જાન્યુઆરી ૧૮૯૦ ધંધો કરતાં બંધ ન થાય, તે કામથી હરકત હોય તો નોટીશથી નીકાલ કરવો.

શરકારનો ઠરાવ તા. ૨૩ જાન્યુઆરી સને ૧૮૯૦ નં. ૩૫૩ નો લેશનો સમંધી શી એટલે કર ઠરાવવો નહીં એમ છે.

નંબર ૩૫૩ નો શર્ષીકર ઠરાવ સને ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ નીચે દાખલ કીધો છે તાંહાં જોવો.

શરકારનો ઠરાવ તા. ૧૫ જુન સને ૧૮૮૯ નં. ૨૩૧૬ સાથે લી. રી. મેમ્બરો ઠરાવ તા. ૦૯ મે સને ૧૮૮૯ નં. ૪૫૮ લેશનો માત્ર કાયદાએ બતાવેલું જે તેવી બાબતમાં જંગલ કલમ ૬૬ માં લખેલાં કસાબખાનાં અને બજારોને માટે આપવાનો ઠરાવ છે તે પ્રમાણે અપાયે બંધા ધંધાની અનાઇ થઈ શકે નહીં. તેમ તેના પરવાના પણ આપવાના નથી માત્ર ઉપરની એજ બાબત માટે અપાય.

ધરમાં ધંધો ચલાવતો હોય તે વીસે લોકોને કાંઈ વેહેમ હોય તે તે વેમથી કંટાળો છુટે તે કંઈ લોકાપકારક કંત નથી હાથ મુજબરઅલી વી. ગંદોરીશાહ ૨૫ વીકલી રી પોર્ટ પ્રાંટ ૭૨

મદરાસ હાઇકોર્ટ તા. ૧૯ ડીસેમ્બર સને ૧૮૮૪ નો વાલમ ૮ પાને ૨૦૨ ફેસલો છે કે આતસબાજને પરવાનાની જરૂર નથી.

એક વખત જવાબાબાદી પદાર્થથી ઇમારત બાંધી હતી તેથી આગ લાગી માટે આગનો બચ છે માટે તમારે હેવી રીતની ઇમારત બાંધવી નહીં અથવા બાંધવા દેવી નહીં એ વો હુકમ કીધો પણ તે હુકમ પર કાંઈ વાંધો લેવાતો હોય તો બતાવવાને તક આપી ગોતી તેથી વગર શરતી હુકમ ગણી તે નહીં માનવાનું કામ રૂઢ કીધું કલકત્તા હાઇકોર્ટ તા. ૨૮ ફેવરુઆરી સને ૧૮૮૩ વાલમ ૯ પાનું ૬૩૭

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ બાયલોજ અગદાવાદની મ્યુનિસિપાલિટીએ કરી છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૬૩ મુજબ.

બાસ, કડબ, અગર બીજા આરો અગર સુકાં પાત્રાં, અગર જલદીથી સળગી

હો એવા પ્રકારની ઠાઈ બીજી ખુલી હવામાં કાઢી પણ મકાનથી ૨૫ વારની આંદર સીંચવી નહીં. બીજી મકાનથી ૨૫ વાર કરતાં નજીકના મકાનમાં ચાર હજાર ઘાસનાં પુળીયાં કરતાં આગર કડળી અથવા સરકીના ૨૦૦૦ બે હજાર પુળા કરતાં વધારે, મેનેજીંગ કમિટીની પરવાનગી લીધા વગર ભરવા નહીં.

જંદુકનો દાર, નાઈટ્રો ગ્લીસેરાઇન એટલે સુરાક્ષારી મધ્યસય, ડાઇનેમાઇટ એટલે અસુરી ભસ્મ, ગનકોટન એટલે થાંડુકાં ઘાટ, સુરંગ ફાડના દાર, ફલનીનેટ ગ્રાઇ મરક્યુરી એટલે પારદરુરણુ અથવા બીજી ધાતુઓના રુદુરણુ, આતસજાજી યા દારખાતું, પેટ્રોલીયમ અથવા ક્રોસીન તેલ, મેંડેરીન તેલ, રોક એઇલ એટલે લુગી તેલ, મેંચુનમાં અથવા બ્રહ્મદેશમાં બનેલું તેલ, અથવા બીજી સજીવી હો એવા પદારથો અથવા પ્રવાહી પદારથો ખનાવવા, રાખવા, ભરી મુકવા, વેચવા, વાપરવા અથવા વેચવા અથવા વાપરવા દારજે બાહ્યર મુકવા માટે અથવા દટો, તથા નળીમાં ખાળવા તથા બીજી માટી કાઢવી કાઢીયા કરવા સાર મ્યુનિસિપાલિટીની હદ માંહેની કાઢ પણ જગ્યાનો ઉપયોગ અગદારાદ મ્યુનિસિપાલિટીની મેનેજીંગ કમીટી તરફથી પરવાનો મેળવ્યા શીવાય કાઢપણુ સખ્સ કરી શકશે નહીં અથવા તેની કાઢપણુ જગ્યાના રંગાટી કરવા માટે, અથવા આગડાં રંગવા માટે, અથવા કાચાં આગડાં અથવા તાર, ડામર, અથવા રાજ ભરી મુકવા માટે મજકુર રીતે પરવાનો મેળવ્યા શિવાય વાપરી શકશે નહીં, પણ હમેશાં એવું ઠરાવામાં આવ્યું છે કે કાઢપણુ માલેક યા બોગવટો કરનાર સખ્સ પોતાના ઉપભોગને માટે જરૂરનો હોય તટલો મજકુર પદારથોમાંના કાઢપણુ પદારથનો મેળ જયો પોતાના મકાન ઉપર મજકુર રીતે પરવાનો મેળવ્યા શીવાય રાખી શકે.

(અ) મજકુર પેટ્રાકાનુનો અનુસરીને જે પરવાનો આપવામાં આવે તે પરવાનામાં એવું દર્શાવવામાં આવશે કે જે સખ્સને પરવાનો મળ્યો છે તે સખ્સ મજકુર પદારથોનો અથવા પ્રવાહી પદારથોનો અથવા તેમાંના કાઢપણુ પદારથનો કેટલો જથ્થો કાપદેર રીતે પરવાનામાં બતાવેલી જગ્યાએ ખનાવી શકશે, લેઇ જશે, ભરી મુકશે અથવા વેચવાને માટે રાખશે, અને રંગાટી કરવા માટે અથવા આગડાં રંગવા માટે અથવા કાચાં આગડાં, તાર, ડામર, અથવા રાજ ભરી મુકવા માટે કઈ જગ્યાનો ઉપયોગ કરશે તે પણ તે પરવાનામાં દર્શાવવામાં આવશે, અને તે પરવાનામાં દર્શાવેલી મુદત સુધી તે પરવાનો વારંવાર ગણાશે અને બતાવેલી મુદત ઉપરાંત તે પરવાનો વારંવાર ગણાશે નહીં, અને વળી તે પરવાનામાં મેનેજીંગ કમીટીને જે સરતો વખતે તે વખતે દાખલ કરવાનું દુરસ્ત લાગે તેવી સરતો તેમાં દાખલ કરવામાં આવશે.

(બ) વળી આવા પરવાનામાં બતાવેલી જગ્યાનો કાઢ સખ્સ માલેક અથવા બોગવટો કરનાર હોય નહીં તો આવો પરવાનો મેળવવા માટે કાઢપણુ સખ્સ લાયક ગણાશે નહીં.

(ક) પેટ્રા કાનુન ૧૩ માં પરચુવેલાં કામે પૈકી કાઢપણુ કામ કરવાને આ પેટ્રાકાનુનો ને પ્રસિધ્ધ થાય ત્યારે અથવા તે પછી કાઢપણુ જગ્યાએ કાઢપણુ કામ થતાં હોય અથવા થવાનાં હોય તેવાં કામોની વ્યવસ્થા અને વહિવટ કેવી રીતે થાય છે તેના ઉપર મ્યુનિસિપલ કમિશનરોની તેમના અમલદારોની અને મજકુર આક્ટની રૂઝમે જેમના ઉપર કાંઈ સત્તાઓ અથવા ફરજો નાખી હોય તેવી સત્તાઓ અથવા ફરજો અમલમાં લાવવા જે સમસ્યા તેમના કાયદેસર અપ્પીયારથી કામ કરતા હોય તેવા સખ્સોની, દેખરેખ અને તપાસ હમેશાં મહેતી અને તેવી દેખરેખ અને તપાસની તાબેદારીમાં તે વહીવટ અને વ્યવસ્થા થશે. દરેક સખ્સ જે આવા કામની વ્યવસ્થા અને વહિવટ કરતો હોય તે મ્યુનિસિપલ કમિશનરોને, તેમના અમલદારોને અને મજકુર સખ્સોને, તેમની આગણી ઉપરથી, તેમને સ્થાય અને મદદ કરશે, અને આ પ્રમાણે દેખરેખ રાખવામાં અને તપાસ કરવામાં જે કાંઈ અટકાવ અથવા પ્રતિબંધ થાય તે સંધળા દુર કરવાને તેનાથી ખતો પ્રયત્ન કરશે.

(ક) પેટાકાનુન ૧૩ મીમાં બતાવી હોય યા ના બતાવી હોય તેવી કોષપણુ જોખમ ભરેલી વસ્તુઓ અથવા ચીજોમાંની કોષપણુ ચીજ વેચવા માટે અથવા તે રાખવા અથવા ભરી મુકવા માટે અથવા તે લઇ જવા અથવા બનાવવા માટેની બાબતમાં અથવા જે હકીકતો પ્રમાણે તે ચીજો બનાવાય, લઇ જવાય, ભરી મુકાય, અથવા વેચવાને માટે રાખી શકાય તેવી હકીકતોની બાબતમાં, અથવા કઇ જાતનો માત્ર (જે કાંઇ હોય તો) ભરી મુકવાની પરવાનગી આપાય અથવા (જે તેમ હોય તો) મના કરવામાં આવે તેની બાબતમાં અથવા મજકુર જોખમ ભરેલી વસ્તુઓ અને ચીજો અથવા તેમાંની કોષપણુ ચીજ કેવી જાતની અને કેવા જુદાસાની છે તેની વખતોવખત સાબીતી અથવા પરખ કરવાની તેનું સોધન કરવાની અને તેની પરિસ્થિતિ કરવાની બાબતમાં, અથવા રંગાટી કરવાના ધરની, અથવા ચામડાં રંગવાની જગ્યાની અથવા કાચાં ચામડાં, તાર, ડામર અથવા રાજ ભરી મુકવાની જગ્યાની વ્યવસ્થા અને વહિવટની બાબતમાં દરએક પરવાનો મેળવનાર સખ્સ પરવાનામાં બતાવેલી મુદત સાથે ત્યાં સુધી હમેશાં તે વખતની મેનેજિંગ કમીટી વખતોવખત જે જે સરતો અને હુકમો જલુવશે તે તે સરતો અને હુકમોને તે સખ્સ તાબે થશે.

(દ) જે આ કાનુનોના અર્થ પ્રમાણે ગમે તે પ્રકારની કોષપણુ જોખમ ભરેલી વસ્તુ યા ચીજ આ કાનુનોમાંના કોષપણુ કાનુનથી ઉત્પન્ન થતીને કરવામાં આવશે, મોદલવામાં અથવા લઇ જવામાં આવશે, અથવા આપવામાં આવશે, અથવા બનામત રાખવામાં અથવા રાખી મુકવામાં અથવા વેચવામાં આવશે, અથવા વાપરવાને માટે અથવા વેચવા માટે તેનો ઉપયોગ કરવામાં અથવા બહાર મુકવામાં આવશે, અથવા મજકુર રીતે ઉલટા ચાલીને જે કોઇ રંગાટી કરવાના ધરની, અથવા ચામડાં રંગવાની જગ્યાની અથવા કાચાં ચામડાં, તાર, ડામર અથવા રાજ ભરી મુકવાની જગ્યાની વ્યવસ્થા અને વહિવટ કરવામાં આવશે, તે મ્યુનિસિપાલિટીને કોષપણુ નોકર અથવા પોલીસ અમલદાર એવી જોખમ ભરેલી વસ્તુ અથવા ચીજને, અથવા રંગાટી કરવાના ધરમાં અથવા ચામડાં રંગવાની જગ્યામાં અથવા કાચાં ચામડાં, તાર, ડામર અથવા રાજ ભરી મુકવાની જગ્યામાં જે વસ્તુઓ અથવા ચીજો હોય તેને કળજ કરી શકે, અને જે માછસ્તરેટની રૂ.૩૩ તે ગુન્હેગાર ઉપર તહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તે માછસ્તરેટ તે સુકરદમો સાંબળે ત્યાં સુધી તેની વસ્તુઓ અથવા ચીજોને તેઓ પોતાના હવાલામાં રાખી શકે.

(કે) જે સખ્સને પરવાનો મળ્યો હોય તેવો સખ્સ જે પરવાનાની મુદતમાં આ પેટાકાનુનોનું, અથવા તેમાંના કોષ પેટાકાનુનોનું, અથવા તે પેટાકાનુનોની રૂ.૩૩ કોષ પરવાનો આપવામાં આવ્યો હોય તેવા પરવાનાનું, અથવા મ્યુનિસિપાલિટીએ વખતોવખત ઠરાવેલા ધારાનું ઉલ્લંઘન કરવાનો કોષ સખ્સ અપરાધી અથવા ગુનેહગાર થશે તો સને ૧૯૭૩ ના મુ'બાઇના આક્ટ ૫ ની કલમ ૬૯ અને ૭૪ માં ઠરાવેલી શીક્ષાઓ ઉપરાંત તેવા સખ્સનો પરવાનો જપ્ત થશે.

૭૧ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટની હદ બહાર ગવર્નર ઇન કાઉન્સિલની અથવા તેઓએ જે

મ્યુનિસિપલ હદ બહારના કસા અમલદારને અધીકાર આપ્યો હોય તે અમલદારની મંજુરી હપ્તાનાં વીગેરે.

કરવાની જગા સ્થાપવાનો અધીકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે અને મ્યુનિસિપલ હદમાં સદરહુ પ્રકારની જગ્યાની વ્યવસ્થા સબધી આ આક્ટના તથા પેટાની કાનુનોના સબળા ઠરાવ સદરહુ જગ્યામાં તે જગ્યા મ્યુનિસિપલ હદમાં હોય તે પ્રમાણે પુરી રીતે ચાલશે.

ટીકા

મુએલુ' જનવર ઉપાડવાનો રૂ. ૧) લેવામાં આવશે તે બાબત ત્રણ કલાકમાં બગર આ

૫મી. અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીનું જાહેરનામું તા. ૨૬ અગષ્ટ સને ૧૮૮૫

આ કલમ ઉપર નીચે મુજબ બાયબેન્ડ અમદાવાદની મ્યુનિસિપાલિટીએ કરી છે.

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૭૧ મુજબ.

દરેક સપ્સ જેના મકાનમાં કોઈ જનવર ગરીબ તેને મરણ થયા પછી ત્રણ કલાકની અંદર અથવા રાત્રે મરી ગયું હોય તો સૂર્ય ઉગેથી ત્રણ કલાકની અંદર પોતાના ખર્ચથી સદરફ્ટ મુએલુ જનવર મ્યુનિસિપાલિટીએ નીમેલી જગાએ લેઈ જવું. આગર તે લેઈ જવાને સાર તે જલ્દાના ઇન્સપેક્ટર અથવા મ્યુનિસિપાલ કચેરીમાં કોઈપણ સપ્સને જાહેર કરવું. અને જનવરના શરીરના પ્રમાણમાં તેને ઉપડાવણીના ખર્ચ બદલ એક રૂપિયા અગાઉથી આપવો, કોઈપણ માણસ એવા મુએલા જનવર પીશે ઉપર બતાવેલા વખતમાં જાહેર કરશે નહીં અથવા તેને લેઈ જશે નહીં તે માણસ રૂપિયા દસ સુધી દંડને પાત્ર થશે.

૭૩ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટમાં અથવા તેના કોઈ ભાગમાં કોઈ વખતે કાંઈ રોગનું ધણુ જ જોર ચાલવાની ધારતી હોય અથવા જોર ચાલ્યું હોય ત્યાં લોકોની તખીયત ઠીક રાખવા રે જવાનર ઇનકાઉનશીલની અથવા તેઓએ જે અમલદારને ના વિશેષ પ્રસંગ.

ચોખ્ખ રીતે અખત્યાર આપ્યો હોય તે અમલદારની ગુંગુરી લેઈને તે જોર અટકાવવા બાબત અથવા તેનું નિવારણ કરવા બાબત અથવા તે બાબતું કરવા બાબત અથવા બંધ પાડવા બાબત જે બંદોબસ્ત કરવાની જરૂર જણાય તે બંદોબસ્ત કરવા નો અધિકાર આ કલમ ઉપરથી મ્યુનિસિપાલિટીને આપ્યો છે અને મ્યુનિસિપાલિટીને તે બંદોબસ્ત કરવાનું આ કલમ ઉપરથી ફરમાવ્યું છે.

ટીકા.

• કોલેરાના વખતમાં પણ નાત જમાડવી બંધ ન થઈ શકે. ગલીઓ સાફ રાખવી એવો બંદોબસ્ત કરી શકાય. તા. ૩૦ જુલાઈ સને ૧૮૮૯ નામદાર મુંબાઈ હાઇકોર્ટનો ઠરાવ હરીલાલ દલપતરામના કામમાં.

નોટીસ પોહોચી શકે તેવું નહીં હોય તો અગત્યને પ્રસંગે નોટીસ પોહોચ્યા શિવાય તાબ ડતોળ કરવાનું કામ કરી શકાય. ૧૪ વીક્ટોરીયેટ પ્રજા ૧૭ એવી બાબત હમેશને માટે મનાઈ હુકમ થઈ શકતો નથી. ગોપીમોહન મલીક વીરધ તારામોતી એ.ધરાય. ઇડિયન. લો. રીપો. ૮. કલકત્તા પાને ૭.

મરના અંદર ન્યાત જમાડે તેને મ્યુનિસિપાલિટીની હેવી શતા નથી કે મને કરી શકે. ગલીઓ થાએ તો તે દુર કરાવી શકે. સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૯ જુન સને ૧૮૮૯ નં. ૧૫૬૦.

હરીવલમ દલપત અમદાવાદનાએ નાત જમાડેલ તેને ઓનરેરી સેકનકલાસ માળુએટ દંડ કીધેલો તે કામમાં નામદાર હાઇકોર્ટે સજા ૨૬ કરી દંડ પાછો અપાવ્યો. ને ઠરાવ્યું કે કલમ ૭૩ મુજબ એવો હુકમ મ્યુનિસિપાલિટી કે કલમ ૧૪૪ મુજબ મેહેરબાન ડીક્લેક્ટ માળુએટ સાહેબ કરી શકે નહીં. તા. ૩૦ જુલાઈ સને ૧૮૮૯ કેસ નં. ૯૧.

૭૪ આ આક્ટની જે કલમો આ કલમમાં નીચે લખી છે. તેઓના ઠરાવ જે કોઈ માણસ તોડશે તે દરએક ગુન્હા બાબત તે કલમોના સખંધ થી ધણામાં ધણી જે ગુન્હેગારી આ કલમમાં કહી છે તે ગુન્હેગારીને લાયક થશે.

૩૩મી, ૩૮મી, ૩૯મી, ૪૨મી, ૪૫મી, ૪૭મી, ૪૮મી, ૪૯મી,
૫૦મી, ૫૨મી, ૫૩મી, ૫૪મી, ૫૫મી, ૫૬મી ૫૮મી, ૬૨મી,
૬૪મી, ૬૬મી, અને ૬૭મી, કલમ.

} ધણામાં ધણા
૨૫ રૂપિયા સુધી
દંડ.

૬૧ મી કલમ ... ૫૦ રૂપીયા.

૨૯ મી અને ૬૯ મી કલમ ... ૧૦૦ રૂપીયા.

૨૬મ ૨૭— પ્રસંગ પ્રમાણે ગુન્હાની સાબિતી થયા પછી અથવા નોટિસ આપ્યા પછી માણસ આ આક્ટની જે કલમો આ કલમમાં નીચે લખી છે તે કલમમાં કહેવા ગુના કરે તો જારી રાખસે તેની ઉપર કોઈપણ ગુન્હેગારી કરી ચુકી હશે તે સિવાય તબીબી નોટિસ દાખલ કરી ગુન્હો શરૂ કરેલા પ્રમાણે જારી રહેશે તેટલા દાહાડાં સુધી દરરોજ સદરજી કલમોના સંબંધે આ ૨૬મમાં નોટિસી ગુનેગારી લખી છે તેટલી ગુન્હેગારીને તે લાયક થશે:—

૩૮ મી, ૩૯ મી, ૪૨ મી, ૫૫ મી, ૫૬ મી, ૫૮ મી, અને } કલમોમાં કલમો

૬૪ મી કલમ. — ... ૫ રૂપીયા દંડ.

૪૬ મી, ૫૧ મી, અને ૫૨ મી કલમ ... ૧૦"

૩૦ મી કલમ ... ૩૦"

ટીકા.

જારી દંડ બાબત ફરીઆદ જુદી-ફરી નોંધાયે, એકજ ફરીઆદ પરથી જારી દંડ ન કરી શકાય. મુંબાઈ હાઈકોર્ટ ફોજદારી રજીંગ તા.૦૮ માર્ચ સન ૧૮૮૮ તથા બીજી તા.૨૬ જુલાઈ સન ૧૮૮૮.

જારી ગુનાના કામમાં નોટિસ મનાઈની થતી નોંધાયે. ને તે કામમાં રહેલી નોંધાયે. તા. ૨૬ જુલાઈ સન ૧૮૮૮ અને તે ખુલ્લી હોતી નોંધાયે. મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ તા. ૨૪ જુન સને ૧૮૮૬.

૭૫. આ આક્ટની ૩૩ મી કલમના આરંભથી તે ૩૯ મી કલમની આખર સુધીની કલમો પ્રમાણે અને ૪૧ મી કલમના આરંભથી તે ૪૩ મી કલમની આખર સુધીની કલમો પ્રમાણે અને ૪૬ મી તથા

૫૮ મી તથા ૬૨ મી અને ૬૯ મી કલમ પ્રમાણે લખેલી નોટિસ મ્યુનિસિપાલિટી આપશે તે સંબંધી નોટિસોમાં દહેરું કામ જે માણસને તે નોટિસ પોહોંચાડી હેતુ તે માણસને નોટિસી મુદત માં કરવું નોંધાયે તેટલી મુદત નોટિસમાં લખતી. તે મુદત મ્યુનિસિપાલિટીના નામરમાં આવે તે પ્રમાણે ત્રણ દાહાડા કરતાં ઓછી નહીં હોય અને એક મહીના કરતાં વધી નહીં હોય તેટલી લખતી. નોટિસની શરતો પ્રમાણે કરવામાં નહીં આવે તો કામ પુરું કરવા સાર જે કાંઈ કરવાની અથવા જે ઇલાજ કરવાની જરૂર હોય તે ઇલાજ કરવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે અને તેનો જે ખર્ચ થાય તે સંબંધી ખર્ચ જે માણસને અથવા માણસોને નોટિસ પોહોંચાડી હોય તે માણસે અથવા માણસોએ આપવો. અને તે આ આક્ટમાં આગળ કહી દીધે વસુલ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા.

નોટિસ માણસનાર નોંધાયે. જાહેરનામા જેવું હોયે તે ન ચાલે. તા. ૨૩ મનેવારી સને ૧૮૮૯ નં. ૩૫૩ મુંબાઈ હાઈકોર્ટ રજીંગ.

૬—કામ ચલાવવાની રીત, તથા ફરિયાદી અને દાવા વગેરે.

૭૬. આ આક્ટ પ્રમાણે નોટિસ આપવી હોય તે દરએક નોટિસ જે માણસના નામની હોય તેને હાથોહાથ આપીને પોહોંચાડવી, અથવા તેના કુટુંબના કોઈ પુખ્ત ઉમરના પુરુષને અથવા ચાકરને આપી આવીને પોહોંચાડવી, અથવા તે પ્રમાણે નહીં પોહોંચાડાય તો તે તે માણસને રહેવાની જગાના કો

પ્રશિક્ષક ભાગ ઉપર મારવી. કાંઈ ઇમારત બાબત અથવા જમીન બાબત નોટિસ હોય અને ધણીની રહેવાની જગ્યા મોક્ષમ નહીં હોય તો તે નોટિસ જે ઇમારત બાબત અથવા જમીન બાબત ન હોય તે ઇમારતના અથવા જમીનના કાંઈ પ્રશિક્ષક ભાગ ઉપર મારવી એટલે તે યોગ્ય રીતે પોંદ્યાડી એવું સમજવું.

૭૭. રકમ ૧ લી—આ આદેશના ઠરાવ પ્રમાણે કાંઈપણ કામ કાંઈપણ ધરના અથવા

ધણીએ અથવા ભોગવટો કરના જમીનના ધણીએ અથવા ભોગવટો કરનારાએ કરવાની જરૂર હતાં તે કામ કરવામાં નહીં આવે તો તે ન કરવા બાબત સુ- નેહગારી ઠરાવેલી હોય અથવા નહીં હોયતોપણ તે કામ કરાવવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે અને તે કામમાં થએલો ધર્મ જે માણસે તે કામ કરવું જોઈતું હતું તેણે મ્યુનિસિપાલિટીને આપવો જોઈએ અને તે આ આદેશમાં આગળ ઠરાવ્યા પ્રમાણે પોતાને યોગ્ય દેખાય તે પ્રમાણે એક રકમ અથવા હદ્દ તે હદ્દે વસુલ કરવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

૨૬. રકમ ૨ છ—હુકમ પ્રમાણે ન ચાલનાર માણસ ધરનો અથવા જમીનનો ધણી હશે તો તેણે આપવાનો ખર્ચ તેની પાસેથી વસુલ કરવા બાબત મ્યુનિસિપાલિટીને વારંતે હેઠળ કહેલા બીજા ઉપાય છે એટલે તે ધણી ઉપર ફરીઆદ કરી હોય અથવા ન હોય અથવા કામ ચલાવ્યું હોય કે નહીં હોય તોય પણ ધણીએ જે ખર્ચ આપવો જોઈએ તે સમજા અથવા તેનો કાંઈપણ ભાગ જે માણસ સદરહુ પ્રકારના માલિકના હુકમ ઉપરથી તે ધરનો અથવા જમીનનો ભોગવટો તે વખતે અથવા તે પછી કાંઈ પણ વખતે કરતો હશે તેની પાસેથી સમજા ખર્ચ અથવા તેનો કાંઈપણ ભાગ માગવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે. અને માગણી કર્યા પછી સદરહુ ભોગવટો કરનારે તે ન આપ્યો તો તેની માલમલકત જપ્ત કરીને તે નાણું વસુલ કરવાનો અધિકાર છે. સદરહુ પ્રકારના ખર્ચ બાબત સદરહુ પ્રકારના જે જે ભોગવટો કરનારાઓ જેટલો અવેજ સદરહુ પ્રમાણે આપ્યો હશે અથવા તેની પાસેથી વસુલ કર્યો હશે તેટલો અવેજ ધણીને જે બાકું આપવાનું તેમાંથી આદ કરવાનો હક તેને છે.

૨૬. રકમ ૩ છ—કાંઈપણ ધરના અથવા જમીનના ધણી ઉપર આ આદેશ પ્રમાણે કાંઈ પણ ખર્ચ નાંખ્યો હશે તે બાબત હેઠળ લખેલી રકમથી ભાડાની રકમ દેવાની હશે તેથી વધારે રકમ તે ધરનો અથવા જમીનનો ભોગવટો કરનાર વધારે નાણું આપવાને ભોગવ આપવાને પાત્ર નથી એટલે જે ઠેકાણા બાબત સદરહુ પ્રકારના કરનારો લાયક નથી.

રનો ખર્ચ આપવો હશે તે ઠેકાણાનું જેટલું બાકું માગતી વખતે તે ઠેકાણાના ધણીને દેવું હશે તે રકમથી વધારે રકમ અથવા સદરહુ પ્રકારની માગણી કરીને તે પોતાના જમીનદારને આપીશ નહીં એવી નોટીશ આપ્યા પછી આગળ કાંઈ પણ વખતે જે રકમ ચડસે તથા પોતાની તરફથી દેવાની થશે તેથી વધારે રકમ આપવાને પાત્ર નથી. પણ ભાડાની રકમ તમારી કુટલી દેવાની છે તથા તે કાહેને દેવી છે તેનું નામ કામ કહે; એવું મ્યુનિસિપાલિટીએ પુછ્યું હોય, તો તે પ્રમાણે કહેવાને ગફલત કરશે અથવા ના કહેશે તો સદરહુ પ્રમાણે સમજવું નહીં. પણ માગણી કરતી વખતે મહારે બાકું દેવું હતું અથવા બાર પછી હમણાં મહારા ઉપર ચડેલું છે તેથી માગણી કરેલી રકમ વધારે હતી એ બાબતની સાબીતી કરવાનો બોલો સદરહુ પ્રકારનો ભોગવટો કરનારા ઉપર રહેશે પણ એવું કરા

વીસેશ હરાવ.

બુધે છે કે સદરહુ પ્રકારના કાંધ પણ કામનો ખરચ આપ
વા બાબત સદરહુ પ્રકારના કાંધ પણ માણસની તથા ધ
ણીની અથવા ભોગવટો કરનારની દરમીયાન કાંધ પણ વીસેશ કરાર થયો હશે તો તે કરાર
ને આ કલમના કાંધ પણ હરાવ ઉપરથી બાંધ આવે છે એવું સમજવું નહીં.

૯૮ કાંધ પણ કામ કે કાંધ પણ ધરના અથવા જમીનના ધણીએ કરવું જોઈએ તે તે
નહીં કરશે ત્યારે મ્યુનિસીપાલીટીનું અનુગત લખને તે કામ
ધણી કામ નહીં કરશે તો ભોગ
વટો કરનારાએ તે કામ કરીને
પોતાના બાકામાં ખરચ આદ
કરવા.

૯૯ કાંધપણુ ધર બાબત અથવા જમીન બાબત આ આકટના કાંધ પણ હરાવ અમ
લમાં લાવવાનો પોતાનો ધરાદો છે એવી નોટીસ તે ધરના અ
થવા જમીનના ધણીએ તે ધરના અથવા જમીનના ભોગવટો
કરનારને આપ્યા પછી તે ભોગવટો કરનાર ધણીને તેમ કરવા
નહીં દેશે; તે વાતનો પુરાવો થયા પછી ધણી દરખાસ્ત કરે
તો હેડળ લખ્યા પ્રમાણે કરવાનો અધિકાર કાંધપણુ માટે છે.

૯૯ છે એટલે આ આકટના હરાવ અમલમાં લાવવા બાબત સદરહુ પ્રકારના ધર બાબત અથ
વા જમીન બાબત જે કામ કરવાની જરૂર હોય તે સર્વ કામ ધણીને કરી દેવા બાબત સદરહુ
પ્રકારના ભોગવટો કરનારને લખેલા હુકમ કરવાનો અધિકાર અને પોતાને ચેન્ડ દેખાય તો સદ
રહુ પ્રકારની દરખાસ્તનો અથવા હુકમનો ખર્ચ ધણીને આપવા બાબત તે ભોગવટો કરનારને
હુકમ કરવાનો પણ અધિકાર માટે છે. અને હુકમની તારીખથી આઠ દિવસ થયા પછી
સદરહુ પ્રકારનો ભોગવટો કરનાર સદરહુ પ્રકારના ધણીને સદરહુ પ્રકારનું કામ કરી આપવાને ના
કહેશે તો ભોગવટો કરનારે જેટલા દિવસ ના કહેતો જશે તેટલા દિવસ બદલ તે દર દિવસે પ
ચાસ રૂપિયા સુધી ગુન્હેગારીને પાત્ર થશે અને ભોગવટો કરનારે સદરહુ પ્રમાણે જેટલા દિવસ
સુધી ના કહેશે તેટલી મુદત સુધી હેડળ લખેલા પ્રકારની ગુન્હેગારીમાંથી સદરહુ પ્રકારનો દરેક
ધણી છુટશે એટલે સદરહુ પ્રકારના કામ કરવાને ચુકવાના સબખી જે ગુન્હેગારીને તે પાત્ર થયો
હોત તે ગુન્હેગારીમાંથી છુટશે.

૧૦ સુરજ ઉગે ત્યારથી તે સુરજ આથમે ત્યાં સુધીમાં આ આકટનાં કારણ સારે હર
કાંધપ્રમારતમાં અથવા જમીનમાં હેડળ લખેલાં કામ સાર
જવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલીટીને અથવા મ્યુનિસિપાલીટીએ
જે અમલદારને અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારને છે આ
ટલે જે સરવે (માપણી) અથવા પાહણી કરવાનો (એટલે તપાસ કરીને જોવાનો) પોતાને અધી
કાર હોય તે સરવે અથવા પાહણી કરવા સાર તેમજ જે કામ કરવાની આ આકટ પ્રમાણે
પોતાને મુખ્યસારી હોય તે કામ કરવા સાર જવાનો અધિકાર છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે
આ આકટમાં બીજી રીતનો હરાવ કર્યો છે તે શીયામ હરકાંધ પ્રમારત અથવા જમીન કાંધ માણ
સના કમળ ભોગવટામાં હોય તો ત્યાં જવાના પોતાના ધરાદાની લખેલી નોટીસ તે ભોગવટો
કરનારને એવીસ કલાક આગળ આપ્યા વગર તે પ્રમારતમાં અથવા જમીનમાં મ્યુનિસિપાલીટી

એ અથવા તેના સદરહુ અમલદારે જવું નહીં. પણ ભોગવટો કરનારો રાજી હશે અને નોટીશ આપ્યા વગર જશે તો ચાલશે. અને બીજી વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે જો ઇમારતો માણસોને રહેવા સારૂ વપરાતી હોય તે પ્રસંગે ભોગવટો કરનારાઓની રીતમાન ઉપર તથા ધર્મ સમ્બંધી તેઓના જે નીચાર હોય તે ઉપર યોગ્ય નજર રાખવી,

ટીકા

ધર માપવા ના દીડુ એ ગુનોહ નથી. વાતમ પ પાનુ ૨૩

૮૧. કાંઈ નુકશાનનું વળતર અથવા નુકશાન અથવા ખરચ આપવાનું આ આકટમાં ફરમાવ્યું છે તે બાબત વાંધો પડે તો રકમ બાબત અને તે નુકશાનના વળતર વીગરેના કામ નો ફાળો પાડવાની જરૂર હોય તો તે ફાળો બાબત પાંચ માં લવાદ નીમવા.

માણસોની પંચાતે ચોકશી કરીને નીકાલ કરવો. પાંચ માણસોમાં બે માણસો મ્યુનીશીપાલીટીએ નીમવાં, અને બે જે માણસને નુકશાનનું વળતર મળવાનું હોય તે માણસે નીમવાં. અને એક સદરહુ પ્રમાણે જે પંચ નીમ્યા હોય તેઓએ પસંદ કરી ને લેવો; અને તે સરપંચ થશે. સદરહુ નુકશાનના વળતરના અથવા નુકશાનના અથવા ખરચના દાવા બાબત એક પક્ષદારને સાંથી બીજા પક્ષદારને નોટીશ પોહોચ્યાની તારીખથી એક મહીનામાં બેઉ પક્ષદારોમાંથી એક પક્ષદાર અથવા બેઉ પક્ષદાર પોત પોતાના પંચ નીમવાને ચુકશે અથવા નીમાએલા પંચ સરપંચ નીમવાને ચુકશે તો બેઉ પક્ષદારોમાંથી એક પક્ષદાર અરજી કરે એટલે પંચાત કરવાને જોટલા પંચની જરૂર હોય તેટલા પંચ ડીરેક્ટીકટ જડાવે નીમવા. સર પંચ નીમ્યાની તારીખથી એક મહિનામાં પંચ ઠરાવ નહીં કરે તો તે કામનો ઠરાવ બેઉ પક્ષદારોમાંથી એક પક્ષદાર અરજી કરે એટલે સન ૧૮૭૦ ના ૧૦ મા આકટના ઠરાવ પ્રમાણે કારટો કરવો.

ટીકા

વંદરાવન હત વીરધ દુવારકાનાથ વીકલી રીપોર્ટ ૨૨ પને ૪૭ પંચ નીમવાં તે સ્વતંત્ર હોવા જોઈએ વાદી પતીવાદીને લાગતા વળગતા ન જોઈએ મતલબ કે કમીશનરો પંચમાં ની માબ છે તેમ નહીં થઈ શકે.

રાજ સના નદુ જોઆજ વીરધ કમપરેકાઉન પ્રેશીંગ કંપની વીકલી રીપોર્ટ ૨૧ પાનું ૪૩ ઉપરની મતલબનો ફેસલો છે.

ગમે તેવો આખરદાર અને સ્વતંત્ર પણ મ્યુનિશીપાલીટીનો ષગાર મળતો હોય તો મ્યુનીશીપાલીટી ટ્રોશીકયુટર હોય તેમાં તે ભાગ લેવાને નાલાયક છે કલકત્તા વાલમ ૧૦ પા. ૧૮૪

૮૨. હરકાંઈ સાર્વજનિક લોકાપકારક કૃત્ય બાબત ફરિયાદ કરવાનો હુકમ કરવાનો અને ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર મ્યુનિશીપાલીટીને હોય તેમાં તે ભાગ લેવાને નાલાયક છે કલકત્તા વાલમ ૧૦ પા. ૧૮૪

હરકાંઈ ગુન્હેગારી વસુલ કરવા બાબત અને આ આકટના ઠરાવ વિરધ ગુન્હો કરનારાં માણસોને શિક્ષા કરવા બાબત કામ ચલાવવાનો હુકમ કરવાનો અને સદરહુ ફરિયાદનો અથવા બીજી કામ ચલાવ્યું હોય તેનો ખર્ચ મ્યુનિસિપલ ફંડમાંથી આપવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે. કોઇપણ ગુન્હો બાબત આ આકટ પ્રમાણે ફરિયાદ કરવી હશે તે ગુન્હો થયા પછી ત્રણ મહિનાની અંદર કર્યા વગર કરશે નહીં.

ટીકા

ફરિયાદ ઉપર પ્રેસેસ શી માફ મ્યુનીશીપાલીટીને થઈ છે. નાગદાર સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૯ જુલાઇ સને ૧૮૮૪. નં. ૨૫૨૧ અને અરજીનો રકાંપ કોર્ટ શી આકટથી માફ થયેલો છે.

ફેરના ડાળાની રૂલની કલમ ૪-૫-૬-૧૨-૧૪-૧૭ મુજબ મ્યુનિસિપાલિટીને અધિકાર સરકારના તા. ૧૭ જાનેવારી સને ૧૮૭૭ નં. ૩૮૩.

૮૩. રકમ ૧ લી.—જે કામ બાબત ગફલત બાબત અથવા હુકમ પ્રમાણે નહીં ચલવા બાબત કોઇ માણસની ઉપર આ આકટમાં ઠરાવેલી કાંઈ મ્યુનિસિપલ માત્ર મિલકતને નુકશાન લગાડ્યું હોય તે શી રીતે બરી લેવું. ગુન્હેગારીનો પેચ આવ્યો હોય તે કામને લીધે અથવા ગફલતને લીધે અથવા હુકમ પ્રમાણે નહીં ચલવાને લીધે તે માણસના હાથથી મ્યુનિસિપાલિટીની માલ મિલકતને કાંઈ નુકશાન લાગ્યું હોય તો તે તે નુકશાન બરી આપવાને તથા ગુન્હેગારી આપવાને પણ લાયક થશે; અને નુકશાનની રકમ બાબત વાંધો પડે ત્યારે તે રકમ જે માણસની ઉપર સદેહુ ગુન્હેગારીનો પેચ આવ્યો હોય તે માણસની ઉપર જે માણસે તે ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ કર્યો હોય તે માણસે ઠરાવવી. અને તે નુકશાનનો અવેજ માત્ર એટલે નહીં આપે તો જખ્તી કરીને તે વસૂલ કરવો અને તે પ્રમાણે કરવાસાર તે માણસે વારંટ આપવું.

રકમ ૨ છ.—જખ્તીનું અને વેચાણનું કામ ચલાવવાને બદલે અથવા આ આકટ પ્રમાણે ઠરાવેલું નુકશાનનું વળતર અથવા ખર્ચ અથવા સઘળું નુકશાન અથવા તેનો કાંઈ ભાગ જખ્તી કરતાં પણ વસૂલ નહીં થાય તો તે આપવાને જે માણસ પાત્ર હોય તેની ઉપર અને મ્યુનિસિપાલિટીની હાકલ માલ મિલકતને અથવા હકને અથવા અધિકારને બીજી કોઈ રીતે જે માણસે નુકશાન લગાડ્યું હોય અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યો હોય અથવા નુકશાન લગાડે અથવા ફેરફાર કરે તેવું નબરમા આવે તે માણસની ઉપર પણ યોગ્ય હકુમતવાળી હરકોઈ કોર્ટમાં ફરીયાદ કરવાનો અધિકાર મ્યુનિસિપાલિટીને છે.

રકમ ૩ છ.—આ આકટ પ્રમાણે મ્યુનિસિપાલિટીને તથા તેના અમલદારોને અને નોકરોને જે અધિકાર મળ્યા હોય તેમાંના કાંઈપણ અધિકાર ચલાવવાથી કોઈ માણસનું નુકશાન થયું હોય તેને, મ્યુનિસિપલ ફંડમાંથી વળતર આપવાને મ્યુનિસિપાલિટી મુખત્યાર છે.

૮૪. આ આકટ પ્રમાણે અથવા આ આકટના ઠરાવ પ્રમાણે કરેલી પેટા કાનુન ઉપરથી જે જ ફરીયાદ કરવી હોય તે હરકોઈ માણસે તેની આગળ માણસે તેની હકુમત.

જે જ ફરીયાદ કરવી હોય તે હરકોઈ માણસે તેની આગળ કરવાનો અધિકાર છે. પછી તે માણસે મ્યુનિસિપલ કમીશનર હોય કે નહીં હોય તો પણ તે વાતની ચીંતા નથી, અને આ આકટ ઉપરથી અથવા આ આકટ પ્રમાણે કરેલી કોઈપણ પેટ ની કાનુન ઉપરથી કરેલો દરએક દંડ અથવા ગુન્હેગારી અને બાબતની અથવા બીજી કરની બાકી, અને સદરહુ બાકી સાથે વળી, તે બાકીની રકમના એક ચતુર્થાંશ કરતા કોઈપણ બાબતમાં વધારે નહિ હોય એવો, જે દંડ સદરહુ માણસે ફરમાવે તે દંડ અને દુકાનનાં બાકીની તથા બીજાં બાકીની તથા રીની સઘળી બાકી તથા સઘળો ખર્ચ મ્યુનિસિપાલિટીના હુકમ ઉપરથી ફરીયાદ કરશે એટલે ફાળદારી ઇનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાનાં જે રીત કહીછે તે રીતે સદરહુ માણસે તેની આગળ સંક્ષેપ રીતે કામ ચલાવીને વસૂલ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા

આ કલમ મુજબ કામ ચુકવવાને બીજા વરગના માણસે તેને શત્તા છે. મુંબઈ હાઇકોર્ટ રૂલીંગ તા. ૮ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૧.

મ્યુનિસિપલ કાયદા પ્રમાણે કેદની શીક્ષા નહીં કરતી. મુંબઈ હાઇકોર્ટ રૂલીંગ તા. ૭ ડિસેમ્બર સને ૧૮૭૧.

જો દંડ નહીં વસૂલ આવે એવું હોય અથવા વસૂલ ન કરાય તો પછે કેદ થઈ શકે.

મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૨૧ જુન સને ૧૮૭૫ તથા તા. ૨૪ જુન સને ૧૮૭૫

તોહોમતવાલાની તરફથી સાસુ હાજર થઈ હતી. દંડ ૨૬ કીધો મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૭ અગષ્ટ સને ૧૮૮૪

તોહોમતવાલાની તરફથી સસરો હાજર હતો. માજીસ્ટ્રેટ પીનલકોડની કલમ ૪ મુજબ કીધું હશે હાવા હલકા કામમાં કાંઈ વધારે કરવાનું નથી મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૨૬ અગષ્ટ સને ૧૮૮૪

મ્યુનિસિપાલિટીએ જે નોકરને ફરીઆદ કરવાની શતા આપી છે તેને કલમ ૨૫૦ મુજબ ફરીઆદ કરનારનો દંડ કીધો તે પ્રમાણે નોકરને દંડ થઈ શકે, મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૨૧ નવેમ્બર સને ૧૮૮૧

સને ૧૮૬૭ ના આક્ટ ૭ તા. ૭ મ્યુનિસિપાલ આક્ટ મુજબ દંડ મ્યુનિસિપાલિટીમાં આપાય છે તેથી ફરીઆદ અને શાક્ષી બધાનો ખર્ચ મ્યુનિસિપાલિટી આપે. સરકારનો ઠરાવ નં. ૩૫૧૭ તા. ૨૬ સપ્ટેમ્બર સન ૧૮૮૪

મ્યુનિસિપાલિટી કામ સર માજીસ્ટ્રેટ બોલાવી શકે. સરકારનો ઠરાવ તા. ૨૦ અક્ટોબર સને ૧૮૭૨ નં. ૪૦૭૧

રસ્તાની જમીન દયાવી મ્યુનિસિપાલિટીએ તેને બોલાવ્યો પણ આવ્યો નહી તે છુનો નથી. મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૧૧ નવેમ્બર સને ૧૮૭૨

મ્યુનિસિપાલનો કાયદો તોડ્યા આગતના કામની ચોકસી કરવાનો અને દંડ કરવાનો મેનેજીંગ કમીટીને અપવાદ નથી. મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૪ અક્ટોબર સને ૧૮૭૨

હેવા કામો. કેસડરમાં દાખલ કરવા નામદાર મુ'આઈ હાઈકોર્ટ તા. ૨૨ તા. ૧૭ માર્ચ સને ૧૮૮૦ નં. ૫૮૩

મ્યુનિસિપાલિટી ફેજવારી કામમાંથી પોતે નક્ક કરી હતો. નક્કની શી ન લેવીને સહીવાલી નક્ક માગે તો શી લેવી મેરજાન કમીશનર સાહેબનો ઠરાવ નં. ૪૧૪ તા. ૧૯ ફેબ્રુઆરી સન ૧૮૮૯

બધા કર અને બાકી વસુલ લેવાની ફરીઆદ બધુ માસમાં કરવી જોઈએ. અને તે છુતાની ફરીઆદ છે. મુ'આઈ હાઈકોર્ટ ર્લીંગ તા. ૩ ડીસેમ્બર સન ૧૮૮૮

જમના પુનઃ જમીનપર પોતાનો હક બતાવેલો તે કામમાં દીવાનીમાં દાવો કીધો હતો. તે કામમાં ઠરાવું કે જ્યાં સુધી જમીન વીશે દીવાની કોર્ટનો ચુકાદો થયો નથી ત્યાં સુધી ફેજવારી કોર્ટે તે વિશે ઇનસાફ કરવાનો નથી. સન ૨૬ ફરી દંડ પાછો આપ્યો.

અમદાવાદ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ સાહેબનો હુકમ તા. ૨૨ ૧૨-૭૬

મ્યુનિસિપાલના છુતા આગત પરહદમાંથી માજીસ્ટ્રેટ બોલાવાય નહીં સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૪ અગષ્ટ સને ૧૮૭૬ નં. ૪૬૯૪

વારંટ કાઉલુ માંડી વાળવું એ સત્તા કમીટીની નથી. માજીસ્ટ્રેટ માંડી વાળવું અમદાવાદના ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ સાહેબનો હુકમ તા. ૧૭-૨-૭૯ નાં ૨૩૨

૮૫. સમતમાં અથવા ગુન્હાની સમિતીના ઠરાવમાં અથવા જમીનાં વારંટમાં અથવા તે ને લગતાં બીજા કામમાં કાંઈ જમી હોય તેથી અથવા તે પદ્ધતીમાં ખામી હોય તો પણ પદ્ધતી પ્રમાણે નહીં હોય તેથી આ આક્ટ પ્રમાણે કાંઈ જમી કાયદા સર છે.

મી કરી હોય તે કાયદા વિરુદ્ધ છે એવું સમજવું નહીં. અને તે જમી કરનારો અતિક્રમણ કરનારો થાય છે એવું સમજવું નહીં. અથવા તે માજીસ્ટ્રેટ આગળ જતાં કાંઈ કામ ગેર રીતે ચલાવ્યું હોય માટે તે આરંભથી જ અતિક્રમણ કરનારો છે એવું સમજવું નહીં. પણ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે ગેર રીતે કામ ચલાવ્યાના સમયથી જે માજીસ્ટ્રેટ નુકસાન થયું હોય તે સહળાં માજીસ્ટ્રેટને ચોખ્ખું હકુમતવાળો હરકોષ કોર્ટમાં તે વિષે નુકસાનનું પુરેપુરું વળતર વસુલ કરવાનો અધિકાર છે.

૮૭. કોઈ માજીસ્ટ્રેટ આ આક્ટના ઠરાવ વિરુદ્ધ પોલીશના કોઈ અમલદારના દેખતાં કાંઈ

પોલીસ અમલદારોના અધિકાર.

પર ચુલકા કરતું હોય તેનું નામ તથા કામ ઠેકાણુ તે અમલદારને માલમ નહીં હોય અથવા તે માણસ પોતાનું નામ તથા કામ ઠેકાણુ કહેવાની ના કેહશે, અથવા નામ તથા કામ ઠેકાણુ કહ્યું હશે પણ તેના ખરાબશુ બાબત તે પોલીસ અમલદારને શક આવવાનું કારણ હશે તો તે માણસને પકડવાનો અખત્યાર પોલીસ અમલદારને છે અને તે માણસનું નામ તથા કામ ઠેકાણુ ખરેખર માત્રમ પડે ત્યાં સધી તેને યાજ્ઞમાં અટકાવી રાખવાનો અખત્યાર છે. પણ એવું ઠરાવું છે કે આ આ કઠના ઠરાવ પ્રમાણે પકડેલાં હરકાઈ માણસને માજીએટની આગળ લાવતાં જોટલી વાર લાગે તે કરતાં વત્તી વાર સુધી અથવા બજામાં બજા ૨૪ કલાક કરતાં વત્તી વાર સુધી કોઇ પણ માજીએટના હુકમ વગર કોઇપણ રીતે અટકાવી રાખવું નહીં.

રકમ ૨ છ.—આ આકટના ઠરાવ વિરુદ્ધ કાંઈ ગુન્હો થયો હોય તે ગુન્હા બાબત મ્યુનિશિપાલિટીને તાજાંનોખ ખબર આપવી અને મ્યુનિશિપલ (ખાતાના) અમલદારો અને નોકરો પોતાનો કાયદેસર અખત્યાર ચલાવતા હોય ત્યારે તે સવળા જણાવે મદદ કરવી, એ પોલીસના સવળા અમલદારોનું કામ છે.

ટીકા

પોલીસના ખરચને માટે નવો ટાક્સ વંચારો તે મંજુર થવા કમીટીમાંથી તા. ૨૨ એપ્રિલ સન ૧૮૭૧ નં. ૧૮૫૭ નો કાગજ લખ્યો તે ઠરાવેલો ટાક્સ તા. ૨૨ જુન સન ૧૮૭૧ નં. ૧૬૬૫ના નામદાર સરકારના ઠરાવથી મંજુર થયો. પોલીસના ખરચને માટે કમીટીની આ મદદનીમાંથી એક પચ્ચાસ આપવા તા. ૫ જુન સન ૧૮૭૨ નં. ૧૫૩૫ નો નામદાર સરકારનો ઠરાવ છે.

૭—મ્યુનિશિપલ હિસાબ અને સરકારનો નિરખંધ.

“૮૮. રકમ ૧—હરએક મ્યુનિશિપલિટીએ પોતાની નિયમિત કાળની સાધારણ સલામતી બરાબ તે સલામાં, ગયા એપ્રિલ મહીનાની ૧ લી તારી ત્રીમાહી અને વાર્ષિક હિસાબ ખતી જે મુદત વીતી ગઇ તેટલી મુદતમાં થયેલા મ્યુનિશિપલ ખજેટ એસ્ટીમેટ.

કઠના જમા ખરચનો પુરેપુરો હિસાબ અને એપ્રિલ મહીનામાં બરનારી પોતાની સદરહુ પ્રકારની સાધારણ સલામાં, ગયા મારચ મહીનાની ૩૧ મી તારી અને રોજ પુરી થનારી નગરી સાલસાર થયેલો સદરહુ પ્રકારનો જમા ખરચનો પુરેપુરો હિસાબ, તે વખતે તરતજ શરૂ થયેલી નગરી સાલસાર મ્યુનિશિપાલિટીની ઉપજ અને ખરચના ખજેટ એસ્ટીમેટસહીત, તરજ્યાર કરાવીને પોતાની પાસેગુજરાવેલો જોઇએ.”

રકમ ૨ છ. મ્યુનિશિપાલિટીએ પછી તે ગયા વરસના હિસાબ પસાર કરવા, અથવા તેનું આડિટ એટલે તપાસ પેહેલાં થઇ નહીં હોય તો તે થયા પછી પસાર કરવા અને હમણાંજ શરૂ થયેલાં વરસનાં ખજેટમાં જે ખર્ચમાં જોટલા રૂપિયા વાપરવાનું અને જે રીતે અને જે ઇલાજ કરીને વાપરવાનું લખ્યું હોય તે બાબત ઠરાવ કરવો. સદરહુ પ્રમાણે મંજુર કરેલું ખજેટ પ્રસંગ પ્રમાણે વખતે વખતે વધારે ઘટાડે અથવા ફેરવે, યોગ્ય દેખાય તે પ્રમાણે તે કામ સાર રપેશિયલ જનરલ મીટીંગ બોલાવીને તેમાં વધારો ઘટાડો કરવાનો અથવા ફેરવાર કરવાનો અધિકાર છે.

૮૯. મ્યુનિશિપલ હિસાબનું આડિટ વખતે વખતે અને વરસમાં નેદાન એકવાર મ્યુનિ-

હિસાબનું ઓડિટ (એટલે) તપાસ.

સિપાલિટીની કાનુનેગાં ને માણસો ઠરાવવામાં આવશે તે માણસોના હાથે થવું જોઈએ. ઓડિટરને અથવા ઓડિટરને પોતાનાં અધિકારનાં કારણ સારૂ મ્યુનિસિપાલિટીના સચળા હિસાબ તથા ખીજાં દફતરો જોવા નો અધિકાર છે.

૯૦. મ્યુનિસિપાલિટી વાર્શિક હિસાબ આખરનાં પસાર કરે ત્યાર પછી તાજાંડોળ તે હિસાબ સરકારમાં મોકલવા.

તેની એક નકલ અથવા ગવર્નર ઇન કૌન્સિલ દ્વારા તે ગમુના પ્રમાણે હિસાબ ગવર્નર ઇન કૌન્સિલની ઉપર અથવા તેઓએ થોગ્ય રીતે ને અમલદારને અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારની ઉપર મોકલવા અને તેઓ વખતે વખતે દ્વારા તે પ્રમાણે તે હિસાબ ખાતતની વિગત તથા દસ્તાવેજ પથુ મોકલવા.

૯—મ્યુનિસિપલ કામ ઉઘાડી રીતે ચલાવવું.

૯૪. જમે ખર્ચના ત્રીમાહી અને વાર્શિક હિસાબ અને બજેટ મંજૂર થયા પછી બજેટ હિસાબ જપાવીને પ્રસિધ કરવા. સચળા લોકોને જોવા દેવું અને તે ઠેકાણે અથવા તે ઠેકાણા ની પાસે ઘાંઘ વર્તમાન પત્ર જપાવું હોય તેમાં દેશ બાબમાં તે હિસાબ અને બજેટ જપાવીને પ્રસિધ કરવું અથવા મ્યુનિસિપાલિટી ને ખીજા ઘાંઘ રીત પસંદ કરે તે રીતે પ્રસિધ કરવું.

સને ૧૮૮૪ નો મુંબાઇનો આક્ટ ૨ નો

મુંબાઇનો ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટ સુધારવા બાબતનો આક્ટ.

— વર્ગીકૃત —

જે અર્થે મુંબાઇનો ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટ હેઠળ કહેલી રીતે સુધારવો થાય છે; તે અર્થે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

પ્રથમ નિયમો.

૧. આ આક્ટને “સન ૧૮૮૪ નો મુંબાઇનો ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટ સુધારવા બાબતનો આક્ટ” કહેવો, અને આ આક્ટ તથા મુંબાઇનો ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટ કે જેને આગળ “મુખ્ય આક્ટ” કહેવો છે એ બંનેને બેગા “સન ૧૮૭૪ ના તથા સન ૧૮૮૪ ના મુંબાઇનો ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપલ આક્ટો” કહેવા.

ક્યાંકાં ક્યાંકાં લાગુ છે.

આ આક્ટ તથા મુખ્ય આક્ટ મુંબાઇ શહેર શિનાય આખા મુંબાઇ હવાકાને લાગુ છે.

૨. મુખ્ય આક્ટ તથા આ આક્ટ એકજ છે એમ અર્થ.

સમજીને આ આક્ટનો અર્થ કરવો જોઈએ.

૩. આ આક્ટ સાથે જોડેલાં પરીશિષ્ટમાં કહેલાં આક્ટો (આક્ટો) ૨૬ કરનારી કલમ. તથા કાયદાઓ તે પરીશિષ્ટના ત્રીજા આસનમાં કહ્યું છે તેટલે સુધી ૨૬ કર્યા છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ ૨૬ કરવાથી સદરહુ આક્ટો તથા કાયદાઓ પૈકી કોઈ પણ આક્ટો તથા કાયદા પ્રમાણે જે કાંઈ અગાઉ કર્યું હતું તેનાં વ્યવહારોપયોગીપણાને અથવા અવ્યવહારોપયોગીપણાને બાંધ આવશે નહીં. અને તે ૨૬ કરતું આ આક્ટ અગલમાં આવતી વખતે વિધમાન થોડી મુદત સુધીની મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં લાગુ થશે નહીં.

વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે આ આક્ટ અમલમાં આવતી વખતે વિધમાન હતો તે દરેક કાયામ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ માંહેના મ્યુનિસિપલ કમિશનર નીમવાનો કમ ગવરનર ઇનકાઉનસિલ આ આક્ટની ૧૧ મી કલમ પ્રમાણે એવી દરેક મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટને માટે તારીખ જાહેર કરે ત્યાં સુધી જાણે આ આક્ટ પસાર થયો નથી એમ સમજીને ચાલશે.

૪. મુખ્ય આક્ટમાં તથા આ આક્ટમાં વિષયથી અ અર્થની કલમ. તથા આગળ પાછલા સંબંધથી બાંધ આવતો ન હોય:—

(૧) જ્યાં જ્યાં “મુંબાઇનું સરકારી ગેઝીટ” આ શબ્દો આવતા હોય ત્યાં ત્યાં તેમને બદલે ત્યાં “સીધ સરકારી ગેઝીટ” આ શબ્દો દાખલ કરવાના છે એવું સમજવું.

(૨) “મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ” આ શબ્દનો અર્થ “મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ. મુખ્ય આક્ટ પ્રમાણે જે કે.ઇ સ્થાનિક ક્ષેત્ર હાલમાં મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ હોય તે સ્થાનિક ક્ષેત્ર, અને જે કે.ઇ સ્થાનિક ક્ષેત્ર હવે પછી આ આક્ટની ૫ મી કલમ પ્રમાણે મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ કરવામાં આવે અને સદરહુ કલમના ઠરાવ પ્રમાણે સદરહુ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ હોવાની બાંધ થઇ ન હોય તો તે સ્થાનિક ક્ષેત્ર એવો સમજવો.

કલમ ૪ ની પેઠા રકમ ૨ મુકરી છે તે નીચે મુજબ વાંચવી.

(૨) “મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ” આ શબ્દનો અર્થ મુખ્ય આક્ટ પ્રમાણે જે કોઇ સ્થાનિક ક્ષેત્ર હાલમાં મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ હોય તે સ્થાનિક ક્ષેત્ર, અને જે કોઇ સ્થાનિક ક્ષેત્ર હવે પછી આ આક્ટની ૫ મી કલમ પ્રમાણે મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ કરવામાં આવે તે સ્થાનિક ક્ષેત્ર હોયો સમજવો. પણ જે સદરહુ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ સદરહુ કલમના ઠરાવ પ્રમાણે બંધ થઇ ન હોય તો આ પ્રમાણે સમજવો.

ટીકા

મ્યુનિસિપાલીટીની હદ તા. ૨૪ નવેમ્બર સન ૧૯૮૨ મુજબ સરકારના ગેઝીટ પાને ૭૪૯ મે હયાલ છે.

મુખ્ય આક્ટમાં:—

સન ૧૯૭૩ના મુજબના ૬ ઠા. આક્ટમાંના કેટલા એક વાક્યો ની વાખ્યા કરી.

(૩) “આ આક્ટ અમલમાં આવ્યાની તારીખ,” “આ આક્ટ પાસ થયાની તારીખ” એ તથા એના જેવાં બીજાં વાક્યોનો અર્થ સિંધમાં સન ૧૯૭૮ ના અક્ટોમ્બર મહિનાની પહેલી તારીખ એવો સમજવો.

આ આક્ટમાં:—

(૪) “સરકારનો પગારદાર નોકર” આ શબ્દમાં જેણે સરકારી ચાકરી છોડી હોય તેને પેનસન મળતું હોય એવા સરકારી નોકરનો સમાવેસ થતો નથી.

(૫) “ભાગનો કમીશનર” આ શબ્દનો અર્થ, સિંધમાં, સિંધનો કમીશનર તથા બીજે ઠેકાણે, સન ૧૯૭૮ ના મુજબના જમીન-મેહેસુલના કાયદા પ્રમાણે નીચેના ભાગનો કમીશનર એવો સમજવો.

“ભાગનો કમીશનર.”

૨.—મ્યુનિસિપાલિટીઓની રચના.

મ્યુનિસિપાલ ડિસ્ટ્રીક્ટો.

૫ આ આક્ટની ૮ મી તથા ૯મી અને ૧૦ મી કલમના ઠરાવોને અનુસરીને, ગવરનર ઇનકાર્ગનસીઝને, મુજબના સરકારી ગ્યાઝીટમાં વખતે વખતે મ્યુનિસિપાલ ડિસ્ટ્રીક્ટોની વાખતે જાહેરનામું છાપીને કોઈપણ સ્થાનિક ક્ષેત્ર મ્યુનિસિપાલ ડિસ્ટ્રીક્ટ છે એવું ઠરાવવાનો અધિકાર છે, અને તેમને વખતે વખતે તેવું જાહેરનામું છાપીને એવી કોઈપણ મ્યુનિસિપાલ ડિસ્ટ્રીક્ટની હદ વધારવાનો, ઓછી કરવાનો અથવા બીજી રીતે તેમાં ફેરફાર કરવાનો, અથવા કોઈપણ સ્થાનિક ક્ષેત્ર ફલાણી તારીખથી જાહેરનામામાં તે તારીખ લખવી, મ્યુનિસિપાલ ડિસ્ટ્રીક્ટ હોવાનું બંધ થશે એવું ઠરાવવાનો અધિકાર છે.

કોઈ નવી મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ સ્થાપન કરવા બાબતનાં, અથવા કોઈ વિદ્યમાન મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટની હદમાં ફેરફાર કરવા બાબતનાં, એવાં દરએક જાહેરનામામાં, એવી મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટમાં જે ક્ષેત્ર દાખલ કરવાનું અથવા તેમાંથી કઢાડવાનું હશે, જેમ હોય તેમ, તે ક્ષેત્રની સ્થાનિક હદ સ્પષ્ટપણે કહેવી જોઈએ.

જ્યારે કોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્ર મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટ હોવાનું બંધ થાય ત્યારે તે ઠેકાણે સ્થાપેલી મ્યુનિસિપાલીટી બંધ થશે, અને એની કોઈ મ્યુનિસિપાલીટીને, અથવા મુખ્ય આક્ટની ૨૦ મી કલમના અમલતી રૂપે જે કોઈ મ્યુનિસિપાલીટી હોવાની બંધ થયેલી હશે અથવા તે આક્ટની ૧૬ મી કલમ પ્રમાણે બાગી નાંખી હશે તે મ્યુનિસિપાલીટીને પ્રારંભ થયેલી માલમી લક્ષ અને હક, તેઓને જે ચારજો તથા જવાબદારીઓ લાગુ હશે તેમને અનુસરીને ગવર

નર છતકાંઠાનીલેને પ્રાપ્ત થશે, અને તેની ઉપજ, જે કાંઈ હશે તે, સદરહુ મ્યુનીશીપાલીટી ના જે સ્થાનીક ક્ષેત્રમાં હકુમત હતી, તે સ્થાનીક ક્ષેત્રના હિતસારે ગવર્નર છત કાંઠાનીલે ખરચ કરવો જોઈએ.

૬. આ આકટ અમલમાં આવે તે તારીખ પછી, જેમ અને તેમ જલદી, ગવર્નર છત કાંઠાનીલે મુખ્ય સરકારી ગ્રાન્ટમાં જાહેરનામું પ્રસીધ કરી આ આકટ અમલમાં આવે ને, સદરહુ તારીખને રાજ વીધમાન હશે તે અને જે ને તા ત્યારે વીધમાન મ્યુનીશીપલ ડી રીખ પછી હોવાની બંધ થઈ નહીં હોય તે દરએક મ્યુની રીકટોની સ્થાનીક હદ ઠરાવવી. સીપલ ડીસટરીકટની સ્થાનીક હદ સ્પષ્ટપણે ફરમાવશે, અને આ પ્રમાણે ફરમાવેલી હદની અંદર મુખ્ય આકટ અને આ આકટ અને સદરહુ મ્યુનીશીપલ ડીસટરીકટને લાયક હશે તે સઘળી કાનું, પેટાકાનું તથા હુકમ અમલમાં છે એ જાણત સદરહુ જાહેરનામું નીચેના કુરાવો સમજવો જોઈએ.

આવા પ્રકારની દરએક મ્યુનિશીપલ ડીસટરીકટમાંની મ્યુનીશીપાલીટીએ અને આ આકટ પ્રમાણે નવી સ્થાપન કરેલી દરએક મ્યુનીશીપાલીટીએ અને મ્યુનીશીપાલ હદ નિશ નોથી જે મ્યુનીશીપાલીટીની સ્થાનિક હદમાં ઉપર કહ્યા પ્રમાણે ફેર દરસાવવી. કાર કરવા હશે તે દરએક મ્યુનીશીપાલીટીએ આ કલમના

પેહેલા પારેચાક પ્રમાણે કહાડેલાં જાહેરનામાની અથવા મ્યુનિશીપાલીટી સ્થાપન કરનારા અથવા તેની સ્થાનિક હદમાં ફેરફાર કરનારાં જેમ હોય તેમ, જાહેરનામાની તારીખથી છ મહીનાની અંદર તેના અધીકારને પાત્ર રહેનાર મ્યુનિશીપાલ ડીસટરીકટની હદ અથવા બદલેલી હદ સદરહુ જાહેરનામામાં કહ્યા મુજબ જતાવનારાં મજબુત હદ નીશાન કલેક્ટર મંજુર કરે તેવા પ્રકાર નાં તથા તેવી જગ્યાએ ખુદ પોતાને ખરચે ઉભાં કરવાં અથવા બધાવવાં એ તે મ્યુનિશીપાલીટી નું કતબ કરમ સમજવું.

ટીકા

નહી અથવા જરાના કીનારા મ્યુનિશીપાલીટીની હદમાં હોય તે પશુ તે સરકારે પક્ષીસ આપેલા નહીં હોય તે કીનારા મ્યુનિશીપાલીટીના નથી સરકારી છે સરકાર તા. ૬ જુન સ ને ૧૮૮૫ નં. ૪૫૫૧

રેતી, કાંકરી મ્યુનિશીપાલીટીની હદની હોય તેની ઉપજ મ્યુનીશીપાલીટીમાં આપવી. મુખ્ય સરકાર તા. ૨૮ માર્ચ સન ૧૮૮૪ નં. ૧૦૨૬

૭ પાંચમી કલમ પ્રમાણે સ્થાપેલી મ્યુનિશીપાલ ડીસટરીકટ યોડી મુદત ને માટેની અથવા કાયમની હશે કટ યોડી મુદતને માટેની હશે અથવા કાયમની હશે.

૮. જે કોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં મુદત મુદતે મેળો બરાબ છે, અથવા જ્યાંદાં મુદત મુદતે જાત્રાગુ લોકો જાય છે, તે સ્થાનિક ક્ષેત્રને, એવા મેળા અથવા જાત્રા ચાલુ હશે ત્યાંદાં સુધી એવા મેળામાં જનારાં લોકો અથવા જાત્રાગુ લોકો જે કોઈ પાસેના સ્થાનિક પ્રદેશ માં જતાં આવતાં હશે તે પ્રદેશ સહીત, યોડી મુદતને માટેની મ્યુનિશીપલ ડીસટરીકટ તરીકે ઠરાવવાનો અધિકાર છે.

૯. જે કોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં:—

(અ) કોઈ શેડર, કસબો અથવા થાણું અથવા એ કયાં સ્થાનિક ક્ષેત્રે મ્યુનિશીપલ અથવા વધારે પાસે પાસેના શેડરો, કસબા અને થાણાં, તે ડીસટરીકટ છે એમ સમજવું, ની અથવા તેઓની પાસેનું કોઈપણ ગામડું, પર અથવા જ મીનં એ સુધી અથવા શીવાય આવેલું; અથવા

(ખ) કોઇ એક ગામડું, અથવા પર, અથવા પાસે પાસેનાં બે અથવા વધારે ગામડાં અથવા પર આવે છે, તે સ્થાનિક ક્ષેત્ર કાયમ મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ છે એવું ઠરાવવાનો અધીકાર છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે કોઇ પણ શહેરનો, કસબાનો થાણાનો અથવા પરાનો, જે બીજું કોઇ સેહેર, કસબો; થાણું અથવા પર, જે જમીન ઉપર ઘરો નહીં હોય એવી એક મા ધલ કરતાં વધારે વીસ્તારની જમીનથી છુટું પડેલું હોય તેની સાથે, તેવું જ વીશેશ કારણ હોય વગર એક કાયમ મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં સમાવેશ કરવો નહીં, અને તેવાંજ વીશેશ કારણ હોય તે ૧૦ મી કલમમાં કહેલા ટંદેરામાં અને ૫ મી કલમમાં કહેલા જાહેરનામાં ૨૫૪ રી તે કહેવાં બેઠાએ; અને જે કોઇ ક્ષેત્રની વસ્તી બે હજાર માણસો કરતાં ઓછી હશે તે ક્ષેત્રમાં સદરહુ પ્રકારની મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ સ્થાપન કરવી નહીં.

જ્યારે જુદાં જુદાં નામ હોય એવી બે અથવા વધારે જગાની એક મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ કરી હોય ત્યારે તે મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટનું નામ ગવરનર ઇન કાઉન્સિલે ઠરાવવું બેઠાએ.

૧૦ કોઇ પણ સ્થાનિક ક્ષેત્રને કાયમ મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ તરીકે ઠરાવનાર, અથવા એવી કોઇ પણ ડિસ્ટ્રિક્ટના હદમાં ફેરફાર કરનાર અથવા કોઇ સ્થાનિક ક્ષેત્ર મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ હોવાનું બંધ થસે એવું ઠરાવનાર કોઇ પણ જાહેરનામું પ્રસિધ્ધ કરવાની અગાઉ એછામાં એછા બે મહીના આગમ્ય ગવરનર ઇન કાઉન્સિલે, એવા સ્થાનિક ક્ષેત્રને મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ કરવાનું અથવા તે મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટની હદમાં અમુક રીતે ફેરફાર કરવાનું અથવા એવું સ્થાનિક ક્ષેત્ર મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ હોવાનું બંધ થશે એવું ઠરાવવાનું જોમ હોય તેમ, યોજ્યું છે એવો એક ટંદેરો મુખ્ય સરકારી ઝાઝેટમાં અંગરેજી ભાષામાં; તથા સ્થાનિક વરતમાન પત્રો હોય તો, તેઓમાંના એછામાં એછાં એક વરતમાન પત્રમાં જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં એવું સ્થાનિક ક્ષેત્ર હશે તે ડિસ્ટ્રિક્ટની ભાષામાં પ્રસિધ્ધ કરાવેા બેઠાએ; અને સદરહુ સ્થાનિક ક્ષેત્રમાંહેને પ્રસિધ્ધ ઠેકાણે સદરહુ ડિસ્ટ્રિક્ટની ભાષામાં તે લગાડવો બેઠાએ, અને તેમાં લખવું બેઠાએ કે સદરહુ યોજના બાબત જે માણસોને કાંઇ હરકત હોય તે સવળાં માણસોએ, તે હરકત કારણો સુધાં સદરહુ ટંદેરાની તારીખથી બે મહીનાની અંદર સરકારને કોઇ એક સેક્ટરી ઉપર લખી બે કલવી.

સદરહુ પ્રમાણે બે હરકત લખી મોકલી હોય તો તે ગવરનર ઇન કાઉન્સિલના મત પ્રમાણે અપુરતી અથવા અવ્યવહારોપયોગી હોવા સીવાય ઉપર કહેલા પ્રકારનું જાહેરનામું તેમજ પ્રસિધ્ધ કરવું નહીં.

૧૧ દરએક કાયમ મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં એક મ્યુનિશીપાલીટીઓની સાધા નીશીપાલીટી હોવી બેઠાએ.

આ આક્ટમાં આગળ બીજી રીતે ઠરાવ્યું છે તે ખારેજ કરીને આ આક્ટ પ્રમાણે નવી સ્થાપેલી સદરહુ પ્રકારની દરએક મ્યુનિશીપાલીટીમાં, અને આ આક્ટ અમલમાં આવે તે વખતે દરએક વીજમાન કાયમ મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ સાર ગવરનર ઇન કાઉન્સિલ જે તારીખ જાહેર કરશે તે તારીખ અને તે તારીખ પછી એવી દરએક મ્યુનિશીપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ માંહેની મ્યુનિશીપાલીટીમાં:—

(અ) ચુંટી કહાડેલા કમીશનરો હશે;

(બ) જે સમયેને ગવરનર ઇન કાઉન્સિલ, અથવા આ બાબત જે કોઈ અમલદાર તે તે અધીકાર આપસે તે અમલદાર નીમે, એવા કોઇ સમયે હશે તો, તે સ

અસી હશે, તે સખસોને “નીમેલા કમીશનરો” કહેવામાં આવશે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ચુંટી કહાડેલા કમીશનરોની સંખ્યા, અધ્યક્ષ શીવાય, કુલ સંખ્યાના અર્ધ કરતાં ઓછી નહીં જોઈએ, અને નીમેલા કમીશનરો પૈકી અર્ધ કરતાં વધારે કમીશનરો સરકારના પગારદાર નોકર નહીં જોઈએ.

ગવરનર ઇન કાઉનસીલને,

૧૨ ગવરનર ઇન કાઉનસીલે વખતે વખતે—

કમીશનરોની કુલ સંખ્યા ઠરાવવાનો અધિકાર છે.

(અ) દરએક મ્યુનિસિપાલિટીમાં કમીશનરોની કુલ સંખ્યા કેટલી હોવી જોઈએ એ ઠરાવવું જોઈએ.

ચુંટી કહાડેલા અને નીમેલા કમીશનરોનું પ્રમાણ ઠરાવવાનો અધિકાર છે.

(બ) કોઇ કમીશનરો નીમવાના હોય તો તેઓનું પ્રમાણ અને જે સરકારના પગારદાર નોકર હોય તેઓની સંખ્યા, પાછળની છેલ્લી કલમના ઠરાવોને અનુસરીને ઠરાવવી જોઈએ.

ચુટણીનું નીયમન કરવાની કાનૂન કરવાનો અધિકાર છે

(ક) ચુંટી કહાડવાના કમીશનરોની ચુટી કહાડવાની તારીખો અને વખત અને રીત ઠરાવવા સાર ઉમેદવારોની અને મતવાળાઓની લાયકી શી જોઈએ તે ઠરાવવા સાર અને સાધારણતઃ એવી ચુટણીનું નીયમન કરવા સાર આ આક્ટને અનુસરીને કાનૂન કરવાજોઈએ

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે,

કેટલીએક લાયકી કબુલ કરવા બાબત વિશેષ ઠરાવ; અને.

(ડ) ઉમેદવારોના સખધમાં ૧૬ મી કલમમાં અને મતવાળાઓના સખધમાં ૨૨ મી કલમમાં કહેલી નાલાયકાને પાત રહીને કોઇ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં રહેનારો કોઇ

યુનિવર્સિટીનો દરએક ફેલો, અને દરએક ગ્રાજ્યુએટ, લાઇકોર્ટની સનદ ધારણ કરનાર દરએક વકીલ, દરએક જ્યુરર, દરએક આસેસર અને દરએક આનરરી માજીસ્ટ્રેટ અને દરએક મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ સાર જે ઓછામાં ઓછી રકમ સરકાર વખતે વખતે ઠરાવશે તે રકમ કરતાં ઓછી નહીં હોય તેટલી રકમના મ્યુનિસિપલ ઠરાવનારો દરએક સખસ, સદરહુ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં ની સદરહુ ચુટણીઓની વખતે ઉમેદવાર અને મતવાળા આ બેઉ હુદાને માટે લાયક થશે.

લાયકીમાં ફેરફાર કરવારે અમલમાં આવશે તે બાબત વિશેષ ઠરાવ.

(ઈ) આ કલમ પ્રમાણે કોઇપણ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં પેહેલી ચુટણી થયા પછી હરકોઇ વખતે, ઉમેદવારોની અથવા મતવાળાઓની લાયકીમાં કોઇ ફેરફાર કરવામાં આવેતો તે, અથવા કોઇ વધારો કરવામાં આવેતો તે,

જે તારીખે એવો ફેરફાર કરયો હશે અથવા એવો વધારો કરયો હશે તે તારીખથી છ મહીનાની અંદર એવી ડિસ્ટ્રિક્ટમાં અમલમાં આવનાર નથી.

૧૩. પાછળની છેલ્લી એ કલમ માંહેના ઠરાવ, જહિલ રેસીડેન્સી કોઇ કાયમ મ્યુનિસિ

અપવાદની બાબતમાં મ્યુનિસિપાલિટીની રચના.

પત્ર ડિસ્ટ્રિક્ટને અથવા જે કોઇ કાયમ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ ને તે નાહાની હોવાને લીધે, અથવા તેમાંના રહેવાશીઓની

પહાત પડવાની સ્થિતિને લીધે, અથવા બીજાં એવાંજ અપવાદનાં કારણને લીધે સદરહુ કલમ માંહેના ઠરાવ માફક આવે એવા નથી એવું. ગવરનર ઇન

કાંઉનસીલ સદરહુ કારણે એક જાહેરનામામાં લખીને તે જાહેરનામું મુખામના સરકારી ગ્રાન્ટનાં પ્રસિધ્ધ કરીને, હરકાઇ વખતે ફરમાવશે, તે કોઈ કાયમ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટને લાયુએ એમ સ મળવું નહીં

એવી કોઈ પણ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ માંહેની મ્યુનિસિપાલિટિમાં સધળા નીમેલા કમીશનરો હશે અથવા કૉલેજીએક નીમેલા કમીશનરો અને કૉલેજીએક ચુટી કાઢાડેલા કમિશનરો હશે તથા તેઓ, આ કલમના પેહેલા પારેઆદ પ્રમાણે પ્રસિધ્ધ કરેલાં જાહેરનામામાં, અથવા સદરહુ પ્રમાણે, પ્રસિધ્ધ કરેલાં હવે પછીનાં કોઇ પણ જાહેરનામામાં ગવરનર ઈનકાંઉનસિલને જે પ્રમાણે જે સખશો, જે રીત અને જે શરત ઠરાવવાનું ચોગ્ય લાગશે, તે પ્રમાણે પ્રમાણે, અને તેવાં આજુસોએ, તેવી રીતે અને તેવી શરતો લાયુ રહીને નીમેલા અથવા ચુટી કાઢાડેલા હશે.

ગવરનર ઇનકાંઉનસીલને આ કલમ પ્રમાણે તેમજ પ્રસિધ્ધ કરેલાં કોઇ પણ જાહેરનામામાં કોઇ પણ વખતે ફેરફાર કરવાનો, અથવા તે રદ કરવાનો, અખત્યાર છે; અને આ કલમના પેહેલા પારેઆદ પ્રમાણે કરેલું કોઇ પણ જાહેરનામું રદ કરવામાં આવશે તો તે રદ કરવું જે મ્યુનિસિપાલિટીને આધિકાર થશે તે મ્યુનિસિપાલિટી આ બાબતમાં ગવરનર ઇનકાંઉનસીલ જે તારીખ ઠરાવશે, તે તારીખથી પાછળની છેલી એ કલમો પ્રમાણે રચેલી હોવી જોઇએ.

૧૪. આ આક્ટ ઉપરથી અને મુખ્ય આક્ટ ઉપરથી મ્યુનિસિપાલિટિને આપેલા અધિચોડી મુદતની મ્યુનિસિપાલિટિઓ. કાર અને સોંપેલાં કામ થોડી મુદતને માટે સ્થાપેલી મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં, સરકારે આ બાબતમાં નીમેલી પાસેની મ્યુનિસિપાલિટીએ અથવા જે મ્યુનિસિપાલિટી તે વખતને વાસ્તેજ ખાસ સ્થાપી હશે અને જેમાં ગવરનર ઇનકાંઉનસીલ ફરમાવશે તેટલા તથા તે રીતે નીમેલા કમીશનરો હશે, તે મ્યુનિસિપાલિટીએ અનુક્રમે, ચલાવવાં જોઇયે તથા કરવાં જોઇયે.

૧૫. કાયમ મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રિક્ટ માંહેની કોઈએક મ્યુનિસિપાલિટી “ ની મ્યુનિસિપાલિટી ” એ નામથી સંસ્થાપિત મંડળી થશે, મ્યુનિસિપાલિટીઓની સ્થાપના. તથા તેનું સ્થાનાપનત્વ કાયમ ચલુ રહેશે અને તેના એક મજિસ્ટ્રો શિક્કો હશે, અને તેને અને તેની ઉપર તેના સંસ્થાપિત નામથી ફરીયાદ કરવાનો અધિકાર હશે. અને જંગમ તથા સ્થાવર આ બેક પ્રકારની મીલકત સંપાદન કરીને ધારણ કરવાનો, તથા જે કોઇ જંગમ અથવા સ્થાવર મિલકત તેને સ્વાધીન થઇ હશે અથવા તેણે સંપાદન કરી હશે તે પટે આપવાનો, વેચવાનો અથવા બીજી રીતે બીજાને પ્રાપ્ત કરી આપવાનો, અને કરાર કરવાનો અને આ આક્ટના કારણસાર જરૂરની હોય તે બીજી સધળી વાત કરવાનો તેને અધિકાર હશે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સ્થાવર મીલકતના સાત વરસ કરતાં વધી મુદતના કોઇ પણ પટા બાબત તથા એવી કોઇ પણ મીલકતનાં કોઇ વેચાણ બાબત અથવા બીજી રીતે બીજાને પ્રાપ્ત કરી આપવા બાબત તે બાગના કમિશનરની અગાઉથી મંજૂરી લીધી નહીં હશે તો તે પટા વેચાણ અથવા બીજી રીતે બીજાને પ્રાપ્ત કરી આપવું એ વ્યવહારોપયોગી થનાર નથી.

મ્યુનિસિપલ કમિસનરોના સંબંધના ઠરાવ.

સામાન્ય લાયકી.

૧૬. કોઇ પણ સ્ત્રી; અને કોઇ સખસ—

(અ) જેની ઉંમર એકવીસ વરસ કરતાં ઓછી હોય તે, અથવા.

(બ) જે બિવહા-જડજ અથવા સપારડીનેટ જડજ હોય; અથવા તેઓ પૈકી કોઇપણ નાતાથી કામ કરતો હોય, અથવા;

(ક) જે મુન્દા બાબત છ મહિના કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષા ફરમાવી હોય તેવા મુન્દાસાર કે.ઇ ફોર્જરી કોર્ટ કેદની શિક્ષા અથવા ફટકા મારવાની શિક્ષા અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા જેને કરી હશે અને એવી શિક્ષા પછીથી ફેરવી નહીં હોય અથવા રદ કરી નહીં હોય. અને આવી શિક્ષા થયાને લીધે થયેલી જેની નાલાયકી, આ બાબત મવરનર હનકાઉનરીકને જે અ લાગે તે જ હુકમ કરવા તે જ અધીકાર આ આક્ટ ઉપરથી તેમને આપેલા છે તેના હુકમથી ફર કરી નહીં હોય એવો કોઈ પણ સખસ.

(ટીકા—સને ૧૮૮૫ ના મુબાહના આક્ટ ૪ ની કલમ ૫ પ્રમાણે રદ થયેલી રકમ કાઢી નાંખી તેને બદલે નવી થયેલી દાખલ કરી છે.

(૬) જે દાખલો ન મળેલો દેવાળીઓ હોય અથવા છોડી મુકેલો ન હોય એવો નાદાર હોય, તે મ્યુનિસિપાલ કમિશનર હોવો નહીં જોઈએ; અને કોઈ પણ સખસ—

(ઈ) જે મ્યુનિસિપાલિટીના તાબા માં હોય અમલદાર અથવા નોકર હશે, અથવા

(ફ) જેનો મ્યુનિસિપાલિટીના હુકમથી કરેલાં કાંઈ પણ કામમાં અથવા મ્યુનિસિપાલિટીની સાથે કરેલા કાંઈપણ કરારમાં અથવા મ્યુનિસિપાલિટીના તાબામાં નોકરીમાં કાંઈ દિરસો અથવા દિત સખસ સાક્ષત અથવા પૈસા હશે,

તે આવી મ્યુનિસિપાલિટીનો મેમ્બર હોવો નહીં જોઈએ;

અને જે કોઈ મ્યુનિસિપાલ કમીશનર, તેને જે મુદત સાર ચુટી કાઢાડ્યો હશે અથવા નીચે હશે, તે મુદતમાં.

(ગ) ઉપર લખેલાં કારણો પૈકી કોઈપણ કારણથી ના લાયક થશે, અથવા—

(હ) સરકારનો પગારદાર નોકર ન હોય તે જગ્યામાં સદરહુ મ્યુનિસિપાલિટી સ્થાપી હશે, તે જગ્યાની હદમાંથી લાગલગત ચાર મહિના કરતાં વધારે ગેર હાજર હશે, તે કમીશનર હોવાનો અંધ થશે, અને તેની જગ્યા ખાલી થશે,

૧૭ જે કોઈ સખસને અગાઉ એક અથવા વધારે પ્રસંગે મ્યુનિસિપાલ કમિશનર તરીકે ચુટી કાઢાડ્યો હોય અથવા નીમેલો હોય તે ને બીજી રીતે ચોગ્ય રીતે લાયક હોય તે તે હરકોઈ વખતે ફરીથી ચુટી કાઢાડવાને અથવા નીમવાને લાયક થશે.

મ્યુનિસિપાલ કમીશનરોની રીતી લાયકી.

૧૮ આગળ લખેલી હેઠળની જ કલમમાં બીજી રીતનો ઠરાવ કર્યો છે. તે ખારેજ કરી ને, આ આક્ટ પ્રમાણે નીમેલા અથવા ચુટી કાઢાડેલા મ્યુનિસિપાલ કમિશનરોએ, દરમિયાન તેઓ ના લાયક થયા ન હોય તે, ત્રણ વરસની મુદત સુધી હુલો ધારણ કરવો—

હુદાની મુદત.

૧૯ કોઈ મ્યુનિસિપાલ કમિશનર પોતાના હુદાની મુદત પુરી થવાની અગાઉ મરણ પામેથી, તેણે રાજીનામું આપ્યું હોય તેથી, અથવા તે ના લાયક થયાથી, અથવા કામ કરવાને અસમર્થ થયાથી તેની ખાલી પડેલી જગ્યા સગવડથી જેટલી જલદી ભરી શકાય તેટલી

કાંઈ નિમિત્તથી ખાલી પડેલી જગ્યા કેમ ભરવી.

જલદી, કોઈ માણસને તે જગ્યા ઉપર ચુટી કાઢાડીને અથવા નીમીને, જેમ હોય તેમ ભરવી જોઈએ. તે સખસ જે કમીશનરની જગ્યા ઉપર તેને ચુટી કાઢાડ્યો હશે અથવા નીચે હશે તે જગ્યા ખાલી થઇ ન હોત તે કમીશનરે તે જગ્યા જેટલી મુદત સુધી ધારણ કરી હોત તેટલી મુદત સુધી જ માત્ર તે જગ્યા ધારણ કરશે.

૨૦ કોઈપણ મ્યુનિસિપાલિટી સાર આખરે ચુટી કાઢાડેલા કમિશનરોનાં નામ અને

કમીશનરોનાં નામ મુખ્યના સરકારી ગ્રાંટમાં પ્રસિદ્ધ કરવાં.

તે પ્રમાણે, તેમાં નીમેલા કમીશનરો, કોઇ હોય તો તેઓનાં નામ સગવડથી જેમ બને તેમ જલદી, મુખ્યના સરકારી ગ્રાંટમાં પ્રસિદ્ધ કરવાં જોઇએ.

૨૧ આ આદેશમાં આગળ બીજી રીતે ઠરાવેલું છે તે ખાતે કરીને કોઇપણ મ્યુનિસિપાલ કમીશનર, તે મ્યુનિસિપાલીટીએ અથવા મ્યુનિસિપાલીટીની તરફથી કરેલા કોઇ પણ કરાર બદલ અથવા કલુલાયત બદલ અથવા કરેલી ખરાબીત બદલ જાતે જવાબદાર થનાર નથી; દરએક મ્યુનિસિપાલીટીના કાયદામાં જે ફંડ હશે તે એવા કોઇ પણ કરાર બાબતના અથવા કલુલાયત બાબતના સંધના ખરાબ બદલ અને એવી સંધના ખરાબીત બદલ જવાબદાર રહેશે. અને તે આપવી પડશે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે મ્યુનિસિપાલ કમીશનર કોઇપણ ફંડના ગેર ઉપયોગમાં સામેલ હશે અથવા જે ગેર ઉપયોગ કમીશનર તરીકેની પોતાના ઠાકુની માટી ગલફત તેણે કર્યાથી થયો હશે અથવા થવાનું સંદેહ થયું હશે, તે ગેર ઉપયોગ બદલ એવો દરએક કમીશનર જાતે જવાબદાર થશે, અને આ પ્રમાણે ગેર ઉપયોગ કરેલું નાણું વસુલ કરવા સાર તેના ઉપર સરકારનું નાણું હોય તે પ્રમાણે, દાવો કરવાનો અધિકાર છે.

મ્યુનિસિપાલ ચુંટણીઓ.

મતવાળાઓની સામાન્ય ના લીધે.

૨૨ જે કોઇ પણ સખસ એકવીસ વરસ કરતાં ઓછી ઉંમરનો હશે તેને મ્યુનિસિપાલીટીની કોઈ પણ ચુંટણી કરતી વખતે મત આપવાનો હક નથી.

૨૩ કોઈ મ્યુનિસિપાલ કમીશનરને ચુંટી કહાડ્યો હશે તેની ચુંટણીના વ્યવહારોપયોગી પણા બાબત તકરાર, તે તકરાર જે ચુંટણી બાબત હશે તે ચુંટણીની વખતે ચુંટી કહાડવાને અથવા મત આપવાને લાયક હોય, એવા કોઇ માણસે ઠરી હોય તો એવા માણસને, તે ચુંટણીનું પરીણામ જોઈને રીતે કેહેવાની તારીખ પછી દસ દિવસની અંદર હરકોઇ વખતે, જે જલામાં તે ચુંટણી થઇ હશે અથવા થવી જોઈતી હતી તે જલાના ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજને અરજી કરવાનો અધિકાર છે.

સદરહુ ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજ, પોતાને અવસ્ય લાગે તેવી ચોકશી કર્યા પછી, તે ચુંટણીનું જે પરિણામ ઠર્યું હશે તે કાયમ કરવા બાબત અથવા દુરસ્ત કરવા બાબત, અથવા તે ચુંટણી રદ કરવા બાબત હુકમ કરવાને મુખ્યાર છે.

સદરહુ ચોકશી કરવાનાં કારણસારે સદરહુ ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજ દિવાની કોર્ટના અધિકાર પૈકી કોઇપણ અધિકાર ચલાવવાને મુખ્યાર છે, અને તેનો ફેસલો નિરતર થશે.

જો તે કોઇ ચુંટણી રદ કરે તો, તરતજ એક તારીખ ઠરાવીને, નવેસરથી ચુંટણી કરવા સાર અવસ્ય હોય તે તજવીજ કરવી જોઇએ.

અધ્યક્ષ તથા ઉપાધ્યક્ષ.

૨૪. દરએક મ્યુનિસિપાલીટીમાં અધ્યક્ષરથાને એક અધ્યક્ષ હશે, અને તે કમીશનરો માંહેનો એક જણ હશે અને તે સરકારે નીમેલો હશે અથવા તેને મ્યુનિસિપાલીટીએ ચુંટી કહાડ્યો એવું ગવરનર ઇનકાઉન્ડેન્સ ફરમાવશે તો, તે મ્યુનિસિપાલીટીએ ચુંટી કહાડ્યો હશે.

અધ્યક્ષની નીમણુંક.

જો આ પ્રમાણે નીમિત્તો અથવા ચુટી કઢાડેલો અધ્યક્ષ સરકારનો પગારદાર નોકર હશે તો મ્યુનિશીપાલિટીએ કમીશનરોમાંથી એકને ઉપાધ્યક્ષથી ત્રીજા ચુટી કઢાડેલો નોકર; પણ ગવર્નર ઇન કાઉન્સિલે બીજી રીતે ફરમાવ્યું ન હોય તો ઉપાધ્યક્ષની કોષ્ટ પણ નીમણુંક સરકાર અથવા જે બીજા અધિકારીને સરકાર આ બાબત ઠરાવશે તે અધિકારી પસંદ કરે તાંહાં સુધી બંધારણપ્રયોગી થનાર નથી.

દરએક અધ્યક્ષના તથા અધ્યક્ષના હુદાની મુદત, તેના કમીશનરપણાના હુદાની મુદત પુરી થશે એટલે પુરી થશે, પણ એવું ફરમાવ્યું છે કે તે એવા તેઓના હુદાની મુદત અને કક્ષા અધ્યક્ષના અથવા ઉપાધ્યક્ષના હુદા ઉપરથી ગેરચાલ બદલ હી મુકાવાની તેમની પાતતા અથવા પોતાના કામની ગફલત કરવા બદલ અથવા તે પોતા

નું કામ કરવાને અસમર્થ હોવા બદલ સરકાર તરફથી કઢાડી મુકવાને પાત્ર થશે, દરેક અધ્યક્ષ અથવા ઉપાધ્યક્ષ તેના હુદાની મુદત પુરી થવાની અગાઉ મરણ પામે થી, તેણે રાજીનામું આપેથી અથવા તેને હુદા પરથી કઢાડી તેઓની જગા કોઈ નિમીત્તથી મુકાયથી અથવા તે કામ કરવાને અસમર્થ થવાથી, અથવા તે કમીશનર હોવાને નાલાયક થવાથી, તેનો ખાલી થયેલી જગા ઉપર બીજા કોષ્ટ પણ કમીશનરની નીમણુંક અથવા ચુટણી જેમ હોય, તેમ કરીને તે જગા સમવડથી જેમ અને તેમ જલ્દી ભરવી જોઈએ.

અધ્યક્ષનાં કામ.

૨૫ મ્યુનિશીપાલિટીના અધ્યક્ષે

(અ) મ્યુનિશીપાલિટીની સભામાં અધ્યક્ષસ્થાને બેસવું

(બ) મ્યુનિશીપાલિટીની ઉપજ, ખર્ચનાં અને કારભારનાં કામ ઉપર બજાર રાખવી, અને જે મ્યુનિશીપાલિટીના અધ્યક્ષ સ્થાને તે હશે તે મ્યુનિશીપાલિટીની કાનુન ઉપરથી જે કાર ભારનાં કામ કરવાનાં તેને અખતીઆર આપવામાં આવશે તે કામ તેણે કરવાં.

(ક) કારભારની બાબતમાં અને મ્યુનિશીપાલિટીના હિસાબ તથા કાગળ પત્ર સમંધી બાબતમાં મ્યુનિશીપાલિટીના સભાના અમલદારોનાં તથા નોકરોનાં કત્યો ઉપર તથા કામ ઉપર દેખરેખ રાખવી તથા અધિકાર ચકાવવો; અને મ્યુનિશીપાલિટીના તે તે વિધવાન કાલે અમલમાં હોય તે નીચેનાં અનુસરીને, સદરહુ અમલદારોની તથા નોકરોની ચાકરી સમંધી, તથા તેઓના પગાર સમંધી, તથા વીશેષ હક તથા નીમણુંક સમંધી સવળી તકરારનો નીકાત કરવો.

(ડ) કલેક્ટરને અથવા કલેક્ટર આ બાબત જે બીજા અમલદારને વખતે વખતે નીમે તે અમલદારને, મ્યુનિશીપાલિટીની કોષ્ટપણ સભામાં થયેલા દરએક ઠરાવની એક નકલ અને મ્યુનિશીપાલિટીએ અથવા કોષ્ટ કમીટીએ ચલાવેલાં કામનાં ટાંચણ નો ઉતારો, અથવા જે બીજા દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ કે કલેક્ટર ૩૭ મી કલમ પ્રમાણે વખતે વખતે માગે તે બીજા દસ્તાવેજ અથવા વસ્તુ આપવી.

જ્યારે કોઇ મ્યુનિસિપાલીટીનો અધ્યક્ષ સરકારનો પગારદાર નોકર હોય અને તેને સરકારે અધ્યક્ષ નિમ્નો હોય ત્યારે, નિકાલ કરવા સાર એવી મ્યુનિસિપાલીટીને આગળ જે પ્રકરણ આવે તે કોઇ પણ પ્રકરણ નિર્ણયક મત આપી શકશે. જો આખત તેણે મત આપવું નહીં પણ જે સુચનાનો વીચાર આલ્યો હશે તે સુચનાની તરફથી અથવા વીરૂધ્ધ જે કમીશનરો હાજર હોય તેઓના એ પક્ષ ધરાવે એક પક્ષના મત સરખા પડે તો તે પ્રસંગે નિર્ણયક મત આપવાનો અધિકાર તેને છે.

ઉપાધ્યક્ષનાં કામ

૨૬ મ્યુનિસિપાલીટીઓના ઉપાધ્યક્ષોએ.

(અ) અધ્યક્ષ ગેરહાજર હોય ત્યારે મ્યુનિસિપાલીટીની સભામાં અધ્યક્ષસ્થાને બેસવું અને.

(બ) અધ્યક્ષના જે અધિકાર અને જે કામ અધ્યક્ષ તેને વખતે વખતે સોંપે તે અધિકાર ચલાવવા અને તે કામ કરવાં.

કામ ચલાવવું.

મ્યુનિસિપાલીટીએ ચલાવવાના કામનું નિયંત્રણ કરવા આખતના હેતુ.

સાધારણ શબ્દ.

૨૭ મ્યુનિસિપાલીટીએ કામ ચલાવવું તેના સમયમાં હેતુ લખેલા કરાવ પ્રમાણે ચાલવું જોઇએ; તેમની વીગત:—

(૧) દિવસ રોજની મ્યુનિસિપાલીટી ખરેખર કરીને વરસો વરસ જન્યુઆરી એપ્રિલ જુલાઇ અને ઓક્ટોબર મહીનાની દશમી તારીખે અથવા જે તારીખને સુમારે મળીને ચાર ત્રીમાહી સાધારણ સભા સાધારણ કામનો નિકાલ કરવા સાર જરૂરી જોઇએ. દિવસ રોજની મ્યુનિસિપાલીટીમાં ઉપર કહેલાં કારણ સાર વરસો વરસ એપ્રિલ મહીનાની દસમી તારીખે અથવા તે તારીખને સુમારે એક સાધારણ સભા જરૂરી જોઇએ અને યોજનામાં યોજી એક બીજી નિયમીત મુદતે સાધારણ સભા જરૂરી જોઇએ.

કોઇ જરૂરને પ્રસંગે જ્યારે જ્યારે આવશ્યક હોય ત્યારે ત્યારે વિશેષ સભા યોજાવાનો અધિકાર છે.

(૨) પ્રમુખને યોગ્ય લાગે ત્યારે ત્યારે તે વિશેષ સાધારણ સભા યોજાવવાને મુખ્યત્વાર છે. અને કમીશનરોમાંથી એક અનુચિત કરતા યોજના નહીં હોય એટલા આશામીઓએ લખેલી દરખાસ્ત કરી હોય તો તેણે વિશેષ સાધારણ સભા યોજાવી જોઇએ.

સભા આખત નોટીસ આપવી.

(૩) ત્રીમાહી સાધારણ સભાની આખતમાં યોજના સાત દિવસની નોટીસ, અને વિશેષ સાધારણ સભાની આખતમાં યોજના ત્રણ દિવસની નોટીસ, તેમાં જે વિશેષ તથા જંગમ તેવી સભા જરૂરની હશે તે જગા તથા તે વખત અને ત્યાં જે કામ ચલાવવાનું હશે તે કામ, એ વિગતવાર લખીને કમીશનરોમાં ફેરવી જોઇએ. અને તે મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટમાંની મ્યુનિસિપલ કચેરી ઉપર અથવા સ્થાનિક કચેરી ઉપર અથવા સારવજનીક કમિયાર ઉપર લગાડવી જોઇએ. સદરહુ નોટીસમાં

જેકાંઈ દરખાસ્ત અથવા સુચના સભામાં રજુ કરવાનો પોતાનો હેતુ છે એવી લખેલી નોટીશ ટાઈ કમીશનરે તે સભાની બેઠકમાં બોલાવેલ દશ દિવસ આગમ્ય આપી હશે તે દરખાસ્ત અથવા સુચના અને વિશેષ સાધારણ સભાની બાબતમાં, એવી સભા બોલાવવાની લખેલી વીનંતીમાં કહેલી કાંઈપણ દરખાસ્ત અથવા સુચના દાખલ કરવી જોઈએ.

કારમ કરવા સાર કમીશનરોના અડધા કમીશનરે હોવા જોઈએ

(૪) કાંઈપણ સભામાં એવી સભાની શરૂઆતથી તે આખર સુધી દરકાંઈ વખતે કમીશનરોની અડધ કરતાં બોધ સંખ્યા હાજર હશે તો, અધ્યક્ષસ્થાને બેસનારા અધિકારીએ, જે દિવસ તથા કલાક કમીશનરોને સગવડ પડતો હોય એવું તેને લાગે તે દિવસ સુધી તથા કલાક સુધી તે સભા મુલતવી રાખવી જોઈએ. અને આગલી સભાની વખતે કારમ થયું હોય તો જે કામ તે સભાની આગળ આણ્યું હોય તે કામ આગલા દિવસ ઉપર રાખેલી સભામાં લાવવું જોઈએ અને તે તેણે ચલાવવું જોઈએ; પછી તેમાં કારમ હોય કે ન હોય તે વાતની ચિંતા નથી.

સભા સાધારણતઃ લોકોને જવાને ખુલ્લી હોવી જોઈએ.

(૫) મ્યુનિસિપાલિટી પાસે ચાલતી હોય તે એકથી અથવા નિયમ ગ્રંથ રીતે કરવો જોઈએ એવું અધ્યક્ષસ્થાને બેસનારા અધિકારીને લાગે તે વખત સિવાય દરએક સભા લોકોને જવાને ખુલ્લી હોવી જોઈએ, પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ચાલતા કામમાં કોઈ શખસ હરકત કરતો હોય તો કોઈપણ વખત તેને કાઢાડી મુકાવવાને સદરજૂ અધિકારી મુખ્યત્વાર છે.

દરએક સભામાં અધ્યક્ષે અધ્યક્ષસ્થાને બેસવું.

(૬) સભા ભરવા સાર નીમેશે વખતે જો અધ્યક્ષ હાજર હોય તો દરએક સભામાં તેણે અધ્યક્ષસ્થાને બેસવું જોઈએ, અને તે ગેરહાજર હોય તો, ઉપાધ્યક્ષે બેસવું જોઈએ અને જો અધ્યક્ષ અને ઉપાધ્યક્ષ બેઉ ગેરહાજર હોય તો, જે કમીશનરો હાજર હોય તેઓ પૈકી જે એક કમીશનરને સભા તે પ્રસંગને માટે ચેરમ્માંન તરીકે પસંદ કરે તેણે અધ્યક્ષસ્થાને બેસવું જોઈએ.

સભામાં ચલાવવાનું કામ.

(૭) અધ્યક્ષસ્થાને બેસનારા અધિકારીની પરવાનગી વગર કાંઈપણ સાધારણ સભામાં એવી સભા બોલાવવાની નોટીસમાં જેકાંઈ કામ બાબત અને જે કાંઈ સુચના બાબત લખેલું નહીં હશે અને જે કામ અને જે સુચના અધ્યક્ષસ્થાને બેસનારા અધિકારીએ, અથવા તે બાબત અધ્યક્ષને દશ દિવસ આગમ્ય નોટીસ જે કાંઈ કમીશનરે આપેલી હશે તેણે રજુ કરી નહીં હશે અથવા વિશેષ સાધારણ સભાની બાબતમાં એવી સ-

જા ભરવા બાબતની લખેલી દરખાસ્તમાં જેનો ઉલ્લેખ કરેલો નહીં હશે તે કામ ચલાવવું નહીં અને તે સુચના બાબત વાહન વિવાદ કરવો નહીં.

સભા મુલતવી રાખવી.

(૮) કોઇપણ સાધારણ સભા, જે કમીશનરો હાજર હોય તેઓના અડધ કરતાં વધારે કમીશનરોના અનુમતથી વખતે મુલતવી રાખવાનો અધિકાર છે. પણ ખીજા દિવસ ઉપર મુલતવી રાખેલી કોઇપણ સભામાં, જે સભા મુલતવી રાખી તે સભામાં જે કામનો પુરો નીકાલ થયો નહીં હોય તે કામ સિવાય ખીજી કોઇ પણ કામ ચલાવવું નહીં.

સંઘણી બાબતમાં નિકાલ બહુ મતથી કરવો જોઇએ.

(૯) ૨૫ મી કલમમાં ખીજી રીતનો ઠરાવ કર્યો છે. તે આ રેજ કરીને, સંઘણા પ્રકરણનો નીકાલ હાજર હોય તે કમીશનરોના બહુ મતથી કરવો જોઇએ, અને જે પ્રસંગે બે પક્ષ થઇને ઉભય પક્ષનાં મત સરખાં પડે તે સંઘણે પ્રસંગે અધ્યક્ષે ઉપાધ્યક્ષે, અથવા ચેરમ્પાને એક ખીજી અથવા નિશ્ચાયક મત આપીને નિકાલ કરવો જોઇએ.

મ્યુનિસિપાલીટી પોતાનાં કામ કમીટીને આપવાને મુખ્યત્વાર છે.

(૧૦) મ્યુનિસિપાલીટી પોતાનાં કામ પૈકી અથવા અધિકારો પૈકી કોઈપણ કામ અથવા અધિકાર તેને યોગ્ય લાગે તે કમીશનરોની કમિટી નીમીને તેને આપવાને મુખ્યત્વાર છે, અને સદરહુ કમીશનરોમાંથી કોઇપણ કમીશનરને કમિટીના ચેરમ્પાન તરીકે નીમવાને મુખ્યત્વાર છે. અને આ પ્રમાણે કરેલી કોઇપણ કમિટીને મ્યુનિસિપાલીટી વખતે વખતે જે કોઇ કુદમ કરશે, તે કુદમેને અનુસરીને તેણે ચાલવું જોઇએ; અને આ પ્રમાણે કરેલી કોઇપણ કમીટીને કોઇપણ વખતે બંધ કરવાનો અથવા તેની રચનામાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર તે મ્યુનિસિપાલીટીને છે.

કમિટીની સભામાં ચેરમ્પાને અધિકારવાને બેસવું.

(૧૧) કમિટીનો ચેરમ્પાન મ્યુનિસિપાલીટીએ નીમ્યો નહીં હશે તો એવી કમિટીના મેમ્બરોએ પોતાનો ચેરમ્પાન ચુટી કાઢીને નીમવો જોઇએ, અને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે નીમેલો અથવા ચુટી કાઢાડેલો ચેરમ્પાન કોઇ સભા ભરવા સાર નીમેલે વખતે હાજર ન હોય તો, જે મેમ્બરો હાજર હોય તેઓ એ એવી સભાના ચેરમ્પાન તરીકે પોતામાંથી એક જણને પસંદ કરવો જોઇએ.

કમિટીને યોગ્ય લાગે ત્યારે તે એએ એકઠા થવું.

(૧૨) કમીટીઓ પોતાને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે સભા ભરવાને તથા મુલતવી રાખવાને મુખ્યત્વાર છે, પણ કમિટીના ચેરમ્પાનને જ્યારે જ્યારે યોગ્ય લાગે ત્યારે ત્યારે એવી કમીટીની વિશેષ સભા બોલાવવાને તે મુખ્યત્વાર છે, અને મ્યુનિસિપાલીટીને અધ્યક્ષ અથવા કમિટીના બે મેમ્બરો કરતાં ઓછા નહીં હોય એટલા મેમ્બરો લખેલી દરખાસ્ત કરે તો તેણે કમિટીની વિશેષ સભા બોલાવવી જોઇએ.

કમિટીની સભામાં પ્રકરણોનો નીકાલ બહુમત પ્રમાણે કરવો જોઈએ

કેટલે એક બાબતમાં ચલાવવાના કામની નોટીશ સરકારી એક્ઝિક્યુટીવ ઇન્ચાર્જને અથવા એન્જ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટરને આપવી જોઈએ

આલેસાં કામનાં ટાંચણ રાખવાં.

જગા ખાલી થયાથી મ્યુનીસિપાલીટીના કામને બાધ આવશે નહીં

મ્યુનિસિપાલિટી વગેરેનાં કૃત્યો મર્યાદિત વીરૂધ્ધ થયાને લીધે વ્યવહાર પયોગી નથી એમ થતુ નથી.

(૧૩) કમિટીની કાંઈપણ સભામાં પ્રકરણનો નીકાલ જે મેં-બરો હાજર હોય તેઓનાં બહુ મત પ્રમાણે કરવો જોઈએ. અને જે પક્ષ યદને બેઠ પક્ષમાં સરખાં મત પડે તો સભાન ચેરમ્પાને એક બીજું અથવા નીચણાયક મત આપીને નીકાલ કરવો જોઈએ, પણ એવી કાંઈપણ સભામાં તેની સરખાતથી તે આખર સુધી કમિટીના મેંબરોમાંથી નિદાન બેતરતીયાસ મેંબરો હાજર હોયા વગર કાંઈપણ કામ ચલાવતું નહીં.

(૧૪) જે કારણે અધ્યક્ષસ્થાને બેસનારા અધીકારીને જરૂરનાં લાગે તે કારણોસાર માત્ર ખારેજ કરીને, જેકામ મ્યુનિસિપાલીટીને વારને સરકારી એક્ઝિક્યુટીવ ઇન્ચાર્જની મારફત બાધવામાં આવતાં હશે તે કામ સખંધી, અથવા વીધની કાંઈપણ બાબત સખંધી કાંઈપણ કામકાજ મ્યુનીસિપાલીટીની અથવા કમિટીની કાંઈપણ સભામાં ચલાવવું તે, જલ્દના સદર એક્ઝિક્યુટીવ ઇન્ચાર્જને અથવા એન્જ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટરને એવી સભામાં એવું કામ ચલાવવાનો ઇરાદો છે તથા એવાં કામ સખંધી જે દરખાસ્ત અમલ સુચના મળતુ કમિટીમાં આવશે તે પણ લખીને સભાના ઓદામાં જોડા પદર દીવસ અગમચ પત્ર મોકલ્યા વગર ચલાવવું નહીં.

(૧૫) દરએક સાધારણ સભામાં તથા દરએક કમિટીની સભામાં જે કમિશનરો હાજર હોય તેઓનાં અને નેટ મી કલ્મ ના કરાવ પ્રમાણે જે સરકારી અગવહારો, જે હાજર હોય તો તેઓનાં નામનું અને લાંછાં ચલાવેલાં કામનું ટાચણ અને કાંઈ કરાવની તરફેણમાં અથવા વિરૂધ્ધ માં આપનારા પ્રમિસના રોના નામ ટીપી મુકવાં એવું કાંઈ હાજર હોય તે મેંબર કહેતો તે મેંમ્બરોના નામનું ટાચણ, આ કામ સાર કરી રાખવાની ચક્ર પુનાં, દેશી બાપ મા કરી રાખતુ જાઇએ, અને તે ટાચણ ઉપર જેમ બને તેમ જલદી, એવી સભાના અધ્યક્ષ અથવા ઉપાધ્યક્ષ અથવા ચેરમ્પાને સહી કરવી જોઈએ, અને તે તે મ્યુનિસિપાલ ડિરેક્ટરના કે ઇપણ રેલેવાસીને જોવા સાર સુધળી વ્યાજળી વખતે ખુલ્લી હોવી જોઈએ; શક્ય હોય ત્યારે સાધારણ સભામાં ચલાવેલાં કામ મિનિટ બુકમાં અંગ્રેજીમાં તેમજ દેશી બાષામાં પણ દાખલ કરવાં જોઈએ.

(૧૬) મ્યુનીસિપાલીટીમાં કાંઈપણ જગા ખાલી પડી હોય તો તે મુદતમાં રહેલા કમિશનરો તે જગા ખાલી થઇ ન હોય તે પ્રમાણેજ કામ કરવાને મુખત્તર છે.

(૧૭) મ્યુનિસિપાલીટીનું, અથવા કોઈ કમિટીનું કાંઈપણ કૃત્ય અથવા કમિશનર અથવા અધ્યક્ષ, ઉપાધ્યક્ષ અથવા ચેરમ્પાન તરીકે કામ કરતો હોય એવા કોઈ શખસનું કાંઈપણ કૃત્ય સદર મ્યુનિસિપાલીટીની કમિટીની, અધ્યક્ષની, ઉપાધ્યક્ષની, ચેરમ્પાનની અથવા કમિશનરની નિમણૂકમાં કાંઈ ખા

મી હોવાને લીધેજ અથવા તેઓ અથવા તેઓ પૈકી કોઈ કે મીશનરના હુદાને ના લાયક હોતો અથવા મ્યુનિસિપાલિટીની અથવા કમિટીની રૂબા ભરવાના ધરાઈ બાબતની રીતસર નો ટીસ યોગ્ય રીતે આપવામાં આવી નહોતી એ સમજાથી, અથવા બીજું એવું કોઈ ફક્ત પદ્ધતિ પ્રમાણે ન થયાને લીધે જ વ્યવહારોપયોગી છે એમ સમજવું નહીં.

૨૮. જિલ્લાનો એડિઝક્યુટિવ એનજીનિયર, તથા એજ્યુકેશનલ ઈન્સ્પેક્ટર, તથા ડેપ્યુટી

કેટલાએક સરકારી અમલદારો મ્યુનિસિપાલિટીની સભાઓમાં હાજર રહેવાને સુખત્યાર છે.

સાનિટરી કમિશનર, અને જિલ્લામાંનો સિવિલ સર્જનની પાસે જિલ્લાના હેલ્થ ઓફિસરનાં કામ પૈકી કોઈ કામ આપેલું હોય ત્યારે તે સિવિલ સર્જન, જે તે જિલ્લાની મ્યુનિસિપાલિટીના મેમ્બર ન હોય તો, તેઓને, સદરહુ મ્યુનિસિપાલિ

ટીની અથવા તેની કમિટીની કોઈ પણ સભામાં હાજર રહેવાનો હક છે એમ સમજવું, અને એવી સભામાં પોતાના હુદાના કામના યોગથી જે કોઈ બાબત વિશે પોતાનું મત અથવા જે માહિતી પોતે આપી શકે તે માહિતી તે મ્યુનિસિપાલિટીને અથવા કમિટીને ઉપયોગી પડશે એવું તેને લાગે તે બાબત બદલ વાદવિવાદ અથવા વિચાર બાંહે તેમાં, તે મ્યુનિસિપાલિટીના અથવા કમિટીના અનુમતથી સામેલ થવાનો તેઓ પૈકી દરએકને અધિકાર છે; પણ એવું કરાવ્યું છે કે સદરહુ અમલદારોને તે મ્યુનિસિપાલિટીના અથવા કમિટીના તેઓ મેમ્બર હોવા વગર, એવી કોઈ પણ બાબતમાં મત આપવાનો અધિકાર નથી.

જો કોઈ મ્યુનિસિપાલિટીને એવું લાગે કે ઉપર લખેલા અમલદારોમાંથી કોઈ પણ અમલદારે એવી મ્યુનિસિપાલિટીની અથવા તેની કોઈપણ કમિટીની આગળની કોઈ પણ સભામાં ઉપર લખેલાં કારણસાર હાજર રહેવું ઇષ્ટ છે, તો યોગ્યેલી સભાના આજ્ઞામાં આજ્ઞા પંદર દિવસ આગમજ સદરહુ અમલદારને પત્ર લખીને તે

સભામાં તેને હાજર રહેવાનું કહેવાનો સદરહુ મ્યુનિસિપાલિટીને અપત્યાર છે; અને સદરહુ અમલદારથી માંગીતા સમજાથી, અથવા બીજા વાગ્યાં કારણથી હાજર થઈ શકાતું નથી એ મ ન હોય તો તેણે સદરહુ સભામાં હાજર થવું જ નોંધ્યે.

૨૯. જ્યારે જ્યારે સભા ભરવાની જરૂર નથી એવું કોઈ મ્યુનિસિપાલિટીના અધ્યક્ષને અથવા કોઈ કમિટીના ચેરમનને લાગે ત્યારે ત્યારે તે

લખેલી યોજના હોય તે મત સાર ફેરવવાને સુખત્યાર છે.

સભા ભરવાને બદલે, પોતાની, અથવા બીજા કોઈ કમિશનરની, અથવા કોઈ કમિટીની બાબતમાં, તે કમિટીના બીજા

કોઈ મેમ્બરની અથવા તે મ્યુનિસિપાલિટીનો કારભાર કરનારા કોઈ અમલદારની, લખેલી સુચના હોય તે કમિશનરોના અથવા તે કમિટીના મેમ્બરોના, જેમ હોય તેમ, અભિપ્રાય સાર તથા મત સાર તેઓને ગોઠવવાને સુખત્યાર છે. એવી કોઈપણ સુચના ઉપર કહવા પ્રમાણે લખીને ફેરવવાની અગાઉ, અધ્યક્ષને અથવા ચેરમનને જો યોગ્ય લાગે તો, તેને કમિશનર નહીં હોય તેવા જે કોઈ સરકારી અમલદારને ૨૮ મી દરમિયાન ઠરાવ પ્રમાણે એવી કોઈ સભામાં હાજર રહેવાનો હક હશે તે અમલદારની તે સુચના ઉપર કોઈ અભિપ્રાય આપવાની ઇચ્છા હોય તો તે અભિપ્રાય લેવાનો અધિકાર છે, અને જે કામ સંબંધી તે સુચના હશે તે કામ જો ૨૭ મી ફેબ્રુઆરી (૧૪) મી રકમમાં કહેલા પ્રકારનું હશે તો, અધ્યક્ષે અથવા ચેરમનને તેવો અભિપ્રાય મેળવવો જોઈયે.

આ પ્રમાણે લખીને ફેરવેલી કોઈ પણ સુચનાનો નિકાલ, તે સુચનાનો વિચાર કરવાને ૨૭

મી કલમની ૨ છ અથવા બાર મી રકમ પ્રમાણે વિશેષ સજા ભરી નહીં દશે તો, જે કમિશનર તેઓની ઉપર મત આપે તેઓના બહુ મત પ્રમાણે કરવો જોઈએ.

આ કલમ પ્રમાણે કમિશનરોએ કરેલો દરએક નિકાલ રૂબી કલમની ૧૫ મી રકમ પ્રમાણે રાખેલી મિનિટ—બુકમાં દાખલ કરવો જોઈએ.

૬૦. મ્યુનિસિપાલિટી અધ્યક્ષને મ્યુનિસિપાલિટીની તરફથી કાંઈ પણ કાર અથવા કબજાત એવી રીતે તથા એવા નમુના પ્રમાણે કરવાનો અધિકાર હશે કે એવો કાર અથવા કબજાત તેણે ખુદ પોતાની તરફથી કરી હોત તો તે રીત તથા નમુના ઉપરથી તે, તે

વિદમાનકાળે જે કાયદા અમલમાં હોય તે પ્રમાણે બદલ થયો હોત તે પ્રમાણે કરવાનો અધિકાર છે. પણ એવું કરાવ્યું છે કે સદરદ્દ કાર અથવા કબજાતની રકમ અથવા કિંમત પાંચસે રૂપિયા કરતાં વધારે નહીં જોઈએ.

મ્યુનિસિપાલિટીની તરફનો બીજો દરએક કાર અથવા કબજાત લખેલી હોવી જોઈએ અને તેની ઉપર અધ્યક્ષે અને બીજા બે કમિશનરોએ સહીઓ કરવી જોઈએ અને તેની ઉપર તે મ્યુનિસિપાલિટીના મંજૂરા શિક્ષકથી મોહોર કરવી જોઈએ.

જે કાંઈ પણ કાર અથવા કબજાત આ કલમમાં કરાવ્યા પ્રમાણે કરેલ નહીં હોય તે મ્યુનિસિપાલિટીને બધક થનાર નથી.

૬૧. કાંઈ પણ મ્યુનિસિપાલિટી બીજી કાંઈ પણ મ્યુનિસિપાલિટીની સાથે અથવા કાંઈ પણ લોકલબોર્ડની સાથે અથવા ક્યુનટોનમેન્ટ કમિટીની સાથે અથવા વધારે મ્યુનિસિપાલિટીઓની અથવા બીજી સ્થાનિક મંડળીઓની સામાયિક દમિટીઓની સામાયિક દમિટીઓની સાથે અથવા દમિટીની સાથે હેઠળ લખેલી વાત કરવા બાબત વખતે વખતે એકમત થવાને મુખ્ય ત્યાર છે.

(અ) જે કાંઈ કારણમાં તેઓના સામાયિક હિત સંબંધ હોય તે કારણ સાથે પોતાની મંડળીમાંથી એક સામાયિક કમિટી નીમવા બાબત. અને એવી કમિટીને ચેરમેન નીમવા બાબત, અને

(બ) કાંઈ પણ સામાયિકકામ બાંધવા બાબત તથા તે આગળ ચાલુ રાખવા બાબત એવી દરેક મંડળીને બધક થાય એવી શરતો તથા કરવાનો અધિકાર અને જે અધિકાર એવી મંડળીઓ પૈકી કાંઈપણ મંડળીથી ચલાવી શકાય તે અધિકાર એવી કાંઈ પણ કમિટીને આપવા બાબત; અને

(ક) એવી કાંઈપણ કમિટીએ ચલાવવાના કામનું ધોરણ બાંધવા બાબતની અને જે કારણસાર કમિટી નિમી દશે તે કારણ સંબંધી પત્રવ્યવહાર ચલાવવાનું ધોરણ બાંધવા બાબતની કાનુન કરવા બાબત તથા તેમાં કપેશ કરવા બાબત.

આ કલમ પ્રમાણે કામ કરનારી સ્થાનિક મંડળીમાં જે કાંઈ મતભેદ ઉત્પન્ન થાય, તો તેનો સરકાર જે નિર્ણય કરશે તે આપરનો સમજવો.

૩—કાનુન તથા પેટા—કાનુન.

૬૨. દર એક મ્યુનિસિપાલિટીની રચના થયા પછી તેણે સગવડથી જેમ અને તેમ જ લદી, આ આક્ટને તથા મુખ્ય આક્ટને અનુસરીને, હેઠળ

મ્યુનિસિપાલિટીઓને કાનુનો ક લખેલી વાત બાબત કાનુનો કરવી જોઈએ અને તે વખતે વખતે ફેરવાનો અથવા રદ કરવાનો તેને અધિકાર છે.

કામ ચલાવવાનું ધોરણ બાંધવા બાબત;

એન્ટાપ્લિકશમેન્ટ ઠરાવવા બાબત;

મ્યુનીશીપાલ નોકરોની નીમણૂકો વગેરે કરવાની રીત ઠરાવવા બાબત;

મ્યુનીશીપાલ નોકરોને રજા આપવા બાબત.

પેનશનો વગેરે ઠરાવવા બાબત;

પ્રાવિડેન્ટ ફંડમાં ફાળો આપવા બાબત.

આપવાનાં તારણની રકમ ઠરાવવા બાબત.

મ્યુનીશીપાલિટીનાં કારણસાર કર વગેરે બેસાડવાનાં તેકરાં વાજાબાબત

(અ) પોતાનું કામ ચલાવવાનું તથા પોતાના કાંઈક અધિકાર અથવા કામ એક અથવા વધારે કમીટીઓને સોંપવાનું ધોરણ બાંધવા બાબત;

(બ) તેણે જે અમલદારો તથા નોકરોને વ્યવસ્થા આપવા તે તથા તેઓના હક્ક, કામ, ચાર્જ, શેડ્યુલ વગેરે હોય તે વખતની અથવા બીજી નેમણૂકો ઠરાવવા બાબત;

(ક) સદરહુ કોષ્ટ અમલદાર અથવા નોકરોને નીમવાની, શીક્ષા કરવાની અથવા પરતરફ કરવાની રીત ઠરાવવા બાબત;

(ડ) સદરહુ અમલદારોને અથવા નોકરોને રજા આપવાનું ધોરણ બાંધવા બાબત અને તેઓ રજા ઉપર હોય તે મુદતમાં તેઓનું કામ કરવા સાર કોષ્ટ શખ્સોને નીમે તો તેઓને આપવાનું મેહેનતાણું ઠરાવવા બાબત;

(ઘ) સદરહુ સંખ્યા અમલદારોની તથા નોકરોની ચાકરીની મુદતનું ધોરણ બાંધવા બાબત અને એવા અમલદારો અને નોકરો, અથવા તેઓ માંહેના કોષ્ટ મુદત પુરી થયા પછી આકરી છોડીને ઘેર બેસે સાર તેઓને શી સરતે પેનશનો, આમ્યુઇટીઓ, અથવા કંપ્યાશનેટ આલૌઅન્સ મળે તે સરતો અને એવાં પેનશનો, આમ્યુઇટીઓ અથવા કંપ્યાશનેટ આલૌઅન્સની રકમ ઠરાવવા બાબત.

ટીકા.

પેનશન વરસ ૧ થી વધારે પગારની આપવી હોય તો શરકારની મંજૂરી બેઠાયે. સરકારનો ઠરાવ તા. ૭ ફેબ્રુઆરી સન ૧૮૭૭ નંબર ૭૮૯ રા.પ મારનારને મ્યુનીશીપલિટી ઇનામ આપી શકે નામદાર સરકારના તા. ૧૧ જુલાઇ સન ૧૮૭૯ નાં ૧૮૭૪

(ફ) જે કોષ્ટ પેનશન ફંડ અથવા પ્રાવિડેન્ટ ફંડ સદરહુ અમલદારો તથા નોકરો, તે મ્યુનિસિપાલિટીની પસંદગીથી રચાયે તે ફંડમાં અમુક ઠરાવેલા દરે તથા અમુક ઠરાવેલી શરતોને અનુસરીને ફાળો આપવાનો અધિકાર આપવા બાબત;

(ગ) જે કોષ્ટ અમલદારની અથવા નોકરની પાસેથી તારણ લેવું યોગ્ય છે એવું લાગે તે અમલદારે અથવા નોકરે આપવાનાં તારણની રકમ તથા પ્રકાર ઠરાવવા બાબત;

(હ) મ્યુનિશિપલ ડિરેક્ટ્રીકટમાં મ્યુનિશિપલ કારણસાર લેવાના ટોલ, બાબ, ટર, અથવા બીજાં વેરા અને મુખ્ય આક્ટની ૨૨ મી કલમ પ્રમાણે આપેલાં લઇસેન્સ (પરવાના) અથવા પરવાના બાબત લેવાની શી સદરહુ આક્ટની ૨૧ મી કલમ માંના ઠરાવોને અનુસરીને બેસાડવા બાબત અને તે બેસાડવાનો અથવા વસૂલ કરવાનો વખત તથા રીત ઠરાવવા બાબત;

મ્યુનિસિપાલ નોકરોની એકંદર સમજુતી સાર.

સરકારે થોડી મુદત સાર આ પેલા અમલદારો બાબત વિશેષ ઠરાવ; અને

(એ) મ્યુનિસિપલ કાર્યોમાં અભાવવા સખધી સખળી બાબતમાં તેના અમલદારોની તથા નોકરોની એકંદર સમજુત થવા સાર; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે—

(જ) જે કોઇ અમલદારને કોઇ મ્યુનિસિપાલીટીને સરકારે આ પો દોષ અથવા જે કોઇ અમલદાર કૌટલેએક અંશે સરકારની ચાકરીમાં અને કૌટલેએક અંશે કોઇ મ્યુનિસિપાલીટીની ચાકરીમાં હોય, તે તેના પેનસનમાં અને રજા ઉપરના મુસારામાં આ બાબત વખતે વખતે જે કાનું ન અમલમાં હોય તે કાનું પ્રમાણે સ્વરચ હોય તેટલો ફાળો સદરહું મ્યુનિસિપાલીટીએ આપવો જોઈએ, અને સદરહું અમલદારને, સરકારને છ ગણીના અગાઉથી નોટીસ આપ્યા વગર તેની ચાકરીની પોતાને જરૂર નથી એમ કહીને કોઇપણ વખતે સરકારની સંમતિ વગર રજા આપવી નહીં.

(કે) આ કલમ પ્રમાણે કહેલી કોઇપણ કાનુન, ગવર્નર ઇન કાઉન્સિલે અથવા તેઓ આ બાબત જે અમલદારને નીમે તે અમલદારે પસંદ કર્યા સિવાય તથા પસંદ કરે ત્યાંહાંસુધી અમલમાં આવશે નહીં.

ટીકા.

હિંદુસ્તાન સરકારનો ઠરાવ તા. ૬ નવેમ્બર સને ૧૮૮૮ નો 'રેવન્યુ' હેન્ડ બુક પૃષ્ઠ ૪૧૧ મે હમ્મએએ છે તેમાં મ્યુનિસિપાલિટીથી આમદની ઉપર ટેક્સ નંખાય નહીં એવું દરમાવેલું છે.

કોઇ ફલ અગર નામદાર સરકારે મંજૂર કરી દોષ તોપણ તે કાયદો અનુસરતી નહીં હોય તો નકામી છે એવો નામદાર હાઇકોર્ટનો ઠરાવ રીપોર્ટમાં તા. ૪ ઓક્ટોબર સને ૧૮૭૧ છપાએલો છે. એના સમંધમાં એક દાખલો આપીએ છીએ કે—

કાયદામાં કલમ ૪૨ માં રકમ ૩ માં ઉઘાડી અડાળી—તથા છબાંની બાબત લખી છે તેપર બાબલોજ થઇ છે તેમાં ખપેડા વધારેલા છે તારે અસલ કાયદામાં શબ્દો છે તે માત્ર તે અડાળી તથા છબાં છે તેથી ખપેડા વીશે મંજૂર થએલ બાબલોજ કાયદા બાહાર છે.

ખપેડા પ્રોજકશન છે તે નોટીસથી કહડાવી શકે જે તે ગટરને કે આવનાર જનારને હરકત કરતા હોય અથવા જમીનપર ચણતર કીધથી જગો દબાવી હોય તે કડાવી નંખાય જે કોઇ વસ્તુ મોરી ગટરને અથવા રસ્તે જનારને હરકત કરતા નહીં હોય અથવા જમીન દબાવી નહીં હોય તો કડાવી શકાય નહીં.

એ પરથી ખપેડા અથવા બાહાર ઉઘડતાં બારણાં કે દુકાનનાં પાટીયાં અને નેજાં હરકત કરતાં હોય તો નોટીસથી કહડાવી શકાય તેવું છજી દાખલી નથી એટલે રકમ ૩ માં આ વતી નથી માટે શબ્દ ન થાય એવી વાત એડીશન આલ્ટરેશનમાં પણ સમાતી નથી કેમકે એકઝીશટીંગ બીલડીંગમાં એટલે હોય તે મકાનમાં તે મકાનની માલકી જમીનની હદના અંદર સુધી કોઇ એડીશન આલ્ટરેશન કરે તો તે એડીશન આલ્ટરેશન કહેવાય. હદની બાહાર જે કંઈ કરવું તે પ્રોજકશન કહેવાય તેને માત્ર કલમ ૪૨ મુજબ નોટીસથી નીકાલ કરવાનો છે. પ્રોજકશનને કલમ ૩૩ મુજબ કાયદાની લાગે નહીં કેમ કે તે હદની બાહાર પરોજકશન થયું.

છે બારી મુકવા રજા લીધી તે મળી તેનાં કમાડ બાર ઉંચડતાં કીધાં તેથી લોકોને 'હરકત થતી હોય તો નોટીસ આપી નીકાલ કરવાનો છે. કંઈ એવી બાબત શમને પાત્ર નથી માત્ર શબ્દ છતાં અડાળીની બાબતમાંજ કાયદામાં લખેલી છે.

વીજવલ્લવ યેલા શાસ્ત્રીના કામમાં મેહેરબાન અમદાવાદના ડીરેક્ટર માલ્સ્ટ્રેટ સાહેબનો હુકમ તા.૦૧ નવેમ્બર સંન ૧૮૭૯ નં. ૦૩૬ નો થયેલો છે કે વાહાનીઆ કીધાં એફવીઈ કીધું એમ નથી ફક્તમાં લખેલી બાબત ફક્ત વાંચ કરેલાય.

સરકારનો ઠરાવ તા. ૫ અગસ્ટ સને ૧૮૭૨ ના. ૩૦૮૩ નો નીચે લખેલી ચીજો શી વાચ બીજી ચીજો પર જકાત ઠરાવવી નહીં.

- ૧ માણસને તા. જનવરને ખાવાની ચીજ પર.
- ૨ કતલનાં જનવરો.
- ૩ બાળવાની તા. રોશની કરવાની ચીજ પર.
- ૪ કરીઆણું ચુંદરો, મશાકો અને સુગંધીદાર ચીજો પર.
- ૫ ધમારત બાંધવામાં કામ આવે તેવા ચીજ પર.
- ૬ તંબાકુ પર.
- ૭ પરચુરણ કપડાની ચીજ અને વણવાના દોરા તથા પેરવાનાં લુગડાં અને પોશાક પર.
- ૮ ધાતુ અને ધાતુની ચીજ ઉપર.

૩૩. દરએક મ્યુનીસીપાલીટીને, ગવર્નર ઇન કોંઉનશીસની અગાઉથી મજુરી લઈને હેડબ લખેલી વાત બાબત આ આક્ટને તથા મુખ્ય આક્ટને અનુસરીને હોય એવી વખતે વખતે પેટા કાનુન કરવાનો, તેમા ફરકાર કરવાનો અથવા તે રદ કરવાનો અધિકાર છે.

(અ) બજાર તથા કસાઈખાનું અને જે ઘોડા અથવા બીજાં જનાવરો બાડે અપવામાં આવતાં દરો અથવા જેઓથી થનારી પેંદાસ વેચવામાં આવતી દરો તેઓ વાપરતા હોય અથવા તેઓસાર વાપરવામાં આવતી હોય તે સંબંધી જગાતું નીયમન તથા તેમની ઉપર દેખરેખ રાખવા બાબત, અને તે જાંમાં સ્વચ્છ અને યોગ્યરીને કામ ચલાવવાબાબત, અને તે બજાર, કરાઈખાનાં અને જગામાંથી જે મ્યુનીસીપાલીટીનાં હોય તે વાપરવાબાબત જે ચારજ લેવો તે ઠરાવવાબાબત;

(બ) મુખ્ય આક્ટની ૬૯ માં કલમમાં દહેલા કારણો પૈકી કોઈપણ કારણ સાથે વાપરવાની જગા બાબત પરવાના આપવા બાબતનું તથા તે જગા ઉપર દેખરેખ રાખવા બાબતનું અને એવી જગામાં જે કામ ચલાવવાનું તેનું ઉપદ્રવકારક, ત્રાસદાયક અથવા હાયકારક પરિણામ ઓછામાં ઓછું થાય એવી રીતે તે કામ ચલાવવા બાબતનું નીયમન કરવા બાબત.

હાય બરેકા અથવા ત્રાસદાયક વેપારનું નીયમન કરવા બાબત;

પાંણી પુર પાડવા બાબત તથા ગામના જતન બાબત.

જન્મ વગેરે નોંધવા બાબત;

(ક) પાંણી પુર પાડવા બાબત, ગામનાં જતન બાબત અને મુલેશમાં જનાવરનાં મડાંની વ્યવસ્થા કરવા બાબત;

(ડ) મ્યુનિસિપાલ ડિરેક્ટરમાં જન્મની, મરણની તથા લગ્નની નોંધ કરવા બાબત તથા વસ્તીની ગણતરી કરવા બાબત;

સાધારણ કારબાર કરવાના કા
રણુ બાબત;

પેટા કાનુન તોડવા બાબત દંડ
ક દરવાનો અધિકાર;

(દી) એકંદર રીતે મ્યુનિસિપાલિટીના કારબાર સંબંધી
સમસ્યા બાબતનું નીચમન કરવા બાબત.

અને એવી હરએક મ્યુનિસિપાલિટીને, એવી કાષ્ટપણુ
પેટા કાનુન તોડવા બાબત, તેવીજ મંજુરી લઈને, દંડ ક
રવાનો અધિકાર છે.

ટીકા.

સન ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની ૩૩ મી કલમ મુજબ મ્યુનિસિપાલિટીઓએ
પેટા કાનુનો કરતી વખતે લક્ષમાં રાખવાની બાબતો.

નંબર ૨૫૩

જનરલ ડિપાર્ટમેન્ટ.

મુકામ જાનિરે મુજબ તારીખ ૨૩ માહે જાનેવારી સન ૧૮૯૦

રિએસનસર એક લીગલ એક્ટ નરકથી પત્ર નંબર ૧૬૧૬, તારીખ ૨૪ ડીસેમ્બર સને
૧૮૮૯ નો આવ્યો તે નિચે પ્રમાણે:—

“ તારીખ ૧ માહે આગસ્ટ સન ૧૮૮૯ ના સરકારના ઠરાવ નંબર ૩૦૬૫ ના પારેયા
ક ૨ ના સંબંધમાં લખવાતું કે મુજબના સન ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ (અ) મુ
જબ પેટા કાનુનો ઘડી સરકારની મંજુરી સાર તેનો મુસદ્દો મોકલવી વખતે જે બાબતો વિશે
મ્યુનિસિપાલિટીઓ વારંવાર જુલાવો ખાય છે તે બાબતો નિચે પ્રમાણે છે અને તે તેઓએ
ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ:—

“ ૨. (૧) કાષ્ટપણુ મ્યુનિસિપાલિટી કાષ્ટપણુ જગાનો કસાઇખાના પ્રમાણે ઉપયોગ ક
રવાની મના કરે તે પહેલાં તે મ્યુનિસિપાલિટીએ સારવજનિક કસાઇખાનાં બાંધેલાં અગર આ
જુ કરેલાં હોવાં જોઈએ. એમ સન ૧૮૭૩ ના મુજબના આક્ટ ૬ ની ૬૬ મી કલમ ઉપરથી
જણાય છે.

જનાવરો મારવા સાર મ્યુનિસિપાલિટીએ બીજી સગવડ કર્યા શિવાય તે મનાઇ અમલ
માં આવશે નહીં પરંતુ જનાવરો મારવા સાર ફક્ત પડતર જમીન હરાવી આપવાથી મ્યુનિ
સિપાલિટીઓ આ શરત પુરી કરે છે એમ કાષ્ટએ સમજવું નહીં.

(૨) માત્ર જે જગાનો કસાઇખાના પ્રમાણે ઉપયોગ થાય છે, અને જે, પેટાકાનુનો મુ
જબ ખંદોબસ્ત અને દેખરેખ રાખી શકાય એવી છે એવી જગાઓ વિષે સન ૧૮૭૩ ના મુ
જબના આક્ટ ૬ ની કલમ ૬૬ અને સને ૧૮૮૪ ના આક્ટ ૨ ની કલમ ૩૩ (અ) મુજબ
કસાઇખાના તરફે પરવાની આપી શકાય છે. તેથી ફરીને રેહેવાના ખાનગી ઘરોમાં જનાવરો
મારવાનો પરવાનો આપવો કાયદા વિરૂધ્ધ છે.

(૩) પરવાનાવાળા સમસે અમુક શરતો પાળવી એમ બંધન કરવું હોય તો તે શરતો
ફક્ત પરવાનામાં દાખલ કરેથી ચાલશે નહીં. પરંતુ સને ૧૮૮૪ ના રજા અકાઉની કલમ ૩૩
(અ) મુજબની પેટા કાનુનોમાં દાખલ કરવી જોઈએ, અને ૩૪ મી કલમ મુજબ—

(અ) તે કાનુનો જે જગાએ લાગુ કરવાની હોય ત્યાં તે પ્રસિધ્ધ કરવી જોઈએ.

(બ) તે કાનુનો સંબંધી હરફત લીધી હોય ત્યારે તેનો ફરી વિચાર કરવો જોઈએ.

(ક) તે કાનુનો વિષે સરકારની મંજુરી લેવી જોઈએ.

(૪) જે મુદ્દા ઉપર પરવાના આપવામાં આવે તે મુદ્દાઓ કાનુનો અગર પેટા કાનુનોના
રૂપમાં જાહેર કચ્છાળી જરૂર નથી અને તે વાત અયોગ્ય છે.

મ્યુનિસિપાલિટીઓએ “ વખતે વખતે ” અગર “ આશમીઓ ” પ્રમાણે (સન ૧૮૭૩ નો મુંબાઈનો આક્ટ ૬, કલમ ૬૬) બદલાના પ્રસંગ ઉપર લક્ષ્ય પોહોચાડી પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા પરવાના આપવાના છે. તેટલા માટે મ્યુનિસિપાલિટીઓએ બધી બાબતોમાં લાચુ નહીં પડે એવી તથા જેમાં ફેરફાર કરવા સાર અગર જે રદ કરવા સાર સરકારની મંજૂરી જોઈએ એવી અને પોતાને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે જે મુદ્દા ઉપર પરવાના આપવના પોતાનો વીચાર હોય તે મુદ્દા સંબંધી ઘણું નો ઠરાવરૂપી થાય એવી કાનુનો કરીને પોતા વીનાકારણ બંધનમાં આવવાનો પ્રયત્ન કરવા નહીં.

(૫) ખાનગી કસાઈખાનાના અને મારકોટોના પરવાના બદલ સન ૧૮૭૩ ના મુંબાઈ ના આક્ટ ૬ નીં ૨૩ મી કલમ મુજબ શી લેવાનો અધીકાર છે, પરંતુ એવી શી સન ૧૮૮૪ ના મુંબાઈના ૨ નં આક્ટની કલમ ૩૨ (૬) મુજબ કરેલી કાનુનોથી ઠરાવવી જોઈએ, પેટાકાનુનોથી ઠરાવવી નહીં.

(૬) પરંતુ મ્યુનિસિપાલિટીના કસાઈખાનાં વગેરે વાપરવા બદલ કર ઠરાવવો તે કક્ષમ ૩૩ (ખ) મુજબન. પેટા કાનુનોથી ઠરાવવો જોઈએ, અને તેવી કરીને—

(અ) તે કાનુનો જે જગાએ લાચુ કરવાની હોય ત્યાં તે પ્રસિધ્ધ કરવી જોઈએ,

(બ) તે કાનુનો સંબંધી હરખત લીધી હોય ત્યારે તેનો ફરો વિચાર કરવો જોઈએ,

(ક) તે કાનુનો વિષે સરકારની મંજૂરી લેવી જોઈએ.

આ બેદ—

(અ) કાયદા ઉપરથી મજેલા અધીકાર નથા સોંપવાં કામે, અને

(બ) સારવજનીક મંડળીને આપવાં તથા તેના કાયદામાં ચલાવવાના હક (મરસી હો કસ ટર્સીઓ વીરુધ્ધ ગિબ્સ ૧ એચ. ઓફ. આર. ૯૩)

એઓની વચે જે તફાવત ગણવાનો છે તે આધારે પાડેા છે.

(૭) માત્ર કસાઈખાનામાં કામ ચલાવવાના નિયમોમાં કસાઈખાનાના નિયમ થઈ શકે છે (આ નિયમ પેટાકાનુનોથી ઘડવા જોઈએ પરવાનામાં શરતો દાખલ કરીને ઘડવા નહીં.)

તે પેટાકાનુનોમાં, તે કામ.

(અ) યોગ્ય રીતે અને

[બ] રચ્યપણ.

કરવા બદલ ઠરાવ હોવા જોઈએ

તે પેટાકાનુનોનો હેતુ નીચે મુજબ રાખી બતાવે—

(અ) જનાવરો મારતી વખતે નિરહયતા ગતી અટક વર્વી

(બ) કસાઈખાનામાં પવનની આમ જાવ થાય અને તેમાંનું ખરાબ પાણી જતું રહે અને ગંદકી કાઢી શકાય એવી તજવીજ કરવી.

(તારીખ ૧૬ અપ્રેલ સન ૧૮૮૯ નો સરકારનો ઠરાવ નંબર ૧૫૧૩ બુઓ).

એવા પ્રકારની કાનુનો કરવી ફટલી અગત્ય છે એ ઘણું કરીને મ્યુનિસિપાલિટીના લક્ષમાં આવતું નથી. સુરત મ્યુનિસિપાલિટીની એવી સુચના હતી કે નાંખી દેવાનું માંસ કચરાની પેટીમાં નાંખતું. પરંતુ એવી રીતનો ઠરાવ કચેરી સદરહ નિરદીશ્ટ કરેલું ૨૧ એપ્રિલ રહેશે નહીં એવા પદારથોની શી વ્યવસ્થા કરવી તે સને ૧૮૭૩ ના મુંબાઈના આક્ટ ૬ ની ૭૧ મી કલમમાં નિરદીશ્ટ કરેલું છે અને તે વ્યવસ્થા અમલમાં લાવવા સાર સન ૧૮૮૪ ના મુંબાઈના ૨ નં આક્ટની કલમ ૩૩ (ક) મુજબ પેટા—કાનુનો ઘડી.

(૮) આવી કાનુનોમાં અમુક જનાવરો મારવા એમ ઠરાવતું એ કાયદેસર નથી. અમુક

જનાવરે બંધ છે કે નહીં એનો ન્યાયપુરવક નીરણુ કરવાનો અધિકાર મ્યુનીશીપાલીટી ધારણ કરી શકતી નથી. અને સારવજનીક કસાઇ ખાનામાં મારવા સાથે આણેલાં જનાવરો અબક્ષ છે એ મુદ્દા પર પાછા મોકલવાનો મ્યુનીશીપાલીટીને અધિકાર નથી. ખાવા માટે મારવાનાં જનાવરો પાસે ક્યાં રાખવાં અયોગ્ય એવાં જે રોગી જનાવરો જણાતાં હોય તેમને દૂર કાઢવાં. એવાં કોષપણુ તે પી જનાવરનો ખાવા માટે ઉપયોગ કરવાનો જે કોઈ પ્રયત્ન કરે તેો માણસોદની મદદ માગી સમાધ (સન ૧૮૭૩ ના મુળાદના આક્ટ ૬ ની કલમ ૬૮ ઈંડિયન પિનવકો,ની કલમ ૨૫૩ અને ક્રામીનવ પ્રેગીઝર ક્રાઉની કલમ ૫૨૧) મ્યુનીશીપાલીટીના કસાઇ ખાનામાં મારવા સાથે આણુનો ધોરા પાછો મોકલવાનાં અધિકાર નથી, પરંતુ તેને જુદી જગાએ મારવો એનો હુકમ કરવાનો અધિકાર છે.

(૯) મ્યુનીશીપાલીટીએ પોતે પેટા-કાનુનો ઘડીનેના આધારે પોતાને અધિકાર આપી શકતી નથી. જેમ કે પેટા કાનુનોનું ઉદ્વધન કર્યા બદલ માણસોને કસાઇખાનામાંથી કાઢી મુકવાનો અધિકાર મ્યુનીશીપાલીટી ધારણ કરી શકતી નથી, પણ તે પેટા-કાનુનોમાં ઠરાવેલો દંડ કરવાનો તજવાજ કરવાના અથવા ઈંડિયન પિનવકોદની કલમ ૪૪૭ મુજબ સાપરાધ પ્રવેશ બદલ કામ ચલાવવાના માત્ર મ્યુનિસિપાલીટીને અધિકાર છે.

(૧૦) પેટા-કાનુનામાં મોડમપણું રાખવું એ ઘણું નુકશાન કારક છે. જે સરતો દાખલ કરવાની હોય તે સંબધી કાનુનોના ઠરાવ અપદ હોવા બેઠાં. ઇન્સપેક્ટર જે જે હુકમ કરે તે બધા સરવ લોકોએ માનવા બેઠાં એવી સામાન્ય કાનુન કરવા એ હરકતને પાત્ર છે.

[૧૧] બજારો, કસાઇખાના વગેરેની દેખરેખ રાખવા બાબતની પેટા કાનુનમાં દેખરેખ શિવાય વળી માણસોને પકડવાના તથા માલ અટકાવવાનો અને એવો બીજો અધિકાર કલમ ૩૩ (અ) મુજબ પેટા-કાનુનોમાં ઇન્સપેક્ટરને ઘણી વખતે મ્યુનીશીપાલીટીએ આપવાનું કરે છે તે આપવાની સત્તા નથી.

(૧૨) જે ઘણા અગર બીજાં જનાવરો ભાટે આપવામાં આવતાં હોય અથવા જે તેમ નાથી થનાર-ઉત્પન્ન વેચાત સાથે રાખ્યા હોય તેઓને માટે વાપરવામાં લાધેલી જગાના સંબંધમાં નિયમો કરવાનો તથા તે ઉપર દેખરેખ રાખવાનો કલમ ૩૩ (અ) માં અધિકાર આપેલો છે, પરંતુ જે ખાનગી જગામાં, આ ધંધો ચલાવવા સાથે જેટલાં જનાવરો રાખવાની જરૂર છે તેટલાં ન હોય ત જગાના સંબંધમાં નિયમો કરવાનો અને તે ઉપર દેખરેખ રાખવાનો બિલકુલ અધિકાર આપેલો નથી.

“ ૩ કલમ ૩૩ (૫) મુજબની પેટા-કાનુનોના સંબંધમાં નિચે લખેલી બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી બેઠાં એમ મને લાગે છે:—

(૧) સને ૧૮૭૩ ના મુળાદના આક્ટ ૬ ની ૬૯ થી કલમમાં નિરદીષ્ટ કરેલાં કારણો પછકા કોષપણુ કારણસારે કોષ પણુ જગાનો ઉપયોગ કરવા માટે પરવાનો લેવાની જરૂર છે એમ ઠરાવવાનો મ્યુનીશીપાલીટીઓને અધિકાર નથી.

આ બાબત કલમ ૬૯ નો અને કલમ ૬૬ નો મુકાબલો કરવાથી ધ્યાનમાં આવશે. સદે ૨૬ ૬૬ થી કલમમાં બજાર અને કસાઇખાના પરવાના વગર ચાલુ રાખવાની મનાઇ કરવાનો અધિકાર સ્પષ્ટ રીતે આપેલો છે. પણ ૬૯ થી કલમમાં પરવાના વગરના સાબુના કારખાના, તેજ ઉકાળવાના કારખાનાં વગેરે ગણાવવાની મના કરવાનો અધિકાર બિલકુલ આપેલો નથી.

માત્ર ૬૯ થી કલમમાં નિરદીષ્ટ કરેલે પ્રસંગે—એટલે તે ધંધો અપકારક અગર હાયકારક વગેરે હોય તોજ—લેખી નોટીસથી તેવી મના કરી શકાય.

(૨) તેટલા માટે પરવાનાવાળો સખસ પરવાનમાં નિરદીષ્ટ કરેલી શરતોથી કાંઇ કરત

બંધુ દરમાબધુ હોય તેથી બંધાતો નથી. સદરહુ બાબતનું નિયમન પેટા-કાનુનોથી કરવું જોઈએ અને ૩૪ મી કલમ મુજબ:—

(અ) તે પેટા-કાનુનો જ્યાં લાગુ હોય ત્યાં પ્રસિધ્ધ કરવી જોઈએ,

(બ) તે કાનુનોના સંબંધમાં હરકત લીધી હોય ત્યારે તેનો ફરી વિચાર કરવો જોઈએ, અને

(ક) તે કાનુનો માટે સરકારની મંજૂરી જોઈએ.

(૩) તેમજ પરવાનામાં નિરદેશિત કરેલી કોઈપણ શરતનો ભંગ કરવા બદલ કંઈ પણ શિક્ષા ઠરાવી શકાય નહીં. ફક્ત પેટા-કાનુનોનો ભંગ કરવા બદલ દંડ કરવાનો મ્યુનીસીપાલિટી ને કલમ ૩૩ થી અધિકાર છે.

(૪) આવાં કાનુનો સાર જગાનો ઉપયોગ કરનારાઓને પરવાનો લેવાની પેટા કાનુનથી ફરજ પાડી શકાય, અને સદરહુ પેટા-કાનુનનો ભંગ કરવા બદલ દંડ ઠેરવી શકાય; પણ ભયંકર અથવા પીડાકારક ધંધા માટે આવી જગાનો ઉપયોગ કરવા બદલ દંડ લેવો નહીં પરંતુ પરવાનો લેવામાં કસર કરવા બદલ લેવો જોઈએ. વાસ્તે આવા ધંધાને માટે પરવાનો લેવાની ફરજ પાડવાની પેટા-કાનુન નિચે પ્રમાણે હોવી જોઈએ:—

‘ નિચે બતાવેલા ધંધાસાર * * * કોઈ પણ મકાનનો ઉપયોગ કરનારા દરેક સખમે તેનો પરવાનો મળવા બાબત * * * ને અરજી કરવી જોઈએ. અને ‘ નિચે બતાવેલા ધંધાસાર પરવાના વગર કોઈપણ સખમે કોઈપણ મકાનનો ઉપયોગ કરવો નહીં ’ એમ હોવી નહીં જોઈએ.

(૫) એવી જગા બદલ પરવાનો આપવાનો હેતુ એ છે કે એવી જગાઓ વિદ્યમાન હોવાની અને તેના ઠેકાણાની માહિતી મ્યુનીસીપાલિટીને હોય તો તે જગા બદલ નિયમો કરવાનું તથા દેખરેખ રાખવાનું સગવડતાથી બની શકે. તેટલા માટે એવા પરવાના અવશ્ય રીતે આપવા જોઈએ, અને સન ૧૮૭૩ ના મુબાઇના આક્ટ ૬ ની ૬૯ મી કલમ મુજબ તે ધંધા ચાલવા દેવાની કાયદેસર મનાઇ થઇ હોય તે પ્રસંગ સિવાય બીજા પ્રસંગે એવા પરવાના આપવાની ના પાડવી નહીં.

(૬) કલમ ૨૩ (બ) મુજબ કરેલી પેટા-કાનુનોથી આવા ભયંકર અથવા પીડાકારક ધંધાને માટે ઉપયોગમાં લીધેલી જગામાં કામ ચલાવવાના નિયમો ફક્ત યથ શકે. અમુક જગા એવા કારણ સાર ઉપયોગમાં લેવી અગર અમુક જગા તેવા કારણ સાર નહીં વાપરવી એ વાદ ઠરાવ તેમાં નહીં હોવો જોઈએ.

અમુક જગા એવા કારણ સાર વાપરવી નહીં એવો એકાદી મ્યુનીસીપાલિટીને અભિપ્રાય હોય તો તે મ્યુનીસીપાલિટીએ સને ૧૮૭૩ ના મુબાઇના આક્ટ ૬ ની ૬૯ મી કલમ મુજબ લેખી નોટીસ આપવી, અને એવી નોટીસ આપવા પહેલાં તે કલમમાં નિરદેશિત કરેલી હકાકત હોય એટલે તે જગા વાપરવી એ અપકારક અગર ભયકારક વિગેરે હોય તોજ માત્ર એવી નોટીસ આપવી બ્યાજબી છે. માટે નિચે લખ્યા પ્રમાણે પેટાકાનુન કરવી ગરકાયદેસર છે.

‘ નિચે બતાવેલી હદ માંહેની જગા સિવાય બીજી કોઈપણ જગા સાચુના, તેલ ઉઠાવવાના, રંગરેજના, ચાગડાં રંગવાનાં વગેરે કારખાના દાખલ વાપરવી નહીં. ’

(૭) આ નિયમન કરવા બાબતની પેટા કાનુનોથી માત્ર કામ ચલાવવાની રીતમાં ફેરફાર કરી શકાય, પરંતુ તેમાં જેમ કેટલીક વખતે મ્યુનીસીપાલિટી ઇમારતના બાંધકામમાં ફેરફાર કરાવવા પ્રયત્ન કરે છે તેવી રીતનો ઠરાવ કરી શકાશે નહીં.

તે ઇમારતો જે ખરેખર ભય ભરેલી સ્થિતિમાં હોય અથવા લોકોને ઉપદ્રવ થાય એવી રીતે બાંધેલી હોય તો સન ૧૮૭૩ ના મુબાઇના આક્ટ ૬ ની ૬૯ મી કલમ મુજબ કામ ચલાવવું જોઈએ, જે તેવી ન હોય તો તે ઇમારતોની રચના વગેરે સંબંધી પોતાના વિચાર, શિક્ષા ઠરાવીને અમલમાં લાવવાનો મ્યુનીસીપાલિટીને અધિકાર નથી,

(૮) કામ ચલાવવાની રીતના નિયમો કરવાના અધિકારનો અર્થ કામના પ્રકારની અથવા વિસ્તારની મર્યાદા આપતી એમ થતો નથી, જેમ કે અમુક જગ્યામાં કેરોસીનના ડબ્બાની આપવા વિચારણીની પેટીએની માત્ર અમુકજ સંખ્યા ભરી રાખવી એવી પેટા કાનુન ઘડવી એ અધિકાર ઉપરાંત છે. એને કેવી રીતે ભરી રાખવી એ ઠરાવવાનો અધિકાર છે, પરંતુ તે અમુક તથા સુધી ભરી રાખવી એમ ઠરાવવાનો અધિકાર નથી.

(૯) નિયમન કરવા બાબતની પેટા કાનુનોના અર્થ સ્પષ્ટ હોવો જોઈએ. જે પેટા કાનુનોમાં શિક્ષાનો ઠરાવ હોય તે પેટા કાનુનો મેલમ રાખવી એ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે તુંકશાન કારક છે. જેમ કે 'દેખરેખ રાખવાને માટે ચોખ્ખા અને સવડતા ભરેલી વ્યવસ્થા હોવી જોઈએ' એવી પેટાકાનુન કરવી એ ખરેખર અનિશ્ચિત ઠરાવ છે. કરતવ્યની વ્યાખ્યા કરવી જોઈએ, વર્ણન કરવું નથી.

(૧૦) પેટાકાનુન ઉપરથી કોઈપણ અધિકાર આપી શકાય નહીં. પરવાના વગરના આ મહા રંગવાળા કાનુનામાંનો માલ જપ્ત કરવાનો અધિકાર આપનારી પેટાકાનુન કરવા બાબત સુરત મ્યુનીસીપાલીટીની સુચના તદ્દન ગેરકાયદેસર છે. મ્યુનીસીપાલીટીની અને તેના અમલદારોની સત્તા પેટાકાનુનો ઉપરથી વધારી શકાતી નથી.

"૪. કલમ ૩૩ ના બાકીના પારેબ્રાહ્મ મુળ્ય કરવાની પેટાકાનુનોના સંબંધમાં તપશ્વી ભગવત નિયમ કરી આપવા અશક્ય છે, તથા ઉપર કહ્યા સાધારણ સુદા તેવી પેટાકાનુનોને લાગુ કરી શકાશે અને તે ઉપરથી સાધારણ સમજ પડશે. જે કાંઈ વિશેષ બાબતોમાં મ્યુનિસિપાલિટીએ અમલ કરવા સંબંધી પોતાનો અધિકાર ચલાવવાનો હુકમ છે તે બાબતોમાં તે અધિકાર ન ચલાવતાં સામાન્ય પેટાકાનુનો લાગુ કરવાનું મ્યુનીસીપાલીટીએ અનેક પ્રસંગે ધારે છે જેમ કે તેઓ ઘણીવાર નવી છત્તારોના નકશા તથા બાંધણીના સંબંધમાં પેટાકાનુનો કરીને તે બંને થયા બદલ શિક્ષા ઠરાવે છે; પરંતુ તેમ કરવાનો તેમને બિલકુલ અધિકાર નથી. મ્યુનીસીપાલીટીએ સન ૧૮૭૩ ના મુંબાઇના આક્ટ ૬ ની ૩૩ મી કલમ મુળ્ય પ્રત્યેક બાબતના અમલદારો સ્વતંત્રપણે પોતે વિચાર કરવો અને છત્તાર ને નકશા પ્રમાણે બાંધવાનો વિચાર કરવો નકશા બદલ મ્યુનીસીપાલીટીને સુચના મળ્યા પછી તેઓના તરફથી લેખી હુકમ ન મળે તે ન છત્તાર બાંધવાના પ્રણાલિએ ચોક્કસ નકશા પ્રમાણે તે બાંધવાનો આરંભ કરવો, અને તેણે તે આક્ટમાંના સ્પષ્ટ ઠરાવોનું (સન ૧૮૭૩ ના મુંબાઇના આક્ટ ૬ ની કલમ ૩૩ મી જુઓ) ઉલ્લંઘન કરવું નહીં.

" તેજ પ્રમાણે ૪૩ મી કલમમાં નિર્દીષ્ટ કર્યા પ્રમાણે દરેક બાબતમાં દેખરેખ તથા નિરખન નહીં રાખતાં તથા જુદા જુદા લોકોના દરબજા વગેરે તરફ લક્ષ નહીં આપતાં સરવે લોકોએ પોતાની તમામ વાડો દુરસ્ત રાખવી તથા કાપવી તેમજ તમામ ઝાડ તથા છોડા છેડવા તથા કાપવા એવી ચતલબતી પેટાકાનુનો કરી પોતાના કરતવ્યમાંથી છુટવાનો મ્યુનીસીપાલીટીએ ઘણી વખતે પ્રયત્ન કરે છે, પરંતુ ૪૩ મી કલમમાં એમ કહ્યું છે કે એવી પ્રત્યેક બાબતમાં નોટીસ કટતી જોઈએ, અને તે વાડો કોઈપણ સારવજનીક સ્ટ્રીટની બાજુએ આવેલી હોય અથવા તે ઝાડો અને છોડવા કોઈપણ સારવજનીક રસ્તાપર, સ્ટ્રીટકપર અથવા કુત્રા ઉપર આવેલા હોય અથવા આવવા જેવા જણાતા હોય અથવા ત્યાં બાય અગર અડચણ અથવા તુંકશાન કરતાં હોય અથવા કરે એમ જણાતાં હોય તોજ માત્ર તેની નોટીસ કટવાનો અધિકાર છે.

" તેજ પ્રમાણે ખાનગી જગ્યામાં આરોગ્ય રક્ષણના સંબંધમાં ગેરવ્યવસ્થા થયેથી લેખી નોટીસ આપીને જે કામ ચલાવવા વિષે આક્ટમાં કહ્યું છે તે કામને બદલે પેટાકાનુન ઘડી તે જગ્યાની વ્યવસ્થા કરવામાં ઘણી વખતે હાથ બાંધવાનો મ્યુનિસીપાલીટી પ્રયત્ન કરે છે.

૫. ઉપર કહેલી સુચનાઓ જોઈએ તેટલી વિસ્તીરણ નથી એ ખરૂં છે, તથાપિ પેટા કાનુનો ઘડતી વખતે જે મુદ્દાઓ મ્યુનિસિપાલીટીએ પાનમાં રાખવા જોઈએ અને જે હુકમ થતી અટકાવી જોઈએ તેનું સામાન્ય રૂપ સદરહુ સુચનાઓ ઉપરથી લક્ષમાં આવશે. આશા રાખું છું. ”

ઠરાવ—રિએલ્ડન્સર ઓફ લિગલ એફેયરસ તરફથી આવેલા પત્રની નકલો સિંધના કમિશનર તરફ, વિભાગના કમિશનરો તરફ, અને મરવે કલેક્ટરો તરફ મોકલવી. જુદી જુદી મ્યુનિસિપાલીટીઓએ પોતાની ચાલુ અને ચોગ્ગેલી પેટા કાનુનોના આ પત્રમાં કરેલી સુચનાઓ સાથે મોકલવા કરવે.

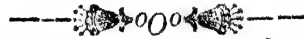
જે. ડી. સી. આરકિન્સ,

આફિંગ અંડર સેક્રેટરી નિસખત સરકાર.

(True Translation)

Y. M. KELKAR.

Oriental Translator to Government

મુખ્ય કાયદાની કલમ ૭૨ ઉપર આવેલોજ હતી તે હાલ

સન ૧૮૮૪ ના આક્ટ બીજાની કલમ ૩૩ મુજબ.

૩ રકમ ૧—મ્યુનિસિપલ ડિસ્ટ્રીક્ટમાં કે.ઇ.પલ. બાળક જન્મે તેના માબાપ અગર વાલીએ ને તેઓ મુએલાં હોય અથવા માંદા હોય અથવા અશક્ત હોય તો જે ઘરમાં એવું બાળક જન્મ્યું હોય તે ઘરમાં બીજા કોઈ રહેવાશી હોય તેને અથવા બાળક જન્મતી વખતે જે શખસ ત્યાં હાજર હોય તેણે એ બાળક પેંદા થયેથી ૪૮ કલાકમાં તે બાળક જનમ્યાની ખબર તેના જાણ્યા અથવા માન્યા પ્રમાણે મ્યુનિસિપલ ઓફીસમાં અથવા મ્યુનિસિપાલીટીના કોઈ નાકે અથવા તે કામ માટે મ્યુનિસિપાલીટી બીજી જે કમિશન ઠરાવે તે ઠેકાણે નાચે મુજબ લોકીકત જણાવવી.

૧ શેહેરનો જીલ્લો.

૨ મોહાલો.

૩ બાળકના બાપનું અગર માનું નામ.

૪ નાત અથવા કામ.

૫ છોકરી કે છોકરો.

૬ જનમ્યાની તારીખ.

૭ જીવતું અવતરયું.

૮ મુવેલું અવતરયું.

૯ અવતરયા પછી મરી ગયું.

૧૦ જાહેર કરવાની તારીખ.

રકમ ૨—ઉપર પ્રમાણે ખબર આપવાનું જે શખસનું કામ હશે તે ઉપર કહેલા વખતની અંદર ખબર આપવાની ના પાડે અથવા કસુર કરી ખબર ના આપે તે શખસ દરેક ગુનાહ ને વાસ્તે રૂ ૧૦ સુધીના દંડને પાત્ર થશે.

રકમ ૩—શેહેરના કોટની બાકાર મ્યુનિસિપલ હદ અંદરના રહેનાર ઘરના દરેક માણસે અથવા તેના મરણ માંદગઇ અથવા અશક્તાઇના લીધે તે ઘરના કબજેદાર પાશેવા પોલીસ સ્ટેશ ને અથવા મ્યુનિસિપલ ઓફીસમાં અથવા હાંસલના કોઈ નાકે અથવા તે કામ માટે મ્યુનિસિ પાલીટી બીજી જે કમિશન ઠરાવે તે ઠેકાણે તેની અથવા તેણીના મરણ થયાના ૪૮ કલાકની અંદર સારામાં સારી રીતે જાણ્યા તથા માન્યા પ્રમાણે તે સળાંધી નીચેની બાબતો વીશે ખબર આપવી.

૧ પરાનું નામ, ૨ મેહલો, ૩ ગુજરનારનું નામ, ૪ નાત અથવા જાત, ૫ મરદ કે સ્ત્રી, ૬ સંભવીત ઉમર, ૭ મરણનું કારણ, ૮ મરણની તારીખ.

૪ ઉપર પ્રમાણે ખબર આપવાની જે શખસની ફરજ હશે તે ઉપર કહેલા વખતની અંદર ખબર આપવા ના પાડે અથવા કસુર કરી ખબર ના આપે તો માજિસ્ટ્રેટ આગળ ગુન્હો

સાખીત થયેથી દરેક ગુનાહ માટે ૩ ૧૦ સુધીના દંડને પાત્ર થશે.

૫ મ્યુનીશીપલ ટીઆઈકટની હદમાં જ્યારે કોઇ જાતનું લગ્ન અથવા પુનરર્જન થશે ત્યારે કન્યાએ અને વરે અથવા તેમનાં માળાપે, વાકીએ અથવા જે સગાની દેખરેખ નીચે લગ્ન થાય એવા પાસેના શગાએ લગ્નથવા પછી ૭૨ કલાકની અંદર મ્યુનીશીપલ ઓફીસમાં અથવા મ્યુનીશીપાલીટીના હાંસલમેવાના કોઇ નાકા ઉપર અથવા તે કામ સાર મ્યુનીશીપાલીટી ખીજી જે ટેકાણે ઠરાવે તે ટેકાણે નીચે મુજબ ખબર આપવી.

કન્યાની બાબતમાં

- ૧ શેહેરના જીલ્લાનું નામ.
- ૨ કન્યાનું અને તેણીના બાપનું નામ,
- ૩ નાત.
- ૪ ધર્મ
- ૫ કન્યાની ઉંમર

- ૬ વરનું અને તેના બાપનું નામ.
- ૭ લગ્નની તારીખ.
- ૮ પરેલીવારનું લગ્ન છે કે ખીજી રીતે.
- ૯ ધંધો કંઈ કરતી હશે તો તે.

વરની બાબતમાં.

- ૧ શેહેરના જીલ્લાનું નામ.
- ૨ વરનું અને તેના બાપનું નામ
- ૩ જાત
- ૪ ધર્મ
- ૫ ઉંમર

- ૬ કન્યાનું અને તેના બાપનું નામ
- ૭ લગ્નની તારીખ
- ૮ પરેલી વારનું લગ્ન છે કે ખીજી રીતે
- ૯ પરણેલી આ દયાત હશે તો કેટલી
- ૧૦ ધંધો કંઈ કરતો હશે તો તે.

૬ ઉપર પ્રમાણે ખબર આપવાની જે શખસની ફરજ હશે તે ઉપર કહેલા વખતની અંદર ખબર આપવા ના પાડશે અથવા ગફત કરશે તો માજીસ્ટ્રેટ આગલ ગુન્હો સાખીત થયેથી દરેક ગુનાહ માટે ૩ ૧૦ સુધીના દંડને પાત્ર થશે.

૩૪ દરએક મ્યુનિસિપાલીટીએ, ઉપરની હેલી કલમ પ્રમાણે કોઇપણ પેટા-કાનુન કરવા ની અગાઉ તે પેટા-કાનુન જે માણસોને તે લાગુ હોવાનો સંબંધ હોય તે માણસોને જાહેર થવા સાર, તેનાં મત પ્રમાણે પુરતી લાગે તેવી રીતે, યોજેલી પેટા-કાનુનનો મસદ્દો જે તારીખે પ્રસિદ્ધ કરવા,

જે અથવા તારીખ પછી તે મસદ્દા બાબત વીચાર કરવામાં આવશે તે તારીખ નોટીસમાં લખી ને તે નોટીસ સહીત, પ્રસિદ્ધ કરવો જોઇએ અને આ પ્રમાણે નિર્દીષ્ટ કરેલી તારીખ અગાઉ તે મસદ્દા બાબત કોઇપણ માણસે લખીને વાંધો લીધો હોય અથવા સુચના કરી હોય તે, પેટા-કાનુન કરવાની અગાઉ લખને તેનો વીચાર કરવો જોઇએ.

જ્યારે મ્યુનિસિપાલીટીએ કરેલી કોઇ પેટા-કાનુન ગવરનર ઇનકાઉનસિલની પાસે મંજૂરી સાર મોકલવામાં આવે ત્યારે સદરહુ પ્રમાણે લીધેલા દરએક વાંધાની અથવા કરેલી સુચનાની અને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલી નોટીસની નકલ સદરહુ પેટા-કાનુન સાથે ગવરનર ઇનકાઉનસિલને જાહેર થવા સાર મોકલવી જોઇએ.

૩૫ મુખ્ય આક્ટની ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કોઇપણ મ્યુનિસિપાલીટીએ ગવરનર ઇનકાઉનસિલની મંજૂરીથી કરેલી, અને જે હાલમાં અમલમાં હશે તે કોઇ કાનુન તથા પેટા-કાનુન આ આક્ટને અનુસરીને હશે તેટલે સુધી ૩૨ મી કલમ પ્રમાણે અથવા ૩૩ મી કલમ પ્રમાણે તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવે અથવા તે રદ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી ચાલુ રહેશે.

૩૬ ૩૨મી, ૩૩મી અને
કાનુન તથા પેટા-કાનુન છાપી
ને વેચવી.

૩૫ મી કલમ પ્રમાણે તે તે વિધમાન વખતે અમલમાં હશે તે
કાનુન અને પેટા કાનુન સંબંધે વ્યાજબી વખતે લોકોને જાણ
કે એટલા સાર મ્યુનિસિપાલ ક્લેરિકમાં ખુલ્લી રાખવી જોઈએ
અને જુદાની દેશી ભાષામાં તેની છાપેલા નકલો આફક કી
મને વેચવા સાર મુકવી જોઈએ.

૪-નિર્ણય.

જોવાનો તથા દેખરેખ રાખવા
નો કલેક્ટરનો અધિકાર.

૩૭ કલેક્ટરને હેઠળ લખેલો અધિકાર છે એમ સ

મજવું.—

(અ) કોઈપણ મ્યુનિસિપાલીટીના વહિવટ માંહેની કોઈપણ સ્થાવર મિલકતમાં અથવા
તેના તાબામાં અથવા તેના હુકમ હેઠળ કોઈ પણ કામ ચાલતું હશે તે કામ
માં પેસવાનો તથા તે જોવાનો અથવા તેમાં ખીજને પેસાડવાનો તથા તે
જોવરાવવાનો.

(બ) કોઈપણ મ્યુનિસિપાલીટીએ અથવા કોઈપણ ટ્રિબીએ ચલાવેલાં કામનો કોઈપણ
ઉતારો, કોઈ મ્યુનિસિપાલીટીના કબજામાંની અથવા તાબામાંની કોઈ બુક અથ
વા દસ્તાવેજ, અને કોઈપણ પત્રક, તપસીત્ર, હીશાખા, અથવા રીપોર્ટ એમાંથી
જે સદરહુ મ્યુનિસિપાલીટીને આપવાનું કહેવાનું કલેક્ટરને યોગ્ય લાગે તે માગવાનો;

(ક) કોઈપણ વાત મ્યુનિસિપાલીટી કરનાર હશે અથવા કરતી હશે તે બાબત કોઈ
હરકત છે એવું કલેક્ટરને લાગે તો તે હરકતનો અથવા જે કોઈ માહિતી તે આ
પી શકતો હોય તથા જે ઉપરથી મ્યુનિસિપાલીટીએ ફલાણી એક વાત કરવી અ
વગર છે. એવું તેને લાગે તો તે માહિતીનો સદરહુ મ્યુનિસિપાલીટીએ નિચાર ક
રવો, અને એવી વાત કરવાનું બંધન કરવા બાબત અથવા એવી વાત ન કર
વા બાબત પોતાનાં કારણો હોય તે લખીને વાજબી વખતમાં પોતાને લખેલો
જવાબ મોકલવો, એવું કહેવાનો અધિકાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કલેક્ટરને આપેલા સંબંધ અથવા તેમાંથી કોઈ અધિકાર, તાલુકો, જે
આસિસ્ટન્ટ અથવા ડેપુટી કલેક્ટરને સ્વાધીન હશે તે આસિસ્ટન્ટ અથવા ડેપુટી કલેક્ટરને આ
વા તાલુકાની કોઈપણ મ્યુનિસિપાલીટીના સમ્બંધ પુરતા આપવાને કલેક્ટર સુખત્યાર છે.

૩૮ કોઈ મ્યુનિસિપાલીટીએ પોતાના અમલદારો અથવા નોકરો તરીકે જે માણસોને ની

એસ્ટિમિશનમેંટ આકરીમાં રા
ખતાં કોઈ ઉડાઉપણું ન થવા કે
વાનો ભાગના કમિશનરનો અધી
કાર.

મ્યા હશે અથવા જેઓને નીમવાનો મ્યુનિસિપાલીટીનો ધરાદો
હશે તે માણસોની સંખ્યા અથવા તે માણસોને અથવા કો
ઈપણ વીરોધ માણસને મ્યુનિસિપાલીટીએ લગાડી દીધેલું જે
હેનતાણું વધારે છે એવું જે ભાગના કમિશનરનું મત હોય
તો સદરહુ કમિશનર ફરમાવે તો સદરહુ માણસોની સંખ્યા

અથવા તે માણસોનું અથવા માણસનું મેહેનતાણું તે મ્યુનિસિપાલીટીએ ઓછું કરવું જોઈએ.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ પ્રકારનાં કોઈ કહેવા વીરોધ તે મ્યુનિસિપાલીટી ગવર્નર ઇન
કાઉન્સિલને અપીલ કરવાને સુખત્યાર છે. અને ગવર્નર ઇનકાઉન્સિલનો ઠરાવ નિરતર થશે.

૩૯ જો કેઈ મ્યુનિસિપાલીટીનો કોઈ હુકમ અથવા ઠરાવ બળવ્યાથી, અથવા કોઈ મ્યુ

મ્યુનિસિપાલીટીના હુકમ વગેરે
અમલવાનું મોકું કરવાનો કલે
ક્ટરનો અધિકાર.

નિસિપાલીટીએ અથવા મ્યુનિસિપાલીટીની તરફથી જે કોઈ
વાત કરવાની તકવારીમાં હશે અથવા કરવામાં આવતી હશે
તે કરવાથી, લોકોને ઇજા અથવા ત્રાસ થાય છે. અથવા થ
વાનો સંભવ છે, અથવા સુરેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે,

એવું કલેક્ટરનું મત હશે, તો પોતાની સહીના લખેલા હુકમથી તે જાળવવાનું મોકુફ કરવાને અથવા તે કરવાની મના કરવાને કલેક્ટર મુખત્યાર છે.

જ્યારે કલેક્ટર આ કલમ પ્રમાણે કાંઈ હુકમ કરે ત્યારે તેણે તે હુકમની નકલ, તે કરના કલેક્ટરના હુકમ વિશે બાગના કમીશનરને રિપોર્ટ કરવો અને કમીશનરને તે બાદમાં રાખવાનો અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર છે.

સદરહુ કમીશનરે, આ કલમ પ્રમાણે જનનારાં દરએક પ્રકરણનો સરકારને તાબડોળ રીપોર્ટ કરવો જોઈએ; અને તે પ્રકરણમાં કરેલો કાંઈપણ હુકમ તપાસવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને, અને તે બાબત જે બીજા કાંઈ હુકમ તે કમીશનર કરી શકત તેવો બીજા કાંઈ હુકમ કરવાને, સરકાર મુખત્યાર છે.

૪૦ જરૂરની બાબતમાં કલેક્ટરને એવો અધિકાર છે કે જે કાંઈ કામ કરવાનો અથવા જે કાંઈ કૃત્ય કરવાનો મ્યુનિસિપાલિટીને અધિકાર આપેલો હશે તથા જે એકદમ કરવું તેના મત પ્રમાણે લોકોના આરોગ્ય સાથે અથવા સલામતી સાથે અવશ્ય હશે તે કામ અથવા તે

કૃત્ય કરવાની તેણે તજવીજ કરવી અને તે કામ અથવા તે કૃત્ય કરવાનો ખર્ચ, તે કરવા સાથેની મેલા માણસોના બાળબાળી મેહેનતાણાંસુધાં, મ્યુનિસિપાલિટીએ તાબડોળ આપવો જોઈએ એવું ફરમાવવું.

જો તે ખર્ચ તથા મેહેનતાણું આ પ્રમાણે આપવામાં ન આવે તો, મ્યુનિસિપાલિટીના કુંડની સિલક જે માણસના તાબામાં હશે તે માણસે તે ખર્ચ તથા મેહેનતાણું અથવા તેના આપણા કામ તેટલો બાગ તે માણસના હાથમાં સદરહુ કુંડની જે શિકલ હશે તેમાંથી આપવો એવું તેને ફરમાવવાનો અધિકાર કલેક્ટરને છે, અને સદરહુ માણસ સદરહુ હુકમ માનવાને બંધાયેલો છે.

કલેક્ટરને આ કલમ ઉપરથી આપેલા અધિકારનો ઉપયોગ તે જે બાબતમાં કરે તે દરએક બાબત વિશે તેણે બાગના કમીશનરને તાબડોળ રિપોર્ટ કરવો જોઈએ.

૪૧ મ્યુનિસિપાલિટીએ બેસાડવાનો કોઈપણ ટોલ, બાબ, કર, શી અથવા બીજા ધારા ગેરબ્યાબાળી પ્રમાણથી બેસાડ્યો છે એવું, અથવા તે અથવા તેના કાંઈ પણ્ય બાગ બેસાડવો એ સુધળા સાધારણ લોકોના હિતને અનિષ્ટ છે એવું, ગવરનર ઇનકાઉનસીલને, ફરિયાદ થયા ઉપરથી અથવા બીજી રીતે, હરકાષ વખતે દેખાઈ આવે

તો, સદરહુ ટોલ, બાબ, કર, શી અથવા બીજા ધારા બાબત કાંઈ હરકત છે એવું તેમને લાગે તે હરકત, આ બાબતમાં તેઓ ઠરાવે તેવી મુદતની અંદર દુર કરવા સાથે તજવીજ કરવાનું સદરહુ મ્યુનિસિપાલિટીને કહેવાનો અધિકાર તેમને છે, અને આ પ્રમાણે ઠરાવેલી મુદતની અંદર સદરહુ ફરમાવ્યા પ્રમાણે ગવરનર ઇનકાઉનસીલનું મન માને તેવી રીતે, વહીવટ કરવામાં નહીં આવે તો સદરહુ પ્રકારનો ટોલ, બાબ, કર, શી અથવા બીજા ધારા અથવા તેના અંદર હુકમ બાગ તે બાબત હરકત હોય તે દુર કરવામાં આવે ત્યાં સુધી લેવાનું મુખત્યાર સરકારી આજ્ઞામાં જાહેરનામું જાપીને મોકુફ કરવાનો તેમને અધિકાર છે.

ગવરનર ઇનકાઉનસીલને તેવું જાહેરનામું છાપીને સદરહુ પ્રકારની મોકુરી હરકાષ ૫ ખતે રફ કરવાનો અધીકાર છે.

૪૨ કોષ મ્યુનિસિપાલીટીને આ આકટ ઉપરથી અથવા આ આકટ પ્રમાણે સોંપેલું ઇંદ્રપણ્યકામ કરવાને તે ચુકી છે એવું જ્યારે ગવરનર ઇનકાઉ મ્યુનિસિપાલીટી કામ કરવાને ચુ નસિલને ફરિયાદ થયા ઉપરથી અથવા બીજી રીતે જણાય ત્યા કે તો તે કરવા બાબત તજવીજ રે, કહેવામાં આવતી હોય તે ચુક તે મ્યુનિસિપાલીટીથી થઇ કરવાનો સરકારનો અધીકાર. છે એવી યોગ્ય ચોકસી કરવા પછી ગવરનર ઇન કાઉનસીલ

ની ખાત્રી થાય તો તે કામ કરવા સાફ મુદત ઠરાવાને તે મુખત્યાર છે.

જો તે કામ આ પ્રમાણે ઠરાવેલી મુદતમાં કરવામાં ન આવે તો, તે કરવા સાફ હરકાષ માણસને નિમવાનો અધીકાર, તથા તે કરવાનો ખરચ તે કરવા સાફ નીમેલા માણસને આપવા નાં વ્યાજબી મેહેનતાણા સહિત. તે મ્યુનિસિપાલીટીએ તાબડોતોબ આપવો જોઇએ એવું ફરમાવ વાનો અધીકાર ગવરનર ઇન કાઉનસીલને છે.

જો તે ખરચ તથા તે મેહેનતાણું આ પ્રમાણે આપવામાં ન આવે તો મ્યુનિસિપાલીટીના ફાંડની શીલક જે માણસના તાબામાં હશે તે માણસે તે ખરચ તથા મેહેનતાણું, અથવા તેનો આપી રકાય તેટલો ભાગ તે માણસના હાથમાં સદરહુ ફાંડની જે શીલક હશે તેમાંથી આપ વો એવું તેને ફરમાવવાનો અધીકાર ગવરનર ઇન કાઉનસીલને છે, અને સદરહુ માણસ સદરહુ હુકમ માનવાને બંધાયેલો છે.

૪૩. આ આકટ ઉપરથી, અથવા આ આકટ પ્રમાણે અથવા બીજા કાયદાથી કોષ મ્યુનિસિપાલીટીને સોંપેલાં કામ કરવાને તે મ્યુનિસિપાલીટી નાલાયક હોય ન કાંઈ કરવાને ચુકે અથવા લાયક નથી, અથવા તે હઠીજાણથી કરતી નથી, અથવા તે પોતાના અધીકારનો ગેર ઉપ ચોતાના અધીકાર બાહાર ચાલે છે અથવા પોતાના અધીકાર યોગ્ય કરતી હોય, તો તેને દુર નો ગેરઉપયોગ કરે છે એવું જો ગવરનર ઇન કાઉનસીલને લા કરવાનો સરકારનો અધીકાર. જે તો, તે મ્યુનિસિપાલીટી નાલાયક છે, અથવા કામ કરવાને

ચુકી છે, અથવા પોતાના અધીકાર બાહાર ચાલી છે, અથવા તેણે પોતાના અધીકારનો ગેર ઉ પયોગ કર્યો છે, જેમ હોય તેમ, એવો ઠરાવ મુબઈના સરકારી ગ્યાઝીટમાં એક હુકમ તે કર વાનાં કારણે સહીત છાપીને કરવાનો, અને તે હુકમમાં મુદત નીરદીષ્ટ કરીને તે મુદત સુધી તે મ્યુનિસિપાલીટી દુર કરવાનો અધીકાર ગવરનર ઇન કાઉનસીલને છે.

જ્યારે કોષ મ્યુનિસિપાલીટી આ પ્રમાણે દુર કરી હશે આવો અધીકાર ચત્રાવવાનું ૫ ત્યારે હેઠળ લખેલું પરીણામ થશે.

રીણાગ.

(અ) તે મ્યુનિસિપાલીટીના સઘળા કમિશનરોના એવા કમિશનર પણાના નાતાના હુ ઠા, સદરહુ હુકમની તારીખથી જરો;

(બ) તે મ્યુનિસિપાલીટીના સઘળા અધીકાર તથા કામ તેને દુર કરી હશે તે મુદત માં, આ બાબતસર જે માણસને અથવા માણસોને ગવરનર ઇન કાઉનસીલ ૫ ખતે વખતે નીમશે તે માણસે અથવા માણસોએ ચત્રાવવાં જોઈએ.

(ક) તે મ્યુનિસિપાલીટીને સ્વાધીન જે માલમલકત હશે તે સઘળી, મ્યુનિસિપાલીટી ને દુર કરી હશે તે મુદતમાં સરકારને સ્વાધીન થશે.

મ્યુનિસિપાલીટી જેટલી મુદત સુધી દુર કરી છે એવું હુકમમાં લખ્યું હશે તે મુદત પુરી થયા પછી, કમિશનરોની ચુંટણી કરવાને અથવા નીમણૂક કરવાને, આ આકટમાંના જે ઠરાવ

ભાણુ હશે તે કસાવ પ્રમાણે નવા કમીશનરોની ચુંટણી અથવા નીમણૂક કરીને, તે મ્યુનીસીપાલિટી હરી સ્થાપતી બેઠવે.

૪૪ સામાન્ય તથા મેહેસુલના કારભારમાં ભાગેના કમીશનરો ઉપર ગવરનર દ્વન કાઉન્સીલ, કલેક્ટરો ઉપર ભાગેના કમીશનર અને કલેક્ટરોના તાબામાંહેના અમલદારો ઉપર કલેક્ટરો જે અધીકાર તથા નિયંત્રણ ધારણ કરેછે તથા ચલાવે છે તેજ અધીકાર તથા નિયંત્રણ ગવરનર દ્વન કાઉન્સીલ ભાગેના કમીશનરો ઉપર ભાગેના કમીશનર કલેક્ટરો ઉપર, અને કલેક્ટરો પોતાના તાબામાંના અમલદારો ઉપર આ આકલ સંબંધી સધળી વાતમાં ધારણ કરશે તથા ચલાવશે.

૫.—પરચુરણ.

૪૫. જે મ્યુનીસીપાલિટીના કાષ્ટપણ કમીશનરનો, અમલદારનો અથવા નોકરનો, તે મ્યુનીસિપાલિટીના હુકમથી કરેલાં કાષ્ટ કામમાં, અથવા તે મ્યુનીસિપાલિટીની સાથે અથવા તે મ્યુનીસિપાલિટીના હુકમ પ્રમાણે કરેલા કાષ્ટપણ કરારમાં સાક્ષાત અથવા પર્યાએ કાષ્ટ પણ ભાગ અથવા હિત સંબંધ હશે, તેા તેની ઉપર ફેજલદારી ફારટમાં તે ચુન્દાની સામેતી થયેથી તે ધણામાં ધણા પાંચરો રૂપિયા સુધી દંડને પાત્ર થશે.

પણ એવું કસાવું છે કે આ કલમમાં કહેલી શિક્ષા તથા ૧૬ મી કલમની (ક) રકમમાં કહેલી મ્યુનીસિપાલ કમીશનર હોવાની નાલાયકી કાષ્ટપણ માણસને કેવળ હેકળ લખેલા સખખથી લાગુ થશે એમ સમજવું નહીં, એટલે—

- (અ) જે કાષ્ટ સચુકત ધનવિશિષ્ટ મંડળી તે મ્યુનિસિપાલિટીની સાથે કરાર કરશે, અથવા જેને તે મ્યુનીસિપાલિટીએ અથવા તે મ્યુનીસિપાલિટીની તરફથી કાગે લગાડી હશે, તે સચુકત ધનવિશિષ્ટ મંડળીમાં ભાગ તેના હોવાને લીધે, અથવા
- (બ) જે કાષ્ટ વરતમાનપત્રમાં તે મ્યુનિસિપાલિટીના કામકાજ સંબંધી કાષ્ટ પણ જાહેર ખખર દાખલ કરવામાં આવે તે વરતમાનપત્રમાં તેના ભાગ અથવા હિત સંબંધ હોવાથી, અથવા
- (ક) રિએચર ધારણ કરવાથી અથવા જે કાંઈ કરજ તે મ્યુનિસિપાલિટીએ અથવા તે મ્યુનીસિપાલિટીની તરફથી કલાડવામાં આવે તે કરજમાં બીજી રીતે કાંઈ હિત સંબંધ હોવાથી, અથવા
- (ડ) લીગલ પ્રાક્ટિશનર તરિકે તે મ્યુનીસિપાલિટીની તરફથી ધંધાના સખખથી કામ ચલાવ્યાથી.

તોયપણ ઉપરની (અ) તથા (બ) રકમમાં કલ્પ પ્રમાણે જે માણસનો કાંઈપણ ભાગ અથવા હિત સંબંધ હશે તેણે, તે મ્યુનીસિપાલિટી તથા એવી મંડળી અથવા એવા વરતમાનપત્રના મેનેજર અથવા પ્રસિધ કરનારની દરમિયાન થયેલા કાંઈ કરાર સંબંધી અથવા કબુલાત સંબંધી કાંઈપણ બાખતમાં કમીશનર તરીકે કામ કરવું એ કાયદાસર થનાર નથી.

૪૬ મ્યુનીસિપાલિટીનો દરએક કમીશનર અને દરએક અમલદાર તથા નોકર અને મ્યુનીસિપાલિટીની તરફથી કાંઈપણ ટોલ, બાખ, કર, શી અથવા બીજો ધારો વસુલ કરવા સાફ નિમેસો દરએક ઈજારદાર અથવા આડતીએ હિંદુસ્તાનના ફેજલદારી કાયદાની ૨૧ મી ક

સમના ઉદ્દેશ પ્રમાણે સરકારી નોકર છે એમ સમજવું જોઈએ.

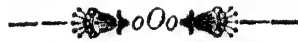
૪૭ આ આકટ ઉપરથી ગવરનર છત કાઉનસિલને અથવા સરકારને આપેલા અધિકાર તથા તેઓને શોષેલાં કામ ૧૩ મી, ૩૮ મી, ૩૯ મી, સરકારના અધિકાર તથા કામસિ ૪૩ મી, અને ૪૪ મી કલમ પ્રમાણે તેમને સદરહુ પ્રમાણે ધર્માં કમીશનરે ચલાવવાં.

આપેલા અધિકાર તથા શોષેલા કામ ખારેજ કરીને, સિંધ માં કમીશનરે ચલાવવાં જોઈએ તથા કરવાં જોઈએ.

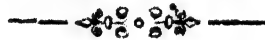
૪૮ કોઇપણ મ્યુનીસીપાલીટી ઉપર અથવા મ્યુનિસીપાલીટીના કોઇ અમલદાર અથવા ફરીયાદી વીગરેની મુદત નોકર ઉપર, અથવા મ્યુનિસીપાલીટીના હુકમ મુજબ કામ કરનારા કોઈ સખશ ઉપર આ આકટ મુજબ અથવા મુખ્ય આકટ મુજબ કોઈ કામ કરવા બાબત અથવા તે આકટ

પ્રમાણે કરયું છે એમ કહેવામાં આવ્યું હોય તે કામ બાબત, ચોળેલી ફરીઆદની તથા તેના કારણની લખેલી નોટીશ એક મહીના અગાઉ સદરહુ મ્યુનિસીપાલિટીને, અથવા અમલદારને અથવા નોકરને અથવા સખશને આપ્યા વગર તેમજ જે કામ બાબત ફરીઆદ કરી હશે તે કામની તારીખથી ત્રણ મહીના યથ ગયા પછી કોઈ પણ ફરીઆદ સર થશે નહીં.

અને નુકશાન બાબતની સદરહુ પ્રકારની ફરીઆદ હોય તો ફરીઆદ માંડવાની અગાઉ પુરતો ખદ્દો આપવાને રજુ કર્યો હોય તો તે રજુ કરેલી રકમ કરતાં વધારે વાદીને મળશે નહીં, અને એવો એવજ આપવા કાઢાડયા પછી પ્રતીવાદીને થયેલો સહજો ખર્ચ વાદીએ આપવો પડશે.

પરચુરણ ઠરાવો.

જનમની ખખર આપવાની ફરજ ધરના નોકરને માથે નથી તા. ૧૯ એપ્રિલ સને ૧૮૮૮ નું મુંબાઇ હાઇકોર્ટ ર્લીંગ.

તા. ૧૭ નવેમ્બર સને ૧૮૬૬ નં. ૪૭ નો સરકયુલર મેદુરખાન અમદાવાદના કલેક્ટર સા હેખનો કે જેરી જણશની શી મ્યુનીસીપાલીટીમાં આપતી.

જનમ મરણની નોંધ મ્યુનીસીપાલીટી રાખે તા. ૧૦ જુન સને ૧૮૮૧ નં. ૧૩૧ નો અમદાવાદના કલેક્ટર સાહેબનો હુકમ છે.

રેકડ ૫ સને ૧૮૮૬-૮૭ પાતું ૧૦ તા. ૨૧ અક્ટોબર સને ૧૮૮૬ રતનપોળમાં લીં પુવાળાની પોળના બાલુભાઇ મગનલાલે સને ૧૮૭૩ ના આકટ ૬ ની કલમ ૪૨ માં ચાર પુંટ પ્રોજેક્શન કરવા દેવાનો ઠરાવ છે, એ કાયદો તોડી તે ઉપરાંત વધારે જુલતો મેડો કાઢ્યો તે મ્યુ નીસીપાલીટીએ કાયમ રહેવા દીધો.

રેકડ ૧૦ સને ૧૮૮૭-૮૮ પાતું ૬ તા. ૩૧ જાનેવારી સને ૧૮૮૮ દેવજીસરખાની પોળના છોટાલાલ મોહનલાલે એજ પ્રમાણે જુલતો મેડો કાઢ્યો તે વીશે સેનટરી કમીટીના અભીપ્રાય માગી પછી એ કાયમ રહ્યો.

ખાસખખરમાં ખપેડા શેંકડો દુકાને કાયદાના ઠરાવ ઉપરાંત છ પુંટ પ્રોજેક્શન કરવા દીધા છે ને હંચાઇ પણ ૮ પુંટની છે તેવજ માણેકચોકમાં પોતાની મ્યુનિસીપાલીટીની દુકાનને છે.

સને ૧૮૮૭-૮૮ રેકડ નંબર ૭ પાતું ૨૧ તા. ૨૧ મેએ સને ૧૮૮૭ બલાખી દલીઅંદે રજ વીરધં કીધેલ કાખલી નવી રજ થતાં સુધી રહેવા દેવા ઠરાવ થયો છે.

સને ૧૮૮૭-૮૮ રેકડ ૯ પાનું ૧૦ તા૦ ૨૮ અક્ટોબર સને ૧૮૮૭ જાન્યુઆરી પોળના મહા નં ૧૮ નાળાએ રૂલ વાંચ્યા આઠ પ્રુન્ટીઓએ આંતરે કીધેલ ડાખલી નવી રૂલ થતાં સુધી રહેવા દેવા ઠરાવ થયો છે.

તાબડીયુલા કરી એનફોર્સમેન્ટ કીધું એવી ફરીયાદ પીતાંગર કીવાના ઉપર થવાથી તે બાબત હંડ કીધી હતી અપીલમાં મેજિસ્ટ્રેટના અમલવાદના ડારટીકટ માન્યરેટ સાહેબે. તા૦ ૧૦ અગસ્ટ સને ૧૮૮૭ ને રોજ સળ માફ કરી ઠરાવ્યું કે એવી બાબત એનફોર્સમેન્ટ નથી.

રેકડ ૯ સને ૧૮૮૭-૮૮ પાનું ૧૦ તા૦ ૨૮ અક્ટોબર સને ૧૮૮૭ પોળના ઢોલો ને પર ભોક્કા હક રખતા નથી તે ઢોલો મ્યુનિસીપાલીટીના ખરચે ઉતારવા.

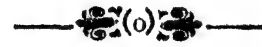
રેકડ ૮ સને ૧૮૮૭-૮૮ પાનું ૧૨ તા૦ ૨૮ જુલાઈ સને ૧૮૮૭ ગરીબ ભોક્કા અરજી કરે તે નો ત્રણ માસમાં નિકાલ નહીં થાય તો તેઓને ગરીબમાં દાખલ કરી દેવા પછી તપાસ કરતાં તેમાં કોઈ ગરીબ ન હરે તો તેવો રીપોર્ટ સેક્રેટરીએ માસ ૧ માં કરવો.

રેકડ ૩ સને ૧૮૮૭-૮૮ પાનું ૫ તા૦ ૧૭ એપ્રિલ સને ૧૮૮૬ બાવશાર મોહન બલા ખીએ જાગર કરવા રજા મંગેલી ને જોડલાની ડાખી બાજુ કરવાની અરજી હતી. તે પ્રમાણે ૨ જા ન આપતા જમણી બાજુએ કરવાની રજા આપી તે વિશે તેણે આપેલી નોટીસ બાબત ક્લીગલ કમીટીના અભીપ્રાય કે જે બાજુ તે કરવા માગે છે તે બાજુ તે જાગર કરી શકે તેને એ પ્રમાણે ના કહી શકાય નહીં.

રેકડ નંબર ૯ સને ૧૮૮૭-૮૮ પાનું ૪૯ સરકારનો ઠરાવ તા. ૯ સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૮૭ નો તળાવનું એનડ એટલે તળીઉ મ્યુનિસીપાલીટીનું છે તેમાં વાવે અગર તેમાં ઇમારત બાધે તેનો હંડ અગર પારો સરકાર ન લે મ્યુનિસીપાલીટીને અધીકાર છે.

૩૬.

ઉત્તર વિભાગના મેજિસ્ટ્રાન કમીશનર સાહેબના નંબર ૧૮૫૨ તા. ૭ ૨૨ મી
જુન ૧૮૮૮ ના હુકમથી મંજુર થયેલા અને સને ૧૮૮૪ ના એક્ટ બી-
જની કલમ ૩૨ મુજબ કરેલા અમલવાદ મ્યુનિસીપાલિટીના
ધારાઓ.

પ્રકરણ પેહેલું

મ્યુનિસીપાલિટી

૧ આ ધારામાં જે જે સત્તા સ્પષ્ટ રીતે ફક્ત મ્યુનિસીપાલિટી પાસે રાખવામાં આવેલી
છે તે સત્તા સને ૧૮૮૪ ના ડીસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસીપલ સુધારા એક્ટની કલમ ૨૬ મુજબની જનર
લ મીટીંગમાં કમીશનરેના ઠરાવ માર્ગે રાખવામાં આવેલી છે એમ સમજવું.

૨ મુખ્ય એક્ટ અને સુધારાના એક્ટની નીચેની કલમોની બાબતો મ્યુનિસીપાલિટીના
ઠરાવ સાથે તેમના તરફ મોકલવી.

• મુખ્ય એક્ટની કલમ ૨૮, ૨૯, ૩૦, ૩૫, ૪૨ રકમ પેહેલી ૫૭, ૬૦, ૬૫, ૬૬, ૬૭,
(પેહેલું વાક્ય) ૭૧, ૭૩, ને ૮૩ અને સુધારા એક્ટની કલમો ૨૭, ૪૨ ને ૩૩

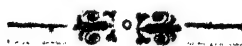
પ્રકરણ બીજું

પ્રેસીડેન્ટ

૩ મ્યુનિસીપાલિટીના તરફથી અથવા તેમના સંબંધનો નામદાર સરકાર સાથેનો, અથ
વા ઉત્તર વિભાગના મેજિસ્ટ્રાન કમીશનર સાહેબ સાથેનો અથવા કલેક્ટર સાહેબ સાથેનો તુમાર
પ્રેસીડેન્ટ ચલાવશે.

૪ જ્યારે જરૂરનું લાગે ત્યારે બીજા સરકારી અમલદારો અથવા લોકો સાથે સેક્રટરી
ને બદલે પ્રેસીડેન્ટ પોતે મ્યુનિસીપાલિટી તરફથી તુમાર ચલાવશે.

૫ જે ગેરપયોગો, સુધારા, અને ફરદારો ધ્યાનમાં લેવા લાયક પ્રેસીડેન્ટને લાગે તે બાબ
તો દરેક વખતે સેક્રટરી, મેનેજિંગ અથવા સેનીટરી કમીટી, અથવા મ્યુનિસીપાલિટીના લક્ષ્ય
લાવવાને પ્રેસીડેન્ટ શરૂઆત કરશે. જે સુચના મ્યુનિસીપાલિટીના અથવા મેનેજિંગ કમીટી અ-
થવા કમીટીઓના અધિકારમાં આવી જતી ન હોય અથવા તેમના હુકમ વીરુદ્ધની ન હોય અ-
થવા જે સુચના ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસીપલ એક્ટ અથવા તેના સુધારાના એક્ટના હેતુ અથવા
ફરમાન વીરુદ્ધ ન હોય તેવી સુચના પ્રસંગ પડે તેમ કામદાજના સંબંધમાં સેક્રટરીને કરવાને
પશુ પ્રેસીડેન્ટને સત્તા છે. જરૂરીયાત કામોમાં એક વરસમાં રૂ ૫૦૦ નો અથવા ત્યાં સુધીનો
ખર્ચ કરવાને હુકમ આપવાનો પ્રેસીડેન્ટને અધિકાર છે. અને સેક્રટરીએ તે હુકમ અમલમાં
લાવવો અને તે બાબત તેના સંબંધ રાખનારી કમીટીને રીપોર્ટ કરવો.

પ્રકરણ ત્રીજું

૬ નીચે મુજબ કમીટીઓ સુકરર કરવામાં આવશે.

૧ મેનેજીંગ કમીટી.

૩ લો કમીટી.

૨ સેનેટરી કમીટી

૪ સ્કુલ કમીટી

પરંતુ એમાંથી કોઇ પણ કમીટી કમી કરવાને મ્યુનિસિપાલિટીને અધીકાર છે. અને વળી જે મ્યુનિસિપાલિટીનો મત એમ થાય કે અમુક કામ ઉપરની કમીટીઓ શીવાય બીજી કમીટીઓ કરવાથી વધારે સારી રીતે ચલાવાશે અને યશો તો તે કામને માટે વખતો વખત કાયમની અથવા થોડી મુદત માટેની કમીટીઓ પણ સ્થાપવાને મ્યુનિસિપાલિટીને સત્તા છે.

૭ કમીશનરોની ત્રીમાશીક જનરલ મીટીંગ જાન્યુઆરી, એપ્રિલ, જુલાઈને અક્ટોબર માસમાં થાય તે વખતે બધા કમીશનરો મેનેજીંગ કમીટીના ચેરમેનનું નામ બેલટથી પસંદ કરશે તે વખતે જે ચેરમેનની મુદત પુરી થતી હશે તે ચેરમેન ફરી પસંદ થવાને લાયક ગણાશે.

૮ મેનેજીંગ કમીટીના બીજા સદસ્યદરે જાન્યુઆરી એપ્રિલ, જુલાઈને અક્ટોબર માસની ત્રીમાશીક મીટીંગમાં પસંદ કરવામાં આવશે તે વખતે જે મેનેજીંગ કમીટીની મુદત પુરી થતી હશે તે કમીટીના ગેબરો ફરી પસંદ થવાને લાયક ગણાશે.

૯ મેનેજીંગ કમીટીના ચેરમેન ને મેમ્બરો એકવાર નીમાયા એટલે તેઓ જે મહીનામાં તેમના પછી બીજી મેનેજીંગ કમીટીના ચેરમેન ને મેમ્બરો જે મહીનામાં પસંદ થાય તે મહીનાની આખર સુધી હોદાપર રહેશે.

૧૦ મેનેજીંગ કમીટીની મીટીંગો વખતે ચેરમેન પ્રમુખસ્થાને બેસાડશે. ચેરમેન ગેરહાજર હોય તો મેનેજીંગ કમીટીના મેમ્બરો પોતામાંથી એક સમ્પસને તે મીટીંગમાં ચેરમેનને બદલે પ્રમુખત્વ કામ કરવાને નિમ્મશે. તમાગ તકરારોના નિકાલ વધારે મતથી કરવામાં આવશે. અને મતો કોઇવાર આડધા બેગે વહેંચાઇ જાય તો ચેરમેનનો એક વધારે મત ગણાશે.

૧૧ પરીશીષ્ટ (એ) માં બતાવ્યા મુજબ મ્યુનિસિપલ ખાતું અને આ ધારાની રકમો વખતો વખત જે અમલદારો તથા નોકરોને નિમવામાં આવશે તે બધા સને ૧૮૮૪ ના એક્ટ બીજાની કલમ ૨૫ મુજબ પરીસીડેન્ટની દેખરેખ હેઠળ મેનેજીંગ કમીટી અથવા બીજી કમીટી નિમવામાં આવે તેમના તાબામાં રહેશે. ને તેમના હુકમ મુજબ કામ કરશે.

૧૨ દર અઠવાડીયામાં એકવાર અથવા જરૂર લાગે તો વધારે વાર ચેરમેનના બોલાવ્યાથી મેનેજીંગ કમીટી તમાગ એક્ઝીક્યુટીવ કામ કરવાને એકઠી મળશે. તાકીદ ને જરૂરને પ્રસંગે ચેરમેનના હુકમથી સેક્રેટરી કાગના કાગળો મેનેજીંગ કમીટીના મેમ્બરોના અભિપ્રાય માટે તેમના તરફ મોકલાવશે.

૧૩ બજેટમાં દાખલ થયું ન હોય એવું કામ કરવામાં જે રૂ. ૧૫૦) ઉપરાંત ખર્ચ ન થતો હોય ને મ્યુનિસિપાલિટીની પાંચશા સંખ્યાની હાલત ઉપર નજર રાખતાં તે કામ થઈ શકતું હોય તો તે કામ રૂ. ૧૫૦) ના ખર્ચથી એક મહીનામાં કરાવવાને હુકમ કરવા કમીટી સુખ્મતીયાર છે. આ રકમમાંથી રૂ. ૭૫ સુધીનો ખર્ચ એક મહીનામાં જરૂરને પ્રસંગે કરવા હુકમ આપવાને ચેરમેનને અધીકાર છે. અને એ બાબતનો પોતાનો હુકમ તથા કાગળો તરતજ ચેરમેન મેનેજીંગ કમીટીની મંજૂરી વાસ્તે મોકલશે.

૧૪ સને ૧૮૭૩ ના મુઆહના આક્ટ ૬ ઠાની કલમ ૮૮ મુજબ વારશીક હિસાબના અ ને બજેટની અજમાયશ રકમોના પત્રકો રજૂ કરવાના છે તે શીવાય નિચેના પત્રકો ધગરેજી અને ગુજરાતીમાં એપ્રિલ માસમાં વારશીક જનરલ મીટીંગ થાય તે વખતે મેનેજીંગ કમીટી રજૂ કરશે:—

(૧) જે નવાં કામો પાછલા વરસમાં થયાં હોય અથવા તે શાલના મારચ મહીનાની આ

ખરે થતાં હોય તેવાં કામોનું એક વિમતવાર પત્રક.

- (૨) પાછલા બે વરસોમાં જે જે પ્રોજેક્ટો (કામ) બાબત ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હોય પણ તે પૈસાની તબીને લીધે અથવા ખીજા કારણથી બનાવવાનું મુલતવી રહ્યું હોય એવા પ્રોજેક્ટોનું પત્રક.

૧૫ જે લોકોપયોગી કામ જનરલ મીટીંગે મંજૂર કર્યાં હોય અને જેની પાછળ ખર્ચ નો અજમાયશી આંકડો રૂ. ૧૦૦૦, અથવા તે સુધીનો ધારવામાં આવ્યો હોય તેવાં કામના નકશાને અજમાયશી ખર્ચના આંકડા જનરલ મીટીંગે અગાઉથી મંજૂર કર્યા હોય કે ન કર્યા હોય તેપણુ તેવાં કામો કરાવવાને જનલ મીટીંગને પુછ્યા શિવાય ગોઠવણુ કરવાનો બંદોબસ્ત મેનેજીંગ કમીટી કરી શકે.

૧૬ જે નવાં કામોનો આંકડો બજેટમાં નકશા ને એસ્ટીમેટ વગર રૂ. ૧૦૦૦) કરતાં વધારે બતાવવામાં આવ્યો હોય તે કામોના નકશા તથા એસ્ટીમેટ પ્રેસીડેન્ટ તથા એક્ઝીક્યુટીવ એજન્સીયર મંજૂર કરે ત્યાં સુધી તે કામો કરવાની શરૂઆત કરવી નહીં. એ બંને સાહેબોનો વિરોધ મત થાય તે તે કામનો નિકાલ જનરલ મીટીંગ કરશે—

૧૭ યુનિસીપાલિટીના નોંકરોનો પગાર દર મહીને રૂ. ૧૦) થી વધારે નહીં હોય તેવા નોંકરોને મેનેજીંગ કમીટી નીમી શકે અથવા સંક્ષેપ રીતે સરપેનડ કરે અથવા કાઢી મુકે. અથવા તે તેમનો પગાર કમી કરી શકે. વધારે પગારના નોંકરોની નિમણૂકો કે બરતરફી કરવી હોય અથવા તેમને સરપેનડ કરવા હોય અથવા તેમનો પગાર કમી કરવો હોય તે તે મેનેજીંગ કમીટી કમીશનરોની મંજૂરીયાત ઉપર કરી શકે, પરંતુ સેક્રેટરી સાટે એ બાબતના કાંઈપણ દુકમ જનરલ કમીટીની અગાઉથી મંજૂરી મેળવ્યા શીવાય મેનેજીંગ કમીટી કરી શકશે નહીં.

૧૮ ખાતાના કોષ્ટ નોંકરને કોષ્ટપણુ જાતની ગેરહાજરીની રજા એક ગહીના સુધી અવેજ મુકીને અથવા મુક્યા સિવાય મેનેજીંગ કમીટી આપી શકે અને પ્રેસીડેન્ટની મંજૂરી પર ત્રણ મહીનાથી વધારે મુદતની રજા આપી શકાય નહીં. કોષ્ટપણુ નોંકર રજા પર હોય તે નોંકરીપર હાજર થયા શીવાય વધારે રજા મેળવવા અરજ કરે તો આ કલમમાં બતાવેલા હિતુ માટે એ વી રજાની બે અથવા વધારે મુદતો એકજ મુદતની સામટી ગણવામાં આવશે.

૧૯ (એ) યુનિસીપાલ નોંકરોને એમ્પ્લોયી વિભાગના કમીશનરની અગાઉથી મંજૂરી મેળવ્યા શીવાય આપવામાં આવશે નહીં. અને એ એમ્પ્લોયીની રકમ તે નોંકરના વરસ દાહા ગાના પગારની રકમ કરતાં વધારે હશે તો નામદાર સરકારની અગાઉથી પરવાનગી મેળવ્યા શીવાય આપવામાં આવશે નહીં.

૧૯ યુનિસિપાલિટીના કોષ્ટપણુ નોંકરને એક મહીનાનો પગાર અથવા તે રકમ સુધી નો દંડ તે નોંકરને મેનેજીંગ કમીટી કરી શકે તેથી વધારે દંડ કરી શકે નહીં. સેક્રેટરીની બાબતમાં જનરલ કમીટીની અગાઉથી પરવાનગી મેળવ્યા શીવાય મેનેજીંગ કમીટી કોષ્ટપણુ દુકમ કરી શકશે નહીં.

૨૦ જનરલ કમીટીનો કોષ્ટપણુ દુકમ મેનેજીંગ કમીટી દુરત કરી શકે નહીં, અથવા ફેરવી શકે નહીં અથવા વગર અમલ કરે બાકીમાં રાખી શકે નહીં. મેનેજીંગ કમીટીના બધા દુકમો જનરલ મીટીંગમાં કમીશનરો કરી તપાસમાં અને ફરી વીચારપર લેઈ શકે છે, જે મેનેજીંગ કમીટીના મેમ્બરોએ ઠરાવ કર્યો હોય તેજ મેમ્બરો અથવા તેમાંના વધારે ભાગના મેમ્બરો ખીજા વખતે હાજર હોય તો તેઓ તે વખતે આગલો ઠરાવ ફેરવી શકે અથવા રદ કરી શકે પણ એ મુજબ ફેરવવાનાં અથવા રદ કરવાનાં કારણો દફતરે બતાવી રાખવાં જોઈએ, પરંતુ આગલી મેનેજીંગ કમીટીએ કોષ્ટપણુ ઠરાવ કે દુકમ કર્યો હોય અથવા રીવાજ દાખલ કર્યો હોય તો તેમાં કોષ્ટ ફેરફારી પ્રેસીડેન્ટની મંજૂરી શીવાય થઈ શકે નહીં.

૨૧ આખી મ્યુનિસિપાલિટીમાં એક જ સામાન્ય શિક્ષકો રહેશે ને તે પ્રિસીડેન્ટ પાસે રહેશે. જ્યાં તે સિદ્ધાંત બધા કરારો તથા કચ્છલોપર લગાવવામાં આવશે.

૨૨ ૩૧૦૦ ની રકમ ઉપરાંતનું ટાંકણું ખાનડા બનાવવું હોય અથવા ખરીદવું હોય તેના નકસા ડીઝાઇન, સ્પેસીફિકેશન અને એક્ટીમેટો મેનેજીંગ કમીટીએ પ્રિસીડેન્ટની મંજૂરી સાથે મોહકનાં, મ્યુનિસિપાલિટીના (ધંધા બાબતના) સલાહકાર તરીકે તે વિશે એકશીક્યુટીવ એન ઇન્ફર્મરનો અભીપ્રાય મેળવવાને પ્રિસીડેન્ટને સત્તા છે.

૨૩ આ ધારામાં મ્યુનિસિપાલિટીની જે સત્તા રાખી લેવામાં ન આવી હોય અથવા કોઇને નિષ્પ્રભુ રીતે આપવામાં આવી ન હોય તેવી આવીસનાં હમેશના કામને વહિવટને લગતી સત્તા સને ૧૮૭૩ ના મુબંછના ડીઝાઇન મ્યુનિસિપાલ એક્ટ છઠ્ઠી અથવા સુધારામાં એક્ટ (મુબંછ બીજો) સને ૧૮૮૪ નાથી અથવા આ ધારાથી વીરૂધ્ધ ન જાય એવી રીતે મેનેજીંગ કમીટીને વાસ્તે અધિકાર છે.

૨૪ સને ૧૮૭૩ ના એક્ટ છઠ્ઠી કલમો, ૨૨, ૩૧, ૪૧, ૪૨ (૨૩મ ૨ ને ૩) ૪૩, ૪૪, ૪૫, ૪૬, ૪૭, ૪૮, ૪૯, ૫૦, ૫૧, ૫૨ ને પેહેલા વાક્ય શીત્રાય કલમ ૬૭ કલમ ૬૮ બોદાની તંદુરતનીજ બાબત સિવાય કલમ ૬૯ કલમ ૭૭, ૭૮, ૮૦, ૮૧, ૮૨, ને ૮૪ માં બતાવેલી બાબતોની વ્યવસ્થા કરવા અને તેમાં મ્યુનિસિપાલિટીને આપેલી સત્તા વાપરવા મેનેજીંગ કમીટીને અધિકાર છે. ને તે મુજબ તે કરી શકે તથા વાપરી શકે.

૨૫ પ્રિસીડેન્ટની મંજૂરીથી એક વરસથી વધારે મુદત ન ચાલે એવા રૂ ૧૦૦૦૦) ની રકમ સુધીના કરારો કરવાને મ્યુનિસિપાલિટીને અધિકાર છે અને તે કરારો સને ૧૮૮૪ ના મુબંછના બીજા એક્ટની કલમ ૩૦ મુજબ અમલમાં અણારો.

૨૬ દરેક વરસનું આવક અને ખર્ચનું બજેટ પ્રિસીડેન્ટ તથા જુદી જુદી કમીટીઓએ કરેલી લાભામણુપર ચે.એ. લક્ષ રાખી તદ્દયાર કરવા સેક્રેટરીને મેનેજીંગ કમીટી સુચના આપે છે અને દરવરસે આરમની આખર પેહેલાં એ કામને માટે સ્પેસલ જનરલ મિટીંગ મળે તે વખતે કમીશનરો રૂબરૂ એ બજેટ રજુ કરવામાં આવશે.

૨૭ મોહલા અને ઘરો તમે રસ્તો કરી આપવા સાડ જ્યારે મ્યુનિસિપાલિટીની ગટરો અથવા મોરીઓના ભાગપર ટાંકણુ કરવાની જ્યારે જરૂર જણાય અથવા જ્યારે ધરના માલીકાને પોતાના ધરના પગથીયાં મ્યુનિસિપાલિટીની જમીન પર મુકવા દેવા જરૂર જણાય ત્યારે ધરના માલીકાએ પગથીયાંના સામાનપર અથવા ઉપર મુજબના ટાંકણુપર પોતાનો હક છોડી દે છે અને જ્યાં રે મ્યુનિસિપાલિટીની નજરમાં આવે ત્યારે તે મ્યુનિસિપાલિટી ખસેડે તેમાં તેઓ હરકત લેશે નહીં એવી કચ્છલો તેમની પાસેથી લેઇને એવી પરવાનગી તેમને આપવાનો અધિકાર મેનેજીંગ કમીટીને છે.

પ્રકરણ ચીથુ

૨૮ આ ધારાઓમાં મંજૂર થયેલી કમીટીમાંની કોઇ કમીટી મોજુદ ન હોય તેવે વખતે મેનેજીંગ કમીટી બજે એ કામને માટેજ ખાસ કરીને નીમાઇ હોય તેવી રીતે એ કમીટી અથવા કમીટીઓની સત્તા વાપરી શકશે.

૨૯ જ્યારે જરૂરનું અથવા વાસ્તવિક જણાય ત્યારે એક ચેરમેનને ત્રણ મેમ્બરોની સેનીટરી કમીટી ત્રણ મહીના સુધી ચાલવાને નીમી શકાશે.

૩૦ મ્યુનિસિપાલિટીના આરોગ્યતા બાબતના પરીશીષ્ટ “બી” માં બતાવ્યા મુજબનાં ખાતાપર સેનીટરી કમીટી દેખરેખ રાખશે.

૩૧ જનરલ, પીશાબખાનાં નાઇટસોઇલડીપો, મોરિ, ખાળકુત્તા, તનદુરસ્તી બગાડનારા

ધંધા, મુઠાં દાટવાની જગ્યા, મેવા, વનસ્પતી અને લોકોને વેચાણ આપવાને ખેડા, મુઠાં ખોર દા, ગંદકીવાળું પાણી ખસેડવું અને ખીજી બધી આશયતા બાબતની તજવીજ સમજાવી ની બધી વ્યવસ્થા સેનીટરી કમીટીની દેખરેખ હેઠળ થશે.

૩૨ નંબર ૭, ૮, ૯, ૧૦ અને ૧૨ ના ધારા તથા આશયતા વીશેનાં કામ તથા ખર્ચ તાની બાબતમાં નંબર ૧૪, ૧૭, ૧૮, ૧૯, ૨૦, ૨૨ અને ૨૫ સેનીટરી કમીટીને લાજ પાડવામાં આવશે.

૩૩ બજેટમાં અખતીયારથી વાવરવાને રકમ મંજૂર કરવામાં આવી હોય તેમાંથી મ્યુ નીશીપાલીટીની પૈસા સખધી હાલત લક્ષમાં રાખતાં થઇ શકવું હોય તે એક મહીનામાં રૂ ૧૫૦ થી ઉપરાંત ખર્ચ ન થાય એવું કામ બજેટમાં મંજૂર ન થયું હોય તે કામ કરાવવા કુલમ આપવા સેનીટરી કમીટી મુખત્યાર છે.

૩૪ મ્યુનિશીપલ એક્ટની નીચેની કલમોમાં બતાવેલી બાબતોની વ્યવસ્થા સેનીટરી કમીટી કરશે અને તેજ કલમમાં આપેલી સત્તા સેનીટરી કમીટી વાપરશે.

૩૪, ૩૬, ૩૭, ૩૯, ૪૦, ૫૩, ૫૪, ૫૫, ૫૬, કલમ ૫૯ મુજબ તાલુકોને રહેવા માટે, વપરાતાં ધરો (જ્યાં માણસો ખરેખરા રહેતાં હોય) તે ધરમાં જઈ તપાસવાની સત્તા સેનીટરી કમીટીના એકજ મેમ્બર જેને એ કમીટી એ કામ વાસ્તે મોકલે તેજ સમજાવવાપરશે. ૬૧, ૬૨, ૬૩, ૬૪, ૬૫, ૬૮ લોકોની તનદુસ્તીના સખધમાંજ કલમ ૬૯ તથા કલમો ૮૦ ને ૮૨

૩૫ વરસ આખરના અરસામાં સેનીટરી કમીટી પોતાનું બજેટ તજવાર કરશે અને પૂરે સીડેન્ટ આગળ રજુ કરશે.

— (૭) —

પ્રકરણ પાંચમું

કાયદાની બાબતો

૩૬ બન્યુઆરી અને જુલાઈ માસની ત્રિમાસીક જનરલ મીટીંગ વખતે એજામાં એ જા ત્રણ મેમ્બરોની એક લા કમીટી નીમવામાં આવશે, આમાંના એજામાં એજા બે મેમ્બરો મળી આવે તો વહીલાતનો ધધો કરતા હોય તેવા બેઠએ. અને એ કમીટીનો મેનેજીંગ તથા સેનીટરી કમીટીઓ કાયદા સખધી તકરાર બાબત અબીપ્રાય મેળવશે.

૩૭ જનરલ કમીટીની મંજૂરી સીવાય કોઈ પણ દીવાની કામનો દાવો દાખલ કરવામાં આવશે નહીં અથવા તેમાં પ્રા, તરીકે હકીકત આપવામાં આવશે નહીં. અથવા પાછો ખેંચી લેવામાં આવશે નહીં. અથવા પક્ષકારો વચ્ચે માહો માહે સમજુત કરી માંડી વાળવામાં આવશે નહીં.

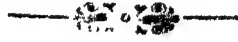
૩૮ વહીલાતનામાં, દાવાની અરજીમાં, હકીકતમાં, ખીજી અરજીમાં તથા જર્જરકરની જરૂર હોય ત્યાં હકારમાં પ્રશીડેન્ટ સહી કરશે.

૩૯ સારા વહીલોને રોકવાનું તથા તેમનું લવાજમ કરાવવાનું કામ ક્રિતપત્ર મળેલી તકરાર જે કમીટીના સખધની હોય તે કમીટી નકી કરશે.

૪૦ રોકટરી અથવા ખીજો કોઈ મ્યુનિશીપાલીટીનો અમલદાર જત સત ૧૮૮૪ ના મુબાહના ડીક્કટ મ્યુનિશીપલ મુધાગ એક્ટની કલમ ૪૮ મુજબ, દાવાની નોટીસ આપવામાં આવે તેણે બની શકે તેમ વગર દીસે તે કામના સખધના કામજો તથા ખીજી કામ ખર્ચ આપવા લાયક હોય ને મળી શકતી હોય તે તમામ લા કમીટી તરફ મોકલશે અને તે કમીટી તકરારને સખધ રાખનાર કમીટી તરફ પોતાનો અભિપ્રાય લખી મોકલશે તથા અબીપ્રાય જે કે બધા કામજો મોકલશે અને તકરારને સખધ રાખનાર કમીટી પોતાના અભિપ્રાય સાથે એ

બધા નુમાર નોટીશ મળ્યાનિ તારિખથી એક મહીનાની અંદર પ્રસીડેન્ટનિ મારફત મરજી મુજબ વ્યવસ્થા થયા મ્યુનિસિપાલીટિનિ રૂબરૂ રજુ કરશે.

૪૧ મ્યુનિસિપાલીટીને અગાઉથી મંજૂરી મેળવ્યા સીવાય તેમના તરફથી કોઇ પણ દા બો દાખલ કરવામાં આવશે નહીં.

પ્રકરણ ૬ ઠું.

નોકર ખાતુ.

૪૨. પરીશીષ્ટ "એ" માં બતાવ્યા મુજબ મ્યુનિસિપલ અમલદારો તંબા નોકરો તથા તેમના પોત પોતાના હાથ, કામ, પગાર, શી, વીજેરે નકી કરવામાં આવશે. અને કમીશનરો ની જનરલ કમીટીની અગાઉથી મંજૂરી મેળવ્યા શિવાય નોકરની સંખ્યા તથા ખર્ચમાં કોઇ પણ ફેરફાર થઇ શકશે નહીં.

૪૩. નિચેના અમલદારો પાસે તેમના નામ સામે બતાવેલી રકમ મુજબના જમીન લેવામાં આવશે.

કલમ ૩૨ (૯) અમલદારનું નામ તથા જમીનની રકમ.

૧ સેક્રેટરી ...	...૩૪૦૦૦)	૭ શરાફ ...	... ૩૫૦૦)
૨ સેનીટરી સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ ...	૩૧૦૦૦)	૮ દરેક નાદેદાર ...	... ૩૧૦૦)
૩ આસીસ્ટન્ટ મેનજનીયર ...	૩૫૦૦)	૯ દરેક કર, જ્ઞાત તથા	
૪ આસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરી ...	...૩૧૦૦૦)	લવાજમ ઉધરાવનાર કા	
૫ વસુલ ખાતાના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ	૩૧૦૦૦)	૨૬૧ ...	... ૩૧૦૦)
૬ રોટરકીપર ...	...૩૫૦૦)	૧૦ નીશાબોની કમીટી કા	
		રકુત ...	... ૩૧૦૦)

કલમ ૩૨ (એ)

૪૪. રજા તથા રજવા પગાર બાબતના ધારા વ બનો વખતે સરકારના વગર સનંદી નોકરના સંબંધના એ બાબતના ધારા મુજબ ગણવામાં આવશે.

સેક્રેટરી.

૪૫. કમીશનરોની જનરલ મીટીંગ વખતના કાગજાનની મીનીટનાં દફતરો ઇંગ્લેન્ડ ને ગુજરાતીમાં રાખવાનું સેક્રેટરીનું કામ છે. અને મેનેજીંગ ત

કલમ ૩૨ (આઇ)

થા બીજી કમીટીઓની મીટીંગના કામના મીનીટનું દફતર

સેક્રેટરીએ ગુજરાતીમાં રાખવું. વળી તેણે મ્યુનિસિપલ નુમાર ચલાવવો, હિસાબ ને દફતર પર દેખરેખ રાખવી. હિસાબ તપાસનારા રૂબરૂ રજુ કરવા, મ્યુનિસિપલ આવકને ખર્ચનું આ સિક પત્રક બનાવવું ને ખર્ચાપણાની તેપર સહી કરવી; સંબંધ રાખનારી કમીટીના લક્ષ્ય પર જ રૂ મમનામણી-સુધારાને નવા કામ લાવવાં. તેમજ ધારા તુટતા હોય તો તેને મ્યુનિસિપલ મિ લકતને નુકસાન થતુ હોય તો તે યોગ્ય કમીટીના ધ્યાન પર લાવવું. વળી તેણે પગાર ખાનારા નોકરોપર તથા કંત્રાકટથી થતા કામોપર સખત જાતે દેખરેખ રાખવી. તામકોના વ્યવસ્થા કરવી પડે તેવા કામમાં સેક્રેટરીએ પ્રેસીડેન્ટ જોડે અથવા યોગ્ય કમીટીના ચેરમેન જોડે વેહે વાર ચલાવી તેમને ખબર કરવી. અને એ બેમાંથી કોઇએ પણ જરૂર પડે તેવી એકદમ વ્યવસ્થા કરી યોગ્ય કમીટી રૂબરૂ તે વાત મુકવી.

૪૬. નિચેની કલમોમાં બતાવેલી બાબતોની વ્યવસ્થા સેક્રેટરી કરશે અને તેજ કલમે માં મ્યુનિસિપાલીટીને સત્તા આપેલી છે તે સેક્રેટરી બાપરશે.

એક માસ સુધીની અથવા એક માસની પરવાનગી આપવા બાબતમાં કલમ ૨૨, કલમો ૩૨, ૩૩, ૩૪, ૪૦, ૪૨, ૪૩, ૪૫, તાકીદને જરૂરીયાત કામોમાંજ કલમ ૪૬, ૪૭, દીવાનો તથા જાથુના અટકાવ અને દબાણ (પમ્પેસારો) ની બાબતો શીવાય કલમ ૪૮ તથા કલમો ૪૯, ૫૦, ૫૧, ૫૨, ૫૩, ૫૪, ૫૬ તથા સાફ કરવા બાબતની નોટીસના સંબંધમાં કલમ ૫૮, દાખલ થવા ને તપાસવાની બાબતમાંજ કલમ ૫૯, કલમ ૬૧, બાકુ અને લવાજમ લેવા બાબત અને પરવાના આપવા બાબતમાં કલમ ૬૭, કલમો ૬૪, ૬૮, ૭૭, ૭૮, ને ૮૦ ને ફરી રીવાજ માંડવાના હુકમ આપવા બાબતમાં કલમ ૮૨ તથા કલમ ૮૩.

૪૭. જ્યારે યોગ્ય કમીટીના હુકમ શીવાય સેક્રેટરી એક્ટની કલમ ૪૦, ૫૯ અને ૮૦ મુજબ ધરમાં. અથવા કમ્પાઉન્ડમાં પેસે ત્યારે તેમ કાંધાનો રીપોર્ટ લખેલો કારણો સહિત તેણે મજકુર કમીટીને કરવો.

૪૮. ડીસ્ટ્રીક્ટ મ્યુનીસીપલ એક્ટની કલમ ૮૮ મુજબ મ્યુનીસીપાલીટીની રૂબરૂ ૨૧૭ કરવા સાર. ત્રિમાસિક તથા વાર્ષિક હિસાબ એકઠા કરી તદ્દયાર કરશે અને વખતો વખત પ્રેસીડેન્ટ કે મ્યુનીસિપાલીટી કે મેનેજીંગ કમીટી અથવા કોષ્ટક પછી કમિટી જેવા હિસાબ અથવા જેવાં પત્રકો અને જેવી બજાર માગે તે મુજબના હિસાબ, પત્રકો, તથા બજાર સેક્રેટરીએ તદ્દયાર રાખવાં તથા આપવાં.

૪૯ “સેક્રેટરી અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલીટી” આ અક્ષરો પાડેલો સીક્રેટરી શેકરિ પોતાની પાસે રાખશે અને તે શીક્રેટ યોગ્ય કમિટીને એકંદર સુચના મુજબ હમેશના શીરસ્તા પ્રમાણે નાટિસો હુકમો તથા પ્રેસેસોપર લગાવવામાં આવશે.

૫૦ આજુ કામનો બદલગસ્ત કરીને સેક્રેટરી કોષ્ટક પછી કલમ ૩૨ (ડી) નોકરને આઠ દીવસની અથવા ત્યાં સુધીની ગેરહાજરીની સંજેગ રજા આપી શકે.

૫૧ દર મહીને રૂ ૧૫ સુધીના પગારના કોષ્ટક પછી મ્યુનિસીપલ નોકરનો દંડ કરવાનો સેક્રેટરીને અધિકાર છે પણ એકજ સપ્તશને એકજ મહીના મા આઠ આનાથી વધારે દંડ થઈ શકશે નહીં અને ઉપર મુજબના દંડનુ પત્રક રાખવામાં આવશે,

૫૨ સેનીટરી સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ તથા ઇન્સ્પેક્ટરો. નીચેની કલમોમાં બતાવેલી બાબતોની બ્યવસ્થા સેનીટરી સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ કરશે અને તેમાં મ્યુનીસિપાલીટીને આપેલી સત્તા પણ સેનીટરી સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ વાપરશે.

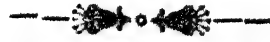
કલમ ૪૦, સાફ કરાવવા નીગરે બાબતોમાં, નોટીશના સંબંધમાં કલમ ૫૮ ફક્ત દાખલ થવાને તપાસ કરવા બાબત કલમ ૫૯, અને કલમ ૬૮ અને ૮૦

૫૩ કલમ ૪૦, ૬૮ ને ૮૦ માં જે સત્તા મ્યુનીસિપાલીટીને આપેલી છે તે વાપરવાને સેનીટરી ઇન્સ્પેક્ટરો મુખતીઆર છે.

૫૪ શરીયામ મોહલ્લામાં કોષ્ટક પછી ચીજ મુકવામાં આવેલી હોય તે બાબતમાં અને એવા મોહલ્લાની ખુલી, મેરી, ગટર નેહર અથવા નગમાં અથવા તે ઉપર કંઈ ચીજ મુકી હોય તેની બાબતમાં મ્યુનીસિપાલીટીને કલમ ૪૮ માં જે સત્તા આપેલી છે તે સત્તા જીલ્લા ઇન્સ્પેક્ટરો વાપરશે.

૫૫ મ્યુનીસિપલ સેક્રેટરી, સેનીટરી સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ અને બીજા બધા અમલદારો તથા નોકરોના કલ્પ અને હુકમો ઉપર સંબંધ રાખનારી યોગ્ય કમીટી પાસે અપીલ થઈ શકે છે અને તે કમીટીએ અપીલ ઉપરથી અથવા પોતાની મેજેજ. એ કલ્પો તથા હુકમો ફરી ત

ખાસમાં બધ શકશે ફેરફાર કરી સુધારી શકશે અથવા રદ કરી શકશે અથવા ખીજો કાંઈ કંઈ મ યોગ્ય જણાય તે કરશે.

મકરણ સાતમું

કર, વેરા, વિગરે

પરચુરણ.

કલમ ૨૨ (અંચ)

૫૬ સરકારી મીલકત અથવા સ્ટોર ઉપર કાંઈ પણ

કર, જકાત દાણ કે ટોલ લેવામાં આવશે નહીં.

૫૭ જે જકાત, કર, દાણ વેરા તથા ટોલ નાંખવાને અમદાવાદની મ્યુનીસીપાલિટીને અધીકાર છે તે ઉપરના ભાગમાં પરિશીષ્ટોના સામણ્યમાં બતાવેલા છે.

૫૮ સદરહુ કર; વેરા દાણ અને જકાત મ્યુનીસીપાલિટી ખાતાના પોતાના અમલદારો મારફત ઉધરાવી લેશે.

૫૯ બધા કર, દાણ જકાતને ટોલ માગ્યાથી આપી દેવા નેહએ. કોઈપણ કર દાણ, જકાત, વીગરે જે કાયદેસર ગાંધી શકાય તે જે કોઈ સખસ આપવાની ના કહેશે તે જે અમલદાર અથવા સખસને એ ઉધરાવવાનો અધીકાર હશે તે જે સામાન અથવા મીલકત ઉપર એ જકાત અથવા ટોલ માગવામાં આવ્યો હશે તેમાંનો થોડો ભાગ અથવા તે બધો સામાન અને બધી મીલકત જકાત અથવા ટોલની રકમ વળી શકે એટલો અટકાવી શકશે અથવા તેો જે વાહનપર ટોલ લેરૂણો હોય તે વાહન અટકાવી શકશે. પરંતુ જો એ મુજબ અટકાવવામાં આવ્યું હોય તેો તાત્કાલિક ડીમીટ મ્યુનીસીપાલ આક્ટની કલમ ૮૪ મુજબ એ દાણ અથવા ટોલ મેળવતા પ્રેસેસ કડાવવા અરજી કરવી નેહએ.

૬૦ કેઈ પણ અમલદાર અથવા ખીજો કોઈ સખસ જેને કર, દાણ જકાત કે ટોલ લેવાને અધીકાર મળેલો હશે તે અમલદાર અથવા સખસ કોઈ માણસ મ્યુનીસીપાલિટીની હદમાં વાહનમાં અથવા ગાંસડીમાં માલ લાગેલો હોય તે માલ દાણ જકાત કે ટોલને પાત્ર થાય છે કે કેમ. તે નહીં કરવા તપાસવાને જાહેર કરે તે છતાં સદરહુ માણસ તે મુજબ તપાસવા દેવા ની ના કહે તેો સદરહુ અમલદાર અથવા સખસ વગર હીરે માછલેટની રૂબરૂ એ વાહન અથવા ગાંસડી લેખકાવી જશે. અને તે મેછલેટ પોતાની રૂબરૂ ઉપર મુજબ તપાસવાનું કામ કરાવશે.

૬૧ જે મીલકત અથવા સામાનપર, કર નાખેલો હોય અથવા જેનાપર દાંસત્ર લેવાનું હોય તે મીલકત અથવા સામાનની યાદી દરેકપરના કર તથા જકાતના દર સાથેની તથા ટોલ નાં પરિશીષ્ટો સેક્ટરીની સહી કરાતીને કર બરનારા લોકો ખાચશ બતાવે તેો તેમને આપવી અને તેની નકલો લોકોને ખબર થવા સાર શેહેર અને પરાંની પ્રશીધ જગ્યાએ ચોડવી.

૬૨ મ્યુનીસીપાલિટીના કોઈપણ કર ઉધરાવનારે અથવા પગાર ખાનાર નોકરે મ્યુનીસીપાલિટીના પદશા પોતાના તાબામાં ચોવીસ કલ કથી વધારે વાર રાખવા નહીં. પણ તે પદશા તેણે તરતજ આ નિયમોમાં કરમાગ્યા મુજબ જમે કરાવી દેવા. મ્યુનીસીપાલિટીના કોઈપણ કર વસુલ કરનારે પોતાના ખાનગી પદશા કામગીરી વખતે સાથે રાખવા નહીં.

ટીકા

સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૩ જુન સને ૧૮૭૭ નં. ૧૩૭૬.

શીરખોજ લાકડાંના બારા વેચનાર પાસેથી કર લેશે નહીં.

સરકારનો ઠરાવ તા. ૧૯ જુન સને ૧૮૭૦ નં. ૧૬૯૨.

શીરબોજી ભાઠડા જે કે હામરતને માટે લાવે છે તેનાપર પણ નહીં લેતું

સરકારનો ઠરાવ તા. ૩૦ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૧ નં. ૬૦૫.

સામવાની ભાઠડાં વીશે પ્રથમ ટેકસ નહીં નાંખવાનો જે ઠરાવ કીધો છે તેમાં ફરફાર કરવામાં નહીં આવે.

વાહન વેરો.

૬૩ પરિશીષ્ટ “સી” માં જતાંવા પ્રમાણેના દરનો વાહન વેરો મ્યુનીસીપલ હદમાં ફરતા તમામ વાહનોને ઘોડાપર લેવામાં આવશે.

૬૪ બીલ પહોંચ્યાની તારીખથી પંદર દીવસની અંદર કોઈ સખસ કન્યાનાણાં ભરી દેશે તો દરેક વાહન ઉપર દર મહીને વેરાનો એથો ભાગ પાછો આપવામાં આવશે.

૬૫ માલીકના કબજામાં જેટલાં જનાવર અથવા જનાવરો હોય તેથી એકી વખતે જે ટલી ગાડીઓ વપરાય તેટલીજ ગાડીઓપર કર લેવામાં આવશે. વધારે ગાડીપર લેવાશે નહીં.

૬૬ (પરગામ) જતાં આવતાં વાહનોપર અથવા મ્યુનીસીપલ હદમાં ત્રીસ દીવસ ઉપરાંત જે વાહનો રહે નહીં તેનાપર કર લેવાશે નહીં.

૬૭ નિચેનાં વાહનો તથા ઘોડાપર વાહન વેરો લેવામાં આવશે નહીં.

(એ) મ્યુનીસીપલ કામને મટે ભગીઆઓ એકલા વાપરે તે બધા એકલાઓ.

(બી) મ્યુનીસીપાલીટીના પગાર ખાનાર નોકરો મ્યુનીસીપલ નોકરીની કામગીરીપર વાહનો વાપરે તે, પરંતુ મ્યુનીસીપાલીટીની ખાસ પરવાનગી શીવાય એકથી વધારે વાહન એ વેરામાંથી બાતલ કરવામાં આવશે નહીં.

(સી) પોલીસ ખાતાના નોકરોના વાપરના આવતા ઘોડાઓ.

(ડી) ખોડાઢોરના મહાજનની માલકીનાં વાહનો જે કુતરાં અને જનાવરો લઈ જવામાં અને ઢોરને માટે ખોરાક લાવવામાં કામ આવે છે તે.

૬૮ તારીખ પહેલી એપ્રિલથી શરૂ થતા ત્રણ ત્રણ મહિનાના ચાર હફનાના દર બીજા મહિનાની શરૂઆતમાં બીલ ટેકસ લહેણો થશે.

૬૯ કોઈપણ હફનામાં ત્રીસ દીવસથી વધારે મુદત સુધી કોઈ સખસ વાહન અથવા ઘોડો રાખશે તો તેની પાસે તે પુરા હફનાનો બીલ ટેકસ લેવામાં આવશે.

૭૦ આ રૂઝના “સી” કલોસમાં ફરમાવેલું છે તે શીવાય જે ગાડીઓ બેબે લઈ જવા આવવાના કામમાં વપરાતી હોય અથવા એવા કામને માટેજ બનાવેલી હોય તેનાપર બીલ ટેકસ લેવામાં આવશે નહીં.

૭૦ (એ) આવી ગાડીઓપર ફક્ત ટોલજ ફરમાવેલા દર મુજબ લેવામાં આવશે.

(બી) જે ગાડીઓ બેબે બરવાના કામમાં આવતી નથી અથવા તે કામને માટે બનાવેલી નથી તે બીલ ટેકસ ભરે છે એવી ગાડીઓથી આ ગાડીઓ જુદી પાડવાના હેતુથી મ્યુનીસીપાલીટી તરફથી જે ગાડી બેબે બરવાને માટે બનાવેલી નથી તેવી ગાડીના ફાકનારને બીલ ટેકસ ભરવાનું સરટીફિકેટ આપવામાં આવશે. આ મુજબ થયાથી ટોલના નાકાપર અથવા દરવાજે ટોલ વસૂલ કરનાર એ ગાડીને ટોલમાંથી બાતલ કરી શકે.

(સી) જે ગાડીઓ બેબે બરવા સારૂ બનાવેલી હોય અને જે રોહેરના કોટની અંદર જ વેપાર સારૂ એ કામ માટે વપરાતી હોય તેને ૭૦ મી રૂલ લાગુ પડશે નહીં. પણ એવી ગાડીઓ બીજી જે ગાડીઓ બેબે બરવા સારૂ બનાવેલી ન હોય ને તે કામમાં વપરાતી ન હોય તેની માફક બીલ ટેકસને પાત્ર ગણાશે.

(ડી) રૂલ ૭૦ (સી) માં જતાવેલી જતની ગાડીઓ તરફથી જે વખતે તે મ્યુનીસીપલ

નાકામાંથી અથવા દરવાજામાંથી જાય આવે ત્યારે રૂા ૭૦ (બી) માં બતાવેલું સરડીરીફ્ટ ને રજુ કરવામાં આવશે તે તે ગાડીએ એ નાકે અથવા દરવાજા ટેલને પાલ મણાશે નહીં.

(બ) કષ્ટ ગાડીએ વ્હીલ ટેક્સને પાત્ર છે ને કષ્ટ ગાડીએ ટોલ ટેક્સને પાત્ર છે તે મ્યુનીસિપાલિટીની મેનેજિંગ કમીટી પોતાની મરજી મુજબ નક્કી કરશે. પરંતુ એ વાત નક્કી કરતી વખતે એમ યોખી રીતે સમજવું કે એકજ ગાડી વ્હીલ ટેક્સ ને ટોલ ટેક્સ બંનેને પાત્ર થાય નહીં.

ધર વેરો તથા મીલકત વેરો.

૭૧ અમદાવાદ શહેરની અને સરસપર પરાની કોટની બાહારની મ્યુનિસિપાલ હદમાં આવેલાં ધરો, દુકાનો, વખારના વાડા, અથવા મીલકત બરી રાખવા માટે અથવા વેપાર માટે અથવા કારીગરી, દુનર બનાવવા માટે અથવા પસુ જનાવર વિગેરે રાખવાને માટે વપરાતી જ આ પર ધર અને મિલકત વેરો વાર્ષિક બાડની રકમપર સેંકડે પાંચ ટકાના દરથી ને એ છામાં એછા ચાર આનાના દરથી નાંખવામાં આવશે.

૭૨ દરેક મીલકતની બાડની કીમત ત્રણ વરસ સુધીની મ્યુનિસિપાલિટી તરફથી ઠરાવવામાં આવશે.

૭૩ ધરને મિલકત વેરો દર વરસે અગાઉથી એક હફને એપ્રિલ માસમાં નોંધાયેલી બાડની કીમત મુજબ લેવામાં આવશે.

૭૪ ધરને મીલકત વેરોને પાત્ર થતાં બધા ધરોતું પત્રક બતાવી દર વરસે ફેબ્રુઆરીની પેહેલી તારીખે સેક્ટેરીએ મેનેજિંગ કમીટી રજૂ મુકવું ને પત્રકમાં ધરનાં માલિકનાં નામ બતાવવાં અને માલિક માત્રમ ન પડે તે બાડુતનાં નામ બતાવવાં અને પુરા થતા વરસમાં ફટલી રકમ વેરાની લેવાયેલી છે તે તથા એ પત્રક મુજબ નવી સાલમાં લેવાનો આંકડો અગાઉ કરતાં વધારે કે એછો હોય તે તેનું કારણ પણ બતાવવું. મેનેજિંગ કમીટીએ જે ફરફાર એમાં સેક્ટેરીએ સુચવ્યા હોય તે કણુસ રાખી અથવા દુરરત કરી એ પત્રક મુજબની ખબર લાગતા પેળગતા ધરના માલિકાને અથવા બાડુતને તા. ૧ માર્ચ પેહેલાં આપવી. એ પત્રક મુજબના ફરફારમાં કોઇને કાંઈ વાંધો બતાવવાનો હોય તે તે વાંધો અરજમાં લખીને મ્યુનિસિપાલ હોશી સમાં તા. ૧૫ મી માર્ચ પેહેલાં બતાવવો. તે બાબત યોગ્ય તબવીજ કરવા પછી મેનેજિંગ કમીટી પોતાના કરાવની માલિક અથવા બાડુતને તા. ૧ એપ્રિલ પેહેલાં ખબર કરશે અને જે તારીખે એ ઠરાવની ખબર કરવામાં આવશે તે તારીખે વેરાની રકમ ભરવાની લેહેણી થશે. પેહેલી મે પેહેલાં ઠરાવેલી રકમ ભરવામાં નહી આવે તે રકમ મ્યુનિસિપાલિટીની ચઢેલી લેહેણી મણાશે અને તે મુજબ એ રકમની વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે.

૭૫ ધરને મીલકત વેરો ફરી તપાસમાં લેવા બાબતની અરજ તા. ૧૫ મી માર્ચ પેહેલાં થવી જોઇએ.

૭૬ ફક્ત સારવજનિક દેવાલયોના અથવા ધરમાદાના કાગ પૂસાજ વપરાતાં મકાનો જે માંથી કાંઈ પેંદાસ થતી નથી તે પર ધર અથવા મિલકત વેરો લેવામાં આવશે નહીં.

૭૭ કોષ્ટ ધર લગાયત ત્રણ મહીના અથવા વધારે મુદત સુધી ખાલી રહ્યું હશે તે જે તારીખે એ ધર ખાલી થવાનું હોય તે તારીખની લખી નોટીસ મ્યુનિસિપાલિટીના સેક્ટેરીને ૫ ર હણીએ આપેલી હોય તે તે ધરધણીને તે પ્રમાણમાં વેરાની રકમ પાછી આપવામાં આવશે. નોટીસ પોહોઆની અગાઉની મુદત માટે રકમ પાછી આપવામાં આવશે નહીં.

હલાલખોર વેરો.

૭૮ પરિશીષ્ટ "ડી" માં બતાવેલા દર મુજબ, સેહેરમાં સરસપરમાં માધવપરામાં, કુલપરામાં ફતેપરામાં, અને રેલવેના પરામાં નિચે મુજબની સીમાના બાગોમાં રહેનારા લોકો પાસેથી હલાલખોર વેરો લેવામાં આવશે.

ઉત્તરે કાળુપરના દરવાજાથી રેલવેની વાડ સુધી પુલ ઉપર ચઢીને જવાના રસ્તાની દક્ષીણ બાજુ તરફ લીટી દોરાય તે લીટી.

પશ્ચિમે—કાળુપર ને સારંગપુર દરવાજાથી શેહેરની દીવાલ.

દક્ષીણ—સરવે નંબર ૧૦૦, ૧૦૧ અને ૧૧૦

પુર્વ—રેલવેની વાડ.

૬૯ જે યુરોપીયનો અથવા દેશી અહમ્મદ પોતાના કમ્પાઉન્ડ અને જાગર સાફ કરાવવા બંગીયા રાખશે તેમની પાસેથી આ વેરો લેવામાં આવશે નહીં. પણ જે તપાસ કરવાથી તેમનાં જાગર ખરાબ હાલતમાં માલગ પડશે તો તે જાગર મુનિસિપાલ બંગી પાસે સાફ કરાવવામાં આવશે. અને એ જાગર વાપરનારા માણસો પાસેથી આ વેરો લેવામાં આવશે. હાલ મુજબ મી સે, નીશાજો વગેરે કારખાના નંબર ૭૮ ની રૂલમાં બતાવેલા પરિશીષ્ટમાં ગણવામાં આવશે.

૮૦ આખા વરસનો હલાલખોર વેરો અગાઉથી પેટેલી એપ્રીલે લેહેણે ગણવામાં આવશે. કોષ્ટકપણ કર બરનાર શખસ પેટેલી અક્ટોબર પેટેલાં પોતાનો જાગર વાપરતાં અંધ થશે તો તેની પાસેથી લેવાયલા વેગનો અડધો ભાગ તેને પાછો આપવાને મેનેજીંગ કમીટીને અધીકાર છે.

૮૧. જે શખસો પેટેલી એપ્રીલ પછી ને પેટેલી અક્ટોબર પેટેલાં જાગર વાપરવાનું શરૂ કરશે તેમણે આખા વરસનો કર બરવો પડશે. અને પેટેલી અક્ટોબર પછીથી જાગર વાપરવાનું શરૂ કરશે તેની પાસેથી તે વરસનો અડધો કર લેવામાં આવશે.

૮૨. જે મુસાફરો શેહેરમાં પંદર દીવોથી ઓછા રહે તેમની પાસેથી કર લેવામાં આવશે નહીં અને જે મુસાફરો એથી વધારે મુદત રહે તેમની પાસેથી મહીને ચાર આના મુજબ કર લેવામાં આવશે.

૮૩. ખીલ પહોંચાડયાની તારીખથી જોકે મહીનાની અંદર જે હલાલખોર વેરો બરવામાં આવશે તો પરીશીષ્ટમાં બતાવેલા વર્ગ એ. ખી. ને સી. ના જાગરની બાબતમાં દર કુટુંબે આઠ આના તથા ડી વર્ગના જાગર બાબત દર કુટુંબે ચાર આના પાછા આપવામાં આવશે.

દરવાજા લેવાનું હાંસલ.

૮૪. અમદાવાદ શેહેરના કોટની અંદર અને સસપરના પરાની દીવાલની અંદર જે માલ લાઇ જવામાં આવશે તેનાપર પરીશીષ્ટ ઇ મુજબ હાંસલ લેવામાં આવશે.

૮૫. અનાજ અને ઓછાશીડ ભરી જનારાં વાહનોમાં નીચે મુજબનાં તોલ ગણવાનો નીયમ કરેલો છે

	તોલ
વાહનો.	બંગાળી માણ.
છ બળદ જોડેલાં છઠ્ઠીયાં.....	૩૦
ચાર બળદ જોડેલાં ચોટીયાં.....	૨૬
બે બળદ જોડેલાં બેડીયાં.....	૧૬
જીટ	૬
લાદેલું ટડું.....	૪
લાદેલો બળદ.....	૪
લાદેલું ગધેડું.....	૨

૮૬. બ્યારે ઉપર મુજબના ધોરણ કરતાં ઓછા બાંજે કોષ્ટકપણ વાહનમાં બરેલો છે એમ કહેવામાં આવે તો તે બોજનું તોલ કરી જેટલું થાય તે મુજબ પાછા લેવા.

૮૭. ઇમારતી લાકડાં બરેલા ગાડાપર તેના ધણીની બરજમાં આવે તો હાંસલ મા

મુજબ આપે અથવા સાગ, શીસગ, હળદરવો, સાદર અને ખીયાના લાકડાં માટે બે બળદનાં ગાડાંપર એક રૂપીયાના દર મુજબ ને ચાર બળદનાં ગાડાંપર દોઢ રૂપીયાના દર મુજબ અને મહુકાને લીંબકાના લાકડાં માટે બે બળદનાં ગાડાંપર ૩૦-૧૨-૦ મુજબ ને ચાર બળદનાં ગાડાંપર ૩૧-૨-૦ મુજબ હાંસલ આપે.

૮૮. દરેક જાતનાં અનાજ, ઓછેદરીડ તથા લાકડાંપર દરવાજે હાંસલ વસુલ કરવામાં આવશે. ખાણીની ઝીંગેની બાબતમાં જ્યારે હાંસલની રકમ બે રૂપીયા અથવા ઓછી હોય ત્યારે હાંસલ દરવાજે લેવાશે અને એ કરતાં હાંસલની રકમ વધારે હોય તો મ્યુનિસિપલ હોશીસ માં લેવામાં આવશે.

૮૯. નીચેની ઝીંગેપર હાંસલ લેવામાં આવશે નહીં.

દેશી સુતરની બનેલી ધોળી ખાદી, જાડા સાદલા, કાંબળી ને કાંબળા, પાલીનાં જાડાં છા પેલાં કાપડ, અંચુલા, ટાટપટી, દેશી વણતરના (દિડાઉ) પેતીયાં, પેટુરવાનાં કપડાં, વાપરમાં આવતાં વાસણુ ને જોબનર, નીકલના દાગીના, બધાં સુગંધીદાર, તથા અતર ને વારનીસ કરવામાં વપરાતાં તેલ, અને જગરી મેળવેલે તંબાકુ ખીયાના કામમાં આવે તે.

૯૦. હાંસલ ભરવા લાયક શેહેરમાં બનેલી ઝીંગે વેપારી અથવા ખીંગે કોઇ સખશ શેહેર બહાર લઇ જાય તો તે નાકે અથવા મ્યુનિસિપલ હોશીસમાં નોંધાવવી અને તેમ કર્યાથી જ્યારે એ ઝીંગે પાછી શેહેરમાં લવાય ત્યારે તેનાપર હાંસલ લેવામાં આવશે નહીં.

૯૧. ખીજી ઝીંગે જ્યારે એ મુજબ સેહેર બહાર લઇ જવામાં આવે ત્યારે તેનાપર નાકે અથવા મ્યુનિસિપલ હોશીસમાં શીકકા કરાવવો અને તેમ કર્યાથી તે પાછી લવાય ત્યારે તેનાપર હાંસલ લેવામાં નહીં આવે.

૯૨. રેલવેના મુસાફરો પોતાની જોડે હાંસલ ભરવા લાયક મીઠાઇ લાવે ને તે જંગાળી ખાંચ શેર કરતાં વધારે ન હોય તો તેનાપર હાંસલ લેવાશે નહીં.

૯૩. આચારજીનો અને બધી કામેની ધર્મની જગાનો પ્રસાદ જે જંગાળી એક સેર સુધી હોય તો તે વગર હાંસલે સેહેરમાં લઇ જવા દેવામાં આવશે.

૯૪. શ્રી ગોસાઇજી મહારાજની મીઠાઇ જે દરવાજે ફક્ત નોંધાવીને શેહેર બહાર લઇ ગએલા પદાર્થોની બનાવેલી હોય, તે મીઠાઇ લઇ જનાર સખસો હાંસલ વસુલ કરનાર અધીકારીની ખાતરી કરી આપશે કે તે મીઠાઇ નોંધાયેલા પદાર્થના એકંદર તોલથી વધારે નથી તો તેનાપર હાંસલ લેવામાં આવશે નહીં.

૯૫. સરકારની માલકીનો માલ જ્યારે નાકા આગળથી લઇ જવામાં આવશે ત્યારે જો તેની જોડે સરકારી માલ વીરોનો ચોગ્ય અધીકારીના શેરા સાથેના દન્ડોદસ (બરતીયુ) હશે તો તે, વગર હાંસલે લેઇ જવા દેવામાં આવશે.

૯૬. સરકારી અને મ્યુનિસિપાલીટીનો માલ, વગર હાંસલે લેઇ જવા દેવામાં આવશે.

૯૭. શેહેરના કોટ બહાર રહેનાર વણકરો જે સુતર શેહેર બહાર લઇ જાય તે તેમણે નોંધાવવું. અને પછી એ સુતરનું બનેલું કાપડ શેહેરની અંદર લાવે ત્યારે તેપર હાંસલ લેવાશે નહીં.

૯૮. સસપરમાંથી શેહેરમાં ને શેહેરમાંથી સસપર લેઇ જવાતી ઝીંગે દરવાજે નોંધાશે. ને તે પર શીકકા થશે અને તે પર હાંસલ લેવાશે નહીં.

૯૯. જે વેપારીઓ શેહેરમાં છીદરી ને સાલા ગળી ચઢાવવા અને તદ્દયાર કરાવવા સારૂ લાવે તે નાકે તેમણે નોંધાવવાં અને તેના પર હાંસલ ભરવાની રકમ જેટલા પદાર્થ ત્યાં અનામત મુકવા. પછી જ્યારે એ ઝીંગે રંગીને તથા તૈયાર કરીને પાછાં લેઇ જશે ત્યારે એ અનામતની રકમ તેમને પાછી આપવામાં આવશે.

૧૦૦. કોઇ સખસ અમુક ઝીંગે શેહેરમાં લાવે તે બાબત તે સખસ નાકેદાર અથવા

તે જગ્યાના વસુધ લેનાર કારકુનની ખાતરી કરી આપે કે તે ચીજો તે જગ્યાએથી લેઇ ગયા પછી ૨૪ (ચોવીસ) કલાકની અંદર પાછી બાહાર લેઇ જવાની છે અને એ માલ પરની હાંસલની રકમ જેટલા પૈસા એ શખસ નાકેદાર, પાસે અનામત મુકે તેા એ ચીજોપર હાંસલ લેવામાં આવશે નહીં. સદરહુ અનામત મુકેલી રકમ મજકુર નાકેદાર રજીસ્ટરમાં નોંધશે. અને પાસમાં માલ અથવા ચીજો આવી તે વખત, તેનું ટોલ, જયો ને કીમત બતાવી તે પાસ તે સખસને આપસે અને એ પાસ દલેક્શન સુપરીન્ટેન્ટની ઉપરી તરીકેની સહી સાથે માલ પાછો બાહાર લેઇ જાય તે દરવાજો નાકેદારને એ શખસે આપવો અને તે નાકેદાર તેના પર માલ આ વ્યાનો વખત, તોલ, જયો, ને કીમત લખીને માલ જવા દશે અને પાસ માલ પાછો મોકલનારને અથવા માલ જોના હવાલામાં હોય તે સખસને પાછો આવશે, અને આ મુજબ શેરા થયેલો પાસ રજી કુરેથી ધણીને અનામત મુકેલી રકમ પાછી મળશે, ચોવીસ કલાક વિત્યા બાદ એ રકમ પાછી લેવાનો હક કોઇનો કબુલ કરવામાં આવશે નહીં.

૧૦૧ જકાત લેવા લાયક બધો માલ શેહેરમાં લાવે ત્યારે તેનું વરણન, જયો, તોલને લેવાએલી જકાતની રકમ પાસ અથવા પોહોયમાં બતાવીને તે પાસ અથવા પોહોય માલધણીને આપવામાં આવશે.

ટોલ

૧૦૨ બધાં ભરેલાં વાહનોપર પરીશીષ્ટ એકમાં બતાવ્યા મુજબ ટોલ રેક્ષ લેવામાં આવશે.

૧૦૩ જે વાહનોમાં માલ કાચામણથી ઓછો નહીં હોય તે ભરેલાં ગણવામાં આવશે.

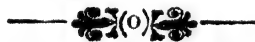
૧૦૪ સરકારી અથવા મ્યુનીશિપાલીટીની મીલકત લઇ જનારાં વાહનોપર કર લેવાસે નહીં.

૧૦૫ પાણી લઇ જવાના વાહનો અને કપડાં લઇ જવાને ધોળી અને રંગાડીઓ જે વાહનો વાપરે તેનાપર કર લેવાશે નહીં.

• ૧૦૬ સરકારી મીઠાના કંટ્રાક્ટરના મીઠાના કાચળા નદીએ જે વાહનોમા ભરી ધોવા લઇ જાય તેનાપર કર લેવાશે નહીં.

૧૦૭ ગાડી અને રેતી ભરેલાં ગધેડાંપર ટોલ લેવાશે નહીં.

૧૦૮ ફોટ બહાર ભરી રાખેલાં ઘાસને કડળ જે ગાડામાં ભરી માલધણી શેહેરમાં પોતાના વ્યાજબી ઉપયોગ માટે લાવે તેનાપર કર લેવાશે નહીં.

પ્રકરણ આઠમું.

હિસાબ.

૧૦૯ મેનેજીંગ કમીટી અથવા બીજી સબ્ધ રાખનારી કમીટી અમુક ખરચ મંજુર કે

કલમ કર (એ. જે. આઇ.) રે ત્યારેજ તે સેક્રેટરીએ કરવો. અને જયારે કોઇ રકમ મ્યુનીશિપાલ ત્રીજેરીમાંથી અથવા સરકારી ત્રીજેરીમાં અથવા મુખ્યાલ્ય એકની અમદાવાદની શાખામાં અનામત મુદ્રાયલી રકમમાંથી ઉપાડવી હોય ત્યારે ગ્રાફ્ટ અથવા ચેકપર ચેરમેન અને મેનેજીંગ કમીટીના એક એ

અરની સહી થયા પછી તેના આધારે તે નાણાં લેવાં.

૧૧૦ મ્યુનિસિપાલીટીનાં નાણાં સરાફ સેક્રેટરી, આસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરી અથવા એકાઉન્ટન્ટ

કલમ કર (આઇ.) ની સહીના ચીલણને આધારે લેવાં અને તે મ્યુનિસિપાલ એ, શીશની ત્રીજેરીની પેટીમાં મુકવાં. તે પેટીને એ તાળાં દેવાં

તેમાંના એકની કુચી ગરાફ પાસે ને બીજીની કુચી સેક્રેટરી પાસે રાખવી. આ શીવાય, એ

ખાખતમાં મેનેજીંગ કમીટી દ્વારા તે મુજબ સાવચેતીથી બંદોબસ્ત રાખવો.

૧૧૧ જ્યારે મ્યુનિસિપાલિટીમાં રૂ ૧૫૦૦ થી વધારે રકમ એકઠી થય ત્યારે તે વધારાની રકમ તરતજ મ્યુનિસિપાલિટીને નામે મુખ્યાલ્ય ખેડની અગદાવાદની સાખામાં જમા કરાવવી.

૧૧૨ મ્યુનિસિપાલિટીનાં નાણાં મ્યુનિસિપાલ હોશીસમાંથી મુખ્યાલ્ય બેંકમાં લેઈ જવા હોય અથવા મુખ્યાલ્ય બેંકમાંથી મ્યુનિસિપાલ હોશીસમાં લાવવાં હોય તો તે સરાઈ સેક્રેટરી, અથવા આસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરીના હતાલામાં લેઈ જવાં ને લાવવાં.

૧૧૩ આરોગ્યતા ખાતાના ખર્ચનાં રેગીસ્ટરી સુપ્રિન્ટેન્ડન્ટની સહી ને પબ્લીક વરકસ ખાતાના ખર્ચનાં આસીસ્ટન્ટ એનજીનીયરની સહીની નંબર ૧૦૯ ના નિયમમાં બતાવેલી દર માનો સિવાય તે ઉપરાંત જરૂર છે.

૧૧૪ હમેશનાં ઉપજ ખર્ચ ખાખત સરાઈ રોજમેન્ટને ખાતા વહી રાખવી. અને તે ૫૨ એકાઉન્ટન્ટને આસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરીએ તપાસી ને હમેશા સહી કરવી. અઠાતાડિયામાં એકવાર રોજ મેજિસ્ટ્રેટ સેક્રેટરીએ તે તપાસીને સહી કરવી અને મેનેજીંગ કમીટીએ ઉપરી તરીકે તે મુજબ સહી કરવી.

૧૧૫ દર મહીનાની આખરે સેક્રેટરીએ સરવાળું (બેલેન્સ શીટ) તૈયાર કરવું અને તે વૈચરો સહીત મેનેજીંગ કમીટી પાસે રજુ કરવું. તે કમીટીએ તે તપાસવું. અને મ્યુનિસિપાલ આફીસની ટ્રીજરીમાંની રોકડ તથા બેંકમાંની શીલ્ડ બેંકે મેળવવું. અને તે નીચે કમીટીએ પોતાની સહી કરી તે બેલેન્સ શીટ પ્રેસીડન્ટ તરફ મોકલવું.

પ્રકરણ નવમું.

અમદાવાદમાં પ્રથમ કેળવણીના બંદોબસ્ત સાડ કરેલા નિયમો.

૧૧૬ એપ્રિલ મહીનાની ત્રીગાસિક્ક મીટીંગ વખતે ત્રણ મેમ્બરોની સ્કુલ કમીટી દર સાલ નિમવામાં આવશે. આમાંના એક મેમ્બર મ્યુનિસિપાલ કમીશનર ના પસંદ હોય.

૧૧૭ સ્કુલ કમીટીના મેમ્બરો પોતાનામાંથી એક મ્યુનિસિપાલ કમીશનરને ચેરમેન નિમશે ચેરમેન કમીટીના એકંદર કામપર દેખરેખ રાખશે અને બધું લખાણ પોતે ચલાવશે.

૧૧૮ ચેરમેનની ગેરહાજરીમાં હાજર મેમ્બરો પોતાનામાંથી એકને તે વખતને માટે ચેરમેન બનાવશે.

૧૧૯ મ્યુનિસિપાલિટીનો સેક્રેટરી સ્કુલ કમીટીના સેક્રેટરી તરીકે કામ ચલાવશે.

૧૨૦ સ્કુલ કમીટી સેક્રેટરીના હાથ નીચે કામ કરવા કલમ ૩૨ (એ) સાડ એક હારકુન અને એક શીપાઇને નેમશે.

૧૨૧ કામકાજ કરવા સાડ સ્કુલ કમીટી મહીનામાં એકવાર અથવા જરૂર પડે તો વધારે વાર મળશે.

૧૨૨ નિશાળ તપાસવાના કામ સાડ, શેહેરના બાગો સ્કુલ કમીટીના મેમ્બરોમાં વહેંચી લેવામાં આવશે.

૧૨૩ દરેક નિશાળ ઓછામાં ઓછી મહીનામાં એક વાર તપાસવામાં આવશે. સાંના દરત રો ને રજીસ્ટરો તે વખતે તપાસી તેનું પરીણામ મીઝીસ્ટ્રેટ બુકમાં નોંધી લેવામાં આવશે.

૧૨૪ વળી સ્કુલ કમીટીના મેમ્બરોને નિસાળોના વહીવટમાં અથવા તેના કામકાજમાં કોઈપણ કમર માલમ પડે તે તેમણે વીઝીટર બુકમાં નોંધી લેવી અને જરૂરને પ્રસંગે કમીટીની રપેસીયલ મીટીંગ બોલાવવા ચેરમેનને આપણ બતાવશે.

૧૨૫ બધા વિઝીટરોની રીમાર્કનો એકંદર છત્તેખાખ બધા હેડમાસ્તરો ચેરમેન તરફ મો કલશે અને ચેરમેન એ છત્તેખાખો કમીટી રૂબરૂ મુકશે.

૧૨૬ અભ્યાસના ધોરણોમાં ફેરફાર કાઢા શીવાય અને વરસ માટે મંજૂર થયેલી રકમ કરતાં વધારે ખર્ચ થાય તેવા ફેરફાર એકંદર ખર્ચમાં કાઢા શીવાય શેહેરની પ્રથમ કેળવણી બાબત વહીવટ, દેખરેખ અને તમામ બંદોબસ્ત રકુલ કમીટી પોતાની મરજી મુજબ કરશે અને એ રકુલ કમીટીએ જે જે ફેરફારો દાખલ કરવા હશે તે બાબત તે કમીટી ત્રીમાસિક રીપોર્ટ મ્યુનીસીપાલ કમીસનરો તરફ મોકલશે.

એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ.

કલમ ૩૨ (બી)

૧૨૭ પરિશીષ્ટ ૯ માં બતાવ્યા મુજબ નીમણુંકનું ખાતું રાખવામાં આવશે. અને રકુલકમીટીના હુકમ મુજબ નિમણુંક, પ્રમેશન, ખરતરશી અને પેનશન આપવાનું થશે.

૧૨૮ રકુલ કમીટીના તાબામાં મુકાયેલા તમામ નોકરોને દંડ કે સસ્પેન્ડ કરવા અથવા પગાર કમી કરવા અથવા વધારો આપવા, ખરતરફ કરવા કે રજા આપવાને મજબૂર રકુલ કમીટીને સત્તા છે.

કલમ ૩૨ (ઈ)

રંતુ જે અમલદારનો પગાર દર મહીને રૂ. ૧૦ થી વધારે હશે તેમને મ્યુનિસીપાલીટીની અગ્રણી પરવાનગી લીધા શિવાય ખરતરફ કરવામાં અથવા કાપબંધે માટે કમી પગાર કરવામાં આવશે નહીં.

૧૨૯ દર મહીને રૂ. ૧૦ કરતાં વધારે પગારની જગ્યાપર નીમણુંક રકુલ કમીટી કમીશનરોની જનરલ કમીટીની મંજૂરીપર કરશે.

મેહેસુલ તથા હિસાબ.

૧૩૦ આવકનું બજેટ એલેટમેન્ટ, નિશાળની ફી, બીજા સ્થળો વિગેરેની મદદ, અને કેળવણી ખાતાનો ખર્ચ એ બધાનો હિસાબ જુદા અને સ્પષ્ટ મથાળાથી એકંદર મ્યુનિસીપલ હિસાબ સાથે રાખવામાં આવશે.

કલમ ૩૨ (એ)

૧૩૧ નિયમ કરેલા તમામ ખર્ચનાં નાણાં રકુલ કમીટીના બીજપરથી સેક્રેટરી દર મહીને આપશે એ નાણાં આપવા બાબતની વ્યવસ્થા ૧૦૯ ના નિયમમાં બતાવ્યા મુજબ થશે.

૧૩૨ ખાસ ખર્ચની બધી રકમો પ્રથમ રીતસર રકુલ કમીટી મંજૂર કરશે અને પછી તે બાબત તેઓ બીજ કસ્ટોડી નાણાં મળશે.

૧૩૩ નિશાળમાંની ઉપજો અને તેપર ખર્ચનો વિગતવાર હિસાબ સેક્રેટરીએ રાખવો અને તે તેણે મહીનામાં એકવાર રકુલ કમીટી રૂબરૂ રજૂ કરવો.

૧૩૪ મ્યુનિસીપાલીટીના હવાલામાંની નિશાળોની ઉપજ તથા ખર્ચનો બરોબર હિસાબ કરવાની ફરજ રકુલ કમીટીના ચેરમેનની છે. અને તેમાં ખોટા આવવાની કાંઈ પણ દહેસત રહે તો યોગ્ય વખતની અંદર તેમણે કમીટીને સુચના કરવી.

૧૩૫ મ્યુનિસીપાલીટીના હિસાબ તપાસનારોએ મહીનામાં એકવાર રકુલ કમીટીનો હિસાબ પણ તપાસશે.

૧૩૬ દર મહીને રૂ. ૧૦ થી વધારે પગારવાળા શીફ્ટોના પગારપર પેનશન ફંડનો બાગ બીજમાં બરોબર લઈ સરકારમાં દર મહીને જમા કરવા બાબતની તજવીજ સેક્રેટરીએ રાખવી.

૧૩૭ સરકારી મેનટનાં બીજો ત્રણ ત્રણ મહીને અગાઉથી સરકારમાં મ્યુનીસીપાલીટી મોકલશે.

૧૩૮ દર વરસની શરૂઆતમાં મ્યુનીસીપાલીટીની મંજુરીપર સ્કુલ કમીટી દરેક નીશાળમાં લેવાની રીતો દર મુકરર કરશે.

૧૩૯ બધા નિશાળાઓમાં સેક્ટર પંદર નિશાળીઆ માસી દાખલ કરવામાં આવશે. આ દર મુજબ માસીનું ધોરણ રહેશે.

કલમ ૪૨ (આધ)

૧૪૦ જે નિશાળીઆને શિક્ષકોએ માસી દાખલ કરેલા હોય તે ખરેખરા ગરીબ છે ને શી આપી શકે તેવા નથી એ વાતને માટે શિક્ષકો જવાબદાર છે.

કલમ ૩૨ (એ)

૧૪૧ દરેક માસીમાં દાખલ થયેલા નિશાળીયાની સ્થિતી બાબત માસીક વીઝીટ વખતે તપાસનારા મેમ્બરોએ તજવીજ કરવી.

કલમ ૩૨ (આધ)

૧૪૨ માસી નિશાળીઆઓ જે સારો અભ્યાસ નહીં કરે તો તેમને માસીમાંથી દુર કરવામાં આવશે.

સુચના અને પરિક્ષા.

૧૪૩ નિશાળો કેવી રીતે ચલાવવી તે બાબતમાં સ્કુલ કમીટીએ શિક્ષકોને સુચના કરવી. જે બાબતમાં કાંઈપણ શંકા રહેતી હોય તે બાબતમાં કમીટીએ કેળવણી ખાતાના અમલદારોની સલાહ પુછવી અને

તેમણે સલાહ અને મદદ કમીટી માગે ત્યારે વગર હરકતે તેમને આપવી.

૧૪૪ કેળવણી ખાતાના અમલદારોએ નિશાળ ઓછામાં ઓછી વરસમાં એકવાર નિયમસર તપાસવી. પરીક્ષા એ મુજબ લેવી હોય તે પહેલાં એક અકનાડીયાં અગાઉ સદરહુ અમલદારે સેક્ટરેટરીને તે બાબતની ખબર આપવી.

૧૪૫ સદરહુ પરીક્ષા લેનાર અમલદારે પરીક્ષાનું પરિણામ સ્કુલ કમીટીના ધ્યાનપર લાવવું અને કાંઈપણ કસુર કે ખામી પોતાના નજરમાં આવી હોય તે પણ એ કમીટીના લક્ષ્યપર લખ જવી.

પરચુરણ.

૧૪૬ હાલ મુખી જે પત્રકો ડેપ્યુટી એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટર તરફ શિક્ષકો મોકલતા તે પત્રકો હવેથી તેઓ સ્કુલ કમીટી તરફ મોકલશે. અને જે હીસાબ હકીકત ને ખુલાસા કેળવણી ખાતા તરફથી પુછવામાં આવે તે તથા બધાં પત્રકો સ્કુલ કમીટી કેળવણી ખાતાના અમલદારો તરફ મોકલશે.

કલમ ૩૨ (આધ)

૧૪૭ સરકાર તરફથી પુછાયેલા ખુલાસા તરત સેક્ટર ટરી મોકલશે.

૧૪૮ ખાનગી હુનરને, ઉત્તેજન આપવા સારૂ ગામડી પ્રાથમિક નીશાળોમાં પરીક્ષાના પરિણામ મુજબ પોતાને સ્વાધીન કરેલા નાણાંપર વીચારાખી સ્કુલ કમીટી ગ્રેન્ટ-ઇન-એઇડ આપવાને માટે મંજુરી આપશે.

કલમ ૩૨ (એ)

૧૪૯ નિશાળમાંની હાજરી તથા તે ખાતેના ખરચનું ત્રિમાસીક પત્રક મ્યુનિસીપલ કમીશનરો રૂબરૂ તેમની ત્રિમાસીક મીટીંગ વખતે રજુ કરવામાં આવશે.

૧૫૦ વરસની આખરે તે વરસના હિસાબ સહીત શુક્ર કમીટી મ્યુનિશીપાલિટીને રી પોર્ટ મોકલશે. તે રીપોર્ટ તેના પર મ્યુનિશીપાલિટીના અભિપ્રાય સહીત પ્રેસીડેન્ટની મારફત કેળવણી ખાતાના ઇનસ્પેક્ટર તરફ સરકારમાં મોકલવા સાથે મોકલવામાં આવશે.

— ❀ ❀ ❀ —

પ્રકરણ ૧૦ મું

પરચુરણ

૧૫૧ સેક્ટરી, સેનેટરી સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ અને ખીજા અગલદારો જે કલે અથવા હુકમ કરે તેપર આગલા નિયમો મુજબ વહેંચાયલા કામને અનુસરીને મેનેજિંગ કમીટી અથવા સેનેટરી કમીટીને અપીલ કરવામાં આવશે.

૧૫૨ જ્યારે જરૂર જણાય ત્યારે સેન્ટરી અને મેનેજિંગ કમીટી એક ખીજાને બોલાવી અને કમીટીના લગતા વિષયપર એક ખીજા સાથે વીચાર કરશે. એવે પ્રસંગે બોલાવનાર કમીટીના ચેરમેન અધ્યક્ષ થશે.

૧૫૩ એપ્રિલ મહીનામાં મળનારી જનરલ મીટીંગ પોતે હુકમ કરે ત્યાં સુધી મ્યુનિશીપલ હિસાબ તપાસવા સાથે બે ઓડિટર નિમશે તે અને મ્યુનિશીપાલિટીના મેમ્બરો હોય અથવા ખીજા હોકેને પગાર આપીને નીમાએલા હોય.

૧૫૪ કોઈ પણ આઈ-લો તોડનાર સખસ માલસેટ રૂબરૂ ગુનેહગાર ઠરયાથી તેમાં બતાવેલી શિક્ષાને પાત્ર થશે ને કોઈ શિક્ષા બતાવી ન હોય તો રૂ ૫૦) સુધી દંડને પાત્ર થશે. ખાતમી આપનારને મેનેજિંગ કમીટી એ દંડના અડધા ભાગ સુધી ઇનામ આપવાને મુખતીઆર છે.

— ❀ ❀ ❀ —

કલમ ૭૭ હાઉસ ટેક્સ બાયબતની છે તેનાં ઉપર ટીકા નીચે મુજબ વાંચવી.

ટીકા

નામદાર સરકારનો ઠરાવ તા. ૨૨ સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૭૬ નં. ૩૦૦૬ નો કે નામદાર સરકારના તા. ૧૦ મે સને ૧૮૭૬ નં. ૧૪૬૪ ના હુકમ મુજબ જે મકાનો સરકારે મ્યુનિસીપાલિટીની કલમ ૧૭ (એ) માંથી ખાતલ કીધાં છે તે મકાનોની વીગત ગેજટમાં છપાવવાની જરૂર નથી સરકારનો ઠરાવ બસ છે.

નામદાર સરકારનો ઠરાવ તા. ૭ ઓક્ટોબર સને ૧૮૭૫ નં. ૩૦૫૮ નો સરકારે નીચે લખેલાં મકાનો રીજરવ રાખેલાં છે તેની વીગત નીચે પ્રમાણે:—

- ૧ સરકારી હાઈસે.
- ૨ દીવાની કોર્ટો.
- ૩ પોલીસ સ્ટેશન તથા ખીજીંગો ચાવડી
- ૪ જેલ દીવાની તથા ફોજદારી.
- ૫ ઇસ્પીતાઓ દવાખાનાં,
- ૬ નીશાણો તથા એન્જ્યુકેશન ખાતાનાં મકાનો.

સરકાર તા. ૬ માર્ચ સને ૧૮૭૫ નં. ૬૯૫ સરકારના તરફથી બનના શામાન સરખામ જે કે સરકાર તરફથી બને છે તેપર મ્યુનિસીપલ ટેક્સ લાગે નહીં જેમ કે ધુળીઆકોટ જેલમાં બને છે તેપર ટેક્સ લાઇ શકાય નહીં.

— ❀ ❀ ❀ —

ચરીશીરદ એ.

અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીની નીમણૂકનું પત્રક.

નંબર.	હોદ્દા.	કામ.	પગાર રૂપિયા.	મોડા ખર્ચ રૂપિયા.	કુલ રૂપિયા.	ફરેક ખર્ચ કુલ.
૧	પ્રેસીડેન્ટની ઓફીસ.	...	૨૦	૭	૨૦	૭
૧	૧ મુ એક્ઝસાઇટર અને કારકુન	...	...	...	...	...
૧	૧ પટાવાળો.	...	...	...	...	...
૧	મ્યુનીસીપલ સેક્રેટરીયટ	...	૩૦૦	૩૦૦	૩૦૦	૩૦૦
૧	૧ સેક્રેટરી.	...	...	...	...	...
૧	એક્ઝિક્યુટિવ અને આશીષ્ટ	...	...	...	...	...
૧	૬ સેક્રેટરી.	...	૬૦	૧૫	૭૫	૧૫
૧	૧ રાઇટર.	...	૩૦	૩૫	૩૦	૩૫
૧	૧ શ્રીરસ્તેદાર અથવા પેરુલે	...	૩૫	૧૫	૧૫	૧૫
૧	૧ કારકુન.	...	...	...	...	...
૧	૧ બીજો કારકુન	...	...	...	...	...
૧	૧ ત્રીજો કારકુન	...	...	...	...	...
૧	૧ ચોથો કારકુન	...	...	...	...	...
૧	૧ પાંચમો કારકુન	...	...	...	...	...
૧	૧ ફરીસ્ટ કારકુન	...	...	...	...	...

કલેક્ટર અને ગુજરાતી લખાણનું કામ...
 પટાવાળાનું.
 બધાં ખાતાં પર એકંદર દેખરેખ.
 મ્યુનીસીપલ હિસાબપર દેખરેખ અને તપાસણી, કર, વહીવટયાક્ષ તથા ધર વેરાની ઉધરાણીપર દેખરેખ સમન્સો, જવાબો, બંધી નતની પરવા નગી વીગેરે કાઢવી અને સેક્રેટરીને એકંદર માદદ કરવી....
 કમિશનર તુમાર તથા દફતરો, નિયમ કરેલા વખતના હિસાબ પત્રકો અને રીટર્ન તૈયાર કરવા.
 ગુજરાતી વૈમાર અને સેક્રેટરીયટનું કામ તથા દફતર વીગરેના બદોખરેત કમીટીના પ્રેસીડેન્ટના રજીસ્ટર, તથા સેક્રેટરીએ બંધી નતની પરવાનગી આપવા કરેલા ઠરાવનું રજીસ્ટર, નીમણૂકનું રજાપત્રક, અને ટપાલની ડીકા ટોચ હિસાબ, સમન કાઢવાનું કામ,
 સેક્રેટરીની ઓફીસમાં ગુજરાતી આવકને નવક રજીસ્ટરો અને રેમપનું રજીસ્ટર.
 રજામીકી, નોટીસો, ચીલણો અને સેક્રેટરીયટનાં બીજો તકમાર કરવાં.
 શેરા લખવામાં શ્રીરસ્તેદારને મદદ કરવી, જુઝાની લખવી, કમીટીના ઠરાવ લખવા, હોશીસનું હાજરી પત્રક વીગેરે રાખવો.
 બધાં મ્યુનીસીપલ દફતરો, રજીસ્ટરો, દસ્તાવેજો, હિસાબની ચોપડીનું ફે રીસ્ટ અને તે બધાંને સાવચેતીથી રાખવો.

૧ સરકાર	હીસાબના ચોપડા લખવા, માસીક તથા બીજા હીસાબ તબયાર કરવાં, અગાઉથી આપેલી ને બનામત ચુકવી રકમોનો હિસાબ રાખવો, ત્રીજીરી માં પછસા સેવા ને પછયા આપવા.	૩૦ ૧૨ ૧૪ ૯	૩૦ ૧૨ ૧૪ ૯	૬૦૭
૧ સરકારના તાબામાં કારકુન...	સરકારને તેના કામમાં મદદ કરવી.	૪૨ ૭	૪૨ ૭	
૧ છોડા કારકુન	આરોગ્યતા આપત તુમાર, બીજા તપાસવાં અને લાયખરીનાં રજીસ્ટરો.	૪૨ ૭	૪૨ ૭	
૧ જમીનદાર...	પટાવાળાનો ઉપરી	૪૨ ૭	૪૨ ૭	
૧ પટાવાળા દરેક રૂબના પ	પટાવાળાનું કામ	૪૨ ૭	૪૨ ૭	
૧ ગારના...	ફરોસતું કામ કરવા	૪૨ ૭	૪૨ ૭	
૧ ફરોસ		૪૨ ૭	૪૨ ૭	
૧ મનરપેકશનખાતું...		૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	૧૫૩
૧ છડસા બન્સપેકટરો	જમીનપરના કાચમના ગાયવા થોડી મુદતના દમાણુ આપત તપાસ રાખવી, મકાન વીગેરે બાંધવાને રજા મળવા અરજીઓ જોવી, અને ધર તથા બ્લી બ ટેક્સ કારકુનના રજીસ્ટરપર ઓફેસર દેખરેખ રાખવી.	૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	
૧ પટાવાળા...	દરેક બન્સપેકટર જોડે કરવું.	૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	
૧ જનમ મરણની નોંધ.		૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	૪૦ ૪૫ ૪૦ ૧૮	
૨ કારકુનો ૩ ૧૨ ને ૩૧૦ ના પગારના	રજીસ્ટર રાખવાં, જન્ય તથા મરણનાં પત્રો કરવાં, સેનેટરી ખાતાના હીસાબ રાખવાંના મદદ કરવી. તુકશાનકારક ધધાના લાઇસેન્સ કાઢવં.	૪૨	૪૨	૨૨
૧ મ્યુનીશીપલ મેજિસ્ટ્રેટનું ખાતું		૪૨	૪૨	૨૨
૧ ઓનરરી મેજિસ્ટ્રેટ	બીજા કલાસના મેજિસ્ટ્રેટનું.	૪૨	૪૨	૨૨
૧ શીરસ્તેદાર	તુમાર, કોલેન્ડર અને હીસાબ.	૪૨	૪૨	૨૨
૧ કારકુન	રજીસ્ટર વીગેરે રાખવું.	૪૨	૪૨	૨૨
૧ કારકુન	સમન્સ વીગેરે તબયાર કરવા.	૪૨	૪૨	૨૨

હીસાબ તપાસણી ખાતુ.

૨ હીસાબ તપાસનારા ....

દોર પુરવાનું ડબ્બા ખાતુ.

૨ કારકુન દરેક રૂ. ૧૦ ના

કેવાધરી દરેક રૂ. ૫ ના

વસુલાત ખાતુ.
હેડ ઓશીસમાં.

૧ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ. ....

કોઠાના રકેલ કારકુન ....

૧ રજીસ્ટર કારકુન. ....

૧ કારકુન. ....

૧ નોલારી રૂ. ૮, ને ૬ ના ...

૩ પટાવાળા રૂ. ૫, ૫ ને ૭ ના

દરવાજો

૧ ઇન્સ્પેક્ટર ...

૨ નાકેદારો-આર રૂ. ૧૧ ના

ને રૂ. ૧૦ ના ૧૫ ...

૩૫ પટાવાળા દરેક રૂ. ૬ ના

ખર તથા મીલકત વેરો હાલ
ધરાવવામાં.

હીસાબ તપાસવા.

૨ રજીસ્ટર અને હીસાબ રાખના.

૨ ખડતાં દોર પકડવાં

દરવાજાનું હાંસલ, કર, અને બાકુ વસુલ કરવા પર ઓફિસર દેખાડેખ. ...

હાંસલ વસુલ કરવાનું ને બાડાનાં રજીસ્ટર, પોલિસના સ્ટેમ્પ ચુકરડ કરે

લી ને નાકેદારને આપેલી વસુલની ચોપડીના હિસાબ ...

ઓશીસમાં લાવેલી ચીજો પર હાંસલ વસુલ કરવું. બરતીયાના દફતરો ...

તુમાર, રજીસ્ટરો ને બાકુ વસુલ કરવું. ...

એક તેલવાળા પદાર્થ તોળવા ને બીજા પદાર્થ તોળવા ...

પટાવાળાનું કામ ...

હીસાબ મેળવવો ને દરરોજ દરવાજો બરોખર રીતે વસુલ લેવાખ છે તે વી
શે તપાસ રાખવી.

હાંસલ તથા કર વસુલ કરવા. મરણ બાબત હમેશા રીપોર્ટ કરવો અને નુ

કક્ષાની પદાર્થ ગાડામાં બરી દરવાજાથી લેખ ન્યસ તેના રીપોર્ટ કરવો ...

કારકુનને વસુલ લેવામાં અને અને હમેશા રીપોર્ટ કરવામાં મદદ કરવી. ...

૧ કારકુન ...	૧૧	૧૨
૧ પટાવાળા ...	૧	૬
ન્દીલટેશ ખાતું.		
૨ કારકુનો ૩ ૧૭, ૧૦ને ૮ના	૩૧	૩૧
કન્સરવન્સી વેરા ઉધરાવ		
વાતું ખાતું.		
૧ ઉપરી કારકુન ...	૨૦	૨૦
૧ કારકુન ...	૧૪	૧૪
૧ કારકુન ...	૧૨	૧૨
૨ કારકુન ૬૨ ૩ ૧૦) ની ...	૪૦	૪૦
૨ " ૩ ૮ ની ...	૧૬	૧૬
૬ પટાવાળા ૬૨ ૩ ૭) ના ...	૪૨	૪૨
૧ારંટથી વસુક કરનાર		
ખાતું ...		
૩ કોનરેટએ ...	૩૩	૩૩
ખંખા ખાતું		
૧ ઈનરચેકટર ...	૪૦	૪૦
૧ નાવક ...	૧૦	૧૦

રજીસ્ટરો તખ્તાર કરવાં અને કર ઉધરાવવો. ...
કારકુન સાથે જવું તે વસુક લેવામાં મદદ કરવી. ...

રજીસ્ટરો તૈયાર કરવાં અને જીલ્લાં સોંપેલા હોય તેમાં કર ઉધરાવવો. જી
લ્લા ઇન્સ્પેક્ટરના પ્રમારનાં રજીસ્ટર રાખવાં ...

કન્સરવન્સી વેરા ઉધરાવણીપર દેખરેખ, વોરંટ પત્રક મેળવવાં, હમેશ વ-
સુક થયેલી રકમે નાં ચીલન કરવાં અને એકાઉન્ટને તેના હીસાબી કાગળમાં
મદદ કરવી. ...

રજીસ્ટર તૈયાર કરવા તે કર ઉધરાવવો, તેમ વોરંટ પત્રકોને સરવાલા રખાવવા

કારકુન જોડે રજીસ્ટર તૈયાર કરવાં તે ખીલ પહોંચાડવા જવું. ...

વોરંટની બજાવણી...

ખંખા રાખવાની ચોક્કાપર અને આગ હોલવવાનાં જોતરપર દેખરેખ, ખં
ખા ચલાવવા તથા આગ ચામ તારે તે હોલવવા જોઈવણ કરવી. પાણીના
પંખો, નળો તથા હોળે ચલાવવાના બંધનસ્તંભ દેખરેખ અને ખાતાના
હીસાબો ...

ખંખાનાં ચાણી રોજ તપાસવાં. ખંખા, સુંઠ અને ખીલ જોઈરોકવી રીતે ચાલે
છે તેની તપાસ. આગ વખતે ખંખા ચાલતી રીતે કામદરેકે નહીં તે જોવું.

૧. લેનસ તાપક	આગ વખતે બાંખા ચલાવવાનો બદોબસ્ત.	...	...	૧૩૬	૨૪૫
૧૭. સરકાર અથવા ખાસી દર ૩ ૮ નાં.	આગ વખતે હાજર થવું, બાંખા દીકરાખવા, આગ વખતે બાંખા ચલાવવા અને આગ હોલવવી.	...	...	૪૦	
૮. રજીસ્ટ્રીગાવાળા દર ૩ પ નાં.	શેકરમાં આગ થાય ત્યારે રજીસ્ટ્રીગડું કંકવું ...	...	...		
દીવાખતી ખાતું;					
૧. હાન્સપેટર	હાન્સ દીવાપર દેખરેખ, હાન્સ, મસાલીઓનું હાજરી પત્રક, તથા ચીમની, કાનસ, ગજાસ વગેરેનો હાસાખ રાખવો...	...	...	૨૫	૫૮
૧. કારકુન	હાન્સ મશાલચીને તેમ આપવું તેનો હાસેશનો હાસાખ ને રજીસ્ટર રાખવાં	...	...	૧૨	
૨. પટાવાળા	દીવાખતી સાથે રાખાવવું, દીવામાં કોસીન તેમ પુરાવવું અને વખતસર દીવા કરાવવાપર દેખરેખ.	...	...	૨૧	
વોટરચરકસ.					
૧. કન્સલ્ટીંગ ઇન્જીનીઅર...	બાંખા, બેઈલર તથા પમ્પો તંપાસવા અને તેમને ચલાવવા બાબત સુચના કરવી	...	...	૨૫	
૨. ઓન-ટન ડ્રાઇવર	બાંખા, બેઈલર ને પમ્પ ચલાવવાં.	...	...	૪૦	
૨. ક્વચરમેન	ફાયરમેનનું	...	...	૨૫	
૨. ક્વચાર	બાંખાના હવાસામાં	...	...	૧૯	
૧. ક્વચાર	સ્ટેનડ, પાઇપ, બાંખા વીગેરે દુરસ્ત કરવા.	...	...	૧૫	
૮. પટાવાળા દર ૩ ૮ નાં...	અંદરશેફટ, હોબ અને સ્ટેનડ પારટના હવાસાના માથુસો	...	...	૬૪	૧૮૮
શીતળા ખાતું.					
૨. શીતળા કંઠનારા	શીતળા કાડવા	...	...	૪૦	
૨. પટાવાળા	શીતળા કાઠનારને મદદ કરવી.	...	...	૧૪	૫૪
પબ્લીકનક ખાતું					

૨. ખનરપેકટરો ...	૧૦૦	૧૦	૧૨૦
૧. પરાંના ખનરપેકટર ...	૩૦	૧૦	૪૦
૨. જનરલ યુટીનાઈઝરપેકટરો ...	૭૫	૧૦	૮૫
૧૩. શેઠિરના સબખનરપેકટરો ...	૧૪૨	૧૪૨	૨૮૪
૩. પરાંના સબખનરપેકટરો ...	૩૪	૩૪	૬૮
૧૪. મુકદ્દમો ...	૬	૬	૧૨
૩. પટાવાળા ...	૧૮	૧૮	૩૬
દ્રામવે ચલાવવાના ખરચ નું ખાત્રું	૧૫	૧૫	૩૦
૧. ખાત્રું કારકુન ...	૧૪	૧૪	૨૮
૨. પગી ...	...	...	...
બીજાં ખરચો.	૧૦	૧૦	૨૦
૧. કુડીયાળી ...	૧૪	૧૪	૨૮
૧. પરબીયા ...	...	...	...
			૪
			૩૩૩૦૩

આરોગ્યતાપર એકંદર દેખરેખ, રસ્તાં સાફ રખાવવા, કન્સરવન્સી સોંપે
લા છલામાં પાણી છંટાવવું ને કિસાબ રાખવા. કનસરવન્સી વેરા બામ
ત અંદાજની તબતીબ...

પરાં બાબત ઉપર મુજબ તથા દ્રામવે અને કીચો બાબત બંદોબસ્ત...
સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટના તાબામાં કામ કરવું. ઉપલા બે કન્સરવેટરો માફકનું કામ
આરોગ્યતા બાબત રોજ તપાસ, રસ્તાં સાફ કરાવવા, કન્સરવન્સીની તપાસ,
સ, હાબરીપત્રકને કિસાબ રાખવા સેસવોરટની તપાસ.
રસ્તાં, જનરલ, પીશાબખાતા બરાબર સાફ કરાવવા, ને ગંધ કાઢનાર ભુકો
નોખવો ...

સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ સાથે જવું ને ઓરીસતું કામ કરવું.

પોડેટ હીસાબ રાખવા, કીચોત્રાં આવતાં કન્સરવન્સી ગાડાં વીજેરે તથા
મજુરોનું હાબરીપત્રક ...

કીચો ને ઉકેલા પર વેરા રાખવો ...

સેટરની અને મ્યુનીશીપલ ઓરીસની ધડીયાળોને કુચી આપવી. ...

ઓરીસમાં મ્યુનિસીપલ ખાતાવાળાને પાણી પીવાનું પુર પાડવું ...

પરીશીષ્ટ બી.

સેનીટરી કમીટીની દબરખ નીચે નીચે મુજબનાં ખાતાં છે.

જન્મ મરણની નોંધ
રાયપુર દવાખાતું.
રણછોડલાલ દવાખાતું.
શીતળા ખાતું.
વોટર વર્કસ ખાતું.
રસ્તાપર પાણી છાંટવાતું ખાતું.
રસ્તા સાફ રાખવાતું ખાતું.
કન્સરવેન્સી તપાસ.
ટ્રામવે.
બજાર ને કસાઇખાનાં.

પરીશીષ્ટ સી.

અમદાવાદ શહેરની મ્યુનિસીપાલિટી વહીવટ દેક્ષ લે છે તે.

પ્રકાર.					રકમ.		
					રૂ.	આ.	પા.
બેસવા માટે વપરાતાં વાહનો							
૪	પૈડાતું વાહન બે	પૈડાતું	...	...	૧	૦	૦
૪	" "	બે બળદતું	...	...	૧	૦	૦
૪	" "	એક પૈડાતું	...	...	૧	૮	૦
૨	" "	બે પૈડાતું	...	...	૧	૮	૦
૨	" "	એક પૈડાતું	...	...	૧	૦	૦
૨	" "	બે બળદતું	...	...	૧	૦	૦
૨	" "	એક બળદતું	...	...	૦	૧૨	૦
૧	સ્વારીનો ઘોડો	...	...	...	૦	૮	૦
બોળે બરવામાં વપરાતાં વાહનો.							
૨	પૈડાતું વાહન બે બળદતું	...	...	...	૦	૧૦	૮
૨	" " એક "	...	...	...	૦	૮	૦

ચરીશીટ ડી.

હુનાલખેર શેસ

	વર્ણન.	રકમ.	
એ.	ખાનગી જાગર	૩. ૮	આના.
બી.	ખંચના જાગર	૨ ૦	દરે વરશે ૬૨ જાગર એ
સી.	શેહેરના કાટની અંદર અને સરસપર અં		" * કુટુંબ
	દરના મ્યુનિસિપાલ જાગર	૧ ૮	" "
ડી.	સેહેર બાહારના મ્યુનિસિપાલ જાગર ...	૧ ૦	" "

કારખાના, મોલ, નિશાળો વીજેરે સાડે સેસના દરે.

એ. જાથુના રેહેવાશી સાડે દર વરશે આઠ આના.

બી. ગળુર જેવા થોડી મુદતના આવનાર સાડે દર વરશે બે આના.

સી. નીશાળ વીજેરેમાં જનાગ દરેક છોકરો અથવા છોકરી સાડે દર વરશે એક આનો,

ઉત્તર ભાગના મેહેરખાન કમીશનર સાહેબે નં. ૧૦૪૭ તા. ૩૧ મી જુલાઈ
સને ૧૮૮૯ ના હુકમથી મળુર કરેલા ગરીબ લોકો સાડે રીવાજઝડ (ફરીથી
તજવીજમાં લીધેલા) સેસના દરે.

પહેલો વર્ગ—કોઈએક પુરુષ અથવા સ્ત્રી (જેની ઉંમર દર માસે રૂપિયા પાંચથી વધારે
નથી) જેની માલકીનું ઘર અથવા જુપડું હોય તે દર વરશે આઠ આના ભર
શે (જાર વરસની અંદરના છોકરાં ખાતલ ગણાશે.)

બીજો વર્ગ—કોઈએક પુરુષ અથવા સ્ત્રી (જેની માસીક ઉંમર રૂપિયા પાંચ કરતાં વધારે નથી)
જેની માલકીનું ઘર અથવા જુપડું નથી તે દર વરશે છ આના ભરશે (જાર
વરસની અંદરનાં છોકરાં ખાતલ ગણાશે.)

ત્રીજો વર્ગ—કોઈ એક પુરુષ અથવા સ્ત્રી ધરડી ઉગર અથવા શરીરની કાંઈ પણ ખામીને
લીધે કામ કરી શકે એવાં ન હોય ને ધર્મદાપર રહેતાં હોય તે દર વરશે ચાર આ
ના ભરશે (જાર વરસની અંદરનાં છોકરાં ખાતલ ગણાશે.)

ઉપલા વર્ગના ગરીબ લોકો જે મ્યુનિસિપલ જાગર વાપરશે તો ઉપલા દરનું અડધું તેમ
જે ભરવું. જે સખશ અથવા સખસો કર ભરી શકે એવા નથી એમ જે મેનેજર કમીટીના
મતમાં આવે તો તેમને કરમાંથી ખાતલ કરવાને મેનેજર કમીટી મુખત્તર છે.

પરીક્ષીસ્ટ ઇ

અમદાવાદ શહેરમાં અને સરસપર પરાંનો દીવાલની અંદર લેવાતા દરવાજાના હાંસલનો દર.

ક્ર.સં.	પદાર્થોનાં નામ.	દર	કેટલા પર	થેલા વીગરેના સખખથી માફી આપે તે.	રીમાફ
૧	બાતાજ	૦	અંગાળી મણુ	કાચળે અઢી સેર.	
૨	આમલસીડ	૦	"	કાચળે બસેર, પીપે ચાર શેર ને બેવડી પીપે છ સેર	
૩	ખાંડ	૦	"	માટીનાં કાઠીમાં લાવ્યા હોય તો મણુ દસ શેર, કાચળામાં	
૪	સાકર	૧	"	લાવ્યા હોય તો માફી ભાગ મળશે નહીં.	
૫	બગરી (ગોળ)	૦	"	ચામડાની કુપીમાં લાવે તો મણુ બસેર ને ધાતુ અથવામાટી	
૬	મીઠાઇ	૧	"	ના વાસણમાં લાવે તો મણુ દસ શેર.	
૭	ધી	૧	"	કાચળે બે શેર.	
૮	નળીપર	૨	હજારે	ચામડાની કુપીમાં લાવે તો મણુ બસેર ને ધાતુ અથવા	
૯	શોપારી	૦	અંગાળી મણુ	માટીના વાસણમાં લાવે તો મણુ દસ શેર અને પીપ	
૧૦	દેડક જાતનાં તેલ	૦	"	માં લાવે તો મણુ આઠ શેર.	
૧૧	લકડું—સાગ	૦	ધન ગળે	ચુરો કરેલા પડાને થેસે અઢી શેર બીજી માફી તોત્ર હકી	
૧૨	લકડું કરગટ	૦	અંગાળી મણુ	ગત પરથી જણાય તેમ આપવું.	
૧૩	તંબાકું	૦	અંગાળી મણુ	મણુ ચાલીસ તોલા સુધી.	
૧૪	ગજબાણી અથવા દેસી રેસ	૦	અંગાળી સેર		
૧૫	મરું કાપડ	૦	શેકડે		
૧૬	પરચુરોપને દેશી કાપડનો છુટક માલ	૧	અંગાળી સેર		
૧૭	ત્રાંબા, પીતળ, જસત કાપડપ્રાસ	૧	શેકડે		
૧૮	ને નીલનાપદારથોતથાકાંસિધાતુને	૧	અંગાળી સેર		
૧૯	વીક્રમાણુ, પીતળ નોકલ અને લોહ	૧	અંગાળી સેર		

(૧૦૦)

પરીશીષ્ટ અંશ.

ટાલ

	રૂ.	આ.	પા.	
૧ બરેલુ ગાડું શહેરમાં પેસતાં		૧		નિચે શિયાળાનાં ભરેલાં ૬ રૂક ગાડાં અને એકાદીક.
૨ " " "			૩	માંગી રેતી ચુના ને કંટા બરેલે દરેક એક શહેરમાં અથવા સરસપુરમાં પેસતાં
૩ દર બારેલે જાડે દરવાજે પેસતાં			૩	શહેરમાં ને સરસપુરમાં પેસતાં દરેક પર.
૪ ત્રાટેલાં બળદ અને ટડુ			૨	" "
૫ સાહેલાં ગધેડાં			૧	" "

સેહેરના કોટગી અંદર અને સરસપુરમાં સરીયામ રસ્તા પર જમણવાર થવા દેવા સાર લેવાંતી રી.

	રૂ.	આ.	
સરીયામ રસ્તા પર ખુલી હવામાં	૦	૮	સો માણસ કરતાં જોછી માટે.
જમણવાર	૧	૦	દર શો માણસ દીક

ઉત્તર ભાગના કમીશનર સાહેબના તા. ૧૯-૬-૮૯ ના નંબર ૮૪૦ ના હુકમથી મંજુર થયા મુજબ ઇમારતી સામાન પબ્લીક જમીન પર નાખવાની રજા બદલ લેવાંતી રી.

	રૂ.	આ.	
પબ્લીક જમીન પર ઇમારતી સામાન મુકવા			એક મહીના માટે અથવા જોછી મુદત સાર.
ખરવાનગી.....	૧	૦	અને ત્યાર પછી દર મહી ને અથવા મહીનાના બા ગપર એક રૂપીઆ

મેલુ પાણી ઊપાડવા બાબતના કરના દર.

સરકારનો કરાવ નંબર ૧૮૮૬ તા. ૧ લી જુન સને ૧૮૮૮ થી મંજુર

થયા મુજબ.

૧ (વર્ગ એ.) દર વરશે ૩૧૦૦૦૦ કરતાં વધારે પેદાશવાળા જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નથી પણ ખાળકુડીઓ છે અથવા જે કુટુંબો પોતાને ઘેર આગવા નળા રાખશે તેવા દરેક કુટુંબ પાસેથી વરસ એકના ૩૨૪ શેના લેવામાં આવશે.

(વર્ગ બી.) દર વરશે ૩૫૦૦૦ થી ૩૧૦૦૦૦ સુધીની પેદાશવાળા જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નથી પણ ખાળકુડીઓ છે. અથવા જે કુટુંબો પોતાને ઘેર આગવા નળા રાખશે. તેવા દરેક કુટુંબ પાસેથી વરસ એકના ૩૧૦ લેવામાં આવશે.

(વર્ગ સી.) દર વરશે ૩૨૦૦૦ થી ૩૫૦૦૦ સુધીની પેદાશવાળા જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નથી પણ ખાળકુડીઓ છે. અથવા જે કુટુંબો પોતાના ધર આગળ આગવા નળા રાખશે. તેવા દરેક કુટુંબ પાસેથી વરસ એકના ૩૫ લેવામાં આવશે.

(વર્ગ ડી.) દર વરશે ૩૧૦૦૦ થી ૩૨૦૦૦ સુધીની પેદાશવાળા જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નથી પણ ખાળકુડીઓ છે. અથવા જે કુટુંબો પોતાના ધર આગળ આગવા નળા રાખશે. તેવા દરેક કુટુંબ પાસેથી વરસ એકના ૩૩ લેવામાં આવશે.

(વર્ગ ઈ.) દર વરશે ૩૨૦૦ થી ૩૧૦૦૦ સુધીની પેદાશવાળા જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નથી પણ ખાળકુડીઓ છે અથવા જે કુટુંબો પોતાને ઘેર આગવા નળા રાખશે તેવા દરેક કુટુંબ પાસેથી વરસ એકના ૩૨-૦-૦ લેવામાં આવશે.

• (વર્ગ એફ.) દર વરશે ૩૨૦૦ ની અંદરની પેદાશવાળા જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નથી પણ ખાળકુડીઓ છે અથવા જે કુટુંબો પોતાને ઘેર આગવા નળા રાખશે તેવા દરેક કુટુંબ પાસેથી વરસ એકનો ૩૨-૮-૦ લેવામાં આવશે. •

૨ જે કુટુંબોને પોતાના ધર આગળ ખાળકુવા નહી હોય તેમ ખાળકુડીઓ પણ નહી હોય અને જે કુટુંબો પોતાને ઘેર આગવા નળા પણ રાખશે નહી. તેમજ પોતાનું મેલુ પાણી મ્યુનીશીપાલીટીએ પોણા અથવા મેહેલામાં રાખેલા નળામાં લાવી નાંખવું અને તેમની પાસેથી ઉપર બતાવેલા વર્ગ પ્રમાણે નામે શી લેવામાં આવશે.

૩ જે કોઈ કુટુંબ પોતાનું મેલુ પાણી મ્યુનીશીપાલીટીને સતોપકારક રીતે ઉપાડી જવા ખુશી બતાવશે તો તેત કરમાંથી બાતલ કરવા મેનેજીંગ કમીટીને સત્તા છે.

ગરીબોના દર.

૧ બરોબર નોકરી અગર ધંધા વીનાનું ગરીબ કુટુંબ હશે પણ તેનું પોતાનું ધર અથવા જુપડુ હશે તો તેને ધરનું મેલુ પાણી મ્યુનીશીપાલીટીએ મેહેલામાં મુકેલા નળામાં નાંખવું. તે દર વરશે ૩૦-૮-૦ આપવા.

૨ બરોબર નોકરી અગર ધંધા વીનાનું ગરીબ કુટુંબ હશે અને તેને પોતાનું ધર અગર જુપડુ નહી હશે તો તેણે મ્યુનીશીપાલીટીએ મેહેલામાં મુકેલા નળામાં ધરનું મેલુ પાણી નાંખવું અને દર વરશે ૩૦-૪-૦ આપવા.

૩ કોઈ કુટુંબ અથવા કુટુંબો દર ભરવાને અશક્ત છે એવું મેનેજીંગ કમીટીને માલમ પડે તો તેને અથવા તેમને તેમથી બાતલ કરવાને સત્તા છે.

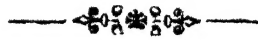
રંગારાજ મેલુ પાણી ઉપાડવા માટે કરના હર.

સરકારના ઠરાવ નંબર ૩૪૫૬ તા. ૨ જી અક્ટોબર

સને ૧૮૮૮ થી મંજૂર થયા છે તે—

રંગરેય ૩૧૦૦ અને તેની અંદરની પેદાશવાળા પાસેથી દર વરશે	૩૧—૮—૦
„ ૩૧૦૦ ઉપર અને ૩૨૦૦ સુધી „	૩ ૩
„ ૩૨૦૦ થી ૩૩૦૦ સુધી „	૩ ૬
„ ૩૩૦૦ „ ૩૪૫૦ „	૩ ૯
„ ૩૪૫૦ ની પેદાશવાળા „	૩૧૨

જે રંગારા મ્યુનીશીપાલીટીને સંતોષકારક રીતે પોતાનું મેલુ પાણી ઉપાડવા માગણી કરશે તેમને કરમાંથી ખાતલ કરના મેનજીંગ કમીટીને સત્તા છે.

વીશેષ સજ્જત.

૧ સને ૧૮૭૩ ના આક્ટ ૬ ની કલમ ૪૨ ની ટીકામાં લખેલું છે કે અપેક્ષા શખ્ધી રૂલ ગેર કાયદે છે. તે વીશે શંકા થઈ નો નામદાર સરકારનો ઠરાવ મેલુરયાન લીગલરી મેમ બરનસર સાહેબના અભીપ્રાય સાથેનો તા. ૩૦ મેએ સને ૧૮૮૦ નં. ૯૦૫ નો છે તે જોવો. જેમા શાફ છે કે મ્યુનીશીપાલીટી તે માત્ર, છગ્ગ, કામથીને માટે મેડાપર કરવા દેવાની રજા આપી શકે. જીજી કહ પ્રોજકશન કરવા દેવાની રજા આપી શકે નહીં, અને નામદાર સરકાર નો ઠરાવ તા. ૨૩ જાન્યુઆરી સને ૧૮૮૦ નં. ૩૫૩ નો છે કે મ્યુનીશીપાલીટી આંધણીનું શખ્ધે પેટાકાનું કરીને તેનો ભાંગ થયાની શીક્ષા થવાને યત્ન કરે છે પરંતુ તેમ કરનાનો તેનો અધિકાર નથી એમ ફરમાવેલું છે, નં. ૯૦૫ ના ઠરાવમાં જે કહ પ્રોજકશન કલમ ૪૨ મુજબ હોય તે તેમાં બતાવેલી શરત મુજબ એટલે મોરી, ગટર, અને રસ્તામાં આવી પળલીકને હરકત કરતા હોય તોજ તે કડાવી શકે છે કંઈ મ્યુનીશીપાલીટી પોતાથી હરકત લઈ કડાવી શકે નહીં.

૨ મ્યુનીશીપાલીટીને ઢોરના ડાળા શખ્ધી કાયદાની કલમ ૪—૫—૬—૧૨—૧૪—૧૭ પ્રમાણે અધિકાર તા. ૧૭ જાન્યુઆરી સને ૧૮૮૭ નં. ૩૮૩ ના સરકારના ઠરાવથી મળેલો છે, આ પુસ્તકને પાને ૩૮ મે સને ૧૮૮૭ ને બદલે સને ૧૮૭૭ લખેલું છે તે ચુક છે.

૩ હાઉસ ટેક્સ શખ્ધી રૂલ છે તેમાં જમીનના બાડા ઉપર ટેક્સ લેવાનો ઠરાવ છે, હવે જમીનનું બાડું ફેટલું ગણવું તે વીશે સાધારણ રીતે વારે બે પછ ગણી શકાય એવો મે હેરબાન કમીશનર સાહેબનો તા. ૨ અક્ટોબર સને ૧૮૮૦ નં. ૩૩૬૧ નો ઠરાવ છે. એ ઠરાવમાં જમીનની ઉપજ, કમ્પાઉન્ડ હકની ઉપજ મ્યુનીશીપાલીટીને આપવી નહીં. અને બરમાર નો ધારો બે પછ કરતાં વધારે લેવા નહીં. એવો શાફ ઠરાવ છે બે પછથી બદલે જમીનનું બાડુ ગણવામાં આવે તો તે આ ઠરાવથી ઉલટું છે.

મુખ્ય આક્ટની કલમ ૧૭ માં સરકારી મકાનો પોલીસ ચોકી વીઝેરનો સમાવેશ થતો નથી. એ મકાનો સરકારનાં રીજરવ છે. નેરન હેન્ડ ચુક પાને ૪૧૭ તા. ૭ અક્ટોબર સને ૧૮૭૫ નં. ૩૦૫૮ તથા તા. ૨૯ નવેમ્બર સને ૧૮૭૫ નં. ૩૫૭૧ તથા તા. ૧૦ મેએ સને ૧૮૭૬ નં. ૧૪૬૪ તથા તા. ૨૪ અપ્રેલ સને ૧૮૭૬ નં. ૧૩૩૮ ના ઠરાવો છે તે પછે કાંઈ સરકારી મકાનો પર હાઉસ ટેક્સ લેવાતો હોય તો ગેરકાયદે છે.

૪ સરકારની તરફથી બનતો વેપારનો માલ તે ઉપર પછુટાલ લઈ શકાય નહીં નામદાર સરકારનો ઠરાવ તા. ૬ માર્ચ સને ૧૮૭૫ નં. ૬૬૫

૫ નલામાં પાણી ઊંપાડી જવું અને નવા ખાળકુવા કરવા ન દેવા એ વાત મેહુરખાન કસેકટર સાહેબના જોખમ ઉપર શરકાર મંજૂર કરે છે, નળામાં પાણી ઉપાડવાનો ઇલાજ અ મુરખુ છે તો પશુ અજમાવી જોવો અને જો જરૂર લાગે તો મેહુરખાન કસેકટર સાહેબે નવા ખાળકુવા કરવામાં અટકાવ કરવો. પશુ એવી શતા કમીટીને નથી શરકારનો ઠરાવ તાં ૨૫ મેએ સને ૧૮૮૬ રેકડ ૩ પાનું ૩૦ સને ૧૮૮૬—૮૭ માં છે.

૬ નલામાં એટલે ટપમાં પાણી નાંખવું ને તે ઉપાડવું, એ રીત ઘણીજ નકારી છે એવો મેહુરખાન ડીપુટી શરજન જનરલ સાહેબનો અભીપ્રાય તાં ૬ મેએ સને ૧૮૮૭ નં ૧૦૨૯ નો છે. રેકડ ૯ પાનું ૪૬

૭ શરકારનો ઠરાવ તાં ૪ શપ્ટેમ્બર સને ૧૮૮૯ નં ૩૬૫૪ કાગળની નકલ માટે જો શી કમીટી ઠરાવે તે કાઅદેશર શી ગણાશે,

૮ રેવીનીઉકાડ થતાં પહેલાંનો કબજો ઘર બાંધી ધરધારની જમીનનો કાધો હોય તો તે કડાવી શકાય નહીં. મેહુરખાન કસેકટર સાહેબનો સરકયુલર તાં ૩ શપ્ટેમ્બર સને ૧૮૮૧ નંબર ૧૦

૯ ધરધારનો થઈ ગએલો કબજો છોડાવાય નહીં, મેહુરખાન કસેકટર સાહેબનો સરકયુલર તાં ૧—૧૨—૮૧ નં ૪૧

૧૦ સુબાઇ શરકારનો ઠરાવ તાં ૩૦ અગસ્ટ સને ૧૮૭૯ નો જમીન કમીટીમાં આ પી તેની શલામી માફ કરવા બલામણુ કાધેલ તે કામમાં શરકારનો ઠરાવ કે આ કમેટી ઘણી પછાવાળી છે, માટે તેને માફ કરવામાં નહીં આવે.

૧૧ સરકારનો ઠરાવ તાં ૩ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૦ નં ૪૫૨ અમદાવાદ શહેરમાંની પોલીશ ચાકીને મરામત મેહુરખાન ઇન્જનેર સાહેબ કરે, શહેર બાદારને માટે એ ઠરાવ નથી.

૧૨ ડાહ્યાબાઇ પરભરામે આંગણાની જગોએ રસ્તામાં ઘોડું બાંધ્યું તેને સને ૧૮૭૩ ના આક્ટ ૬ ની કલમ ૬૪ મુજબ અમદાવાદના ઓનરરી માજિસ્ટ્રેટ ૩ ૨) ફડ કાધો હતો, એ કામમાં અપીલમાં મેહુરખાન કુવીન સાહેબે ઠરાવ્યું કે સદરહુ ઘોડું રસ્તામાં જે જગોપર બાંધ્યું હતું તે જગોએ બાંધવાથી કાદને કંઈ હરકત થાય એવું નોહોતું. કાયદાનો હેતુ માત્ર હર કત થતી હોય તોજ ધુનો છે માટે સજ્જ રદ કરી ફડ પાછો અપાવ્યો.

૧૩ રેકડ નં ૧૫ તાં ૮ જુન સને ૧૮૮૯ પાને ૨૯ મે જનરલ મીટીંગનો ઠરાવ પાંચ ૩ પીઆ કરતાં વધારે પેદાશવાળો નહીં હોય એવો એકલો માણસ કોઇ સારા ગાણુસનું અથવા તે વારડના કમીશનરનું સરટીફિકેટ લાવશે તો રૂલ પ્રમાણે ગરીબના દરમાં દાખલ થશે.

૧૪ સુલતાનઅલી અકબરઅલીએ રજા લીધા વીના કોડી પોતાની હતી તે જુની કાઢી નાંખી નવી દાટી તેથી કલમ ૩૯ મુજબ શીક્ષા અમદાવાદના ઓનરરી માજિસ્ટ્રેટ કરેલી તે કામમાં અપીલમાં અમદાવાદના મેહુરખાન યંગહશખંડ સાહેબે ઠરાવ્યું કે એવી બાબત રજા લેવી એ મ કંઈ રૂલ નથી. રજા લેવાનો વહીવટ કમીટીમાં ચાલતો હોય તોપણ વહીવટથી વીરૂધ્ધ કાધું તે કંઈ ધુનો નથી.

૧૫ મ્યુનિસિપાલીટીને જ્યારે તાં ૧ અપ્રિલ એટલે અગાઉ પૈસા બરેછે ત્યારે ધુનેગારી બદલ વધારે તે લખ શકે નહીં. ને દીવાની કારટમાં તે જીતે નહીં સરકારનો ઠરાવ તાં ૨૬ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૫ નં. ૬૦૮

૧૬ સરકારનો ઠરાવ તાં ૧૨ માર્ચ સને ૧૮૭૫ નં. ૭૫૮ નોકે. મ્યુનિસિપાલીટીને વ અતસર રૂપીઆ નહીં બરવાથી ધુનેગારી ઠરાવી શકાતી નથી. ને હેવી ધુનેગારી જબરીથી વ સુલ લખ શકાતી નથી મુજબ દરનો વધારો કરે તોને વાત જુદી છે.

અમદાવાદ સીટી મ્યુનિશીપાલિટીની હદ.

ઉત્તર.	દક્ષિણ	પૂર્વ.	પશ્ચિમ.
બી. બી૦ એન્ડર્સી. આ છ રેલવેના કોર્સીંગ નંબર ૨ ૩૧૫ દરીઆપુર દરવા જાની બાહાર છે તેની પ શ્રોમ આબુએ અને લા થી સીધી લીટીમાં આસુદ બીબીનો મસજીદ પર થ છને સાબરમતી નદીના ડા બા કંઠા સુધી.	કાકરીઆનું તથાવ અ ને તેમાં પાણી આવવાની જગા અને તેના ટેકરા ત થા. રોહરના કાટગી પાસે ની જમીન ફાટા આરા સુધી ॥ તે સાબરમતી ન દીના દક્ષીણના કંઠા સુધી.	બી. બી. અને શી. આમ. રેલવે કોર્સીંગ નં બર ૩૧૫ થી સરમપુર ની દીવાલ સુધી વાવ્ય છેડા લગીની તમામ જ મીન અને ત્યાંથી આગ લ સરસપરની આસપાસ આવેલા કાટથી આગલ જે ગુના રસ્તો છે તે પ ર જતા રેલવે કોર્સીંગ નં બર ૩૧૧ આવે છે. ત્યાં થી આગલ કાકરીઆના ટેકરા સુધી.	સાબરમતી નદી

